

AFDELING KNIP & PLAK
(met groot gemak).

VIETNAM

Dossier VI

Map 2

*Vietnam, Laos, Cambodja,
Thailand, Birma en Maleisië*

27 februari 1971-29 mei 1971

www.MinisterieVanPropaganda.org

President Nixon op zijn persconferentie in het Witte Huis.

„Geen steun aan inval Saigon in N.-Vietnam”

WASHINGTON, 5 maart — Tijdens een dertig minuten durende persconferentie, waarin hij zich in optimistische bewoordingen uitliet over het verloop van de Zuidvietnamese actie in het zuiden van Laos, heeft president Nixon gisteren verklaard dat de Verenigde Staten niet van plan zijn luchtsteun te verlenen aan een eventuele Zuidvietnamese inval in Noord-Vietnam.

De Amerikaanse president weigerde echter opnieuw een dergelijke inval uit te sluiten „indien de Zuidvietnamese president Thieu die uitzelfverdediging noodzakelijk acht.”

Nixon zei zich niet speciaal bezorgd te maken over de raketten die Noord-Vietnam over de gedemilitariseerde zone heen afvuurt op Amerikaanse vliegtuigen boven Zuid-Vietnam, maar waarschuwde Hanoi dat hij bereid is om nog meer lucht-aanvallen tegen communistische raketstellingen en aanvoerroutes te laten uitvoeren als hun activiteit de Amerikaanse troepen in gevaar brengt.

Het recht van Saigon om eventueel Noord-Vietnam binnen te vallen argumenteerde Nixon met te zeggen dat zich in het zuiden 100.000 man Noordvietnamese troepen bevinden en dat meer dan 200.000 Zuidvietnamezen in de oorlog het leven hebben verloren.

Daarom, aldus Nixon, moet de Zuidvietnamese president zich op het sandpunt stellen dat, tenzij de noordelijke strijdkrachten zijn land verlaten, hij de mogelijkheid „om tegen het noorden op te trekken” onder ogen moet zien.

Nixon gaf een optimistisch verslag over de voortgang van de Zuidvietnamese troepen bij hun door de Amerikaanse luchtmacht gesteunde operaties tegen de Ho-Tsji-Minhroute in het zuiden van Laos. Volgens de president hadden de acties van Saigon de voortzetting van de Amerikaanse troepenterugtrekking uit Indochina nu definitief veilig gesteld.

De president had een rapport van de Amerikaanse opperbevelhebber in Vietnam, generaal Abrams, ontvangen waarin deze zegt dat de Zuidvietnamese strijdkrachten „goed vechten tegen de beste eenheden die Hanoi in het veld kan brengen.”

De Zuidvietnamese troepen hebben volgens Nixon bewezen dat „ze 't 'm lappen” zonder de steun van Amerikaanse ge-

tegen de communistische schuilplaatsen in het Cambodjaanse grensgebied, geleid tot een vermindering van het aantal Amerikaanse slachtoffers.

Nixon beklagde zich over de „lam-tam” van Amerikaanse commentatoren die zeggen dat de Laotische campagne een debacle wordt en zei dat hij hetzelfde had gehoord na de inval in Cambodja. Maar volgens de president was de operatie een succes, na de vernietiging van meer dan 200.000 magazijnen munitie, duizenden geweren, 67 tanks en meer dan de helft van de vrachtwagens die op weg waren naar Zuid-Vietnam.

Rol van Kissinger

De president toonde zich ook geïrriteerd over vragen in het Congres over de rol die zijn adviseur voor nationale veiligheid, Kissinger, speelt in de Amerikaanse politiek in Indochina. Hij legde er de nadruk op dat Rogers zijn voornaamste adviseur is op het gebied van de buitenlandse politiek en noemde de opmerking van senator Symington, dat de minister van buitenlandse zaken de risicó van alle cocktail-party's is, „goedkoop”.

Intussen heeft de Democratische senator Fulbright een wetsontwerp ingediend dat voorschrijft dat hoge ambtenaren, onder wie Kissinger valt) persoonlijk voor commissies van het Congres moeten kunnen verschijnen. Volgens Fulbright heeft Kissinger de macht overgenomen die eens toebehoorde aan het ministerie van buitenlandse zaken (Reuter-AP).

Voorzitter Ego houdt moed

Oudstrijders in actie voor VS-gevangenen

Van onze Haagse redactie

DEN HAAG, vrijdag

„Onze briefkaartenactie voor hulp aan de Amerikaanse krijgsgevangenen van Hanoi is nog geen succes, doordat wij geen bijval hebben gekregen van pers, radio en televisie.”

Dit zegt ontmoedigd, maar niet verslagen de voorzitter van het Oudstrijders Legioen, P. J. G. A. Ego.

Uitgangspunt van deze hulpoging was een open brief van de oudstrijders aan de deelnemers van de Rode-Kruis Conferentie, die tot morgen in Den Haag wordt gehouden. In deze brief wordt gepleit voor de belangen van de welhaast vergeten Amerikaanse gevangenen in Noord-Vietnam, dat zich niets aantrekt van de Conventie van Genève over de behandeling van krijgsgevangenen.

BRIEFKAART

Aan hun open brief hebben de Nederlandse oudstrijders een actie gekoppeld, waarbij iedere sympathisant wordt verzocht een simpele briefkaart met als tekst „Helpt de USA-gevangenen van Hanoi” te sturen naar postbus 2869. Deze kaarten zijn nog steeds welkom.

Voorzitter Ego: „Het gaat hier om een puur menselijke zaak, los van de politiek. Wij vinden het ergerlijk, dat jonge mannen, die als Amerikaanse dienstplichtigen werden uitgezonden, zich nu als vergeten gevangenen in de slechtst denkbare omstandigheden bevinden.

Wat wij willen is, dat zij een betere behandeling en contact met hun familie krijgen. Van

de Nederlandse pers, die zo vaak heeft meegewerkt aan humanitaire acties, mocht worden verwacht, dat zij hieraan veel meer publiciteit zou hebben gegeven.

Laten wij niet vergeten, dat Amerikaanse militairen zich bijna dertig jaar geleden inzetten voor de bevrijding van Nederland.

PRESIDENT NIXON HERHAALT:

Geen steun voor Saigon bij inval in Noord-Vietnam

Zuid-Vietnam moet zelf beslissen

WASHINGTON, 5 maart (AP. Reuter) — President Nixon heeft vannacht op een persconferentie herhaald dat de Verenigde Staten geen steun zullen verlenen aan een eventuele Zuidvietnamese invasie in Noord-Vietnam, óók niet in de vorm van luchtsteun. De president weigerde echter opnieuw de mogelijkheid van zo'n invasie uit te sluiten. De president van Zuid-Vietnam, Nguyen Van Thieu moet zelf beslissen of hij een inval in het noorden om redenen van zelfverdediging noodzakelijk acht.

Volgens Nixon zijn er 100.000 Noordvietnamezen in Zuid-Vietnam. Door de oorlog zijn al meer dan 200.000 Zuidvietnamezen gedood. Daarom moet Thieu, tenzij de communistische troepen zijn land verlaten, de situatie zelfstandig beoordelen.

Nixon zei dat hij zich niet speciaal bezorgd maakt over de raketten die

vanuit Noord-Vietnam, over de gedermitariseerde zone heen, worden afgevoerd tegen Amerikaanse vliegtuigen. Hij waarschuwde Hanoi echter wel, dat nog meer luchtacties tegen communistische raketstellingen en aanvoerroutes zullen worden uitgevoerd als de veiligheid van de Amerikaanse troepen in het zuiden in gevaar wordt gebracht.

Optimisme

De president deed optimistisch over de vorderingen van het Zuidvietnamese leger in Laos. Deze operatie heeft volgens hem de verdere terugtrekking van Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam veilig gesteld.

De troepen van Saigon vechten bijzonder goed, hoewel zij het moeten opnemen tegen de beste eenheden die Hanoi kan inzetten. De Zuidvietnamezen hebben nu bewezen dat zij het zelf afkunnen, zonder de steun van Amerikaanse grondtroepen.

Felle gevechten

In Laos is gisteren fel gevochten tussen het Zuidvietnamese leger en „geregelde troepen van Noord-Vietnam en de Vietcong”, zo is in Saigon bekendgemaakt. Het was een van de hevigste gevechten sinds de slag om heuvel 31 van verleden week.

Volgens Saigon hebben de tegenstanders zich teruggetrokken nadat zij 382 man hadden verloren. Over de Zuidvietnamese verliezen is niets bekendgemaakt. Elders lanceerden Noordvietnamese troepen een aanval op een Zuidvietnamese infanteriestelling, waar gevochten werd van man tegen man. De Zuidvietnamezen leden geen verliezen, de tegenstander verloor 28 man, aldus nog steeds de mededelingen in Saigon.

Verleden week hebben de Zuidvietnamezen in Laos in totaal 898 man verloren, het hoogste verliescijfer in één week sinds het Tet-offensief in februari 1968. Voorts sneuvelden 69 Amerikanen, voornamelijk helikopterbemanningleden.

Generaal Ky

Dat de Zuidvietnamese operatie in Laos minder goed verloopt dan president Nixon wil toegeven, werd gisteren duidelijk uit enkele opmerkingen van de Zuidvietnamese vice-premier Nguyen Cao Ky. Hij deed een beroep op de Amerikanen de actie intensiever te steunen door bombardementen met B52-bommenwerpers. Ook zei hij dat de Verenigde Staten de bombardementen op Noord-Vietnam

moeten hervatten, ook alweer met B52's.

Op de vraag of de Zuidvietnamese troepen in Laos in gevaar komen als de Amerikaanse luchtsteun niet wordt uitgebreid, antwoordde Ky: „Men kan niet zeggen dat zij in gevaar komen, maar er zou wel een moeilijke situatie ontstaan.”

Volgens een opiniepeiling geloóft slechts 19 procent van de Amerikanen dat de Zuidvietnamese invasie in Laos de oorlog zal bekorten. Veertig procent is overtuigd van het tegendeel. De populariteit van president Nixon is gedaald van 56 tot 51 procent.

Resolutie

De onrust in het publiek vindt weerklank in het congres waar resoluties zijn ingediend om Nixon te dwingen de troepen sneller terug te trekken.

De resolutie is van senator Vance Hartke (Democraat), die wil dat onmiddellijk elke Amerikaanse militair uit Indo-China wordt teruggehaald in ruil voor de bevrijding van de Amerikaanse krijgsgevangenen door Hanoi.

„Als 1,1 miljoen Zuidvietnamese militairen, gewapend met het allerbeste en allernieuwste Amerikaanse materiaal en gesteund door totale overmacht in de lucht, niet voor hun nationale verdediging kunnen zorgen tegen een vijand die elf maal zo klein is dan in Vietnamisering en zo hopeloze zaak, dat wij er maar het beste van kunnen afzien voordat er nog één druppel Amerikaans bloed of één dollar meer aan wordt verspild,” aldus Hartke.

Zuidvietnamese troepen dringen Laos dieper binnen

SAIGON, 5 maart — De Zuidvietnamese strijdkrachten in het zuiden van Laos zijn gisteren 10 km verder naar het westen opgerukt ondanks felle Noordvietnamese tegenaanvallen.

Voor dit gevecht, dat volgens sommige berichten een van de grootste slagen in de Indochinese oorlog was, zijn honderden Zuidvietnamese soldaten als versterking door Amerikaanse helicopters naar het strijdtoneel gebracht.

Volgens het Zuidvietnamese opperbevel zijn meer dan 400 Noordvietnamezen gedood bij de gevechten langs route nummer 9, de as van de Zuidvietnamese operatie in Laos.

Tegelijkertijd zijn echter weer drie Amerikaanse helikopters door leuchtdoelstellingen van Hanoi neergeschoten, zo heeft een Amerikaanse legerwoordvoerder meegedeeld. Van de zijde van de Pathet Lao is gezegd dat van maandag tot en met woensdag niet minder dan 37 vijandelijke vliegtuigen en helikopters zijn neergehaald.

In Saigon is gisteren gezegd dat de zware gevechten van de afgelopen tijd in Cambodja en Laos het hoogste aantal Zuidvietnamese levens heeft gekost sinds het Tetoffensief van de Vietcong in februari 1968.

In de week die zaterdag eindigde waren 898 Zuidvietnamezen gesneuveld. De Amerikaanse verliezen van die week bedroegen 69, tien meer dan de wee ervoor, maar hierbij zijn niet deslachtoffers gerekend van vliegtuigongelukken en neergeschoten helikopters.

Op de belangrijke Amerikaanse ondersteuningsbasis Khe San, vlak bij de grens met Laos, heeft de Zuidvietnamese vicepresident Nguven Cao Ky gisteren een beroep gedaan op de VS de inzet in Laos te beperken.

Ky was op weg naar het gevechtsterrein in Laos en daar de troepen te bezoeken, maar zag 'op aanraden van generaal Lam van zijn plan af, omdat de situatie te gevaarlijk is.

Ky riep met name op tot uitbreiding van de inzet van zware B 52-bommenwerpers en zei dat wanneer de Amerikaanse luchtsteun niet zou verbeteren de Zuidvietnamese troepen in een „moeilijke maar niet gevaarlijke situatie" zouden komen.

De Noordvietnamese premier, Phan Van Dong, heeft verklaard dat de Zuidvietnamese inval in Laos het Vietnamiseringsprogramma van president Nixon niet zal redden. In een rede tijdens de zevende zitting van de Nationale Vergadering van Noord-Vietnam zei Dong dat in drie weken tijd meer dan 5000 vijanden, waarvan bijna 1000 Amerikanen, waren gedood.

De zitting werd bijgewoond door alle prominente Noordvietnamese leiders, inclusief partijleider Le Duan, Truong Chinh, voorzitter van het permanente comité van de Nationale Vergadering en minister van defensie, Giap.

Engeland heeft gisteren onthuld dat de Sowjetunie niet heeft geantwoord op de Laotische oproep internationale stappen te zetten opdat Noord-Vietnam zich zal terugtrekken uit Laos.

Het Engelse ministerie van buitenlandse zaken heeft verder een ontwerp nota gepubliceerd waarin Engeland en de Sowjetunie zich verbinden te streven naar terugtrekking van alle buitenlandse troepen uit Laos.

Het ministerie heeft aan de tien landen die de Geneefse Akkoorden van 1962 hebben ondertekend de tekst toegezonden van de oproep die premier Soevanna Phoema op 11 februari aan Engeland en de Sowjetunie heeft gericht.

De prins wil dat de landen die in 1962 medeverantwoordelijkheid op zich namen voor de neutraliteit en onafhankelijkheid

Pax Christi waarschuwt tegen invasie Noord-Vietnam

Van onze speciale verslaggever

DEN HAAG, 6 april — Pax Christi Nederland, de katholieke vredesbeweging, wil de publieke opinie mobiliseren tegen de oorlog in Indo-China. Op de Nederlandse regering en op de politieke partijen in ons land wordt een beroep gedaan hun invloed aan te wenden bij de Verenigde Staten.

Aan de regering wordt gevraagd

1. te verklaren dat zij een eventuele uitbreiding van de grondoorlog naar Noord-Vietnam afwijst;
2. een dringend beroep te doen op de Verenigde Staten deze uitbreiding te voorkomen;
3. aan te kondigen dat zij overweegt nadere stappen te ondernemen als deze uitbreiding van de oorlog toch geschiedt. De regering zou kunnen besluiten tot een openlijke veroordeling; tot een verzoek aan de secretaris-generaal van de Verenigde Naties om een spoedbijeenkomst van de Veiligheidsraad en tot een initiatief binnen de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie samen met Canada en Denemarken en Noorwegen.

De politieke partijen zouden kunnen pleiten voor het aangaan van diplomatieke betrekkingen met Noord-Vietnam. Zij zouden ook steun kunnen verlenen aan Amerikaanse deserteurs die een beroep doen op de Nederlandse gastvrijheid.

Pax Christi vraagt aan alle Nederlandse burgers contact te zoeken met Amerikaanse toeristen en andere Amerikaanse gasten in Nederland en met hen te spreken over onze bezorgdheid over de oorlog in Indo-China.

Pax Christi geeft haar morele steun aan het humanitaire werk van het Medisch Comité Nederland—Vietnam.

NIXON
HOUDT
STAND

Troepen
langzaam
weg uit
Vietnam

WASHINGTON, 8 april (AP, Reuter) — President Nixon heeft in een via radio en t.v. uitgezonden

7.74
de oorlog is in ieder geval geslaagd zozeer zelfs, dat het mogelijk is meer Amerikanen maandelijks uit Vietnam te laten vertrekken dan tot dusver het

kanse volk laten blijken, dat hij niet wil toegeven aan de sterke druk, die in en buiten de volksvertegenwoordiging op hem wordt uitgeoefend om snel een einde te maken aan de oorlog in Vietnam, althans aan het Amerikaanse aandeel daarin.

De Amerikaanse president kondigde aan, dat het aantal Amerikaanse militairen, dat maandelijks uit Vietnam wordt teruggetrokken, met 1.800 man zal worden opgevoerd — tot bijna 14.000 man per maand. Vóór 1 december zullen 100.000 man uit Vietnam worden teruggetrokken. Optimistische waarnemers hadden verwacht, dat dit aantal hoger zou zijn. Nixon wilde evenmin een streefdatum noemen waarop alle Amerikanen uit Vietnam zouden moeten zijn teruggetrokken.

Volgens Nixon steunt de Zuidvietnamese regering de troepenterugtrekking volkomen. Hij herhaalde, dat de actie in Laos een succes is geweest en dat er uit gebleken is, dat Zuidvietnamezen heel goed zelfstandig, zonder Amerikaanse adviseurs, kunnen vechten. Ook al hebben de Zuidvietnamezen zware verliezen geleden — de verliezen, die ze hun vijanden hebben toegebracht zijn volgens Nixon aanzienlijk hoger. De vietnamisering van

Bijzonderheden over het tijdschema van de troepenterugtrekking wil Nixon niet geven. Dit zou de tegenstander maar in de kaart spelen en zijn houding bij de Parijse vredesbesprekingen nog halsstarriger maken. Tussen 1 mei en 1 december moet de Amerikaanse troepensterkte in Vietnam dalen tot 184.000 man. Op het hoogtepunt van de oorlog, medio 1969 waren er 535.000 Amerikaanse militairen in Vietnam. De optimistische waarnemers hadden gehoopt, dat Nixon zou aankondigen, dat het aantal troepen, dat uit Vietnam vertrekt, tot zo'n 20.000 man per maand zou worden opgevoerd.

Belofte

In antwoord op de toenemende druk vanuit het congres tot snelle beëindiging van de oorlog, waarschuwde Nixon voor overhaasting. De dag, dat de Zuidvietnamezen zelf hun verdediging op zich kunnen nemen is in zicht. „In mijn campagne voor het presidentschap beloofde ik een einde te zullen maken aan het Amerikaanse aandeel in de oorlog. Ik houd mij aan die belofte. U moet het mij aanrekenen als ik in gebreke blijf." Maar zou Amerika de oorlog beëindigen zonder er zich verder om te bekommeren hoe het Zuid-Vietnam vergaat, dan zou het niet alleen zijn vrienden in de steel laten, maar ook zichzelf verloochenen.

„Wij zouden ons van de kwelling van de oorlog storten in een nachtmerrie van verwijt. Wij zouden het respect voor ons land, respect voor elkaar en respect voor onszelf verliezen." Amerika zou door zo'n houding ook zijn voornaamste wapen verspelen in de pogingen tot het verkrijgen van de vrijlating van de Amerikaanse krijgsgevangenen. Nixon deed opnieuw een beroep op Hanoi, in te stemmen met de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van alle krijgsgevangenen in Indo-China. Hanoi moet ophouden met „het barbaars gebruik van onze gevangenen als onderpand bij onderhandelingen".

Calley

In een kennelijke poging tot verzachting van de ontgoochelende uitwerking die het proces-Calley op een deel van de bevolking heeft gehad, zei Nixon dat hij de berichten over gruweldaden in juiste verhoudingen wilde plaatsen. Niets zei hij over zijn eigen besluit, luitenant Calley buiten de gevangenis te houden hangende diens beroep tegen de veroordeling tot levenslang wegens moord op Vietnamese burgers in My Lai.

Vervolg op pag. 8

KRO: 7.00 Nieuws, 7.11 Het levende woord, 7.16 (S) Badnerle: klassieke muziek (arr.), 7.30 Nieuws, 7.32-7.40

HILVERSUM I

Vrijdag

18.00 Nieuws, 18.03 Verzoekplaten voor soldaten, 18.28 Paardesportberichten, 18.30 R.K. Godsdienslijstje uitzending, 19.00 Nieuws en actualiteiten, 19.40 Lichte muziek, 19.45 Politieke uitzending, 19.55 Lichte muziek, 20.00 Operatieconcert, 22.00 Nieuws en De zeven kunsten, 22.20 Jazzplaten, 23.00 Nieuws, 23.05 Strijkkwartet, 23.40-23.45

BELGIE 324 m. (Nederlands)

18.00 Nieuws, 18.11 Radiojournaal, 18.50 (S) Jazz Spectrum, oude en moderne jazz, Verkeersuitsending, 19.20 Uitzending van de Partij van de Arbeid, 19.30 Nieuws, ICHO, 19.35 Kerkverl en diebidj, 19.40 Mens en bijbel, 19.50 De toekomst van de kerk, praatje, AVRO: 20.05 (S) Piano: klassieke muziek, (in de pauze: discussie), 21.40 Mijn oom is tovenaarschool, 22.17 Radio Kamerorkest: klassieke muziek (opt.), 22.30 Nieuws, 22.38 Mededeelingen, 22.43 Radiojournaal, 22.55 (S) Dichter bij de muziek: Nieuws chansons, 23.20 (S) Muziek zonder podium, 23.55-24.00 Nieuws.

Weinig feiten bekend over opmars Laos

SAIGON, 8 maart (AFP, AP, Reuter) — Een militaire woordvoerder in de Zuidvietnamese hoofdstad heeft meegedeeld dat Zuidvietnamese troepen zaterdag de belangrijke stad Tsjepone in Laos hebben veroverd. Tsjepone is een belangrijk knooppunt van wegen in de Ho Tsji Minh-route. Tweehonderd Noordvietnamezen werden gedood en een groot munitiedepot vernield, aldus de woordvoerder.

Het is erg moeilijk zich een goed beeld te vormen van de opmars van het Zuidvietnamese leger in Laos, omdat alle berichtgeving daarover wordt gecensureerd en de journalisten geheel afhankelijk zijn van officiële mededelingen.

De Noordvietnamese pers schrijft dat de Amerikaanse mededeling, dat de campagne in Laos „zijn moeilijkste fase achter de rug heeft en nu in een offensief stadium is gekomen“, niets anders is dan een poging de kritieke situatie te verhullen. Volgens de kranten in Hanoi lijden de Zuidvietnamezen de ene nederlaag na de andere.

De Amerikaanse basis Khe Sanh in het noorden van Zuid-Vietnam, die fungeert als springplank voor de actie in Laos, is opnieuw beschoten. Acht Amerikanen kwamen om het leven. De Noordvietnamezen bestookten de basis met lange-afstandsraketten van 122 millimeter. Het was de tweede aanval op de basis binnen één week.

71973
Twee autobussen met personeelsleden van een Franse rubberplantage reden zaterdag in Zuid-Vietnam op een mijn. Uit de wrakstukken werden veertig doden en gewonden gehaald.

Luchtmacht

De Amerikaanse luchtmacht is zaterdag met duizenden vliegtuigen begonnen aan nieuwe, grootscheepse bombardementsacties in Laos en Cambodja om de daar vechtende Zuidvietnamese troepen te steunen. Amerikaanse woordvoerders zeiden dat de acties in beide landen, die zijn bedoeld om de Vietcong en de Noordvietnamezen te beroven van hun aanvoerroutes en uitwijkplaatsen, niet kunnen lukken zonder Amerikaanse luchtsteun.

De vliegtuigen — waaronder de gigantische Stratofortren van het type B52 — opereren vanaf vier bases in Thailand, zes bases in Zuid-Vietnam en van vliegdekschepen van de Zevende Vloot in de Golf van Tonkin. Ook helikopters maken duizenden vluchten om de bevoorrading van de Zuidvietnamezen op peil te houden.

Voor de eerste keer sinds president Nixon in het Witte Huis kwam is een meerderheid van de Amerikanen het niet eens met zijn politiek in Zuidoost-Azië. Een Gallup-onderzoek op 19, 20 en 21 februari (twee weken voor het offensief in Laos) heeft uitgewezen dat 46 procent van de ondervraagden deze politiek afkeurt, tegen 41 procent die akkoord gaat, terwijl 13 procent geen mening bleek te hebben.

Hanoi:

Sepone niet gevallen

PARIJS, 8 maart. De Laotische stad Sepone is nog steeds in handen van de „Laotische strijdkrachten en bevolking” en is niet veeroverd door Zuidvietnamese eenheden. Dit heeft de Noordvietnamese delegatie bij de vredesonderhandelingen in Parijs vandaag in een communiqué meegedeeld. Van Zuidvietnamese zijde is gezegd dat de stad zaterdag zonder slag of stoot kon worden bezet.

Het bericht over Sepone was ontleend aan de Noordvietnamese krant Quan Doi Nhan. Een correspondent van het blad schreef, gisteren in Sepone te zijn geweest waar de inwoners hun normale bezigheden verrichten.

Van Noordvietnamese zijde is nooit toegegeven dat er zich Noordvietnamese troepen in Laos bevinden. Met de „Laotische strijdkrachten” wordt de Pathet Lao bedoeld, het revolutionaire Leger in Laos. (Reuter).

(Zie verder pagina 4)

Chinese premier *Mc* in Hanoi

HONGKONG, 8 maart — De Chinese premier Tsjoe En-lai heeft een bezoek gebracht aan Noord-Vietnam, zo heeft radio-Hanoi vandaag meegedeeld. Hij was vergezeld door een officiële delegatie.

De radio deelde niet mee wanneer de Chinese afvaardiging aankwam en of zij nog in Hanoi was. Het bezoek kwam nadat China vorige maand Noord-Vietnam aanvullende economische en militaire hulp toezegde als antwoord op de Zuidvietnamese inval in Laos. (Reuter)

— De Zuidvietnamese premier Tran Thien Khiem gaat woensdag praten met de Thailandse leiders, mogelijk over de regeling van de terugtrekking van de 12.000 Thaise troepen uit Zuid-Vietnam en de algemene situatie in Indo-China. (Reuter).

— Radio Peking meldde dat Zuidvietnamezen en Amerikanen voortdurend Chinese schepen hinderen door laag over de schepen heen te vliegen of ze zelfs te enteren voor doorzoeking.

Bijna helft van Amerikanen tegen Vietnampolitiek

WASHINGTON, 8 maart — Volgens een opiniepeiling in de Verenigde Staten, uitgevoerd door Gallup tussen 19 en 21 februari jl. keurt 46 procent van de Amerikanen de Indochinapolitiek van de regering-Nixon af, 41 procent is er voor en 13 procent heeft geen mening.

Het onderzoek vond plaats twee weken voordat de Zuid-vietnamese invasie in Laos, ondersteund door de Amerikaanse strijdkrachten, inzette (AFP)

Premier van China in Noord-Vietnam

Zenuwenoorlog rond invasie

SAIGON, 9 maart (AFP, AP, Reuter) — Radio Hanoi heeft gisteren bekendgemaakt dat de premier van de Chinese Volksrepubliek, Tsjoë En-lai, aan het hoofd van een partij- en regeringsdelegatie een bezoek heeft gebracht aan Noord-Vietnam. De delegatie arriveerde op 5 maart en vertrok gisteren. Tsjoë had Hanoi het laatst bezocht op 3 september, toen Ho Tsji Minh werd begraven. Zijn nieuwe reis houdt ongetwijfeld verband met de steeds sterker wordende geruchten over een Zuidvietnamese inval in Noord-Vietnam.

Wat de Amerikanen zullen doen als de Zuidvietnamezen het noorden binnenvallen is niet duidelijk. President Nixon heeft al tweemaal gezegd dat hij zo'n actie niet wil uitsluiten, maar dat de Verenigde Staten er niet aan zullen deelnemen.

Zes jaar voor aanslag op Sovjet-monument

BERLIJN, 9 maart (DPA) — De Britse militaire rechtbank in West-Berlijn heeft Ekkhard Weil (22) tot zes jaar gevangenisstraf veroordeeld. Hij is schuldig bevonden aan het plegen van een aanslag op het Russische gedenkteken in West-Berlijn, in november vorig jaar. Een Russische soldaat, die bij het monument op wacht stond, werd daarbij door twee schoten zwaar gewond.

Weil werd door een Britse rechtbank berecht omdat het Russische gedenkteken bij de Brandenburger Tor in de Britse sector van West-Berlijn staat. Weil verklaarde zich niet schuldig. Hij zei dat een groep rechtse extremisten de aanslag op het gedenkteken had gepleegd. Hij had aanvankelijk tegenover de politie bekend om de werkelijke daders de gelegenheid te geven naar West-Duitsland te ontkomen.

TSJOË EN-LAI

...lippen en tanden...

Gisteren zei de minister van buitenlandse zaken, William Rogers, dat de VS niet tussenbeide zullen komen „als president Thieu van Zuid-Vietnam mocht besluiten Noord-Vietnam binnen te vallen”. Er is geen enkele reden, zei hij, om de Zuidvietnamezen „militaire beperkingen” op te leggen, gezien de kracht van hun leger.

Later zei een woordvoerder van het State Department dat de woorden van de minister verkeerd waren begrepen. Rogers had alleen maar gesproken over de Zuidvietnamese acties tegen de Noordvietnamezen in Laos en Cambodja en niet over een Zuidvietnamese inval in het noorden, aldus de woordvoerder.

Zenuwenoorlog

Alle journalisten die aanwezig waren bij Rogers rede (op een bijeenkomst van oud-strijders in Washington) hebben zeer duidelijk gehoord dat de minister wel degelijk sprak over een inval in Noord-Vietnam.

Rogers' woorden en de tegenspraak van zijn departement zijn waarschijnlijk een onderdeel van de internationale zenuwenoorlog rond een eventuele inval in het noorden. De dreigementen van de Zuidvietnamese president dat hij daartoe zal overgaan horen daar ook bij, evenals de reis naar Hanoi van de premier van China, zo gelooft men.

Opofferingen

Volgens de Noordvietnamezen heeft Tsjoë in Hanoi gezegd dat China „de verzetsoorlog tegen de Amerikaanse agressie resoluut steunt totdat de absolute overwinning is bereikt”. Het Chinese volk is bereid zich de grootste opofferingen te getroosten om de volkeren van Indo-China aan de uiteindelijke overwinning te helpen.

„De volkeren van Vietnam, Laos en Cambodja zijn wapenbroeders. Wij vechten samen en zullen samen overwinnen”, zei Tsjoë op een massabij-

eenkomst in Hanoi. „China en Noord-Vietnam horen bij elkaar als lippen en tanden.”

Washington

De woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken wilde geen commentaar geven op Tsjoë's reis. In antwoord op vragen herhaalde hij dat de Zuidvietnamese invasie in Laos geen bedreiging inhoudt van communistisch China. Amerika beschikt niet over inlichtingen waaruit blijkt dat Peking van plan is in Laos of elders in Indo-China enige actie te ondernemen.

In het algemeen wordt Tsjoë's reis in Washington gezien als een opvoering van de psychologische oorlogvoering. In Amerikaanse regeringskringen blijft men het onwaarschijnlijk achten dat China een rechtstreekse interventie in het conflict overweegt. Waarnemers in Parijs zeggen echter dat Tsjoë's waarschuwendende woorden doen denken aan de waarschuwingen, die vooraf gingen aan de interventie van „vrijwilligers van het Chinese volk” in Korea in november 1950.

De Noordvietnamese delegatie bij het vredesoverleg in Parijs liet weten dat de Chinese hulp aan Noord-Vietnam voortaan „veelvormig” zal zijn en zich niet langer zal beperken tot materiële steun. Een nadere precisering wilde men niet geven.

Het Amerikaanse opperbevel in Saigon heeft meegedeeld dat het aantal Amerikaanse militairen in Zuid-Vietnam is gedaald tot 322.000 man. Op 1 mei zullen er, krachtens Nixons terugtrekkingsprogramma, nog maar 284.000 mogen zijn.

Gewetensbezwaren mogen niet enkel oorlog Vietnam betreffen

WASHINGTON, 9 maart (Reuter) — Het Amerikaanse hooggerichtshof heeft bepaald dat gewetensbezwaren van dienstplichtigen als deze slechts betrekking hebben op bepaalde oorlogen, zoals die in Vietnam, niet geaccepteerd kunnen worden.

Bij vredesoverleg in Parijs geen geheime contacten

PARIJS, 9 maart — De laatste tijd zijn er geen geheime besprekingen gevoerd tussen de Noordvietnamese deelnemers aan het vredesoverleg in Parijs.

Dit heeft een woordvoerder van de Noordvietnamese afvaardiging gisteravond gezegd. Door uitlatingen van een delegatie van Amerikaanse vredesgroepen was deze indruk gewekt.

Later herriep ook een woordvoerder van deze vredesgroepen, die een bezoek hebben gebracht aan alle bij het vredesoverleg betrokken delegaties, de eerder gedane uitspraken.

Volgens de Noordvietnamese woordvoerder had de uitspraak van de Noordvietnamese onderhandelaar Xuan Thuy alleen betrekking op gesprekken die met de vorige Amerikaanse onderhandelaar Cabot Lodge plaats hebben gevonden.

Met David Bruce, de huidige delegatieleider van de VS zijn geen geheime besprekingen gevoerd. (RPT/AN)

Rogers: geen beperkingen voor Saigon

WASHINGTON, 9 maart — Minister Rogers van buitenlandse zaken van de VS heeft gisteren verklaard dat er geen enkele reden is waarom de Zuidvietnamese troepen militaire beperkingen zouden moeten worden opgelegd en waarom zij gedwongen zouden moeten zijn om een defensieve oorlog te voeren.

De Amerikaanse minister sprak tijdens een jaarlijkse bijeenkomst van oudstrijders en verdedigde het huidige Zuidvietnamese offensief in Laos en dat van vorig jaar in Cambodja.

Rogers wilde niet zover gaan te zeggen dat het licht voor een Zuidvietnamese inval in Noord-Vietnam op groen stond. President Thieu van Zuid-Vietnam heeft de afgelopen weken verscheidene verklaringen afgelegd als aanwijzingen van een ophanden zijnde invasie in het noorden.

President Nixon heeft die mogelijkheid niet uitgesloten, maar wel gezegd dat er geen plannen bestaan om de Amerikaanse luchtmacht een dergelijke inval te laten ondersteunen.

Ten aanzien van de Zuidvietnamese actie in het zuiden van Laos zei Rogers dat er geen enkele reden was — „legaal of moreel” — waarom de Noordvietnamezen vanuit een veilig gebied zouden kunnen opereren.

(Reuter-A)

Alleen Vietnam niet voldoende voor dienst- weigeraars in VS

WASHINGTON, 9 maart — Het Amerikaanse Hooggerechts-hof heeft gisteren bepaald dat gewetensbezwaren van een dienstplichtige als deze slechts betrekking hebben op bepaalde oorlogen zoals die in Vietnam niet geaccepteerd zullen worden.

De uitspraak hield verband met twee zaken, waarin jongemannen het recht hadden opge-eist dienst voor Vietnam te weigeren hoewel beiden hadden laten weten in andere gevallen bereid te zijn wapens te dragen.

De meeste leden van het Hooggerechtshof stelden dat het veel te lastig voor de autoriteiten zou zijn om uit te maken wiens bezwaren gerechtvaardigd zijn als jongemannen het recht zouden krijgen „hun eigen oorlog“ te kiezen.

„Alleen hij die op grond van zijn geweten bezwaar heeft tegen elke oorlog en het doden in oorlogen, kan bogen op aanspraak die duidelijk genoeg is en voldoende inhoud heeft om een speciale status te rechtvaardigen“, aldus deze leden.

Meo's: een gemangelde stam in Laos

71 Nbr

Door HORST FAAS
(Associated Press)

TIN BONG, LAOS, 9 mrt.
— Zo zeker als het voorjaar met koele, mistige ochtenden en met prachtige bloesempracht in de anders door de zon verzengde bergen komt, zo zeker beginnen de Noordvietnamezen hun jaarlijkse offensief tijdens de mooiste maanden, februari en maart.

Als de geweldige Mekong rivier wegschriepelt en grote zandbanken bloot komen te liggen, beginnen de communistische artilleristen met een beschieting van kleine dorpen en eenzame buitenposten op slechts korte afstand van het koninklijk paleis te Loeang Prabang en dan maakt een militaire woordvoerder in Vientiane bekend dat het koninkrijk in ernstig gevaar verkeert.

Zo gebeurde het ook dit jaar, maar op de een of andere wijze schijnt de woordvoerder in Vientiane nu dichter bij de waarheid te zijn.

Een tragedie van grote afmetingen speelt zich af in het uitgebreide hoogland in het noorden van Laos. Zoals ieder jaar is ongeveer een kwart van de naar schatting 250.000 Meo's — tanige stamleden van Chinees-Tibetaanse afkomst wier hoogste goed de vrijheid is — aan het trekken door de bergen zonder wegen om te ontkomen aan de oorlog: de granaatbeschietingen, de Amerikaanse bombardementen en de Noordvietnamezen. Maar zeer spoedig zullen er geen heuvels meer zijn waarnaar de Meo's kunnen vluchten.

Deze jagers op opiumverbouwers zijn voortdurend verder uit hun land verdreven en zij zijn nu samengetrokken aan de zuid-

De Zuidvietnamese invasie in Laos, waarover de wereld zich zorgen maakt, interesseert slechts weinig Laotianen. Twee decennia moeten zij reeds leven met buitenlandse troepen in hun land. Een groot gedeelte van het land — de ruggegraat van de Ho Tsji Minh-route — was reeds de facto een Noordvietnamese enclave.

Nadat de door de communisten gesteunde troepen het jaarlijkse voorjaarsoffensief op tijd waren begonnen, heeft de A.P.-fotograaf Horst Faas het land bezocht om de oorlog op de plaat vast te leggen ten westen van de Ho Tsji Minh-route, waar de Meo bergstam met uitroeiing wordt bedreigd en waar beedsde Laotianen zich in steeds kleinere plaatsen terugtrekken.

westelijke rand van de Vlakte der Kruiken en de Mekongvallei, welke streek het gebied is van een ander volk, de Lao's.

Antropologen zeggen dat als de Meo's gedwongen zullen worden naar de Mekongvallei te vluchten dit voor hen het einde zal betekenen. Zij hebben de 1.500 m hoge bergen en valleien nodig als de lucht zelf.

Leggebloed

Een gehard guerrillaleger van misschien 10.000 man, hoofdzakelijk Meo's, dat door de Amerikaanse CIA gefinancierd en gesteund wordt en dat geleid wordt door een vroegere Franse sergeant — Vang Pao genaamd — voert reeds jaren een achterhoedegevecht tegen de Noordvietnamezen.

Zij hebben gevochten om de Amerikanen en de Laotiaanse regering te helpen, maar hoofdzakelijk om de Meoheuvels vrij te houden voor het Meovolk. Dit leger is vrijwel uitgebloed. De helft van de militairen is nog geen 17 jaar oud en de meeste anderen zijn boven de 40.

Er worden nog maar weinig strijdvaardige mannen getroffen bij de vluchtende groepen Meo's in de heuvels. Er zijn geen jongemannen meer.

De Amerikaanse luchtmacht die eens van de Meo-troepen afhankelijk was om doelen voor de luchtoorlog tegen de Noordvietnamezen in Laos te vinden, heeft ze niet meer nodig — elektronische apparaten doen het werk.

De Meo's kunnen zich in het leven houden door het voedsel, de geneesmiddelen, wapens en tenten die door Amerikaanse vliegtuigen worden uitgeworpen. Deze aanvoer stopt echter door de huidige activiteit van Amerikaanse jachtbommenwerpers en B-52's uit Thailand die per dag meer dan 200 aanvallen op Laos doen.

Hoewel de Meo's de enige etnische groep vormden die de moed had om tegen de Noordvietnamezen en hun samenraapsel van Pathet-Laobondgenoten te vechten, ontwijkt het Laotiaanse leger dat 70.000 man telt door de Fransen werd opgeleid en uitgerust en dat nog steeds goed door de Amerikanen wordt bevoorrad, ieder gevecht.

Terugtocht

De militairen geven de voorkeur aan terugtrekken boven vechten en het gevolg hiervan is dat hun enclaves rond de dorpen kleiner en kleiner worden. De administratieve hoofdstad Vientiane, die zo ligt dat in het ergste geval de mensen alleen de Mekong moeten oversteken om naar Thailand te vluchten, telt nu 150.000 inwoners tegen slechts 12.000 ten tijde van de Franse oorlog in Indochina.

Zowel de Pathet Lao als de regering in Vientiane verzekeren dat zij koning Savang Vathana eerbiedigen als hoofd van het land.

Maar dit jaar schijnt de druk op zijn koninklijke hoofdstad, Loeang Prabang, ernstiger te zijn — niet omdat de militaire commandanten dat zeggen, want

dat doen zij ieder jaar, maar omdat de 30.000 Laotiaanse dorpsbewoners die gewoonlijk tijdens het jaarlijkse offensief in hun pittoreske huisjes aan de oevers van de Mekong bleven, zijn geëvacueerd.

Evacuatie

Zij hebben hun hebben en houden op boten geladen en zijn naar de zandbanken van de Mekong getrokken, dicht bij het koninklijke paleis.

Sommigen hopen dat de moesson in het begin van de zomer

een eind aan de oorlog zal maken voordat de Mekong zwelt en de zandbanken overspoelt, maar anderen zijn pessimistischer. Zij hebben hun huizen gedemonteerd en meegenomen voor het geval zij nooit meer kunnen terugkeren.

De Noordvietnamezen hebben ongeveer 70.000 man landstrijdkrachten in Laos en zij moeten in Laos zijn vanwege de Ho-Tsji-Minhroute. De Amerikaanse regering heeft ongeveer duizend employés in Laos, velen bij de CIA, talrijke militaire attachés en vele piloten. De Chinezen hebben misschien 6.000 grond-

werkers in het noorden van Laos die een brede weg naar de Thaise grens aanleggen.

Ondanks alles blijft Laos een land van prachtige bergezichten en slaperige, stoffige plaatsen in de diepte. In Laos wemelt het nog van wild, zeldzame wilde beesten, oude ruïnes en boeddhistische tempels.

Maar het zit tussen het Noordvietnamese aambeeld en de Amerikaanse hamer — en nu het een nieuw front in de Vietnamese oorlog is geworden, is het leven van de mensen in Laos er niet gemakkelijker op geworden.

Een zesde van troepen in in Laos uitgeschakeld

SAIGON, 10 maart — De Noordvietnamese strijdkrachten hebben meer dan een zesde van de Zuidvietnamese strijdkrachten in Laos gedood, gewond of gevangen genomen, zo heeft een Zuidvietnamese legerwoordvoerder vandaag gezegd.

Van de troepenmacht van 20.000 man die de operatie tegen de Ho-Tsji-Minhroete uitvoert zijn in de dertig dagen dat die actie duurt in totaal 703 man gedood, meer dan 2500 gewond, terwijl 164 man worden vermist.

Vandaag sprongen de Zuidvietnamese verliescijfers plotseling omhoog, nadat een aantal verlieslijsten met niet minder dan 250 doden en meer dan duizend gewonden werd gepubliceerd.

Volgens waarnemers worden de verliezen door het Zuidvietnamese opperbevel aanvankelijk steeds onderschat, maar zijn de definitieve rapporten tamelijk betrouwbaar. Het opperbevel in Saigon zegt dat van de tegenstander bijna 7000 man is gedood. (Reuter)

VS niet onder indruk van waarschuwing Hanoi/Peking

WASHINGTON / HONGKONG, 10 maart — Hanoi en Peking hebben opnieuw gewaarschuwd dat de Chinese hulp aan Noord-Vietnam „geweldige proporties” heeft aangenomen (dat werd vandaag door Hanoi gezegd) en de Chinese inspanningen voor Indochina worden verdubbeld (dat zegt het gezamenlijk communiqué dat na het bezoek van Tsjoe En-lai aan Hanoi is uitgegeven).

Maar ondanks dat geven Amerikaanse regeringskringen in Washington blijk van een rotsvast vertrouwen dat Peking geen rechtstreekse interventie in het conflict van plan is.

Volgens de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Rogers, had het recente bezoek van premier Tsjoe En-lai aan Hanoi tot doel „de Noordvietnamezen wat troost te bieden, omdat zij enkele tegenslagen hebben gehad”. Vermoedelijk had China nieuwe leveranties toegezegd met het oog op de zware materiële verliezen van Noord-Vietnam in de strijd tegen de Zuidvietname-

rug en vormen geen enkele bedreiging voor communistisch China.”

Serius

In Franse officiële kringen is het optimisme over de Chinese houding heel wat minder dan in Washington. Regeringswoordvoerders verklaarden gisteren dat de waarschuwingen van Peking ernstig zijn bedoeld en niet uitsluitend als propaganda kunnen worden afgedaan.

Het bezoek van Tsjoe En-lai aan Noord-Vietnam wordt in Parijs gezien als een duidelijke waarschuwing en als „een van de manieren om het belang te onderstrepen dat de Chinezen aan de gebeurtenissen in Indochina hechten”.

De correspondent in Peking van het Joegoslavische persbureau Tanjug, Saranovic, meent eveneens dat het Chinese bezoek aan Hanoi de ernstigste waarschuwing aan Washington vormt om „zich te bedenken voordat het opnieuw op gevaarlijke wijze met vuur gaat spelen aan de Chinese grenzen”.

Saranovic wijst er op dat het de eerste keer in vijf jaar is dat de Chinese premier het land verliet, op een moment dat hij zeer druk bezet is.

De Indochinese oorlog nadert

Militair en politiek geschoolde vrouwen

De tweeledige opleiding in het Chinese Bevrijdingsleger: vrouwelijke soldaten trainen op een Zuidchinese eiland met een stuk luchtafweergeschut, terwijl hun collega's, piloten bij de luchtmacht het Rode Boekje van partijvoorzitter Mao Tse-toeng bestuderen.

... van Rogers

De minister vond Tsjoes waar- schuwung over de gevaren van de operatie in Laos „in zekere mate propaganda. Ik geloof niet dat er van zijn kant enige vrees bestaat dat wij, de Verenigde Staten, er ook maar enigermate belang in stellen iets te onderne- men tegen communistisch China”, zo zei Rogers.

Het was heel duidelijk, en Tsjoes moest dat weten. „dat wij geen troepen naar Indochina zenden — wij trekken onze troepen te-

voigens de correspondent „limie- ten die China niet kan aanvaar- den”. Ook warschuwde hij dat als de Zuidvietnamezen overgaan tot een invasie in Noord-Viet- nam terstond alle voorspellingen zullen worden geloochenstraf dat China zich alleen zijdelings in het Indochinese conflict zou men- gen.

China zal nooit toestaan dat Noord-Vietnam een militaire nederlag lijdt of dat de Amerika- nen rechtstreeks of indirect het voortbestaan van het huidige be- wind in Hanoi zouden bedreigen, aldus Saranovic.

(Reuter—AP)

Zuidvietnamezen in Laos veroveren basis

DONG DA, 10 maart — Zuid- vietnamese mariniers hebben dinsdag in het zuiden van Laos een Noordvietnamese voorraad- basis op de top van een heuvel veroverd na drie dagen hevige gevechten. De strijd om deze „basis 41” heeft volgens de Zuid- vietnamezen aan 312 communis- tische militairen het leven ge- kost.

De basis werd aangevallen na- dat de Zuidvietnamezen zich ge- deeltelijk hadden teruggetrok- ken uit Sepone, een belangrijk wegenknooppunt op 45 kilometer van de grens, nadat zij daar be- langrijke voorraden wapens en levensmiddelen hadden buitge- maakt. Twee artilleriebases ten noorden en zuiden van Sepone worden nog bezet gehouden.

Een Amerikaanse kolonel ver- klaarde dat Sepone de moeite van het bezetten niet waard is. Na verscheidene bombardemen- ten van B-52-bommenwerpers is het een puinhoop waarin nie- mand meer woont.

Basis 41 ligt 20 km. van de grens in Laos. De bevelhebber van de Zuidvietnamese mari- niers, kolonel Hoang Thong, zei dat er heftig om is gevochten in

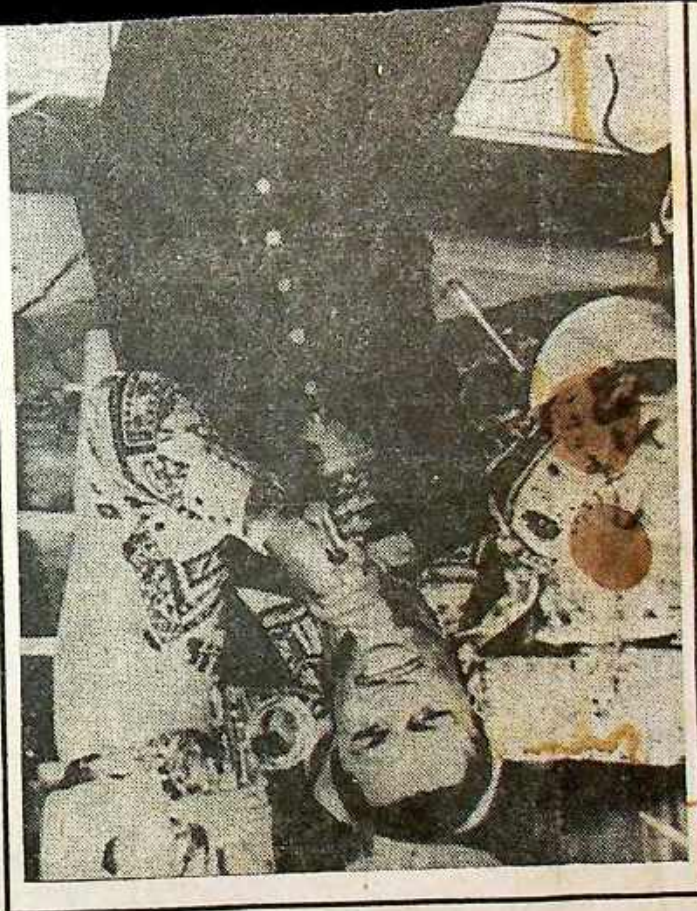
een strijd van man tegen man. Er moest Amerikaanse lucht- steun worden ingeroepen en de mariniers vroegen om hun eigen stellingen te bombarderen om te worden ontzet. Een te dichtbij gevallen bom doodde een mari- nier en verwondde elf anderen die met de bejonet aan het vech- ten waren. Na afloop telden de mariniers 23 doden en 130 ge- wonden.

De basis 41 werd gebruikt door de tweede Noordvietnamese di- visie. Zij doende als doorgangs- punt voor de bevoorrading van de Noordvietnamese en Vietcong- eenheden in de provincie Quang Tri en in het dal van A Chau.

Uit Saigon wordt gemeld dat Amerikaanse vliegtuigen in Laos bij vergissing vrijdag een voor- uitgeschoven Zuidvietnamese po- sitie op 13 km. ten zuiden van Sepone hebben gebombardeerd. Acht soldaten werden gedood en 18 gewond zei een Amerikaanse woordvoerder. Acht uren daar- voor hadden twee jachtbommen- werpers eveneens per abuis een regeringsstelling vijf km. ten zuidoosten van Sepone gebom- bardeerd, waardoor 38 soldaten werden gewond. (AFP)

De zaal kwam beter aan zijn trekken bij Brahms' derde sym- me. maar kopfig volhouden, lijkt Amsterdams Philharmonisch Orkest onder Anton Kersjes van zorgvuldige uitvoering die het was die steer voelbaar, bij de wordt gespeeld. Ook gisteravond ma voor een „normaal” publiek dat in een „normaal” program- fieder eigentijds werk begeleidt doodgeboren applausje, die haast en verveling, uitmondend in een worden, die steer van onbegrip Het is om moedeloos van te de appreciatie van het publiek. den muzekstuk hebben, dan aan voor dit knappe en intens gela- restheden, artistiek leiders — de vakmensen — dirigen, or- danken aan de waardering die houden heeft, al is dat meer te Ton de Leeuws Movements de weinige recente Nederlandse retrogrates uit 1957 is een van de n. essay critie leden se at PA OV

AMSTERDAM, 10 maart — Door H. TECKER
onbegrepen
Movements
De Leeuws

Na de pauze vertoonde men de dikhanssen, specialiteit van het bukt, die men naar geografis- he arkost verdeelt in dansen eid en de zee en dansen van het en uitbundiger karakter lijken eel op Europese folklote en orden los en ontspannen aige- oerd. Hierdoor zagen deelde assen van voor de pauze er ndat een stuk intensiteit ont- tak. Niettemin bleek een zo- verdans voor de verering van voorouders een klein mees- rwerk, met zijn simpele loop- terende ritmes. De schitterende kostuums en et gebruik van waaters, para- als en wapperende doeken om e zee te symboliseren comple- teling, die de liefhebbers van- vond nog kunnen zien in het

erdam
panse

Jean Grenier Henk Spruit

Peking

71 May
waar-

schuwt

Nixon

HONGKONG, 11 maart. (Reuter) — De Verenigde Staten dienen China's waarschuwing ten aanzien van Indo-China ter harte te nemen. Dit schreef gisteren de officiële Chinese partijkrant Volksdagblad naar aanleiding van het recente bezoek van premier Tsjoë En-lai aan Noord-Vietnam. De Chinese regeringsleider zei daar dat zijn volk niet voor de „grootste nationale offers” zal terugdeinzen om de volkeren van Indo-China naar de definitieve overwinning te voeren.

„Wij, het Chinese volk, menen wat wij zeggen, en wat wij zeggen doen we ook. Wij geven de regering-Nixon een waarschuwing: roekeloosheid kan jullie duur te staan komen”, aldus het Volksdagblad.

Sommige waarnemers zeiden na afloop van Tsjoë En-lai's bezoek aan Hanoi, dat Peking in het huidige conflict nog nooit zulke dreigende taal had gesproken. De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Rogers, zei dinsdag dat hij niet geloofde dat China op het punt staat zich daadwerkelijk in de oorlog te mengen. Volgens hem had de Chinese premier Hanoi enkel „wat troost” willen bieden na de klappen in Laos.

Partijleider Mao Tse-toeng heeft volgens het Volksdagblad verklaard dat het verraad van de revolutie is als iemand stelt dat China de Vietnamese communisten niet moet helpen.

„Het Chinese volk zal deze instructie van voorzitter Mao immer in gedachten houden. Het beschouwt de strijd van het Vietnamese volk tegen de Amerikaanse agressie en voor het nationale behoud als zijn eigen strijd”, aldus het blad.

Peking: vat waarschuwing serieus op

HONGKONG/WASHINGTON, 11 maart — De Verenigde Staten dienen China's waarschuwing ten aanzien van Indo-China ter harte te nemen dat Peking Noord-Vietnam „onbeperkte steun” zullen geven als de VS doorgaan met de uitbreiding van de oorlog.

Dit schreef vandaag het officiële Chinese Volksdagblad naar aanleiding van het recente bezoek van premier Tsjoë En-lai aan Noord-Vietnam, waar de Chinese regeringsleider verklaarde dat zijn volk niet zou terugdeinzen, voor „de grootste nationale offers” om de volkeren van Indo-China naar de definitieve overwinning te brengen.

„Wij, het Chinese volk, menen wat wij zeggen, en wat wij zeggen, doen we ook. Wij geven de regering-Nixon een waarschuwing: roekeloosheid kan jullie duur te staan komen”, aldus het Volksdagblad, geciteerd door het persbureau Nieuw-China.

Sommige waarnemers zeiden na afloop van Tsjoë En-lai's bezoek aan Hanoi dat Peking in dit conflict nog nooit zulke dreigende taal had gesproken, maar de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Rogers, verklaarde dinslag niet te geloven dat China op het punt staat zich daadwerkelijk in de oorlog te mengen. Volgens hem had de Chinese premier Hanoi alleen maar „wat troost” willen bieden na de klappen in Laos.

De woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken, McCloskey, heeft gisteren trouwens opnieuw de verzekering gegeven dat de Verenigde Staten niet van plan zijn een militaire actie in Zuidoost-Azië te ondernemen die een bedreiging zou kunnen vormen voor China.

„Wij overwegen absoluut geen actie die een bedreiging zou kunnen vormen voor de volksrepubliek China,” aldus McCloskey. (Reuter-AP)

Nixon: oorlog in Vietnam waarschijnlijk laatste

WASHINGTON, 11 aart
— President Nixon betwijfelt het zeer of de VS ooit weer in een oorlog gewikkeld zullen worden. De oorlog in Vietnam zou waarschijnlijk de allerlaatste oorlog zijn, aldus Nixon in een vraaggesprek met de diplomatieke correspondent van de New York Times, Sulzberger.

Nixon voegde er aan toe, dat zijn mening o.m. berust op de factor, dat ook de beide grote tegenspelers van de VS — de Sowjetunie en China — uit pragmatische overwegingen tot onderhandelen gedwongen zijn.

Nixon beschreef zichzelf als „pacifist”, maar voegde eraan toe dat „het niet genoeg is om alleen maar voor de vrede te zijn”.

„Het gaat erom wat we er voor kunnen doen. De Ver. Staten” aldus Nixon, „bevinden zich in een situatie waarin niemand in dit land die werkelijk voor de vrede is, een Amerikaanse rol in de rest van de wereld kan afwijzen.”

Hanoi krijgt controle in Laos over Bolovenplateau

VIENTANE, 11 maart — Na zware aanvallen van de Noordvietnamezen hebben Laotische troepen hun laatste stellingen in de zuidwestelijke hoek van de hoogvlakte van Boloven moeten prijsgeven. Dit heeft een militaire woordvoerder in Vientane gisteren meegedeeld.

De Laotische verdedigers zijn dinsdagavond begonnen zich terug te trekken uit een gebied op ongeveer 100 kilometer ten zuidoosten van de plaats Pakse aan de rivier de Mekong. Nu de Noordvietnamezen de Laotische stellingen in hun bezit hebben, zullen zij waarschijnlijk trachten over de hoogvlakte in westelijke richting op

rukken naar de Ho-Tsji-Minh-route.

Vandaag deelde een woordvoerder van het ministerie van defensie in Vietnam mee dat Noordvietnamese troepen zich samentrekken rond Hoi Sai, een voorpost van het laatste bolwerk van de Laotische regeringstroepen in de centrale hoogvlakte van Boloven in het zuiden van het land. Hoi Sai ligt ruim 60 km ten oosten van Pakse.

Met de controle over het Bolovenplateau krijgen de Noordvietnamese troepen de mogelijkheid om hun aanvoerwegen die nu in het zuiden van Laos door de Zuidvietnamese actie zijn afgesneden naar het westen te verplaatsen. Het Amerikaanse ministerie van defensie gaf gisteren toe dat een dergelijke verschuiving al plaats heeft,

maar ontkende dat de aanvoerwestelijker routes al belangrijk is.

Zuidvietnamese eenheden hebben de stoffelijke overschotten gevonden van 465 Noordvietnamese soldaten bij patrouilles in de omgeving van Sepone, nadat dit gebied zwaar gebombardeerd was door Amerikaans B-52 bommenwerpers, aldus heeft het Zuidvietnamese hoofdkwartier in Saigon vandaag bekend gemaakt.

Parijs geboycot

Het vredesoverleg van vandaag in Parijs is voor de tweede achtereenvolgende week geboycot door de chef-onderhandelaar van Noord-Vietnam, Xuan Thuy. Hij bleef weg uit protest tegen wat zijn plaatsvervanger noemde de bedreigingen van president Nixon jegens Noord-Vietnam.

VS keuren vrijkopen gevangenen af

WASHINGTON, 13 maart (Reuter) — Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft zijn afkeuring uitgesproken over het plan van de zanger Bing Crosby en andere rijke Amerikanen om te pogen de Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam vrij te kopen.

Woordvoerder McCloskey verklaarde, dat de vrijlating van krijgsgevangenen op basis van de Geneefse Conventies moet worden geregeld en niet door het betalen van een losprijs.

Crosby heeft met anderen een groep, „Missie tot redding van de krijgsgevangenen”, gevormd, die van plan is het Amerikaanse volk om financiële steun te vragen, ingeval Noord-Vietnam te kennen geeft dat het de krijgsgevangenen tegen een nader overeen te komen bedrag wil vrijlaten.

In Zuidoost-Azië begint snel een griezelige situatie te ontstaan. Er is een complete zenuwenoorlog aan de gang rond de mogelijkheid van een Zuidvietnamese inval in Noord-Vietnam. Dat zou wel eens erg verkeerd kunnen aflopen. De waarschuwingen van de Chinese Volksrepubliek aan het adres van Washington — de vergelijking met de Koreaanse oorlog ligt voor de hand — worden steeds krachtiger. De Amerikanen, schrijft de Financial Times, in Londen, bombarderen vier landen en vallen er twee binnen om zich uit één land te kunnen terugtrekken. De bombardementen tijdens de tweede wereldoorlog op Duitsland zijn kinderspel vergeleken bij de „verzadigingsaanvallen”, die vrijwel dagelijks worden ondernomen in Laos, Cambodja en Zuid-Vietnam. Tussen de bedrijven door geeft president Nixon een interview weg aan de Amerikaanse journalist C. L. Sulzberger, waarin hij zichzelf een pacifist noemt. Wie het zou moeten verzinnen zou het allemaal in één scenario niet bij elkaar krijgen.

Opmerkelijker nog dan Nixons opmerking dat hij een pacifist is, is zijn betoog tegen Sulzberger „dat zij die denken dat Vietnam volgend jaar een goede politieke zaak gaat worden een ernstige misrekening maken”. Deze uitlating houdt uiteraard verband met de presidentsverkiezingen, die volgend jaar in Amerika worden gehouden. Nixon is vastbesloten geen tweede Johnson te worden, die door de publieke emoties rond de Vietnamese oorlog uit het Witte Huis werd gejaagd.

Sulzberger slaat de spijker op de kop als hij Nixon een „populist” noemt, een man die er vooral op uit is zijn beleid af te stemmen op de gevoelens van het volk („gesundes Volksempfinden”, om een beruchte term uit het recente verleden te gebruiken).

De president is vastbesloten de Amerikanen uit Vietnam terug te halen. De oorlog zal dan door de Vietnamezen zelf worden voortgezet, met steun van de Amerikaanse luchtmacht, de Amerikaanse artillerie en eventueel kleine eenheden van Amerikaanse beroepsmilitairen. Met andere woorden: de vernietiging zal gewoon doorgaan, er zullen alleen bijna geen Amerikaanse jongens meer sneuvelen.

Nixon gokt erop dat hij „Vietnam” op deze wijze buiten de verkiezingsstrijd kan houden. Te hopen valt dat het Amerikaanse volk daar te slim voor is en dat het hem niet zal lukken.

Journalist VS beschoten in Saigon

SAIGON, 15 maart — Een Amerikaanse journalist van het persbureau Associated Press is zondagmorgen vroeg ernstig gewond geraakt toen een Zuidvietnamese schildwacht schoot op de jeep waarin de correspondent passagier was.

De schietpartij vond plaats tijdens het uitgaansverbod dat in de Zuidvietnamese hoofdstad geldt. Volgens de Zuidvietnamese autoriteiten negeerde de jeep een bevel om te stoppen bij een Zuidvietnamese controlepost. (Reuter)

Zuidvietnamezen geven basis in Laos prijs

DONG LA, 13 maart — Zuidvietnamese troepen hebben gisteren de strategisch belangrijke basis „Sofia” in Laos ontruimd. Deze basis ligt 5 kilometer ten zuidoosten van de stad Sepone, die al eerder was prijsgegeven en was de meest vooruitgeschoven post van het Zuidvietnamese offensief in Laos.

Volgens welingelichte kringen in Zuidvietnam zijn de laatste manschappen van „Sofia” gisteren per helikopter geëvacueerd.

Het opgeven van deze basis betekent dat de Zuidvietnamezen nu het belangrijke knooppunt van de Ho-Tsji-Minh-route niet meer beheersen. Militaire waarnemers achten de ontruiming van „Sofia” van groter belang dan de terugtrekking uit Sepone.

Eerder werd bericht dat de Noordvietnamezen drie regimenten, tezamen 6000 man, samen-trekken bij Sepone (Reuter).

Actie in Laos loopt eind deze maand af

KHE SAN, 15 maart — Het Noordvietnamese officiële dagblad Nhan Dan heeft gisteren gezegd dat de Zuidvietnamese troepen in Zuid-Laos hun moreel hebben verloren en moeilijkheden hebben met de bevoorrading van hun meest vooruitgeschoven eenheden.

De Noordvietnamese bewering komt een dag nadat van Zuidvietnamese zijde is aangekondigd dat de troepen van Saigon tegen het einde van deze maand uit het zuiden van Laos zullen worden teruggetrokken op een aantal buitenposten aan weerszijden van de Laotisch-Zuidvietnamese grens.

Tegelijkertijd werd bekendgemaakt dat de Zuidvietnamezen nu aan de laatste fase van hun aanval op de Ho-Tsjj-Minhroute zijn begonnen. Zuidvietnamese militairen verklaren het einde

Nieuw beroep van Pathet Lao op Londen en Moskou

HONGKONG/VIENTIANE, 15 maart — De Pathet Lao heeft opnieuw een dringende boodschap gestuurd aan de co-voorzitters van de Geneefse conferentie, Engeland en Rusland, waarin doeltreffende maatregelen worden gevraagd om de VS en hun bondgenoten te dwingen de oorlog in Laos te beëindigen.

In de boodschap wordt erop gewezen dat Amerikaanse B'52-bommenwerpers naar schatting 36.000 ton bommen hebben gegooid op provincies in Zuid-Laos en ook op bevolkte gebieden in het noorden.

De Pathet Lao uit verder de beschuldiging dat er nog meer Thailandse Infanterie en artillerie op weg is naar het noorden van Laos.

India, de voorzitter van de Internationale Controlecommissie, het lichaam dat de Geneefse conferentie in het leven heeft geroepen om de neutraliteit van Laos te controleren heeft de medeleden van de commissie, Polen en Canada, gevraagd zich aan te sluiten bij een door India geformuleerde vredesoproep.

De oproep omvat vier punten, waaronder onmiddellijke staking van de vijandelijkheden en onderhandelingen tussen de Pathet Lao en prins Soevanna Phoema, de neutralistische premier van Laos.

Vorige maand konden de drie leden van de commissie het niet eens worden over een voorstel van Canada om de aanwezigheid van alle vreemde troepen in Laos te onderzoeken.

(Reuter - AP)

van de operatie in Laos uit het feit dat tegen die tijd het weer te ongunstig wordt om per helikopter voorraden aan te voeren.

De terugtrekking wordt vergeleken met het verminderen van de acties in Cambodja, vorig jaar juni, bij het begin van het regenseizoen. Ontkend werd dat men tot de terugtocht wordt gedwongen door de tegenslagen die Saigon bij de operatie in Laos heeft ondervonden.

Maar volgens waarnemers zijn de Zuidvietnamezen wel degelijk gedwongen geweest de doeleinden van hun actie wat lager te stellen. Vooral het opgeven van de meest westelijke stellingen, zoals het knooppunt Sepone, wordt gezien als een bewijs voor het falen van de operatie.

In het artikel in het Noordvietnamese dagblad (afkomstig van de delegatie van Hanoi in Parijs) wordt gezegd dat de troepen van Saigon niet in staat zijn geweest om op te rukken, en dat zij „in verwarring en verwarring en verlegenheid aan het manoeuvreren waren in een gebied dat een tiende was van wat men van plan was te beheersen.”

Volgens Nhan Dan was men ook niet in staat geweest de troepen voldoende te bevoorraden en was het moreel onder de Zuidvietnamezen laag. Het dagblad oefent verder kritiek uit op de Zuidvietnamese tactiek om acties te laten uitvoeren door grote eenheden in plaats van kleine: „Hoe kunnen de vijandelijke setrijdkrachten bepaalde doelen bereiken wanneer zij zulke grote groepen in het veld brengen?”

Vergissing

Van het Laotische front is intussen gemeld dat een Amerikaanse jachtbommenwerper per vergissing een bom heeft gegooid op een Zuidvietnamese stelling, waardoor tien man werden gedood en twaalf gewond. Het is de vijfde keer sinds het begin van de Laotische operatie dat Amerikaanse toestellen Zuidvietnamese stellingen aanvallen.

Vorige week woensdag werden vier Zuidvietnamese mariniers gedood en 35 gewond bij een beschieting door Amerikaanse gevechtshelikopters. Ook wordt gemeld dat de bombardementen van zware B'52-bommenwerpers worden bemoeilijkt doordat Noordvietnamese eenheden die een doelwit voor die toestellen vormen zo dicht in de buurt van de Zuidvietnamese troepen blijven dat het bombarderen te gevaarlijk wordt.

Ondanks dat hebben de Amerikanen gisteren verscheidene B'52-aanvallen uitgevoerd op een gebied ten zuiden van route nummer 9 om een actie van Zuidvietnamese troepen tegen een belangrijke verkeersader van de Ho-Tsjj-Minhroute mogelijk te maken.

De Amerikaanse senator Edward Kennedy heeft gisteren in een kort interview verklaard ernstige reserves te hebben ten aanzien van de vraag of de Zuidvietnamese actie in Laos de terugtrekking van VS-troepen uit Vietnam zal versnellen of de oorlog zal beëindigen.

Zaterdag werd het troepenpeil in Vietnam weer met 1800 man verlaagd. Voor het uitvoeren van Nixons terugtrekkingsschema moeten in de komende zes weken nu nog ongeveer 35.000 man teruggetrokken worden tot het peil van 284.000 man is bereikt.

(Reuter-AFP)

Invasie in Laos mislukt

KHE SANH, 15 maart (AP, Reuter) — De Zuidvietnamese troepen in Laos zullen zich op korte termijn, dat wil zeggen nog voor het einde van deze maand, terugtrekken op verdedigingspos-ten aan beide zijden van de Zuid-vietnamees-Laotiaanse grens. Dit besluit duidt erop dat de invasie in Laos een mislukking is gewor-den, hoewel dat in Saigon wordt ontkend.

In Saigon zegt men dat de troepen zich terugtrekken met het oog op de naderende natte moeson, die de Ame-rikaanse luchtmacht belet het invasie-leger vanuit de lucht te steunen. Waarnemers menen echter dat de zwa-re nederlagen, die de Zuidvietnamezen hebben geleden tegen Noord-Vietnam, het besluit minstens hebben verhaast.

De Zuidvietnamese operatie had tot doel de aanvoerlijnen van de Noord-vietnamezen en de Vietcong, de zoge-naamde Ho Tsji Minh-route, „af te knijpen“. Dat is maar zeer ten dele gelukt. De tegenstand van Noord-Viet-nam was veel groter dan werd ver-wacht.

De Ho Tsji Minh-route loopt van Noord-Vietnam via Laos en Cambodja naar Zuid-Vietnam en wordt gebruikt om de in Zuid-Vietnam opererende troepen van de Vietcong en Noord-Vietnam te bevoorraden.

Sjaloom vraagt actie PvdA in Vietnam-conflict

ODIJK, 16 maart — De stichting Sjaloem wil dat de leden van de Partij van de Arbeid worden opgeroepen massaal actie te voeren tegen de oorlog in Indo-China. In een telegram aan het partijbestuur vraagt Sjaloem het conflict in Vietnam in het parlement aan de orde te stellen.

Het partijcongres van de PvdA moet aan de regeringen van Nederland en de Verenigde Staten de eis stellen dat alle Amerikaanse strijdkrachten zich uit Zuidoost-Azië terugtrekken, vindt Sjaloem (ANP).

Zware aanval Hanoi op Khe San

SAIGON, 16 maart — Noordvietnamese artillerie heeft gisteravond een zware aanval gericht op de basis Khe San, het belangrijkste Amerikaanse steunpunt in Vietnam tijdens de Zuidvietnamese operatie in het zuiden van Laos. De aanval was de zwaarste tot nu toe en duurde twee uur.

De Noordvietnamezen vuurden bijna 200 raketten en mortiergranaten op de bases uit,

maar volgens militaire kringen in Saigon werd slechts lichte schade toegebracht aan manschappen en materieel. Er vielen geen doden.

Eerder op de dag was gisteren de meest vooruitgeschoven Zuidvietnamese artilleriestelling Lulu in Laos zo zwaar beschoten dat de Zuidvietnamese bezetting de basis moest verlaten.

De munitievoorraden waren vrijwel uitgeput en Amerikaanse helikopters konden door het zware Noordvietnamese vuur de stelling niet langer bevoorraden. Direct na het wegtrekken van de Zuidvietnamezen werd de basis en het omliggende gebied door B'52ers gebombardeerd.

Een deel van het Bolovenplateau is nu in handen van Noordvietnamese troepen die naar het westen oprukken om hun zware artillerie naar veiliger oorden te verplaatsen.

Mekongdeltacommissie steekt haar licht op bij Nederlandse deltawerken

Door P. VAN GASTEL

DEN HAAG, 17 maart — Een internationale delta-commissie uit Zuidoost-Azië heeft de afgelopen dagen de Nederlandse deltawerken bekeken en heeft besprekingen gevoerd met de regering in Den Haag. Nederland vervult namelijk een vrij unieke rol in het Mekong-project dat op zichzelf weer een vrij uniek voorbeeld is van regionale samenwerking in Zuidoost-Azië.

Onder leiding van Inpeng Suryadhy, onderminister van nationale ontwikkeling van Thailand, hebben een onderminister van Zuid-Vietnam, een minister uit Laos, een minister uit Cambodja en een Nederlands deskundige de Deltawerken bekeken, de nieuwe havengebieden van Rotterdam, de Zuiderzee-werken en enkel nieuwe polders. Ze zijn nu naar de Verenigde Staten om de Tennessee-vallei, ook een groot waterstaatkundig werk, te bezoeken.

De Mekong is een van de grootste rivieren van Azië. In het stroomgebied van de Beneden-Mekong wonen ongeveer 20 miljoen mensen van vier staten. Hun leven is sinds eeuwen onderworpen aan voortdurende overstromingen door een rivier die moeilijk bevaarbaar is, weliswaar vruchtbaarheid brengt maar het praktisch onmogelijk maakt de moderne inzichten in de waterhuishoudkunde in praktijk te brengen.

Het Mekong-ontwikkelingsproject is op verschillende doelen tegelijk gericht: tegengaan van overstromingen, het bouwen van dammen om hydro-elektrische energie op te wekken, het bevaarbaar maken van de rivieren en het aanleggen van een goede irrigatie voor de landbouw.

Het project wordt uitgevoerd onder leiding van de ECAFE, de Economische commissie voor Azië en het Verre Oosten, een van de vier regionale commissies van de Verenigde Naties. Het werk begon in 1957. De eerste vijf jaar zijn voor een groot deel besteed aan studies en aan enkele werken in zijrivieren van de Mekong. In 1965 stelde de koning van Thailand in een van die zijrivieren, de Nam-Pung, een stuwdam in gebruik; een jaar later kwam een dam klaar in de Nam-Pong. Sindsdien zijn meer dan 30 projecten aangepakt. Voornamelijk stuwdammen en irrigatiewerken, maar ook de verdere sociale en economische uitbouw daarvan: onderzoekingen op het gebied van bosbouw, visserij, bodemkunde, industriële planning en ontwikkeling van de landbouw.

Na de dertien jaar die aan het Mekongproject zijn besteed zullen zeker nog tien jaar nodig zijn om de plannen volledig uit te voeren.

Samenwerking

De betekenis van dit gemeenschappelijke werk is uitermate in de eerste plaats dat de be-

ners van de Mekongdelta voortuit worden geholpen. Even belangrijk is dat een concrete en tot nu toe succesvolle samenwerking tot stand is gekomen tussen Aziatische landen.

Zulke samenwerking is, hoewel het verlangen ernaar wel herhaaldelijk wordt geuit, in de praktijk niet gemakkelijk, omdat de diversiteit van de landen zo in het oog springt. Niet alleen is de economische ontwikkeling soms zeer uiteenlopend, ras en taal lopen sterk uiteen en politiek en historie is erg verschillend.

Het Mekongproject geldt daarom algemeen als een bevestiging van de betekenis van de ECAFE als consultatief orgaan op sociaal-economisch gebied. De meest optimistische visies komen erop neer, dat er een kern in kan liggen voor toekomstige politieke regionale samenwerking.

Nederland

De positie van Nederland in dit werk is een heel bijzondere. Toen de ECAFE in 1946 werd opgericht werd Nederland er lid van omdat het toen nog een positie had in Indonesië. Hoewel ons land nu in dit deel van de wereld niets meer heeft te zoeken, blijft het deel uitmaken van de ECAFE. Zijn ontwikkelingsbeleid wordt er gewaardeerd en in sommige opzichten als een voorbeeld beschouwd.

Ons land heeft tot dusver 19,4 miljoen gulden beschikbaar gesteld. Daarvan is een deel besteed als bijdrage voor twee stuwdammen en een aanzienlijk ander deel voor de aanschaf van twee baggermachines en het uitzenden van deskundigen. Voor 1971 is een bijdrage van 3,6 miljoen gulden aangekondigd; waar dat geld aan wordt besteed

staat nog niet vast. Er kan worden aangenomen dat het overleg van de Mekongcommissie in Den Haag onder andere hierop betrekking heeft gehad.

Het Mekongproject is niet het enige dat de ECAFE heeft opgeleverd. Tot nu andere resultaten van haar werk horen: de Aziatische ontwikkelingsbank, een Aziatisch instituut voor ontwikkeling en planning, een statistisch instituut, een kokosinstituut, en een ontwikkelingsraad op industrieel gebied.

Andere organisaties

Naast de ECAFE bestaan in Zuidoost-Azië nog verscheidene andere organisaties voor samenwerking. De ASEAN omvat Thailand, Maleisië, Singapore, Indonesië en de Filipijnen en richt zich op algemene niet-militaire vormen van regionale samenwerking. De ASPAC omvat een andere groep, waaronder Japan, Zuid-Korea, Australië en Nieuw-Zeeland en zoekt ook naar politieke samenwerking. Ze laat echter weinig van zich horen. Verder bestaat er regionale samenwerking door wisselende groepen landen op het gebied van het transport, onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en de centrale banken.

Politieke regionale samenwerking komt zelden tot ontwikkeling. Een van de concreetste voorbeelden tot nu toe is geweest de conferentie van Djakarta in mei 1970 over de toestand in Cambodja. Het directe resultaat van die bijeenkomst op de ontwikkelingen in Cambodja is misschien niet groot geweest, maar belangrijk is toch wel dat regionaal Aziatisch overleg mogelijk blijkt te zijn over acute gemeenschappelijke politieke problemen.

Saigons troepen op de vlucht in Laos

HAM NGHI, 17 maart (AP) — Amerikaanse helikopterpiloten die opereren boven Laos, hebben meegedeeld dat de Zuidvietnamezen in dat land door de Noordvietnamezen naar de grens worden teruggejaagd. In de laatste vijf dagen is het Zuidvietnamese leger volgens hen 25 kilometer teruggetrokken. Zij zijn nu nog maar twintig kilometer van de Laotiaans-Zuidvietnamese grens. Een van de helikopterpiloten sprak van een „wilde vlucht“.

„Ze kunnen zeggen wat ze willen, maar in het gebied waar ik vlieg is slechts sprake van een terugtocht, een ellendige terugtocht“, aldus een andere piloot, een officier.

Een sterk gedemoraliseerde, in lopen gehulde colonne vluchtende soldaten bereikte de landingszone „Brown“, dat is de westelijkste positie die zich nog in Zuidvietnamese handen bevindt. De zone wordt onophoudelijk beschoten door vijandelijke mortieren, raketten en artillerie. Volgens de piloten wordt „Brown“ nog steeds verdedigd door Zuidvietnamese infanterie, maar zal de basis in elk geval vallen.

Doden en gewonden

In het hoofdkwartier van de eerste Zuidvietnamese infanteriedivisie voerden helikopters onafgebroken doden en gewonden aan. De verslaggevers telden minstens 85 gewonden. De piloten zeiden dat er nog veel meer waren achtergebleven.

Omdat in Saigon en Washington de invasie in Laos nog steeds succesvol wordt genoemd, wilden de verslaggevers gisteren in helikopters mee-vliegen naar Laos om zelf te kunnen kijken. Dit werd echter geweigerd omdat de helikopters te veel vuur aantrekken.

Een van de piloten vatte de zaak als volgt samen: „Zeker, zij (de Zuidvietnamezen) hebben heel wat vijandelijke voorraden vernield en misschien zelfs de Ho Tsji Minh-route op twee plaatsen afgesneden. Maar zij hebben niet kunnen verhinderen dat de vijand mensen en materieel blijft sturen en zij moeten donders zware verliezen incasseren“.

Amerikaanse helikop

In het hoofdkwartier van de eerste Zuidvietnamese infanteriedivisie te Ham Nghi voeren helikopters vandaag onafgebroken doden en gewonden van de Zuidvietnamese strijdkrachten in Laos aan. Verslaggevers telden tenminste 85 gewonden. De Amerikaanse piloten van de helikopters die de luchtbrug naar Laos onderhouden vertelden dat veel meer waren achtergelaten.

Leger van Saigon op de vlucht

HAM NGHI. Zuid-Vietnam, 17 mrt. — Herhaaldelijk zware Noordvietnamese aanvallen jagen de Zuidvietnamese artilleristen uit hun bases in Laos en naar de grens met Zuid-Vietnam, zo melden Amerikaanse helikopterpiloten die vanmorgen op het hoofdkwartier van de eerste Zuidvietnamese infanteriedivisie te Ham Nghi terugkeerden. Een van hen sprak zelfs van een wilde vlucht.

In de afgelopen vijf dagen zijn de Zuidvietnamese troepen 25 kilometer aan weerszijden van weg nr 9 — hun oorspronkelijke aanvalsroute van Khe Sanh in Laos in — teruggetrokken. Thans bevinden zij zich nog slechts twintig kilometer van de grens met Zuid-Vietnam. Aldus de helikopterpiloten.

„Zij kunnen van de mobiliteit van de helikopters zeggen wat willen maar in het gebied erboven ik vlieg is slechts een vlucht van een terugtocht, een vluchtige terugtocht,” zei een Amerikaanse officier. Een sterk moraliseerde, in lompen ge-colonne vluchtelingen be-

reikte vannacht landingszone „Brown”, de meest westelijke positie die zich nog in Zuidvietnamese handen bevindt, om tot de ontdekking te komen dat ook die zone onafgebroken door communistische mortieren, raketten en artillerie wordt beschoten.

Bombardement

Zuidvietnamese officieren hebben verklaard dat de troepen van Saigon zone „Brown” gisteravond hadden ontruimd en dat de zone daarop door 100 tot 150 Noordvietnamezen werd bezet. Nadien werd de basis door de Amerikaanse luchtmacht gebombardeerd. Toen de Zuidvietnamezen terugkeerden vonden zij tachtig lijken van communistische soldaten. Alle achtergelaten munitie bleek door de bombardementen te zijn vernietigd.

Volgens de helikopterpiloten wordt „Brown” nog steeds verdedigd door Zuidvietnamese infanterie maar”, zo zeggen zij, „de basis zal in elk geval vallen, de beschieting gaat dag en nacht door.”

Iedere Zuidvietnamese basis in Laos is volgens de piloten omringd door een gordel van mortieren en luchtafweerkanonnen van de tegenstander „Als wij er een uitschakelen, komen er twee voor in de plaats. De Ak Ak (luchtafweer) schijnt nog heviger te worden dan bij het begin van de invasie,” zeggen de piloten. Gisteren werden twee zwaarbewapende helikopters boven de vuurbasis Lolo neergeschoten toen zij gewonden moesten ophalen. Lolo zou daarna zijn ontruimd.

Wat de Zuidvietnamese beweringen over successen betreft zei een helikopterpiloot: „Zeker, ze hebben heel wat vijandelijke voorraden vernietigd en misschien zelfs wel de Ho-Tsji-Minhroute op een of twee plaatsen afgesneden maar zij hebben niet kunnen verhinderen dat de vijand mensen en materieel verplaatst en zij moeten enorm zware verliezen incasseren.”

Journalisten die vandaag zelf

in Laos wilden constateren of de Zuidvietnamezen hun missie hebben volbracht, zoals officieel werd meegedeeld, kregen te horen dat het er te gevaarlijk was omwel dat de helikopters zwaar luchtafweervuur aantrokken.

Bevelhebbers ter velde hebben meegedeeld dat zij nu aan de derde fase van de Laotiaanse campagne zijn begonnen — een actie ten zuiden en ten oosten van hoofdweg 9 op de terugweg naar de Zuidvietnamese grens.

Volgens een schatting van de subcommissie van de Amerikaanse Senaat voor het vluchtelingenprobleem zijn sinds 1964 7,5 miljoen van de 27 miljoen inwoners van Zuid-Vietnam, Laos en Cambodja voor de oorlog gevlucht. De commissie baseert haar schatting op gegevens van Amerikaanse en plaatselijke functionarissen. De raming wordt aan de lage kant geacht.

Volgens senator Edward Kennedy, voorzitter van de commissie, zijn in het afgelopen jaar in Zuid-Vietnam ongeveer 25.000 burgers gedood en 100.000 gewond. Sinds 1965 zijn tussen de 325.000 en 335.000 burgers in Zuid-Vietnam door de oorlog om het leven gekomen; tussen de 755.000 en 765.000 burgers werden gewond, aldus de commissie (Ass. Press)

Cambodja een jaar ^{18 maanden} zonder Sihanouk

Vandaag een jaar geleden lag het luchtverkeer op Cambodja's schilderachtige internationale vliegveld Pochentong stil. Op de grote boulevards en voor het hoofdkantoor van Phnom Penh stonden tanks en pantserwagens opgesteld. Telegraaf- en telefoonverkeer was onmogelijk. Een zware bewaking omringde het gebouw van de Nationale Vergadering.

Daar namen die woensdag 92 parlementsleden in een besloten zitting de meest tragische beslissing van de laatste twintig jaar bijna rimpelloze Cambodjaanse geschiedenis: zij zetten prins Norodom Sihanouk als staatshoofd af.

Daarmee werd regelrecht gekozen voor burgeroorlog en al het andere onheil dat het Indochinese conflict oproept: verwoesting van dorpen, een met bomkraters bezaaid landschap, vernietiging van oogsten en economische hulpbronnen en ontbeemding van de bevolking. Tegenstemmers: geen.

De constitutionele coup van generaal Lon Nol, premier, en vice-premier prins Sisowath Sirik Matak hing al heel lang in de lucht. Het contact tussen prins Sihanouk, aan wiens behendig politieke manoeuvres tussen Washington, Moskou en Peking Cambodja zijn vrijwel onaangetaste neutraliteit te danken had, en de leidende bureaucratie en militaire elite was de maanden voor zijn afzetting steeds moeizamer en onvruchtbaarder geworden.

Terwijl Sihanouk in Frankrijk een medische behandeling

derging waren zijn ministers met behulp van elementen uit het leger een campagne begonnen tegen de aanwezigheid van Vietnamese guerrillastrijders in de oostelijke grensprovincies van Cambodja. Daarbij werd sterk gespeeld op de traditioneel anti-Vietnamese sentimenten in het Cambodjaanse volk die dateren uit de tijd dat de Franse koloniale heersers de eveneens gekoloniseerde Vietnamezen als administrateurs gebruikten in Cambodja en Laos.

De aanwezigheid van de Vietcong in het Cambodjaanse grensgebied, daartoe gedwongen door de massale Amerikaanse bombardementen op het Zuidvietnamese platteland, veroorzaakte in feite weinig moeilijkheden. De verzetsstrijders bevonden zich in een uiterst dun bevolkt gebied in een zeer smalle strook langs de grens.

Zoals de Amerikaanse journalist Allman vorig jaar opmerkte: „De regeling, hield de aanwezigheid van vreemde troepen op Cambodjaanse bodem, maar stelde Cambodja ook in de gelegenheid de gevaren van de Vietnamese oorlog door te komen zonder dat het land werd verwoest en de bevolking werd brutaliseerd.”

Plundering

De anti-communistische campagne vond een hoogtepunt in de grondige plundering op 11 maart van achtereenvolgens de ambassade van de Voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam (Vietcong) en van Noord-Vietnam door een kleine groep (volgens Allman 45 man) in burger geklede Cambodjaanse soldaten. En dat gebeurde tijdens een 'even goed georganiseerde demonstratie van rond tienduizend studenten, soldaten en boeddhistische monniken in de straten van Phnom Penh.

Twee dagen later stuurde Sihanouk vanuit Parijs een telegram aan de koningin-moeder, koningin Kossamak, waarin hij de communistische infiltraties weliswaar veroordeelde, maar waarschuwde dat de activiteiten van de extreem-rechtsen de politieke structuur van Cambodja meer bedreigen dan die van de Vietnamezen.

De dag tevoren had Lon Nol (die behalve premier tevens minister van defensie was en ook het ministerie van voorlichting aan zich had getrokken) de Vietnamese guerrillastrijders een ultimatum gesteld om binnen 48 uur Cambodja te verlaten. Sihanouks telegram betekende een weigering om de politiek van zijn kabinet goed te keuren.

Even leek het nog dat het conflict opgelost zou kunnen worden door de ophanden zijnde terugkeer van de prins naar Phnom Penh. Maar Sihanouk reisde via Moskou en Peking (de gebruikelijke tussenlandingen bij de terugreis naar zijn land) en de loop van de gebeurtenissen werd plotseling versneld toen de politie, die Sihanouk steunde, een poging deed tot arrestatie van Lon Nol.

Het leger wist de tegencoup te voorkomen en na een te laat gekomen beroep van koningin Kossamak op het volk om Sihanouk zijn steun te betuigen, liet op de 18de maart de kleine Cambodjaanse bovenlaag de god-koning, zoals het overgrote deel van de plattelandsbevolking hem nog steeds ziet, definitief vallen.

Een jaar strijd

De desastreuze gevolgen van dat besluit zijn maar al te bekend en hebben grotendeels het grimmige gezicht bepaald van weer een jaar strijd in Indochina.

Al twee dagen na de afzetting van Sihanouk zetten Zuidvietnamese troepen met goedvinden van de leiders in Phnom Penh aanvallen in op stellingen van de guerrillastrijders in het Cambodjaanse grensgebied. Cambodjaanse legereenheden stelden zich in verbinding met Amerikaanse en Zuidvietnamese bevelhebbers om acties tegen de Vietcong te coördineren.

De guerrillastrijders werden daardoor gedwongen zich uit de smalle grensstrook terug te trekken en verspreidden zich in westelijke en noordelijke richting. Sihanouk, inmiddels in Peking aangekomen, maakte de vorming van het Verenigde nationale front van Cambodja bekend en riep op tot verzet tegen de machthebbers in Phnom Penh.

Overal op het platteland vonden pro-Sihanoukbetogingen plaats die ten koste van enkele honderden slachtoffers door het Cambodjaanse leger werden onderdrukt.

Dan, begin april, onttaardt de maandenlange anti-Vietnamese heize in een rechtstreekse terreur tegen de Vietnamese bevolking die in Cambodja sterk vertegenwoordigd was in ambachten en kleinhandel. Vooral het Cambodjaanse leger maakt zich schuldig aan moordpartijen (zoals op 10 april in Prasaut). Een stroom vluchtelingen gaat op weg naar Zuid-Vietnam.

Inval

Aan het eind van dezelfde maand vallen Zuidvietnamese en Amerikaanse troepen het grensgebied binnen voor een operatie tegen de communistische schuilplaatsen en speciaal tegen het nooit gevonden „hoofdkwartier van de Vietcong” dat zich in hetzgn. Visal gebied zou bevinden. In twee maanden acties en

bombardementen in een streek die de meeste guerrillastrijders al voor 29 april hadden verlaten trokken de Amerikaanse grondtroepen zich terug. Nixon noemde de actie „succesvol”.

De gevolgen van de operatie voor Cambodja waren ruïneus: de rubberplantages bij Mimot en Chup, Cambodja's voornaamste cultures, waren totaal verwoest door zware Amerikaanse bombardementen waarvoor geen aanwijsbare militaire noodzaak was.

Volgens sommige correspondenten was het eigenlijk uitsluitend de Cambodjaanse boerenbevolking die getroffen werd door de inval, niet het minst ten gevolge van de manier waarop het Zuidvietnamese leger in de Cambodjaanse dorpen huishield.

Dat leger is er nog steeds, al kan het, evenmin als het Cambodjaanse, niet buiten de hulp van de Amerikaanse luchtmacht wanneer er werkelijk gevochten moet worden. De macht van de leiders in Phnom Penh strekt zich nu nog alleen uit tot een beperkt gebied rond de hoofdstad en een gedeelte van het zuiden en zuidoosten van het land.

De steden in het noorden en het overgrote deel van het platteland zijn in handen van de revolutionairen, die net zoals dat in Laos het geval is een sterke infrastructuur opbouwen in de dorpen.

En hoe dun de draad is waarvan het regime in de hoofdstad hangt bleek wel toen in januari een handvol guerrillastrijders een vernietigende commando-aanval uitvoerden op hetzelfde vliegveld Pochentong waar vorig jaar zo'n angstwekkende stille heerste.

Phnom Penh bewaakt bij verjaardag

PHNOM PENH, 18 maart — Onder de meest strenge veiligheidsmaatregelen, met tanks in de straten en laag overvliegende militaire formaties in de lucht, viert de Cambodjaanse hoofdstad vandaag de eerste verjaardag van de val van prins Norodom Sihanouk. De politiebewaking was verdubbeld — met name rond het huis van Sihanouks moeder, koningin Kossemak — maar er waren geen berichten over incidenten of demonstraties.

De enige vorm van activiteit tegen de regering van Lon Nol (die overigens herstellende is van een beroerte) vormden een aantal pamfletten die in de buurt van de voormalige Chinese ambassade zijn rondgestrooid. De pamfletten riepen de Chinese minderheid in Cambodja op zich aan te sluiten bij een niet nader aangeduid volksfront.

In een radiotoespraak zei staatsvoorzitter Cheng Heng vanmorgen dat „het feodale, anachronistische regime..... de bron van onze zwakte en van het verlies van grondgebied" eens en voor altijd was verwijderd. De legerwoordvoerder kolonel Am Rong gaf een rooskleurig beeld van de militaire situatie van dit moment en zei dat er in de hoofdstad geen voedseltekorten meer waren. (Reuter).

De Newyorkse Raad van kerken heeft het plan opgegeven om zijn jaarlijkse Prijs voor de mens uit te reiken aan de komiek Bop Hope. Dit besluit is waarschijnlijk genomen als gevolg van de oppositie tegen het standpunt van de acteur met betrekking tot het militaire apparaat en de oorlog in Vietnam. De prijs zal nu postuum worden verleend aan Whitney Young, de negerleider die vorige week in Nigeria overleed. De prijs is eerder uitgereikt aan de presidenten Eisenhower, Kennedy, Johnson en Nixon, wegens belangrijke bijdragen aan de mensheid.

Op de foto: Bob Hope bij een legerenheid in Vietnam.

Troepen Saigon moeten opnieuw steunbasis opgeven

SAIGON, 18 maart — Het Zuidvietnamese leger heeft vandaag opnieuw een ondersteuningsbasis in Zuid-Laos opgegeven. Het gaat om de landingszone „Brown”, 23 km ten westen van de Zuidvietnamese grens, die ook als toevluchtsoord heeft gediend voor de troepen die Lulu onder hevige Noordvietnamese druk moesten opgeven.

De meest westelijke Zuidvietnamese basis in Laos is nu nog de vuursteunbasis „Delta 1”, op

19 km van de Zuidvietnamese grens. Volgens een Zuidvietnamese kolonel is de terugtrekking van het Zuidvietnamese leger nu in feite begonnen en worden geen opsporings- en vernietigingsacties meer uitgevoerd.

Voor de vierde achterenvolgende dag is de centrale Amerikaanse basis Khe San door zwaar artillerievuur getroffen. Een woordvoerder noemde de schade licht. Volgens het militaire opperbevel van de Pathet Lao woeden de gevechten nu het hevigst bij de artilleriestelling Kaki op de weg nummer negen, tien kilometer van de grens met Zuid-Vietnam.

In tegenstelling tot berichten

uit Phnom Penh worden ook uit Cambodja, 500 km ten zuiden van het Laotische strijdtoneel, hevige gevechten gemeld.

Veel buitenlandse militaire deskundigen in de Noordvietnamese hoofdstad achten het gebruik van taktische kernwapens door de VS „zeer wel mogelijk”. Die wapens zouden al opgeslagen liggen in de havenstad Danang.

De stafchef van het Amerikaanse leger, generaal Westmoreland noemde de terugtocht van het Zuidvietnamese leger een „hergroepering” van de troepen met het doel „nieuwe logistieke complexen” van de vijand binnen te dringen. (AP-Reuter)

— Wapensmokkel in Thailand. De politie in het noordoosten van Thailand heeft zeven Lao-tiërs gearresteerd met een grote hoeveelheid Amerikaanse wapens die vanuit Laos het land zou zijn binnengesmokkeld. Volgens de Thailandse autoriteiten zijn de wapens bestemd voor guerrillastrijders in het noorden van Thailand en voor opstandige elementen in Birma.

14. 2. 1954 (Reuter)

Zuid-Vietnam

Vervolg van pagina 1.

Over het algemeen moet worden gezegd dat de toestand aan het front zeer verward is en dat niemand weet wat er precies aan de hand is. Experts in Saigon geloven dat de Noordvietnamezen thans alles op alles zetten om snel een volledige overwinning te behalen in Laos, ongeacht hun eigen verliezen.

Hoe groot die verliezen zijn is niet bekend. Het Zuidvietnamese militaire hoofdkwartier in Laos beweert in een officieel communiqué, dat tienduizend Noordvietnamezen zijn gedood, een getal dat zelfs door de Amerikanen niet wordt geloofd. Waarschijnlijk, zeggen zij, is het door schattingen of gewoon raden tot stand gekomen.

De Noordvietnamezen bestoken ook regelmatig de basis Khe Sanh in het noorden van Zuid-Vietnam, de „springplank” voor de operatie in Laos. Ook de basis Ham Nghi, die vooral door de helikopters wordt gebruikt, wordt regelmatig bestookt met mortieren en raketten.

Luitenant-kolonel Do Dang Bo, de officiële Zuidvietnamese woordvoerder in Ham Nghi, ontkende gisteren krachtig dat er sprake was van troepentertrekking. „Wij halen inderdaad enkele eenheden terug, maar zij worden vervangen”, zei hij. Ooggetuigen in Ham Nghi zeiden echter dat geen enkele helikopter met verse troepen naar Laos is vertrokken.

DOOR LUCHTMACHT

22 maart 1970
Amerikaanse

aanval op

Nrd.-Vietnam

SAIGON, maandag

De Amerikaanse luchtmacht heeft gisteren raketbatterijen, afweergeschut en opslagplaatsen in Noord-Vietnam aangevallen. Vijftig vliegtuigen voerden de hevigste bombardementen sinds november vorig jaar uit in een gebied ruim 200 km ten zuiden van Hanoi.

Volgens een Amerikaanse woordvoerder vond de aanval plaats om Amerikaanse levens te beschermen.

Drie dagen geleden hebben Noordvietnamezen raketten afgevuurd op Amerikaanse B-52 bommenwerpers die op weg waren naar communistische doelen in Laos. Ook werd een onbemand verkenningsvliegtuig boven Noord-Vietnam beschoten.

Waarnemers in Saigon verwachten dat er meer luchtaanvallen op Noord-Vietnam zullen volgen in verband met de grootscheepse Amerikaanse actie tegen de Noordvietnamezen in Laos en de versterkte communistische luchtafweer.

President Nixon had eerder al verklaard dat hij geen beperking zal opleggen aan acties van de luchtmacht in Indo-China indien hiermee Amerikaanse levens kunnen worden gered.

De Amerikaanse luchtmacht zou gisteren geen verliezen hebben geleden hoewel Hanoi verklaarde twee toestellen te hebben neergeschoten.

Intussen gaat de rode opmars in Laos tegen het Laotiaanse en Zuidvietnamese leger voort.

PRESIDENT NIXON
... geen beperking ...

CONTROLE

Voor het eerst in twee jaar hebben de communisten een aanval uitgevoerd op de Laotiaanse koninklijke residentie Loeng Prabang, ruim 250 km ten noorden van de regeringshoofdstad Vientiane.

Het vliegveld werd met raketten bestookt.

De Amerikanen zijn uit voorzorg al met de evacuatie begonnen.

De terugtrekking van de Zuidvietnamezen uit Laos verloopt nu in volle gang. Het afgelopen weekeinde heeft Saigon weer twee bases, op slechts 17 km van de Zuidvietnamese grens verlaten. De ontruiming vond plaats in alle rust en geschiedde volgens plan.

De Zuidvietnamezen bezetten nu nog zes van de 15 bases in Laos die als steunpunten dienden voor de operatie tegen de Ho Tsji Minh-routé.

Zij hebben intussen de controle van weg nr. 914 die over het rode steunpunt Sepone loopt verloren. Deze weg was een van de hoofddoelen van de operatie. (AP/UPI/Reuter)

Saigon bevestigt

eindelijk terugtocht

23 maart 71 NME

Het Zuidvietnamese offensief in Laos is tot stilstand gebracht, de troepen trekken zich ontredderd terug. In de vooruitgeschoven basis Nam Nghi krijgen gewonde Zuid-Vietnamese soldaten, die met helikopters van het front in Laos zijn teruggebracht, eerste hulp in een tent.

Op de artilleriebasis Hotel I in Laos, direct over de grens met Zuid-Vietnam, laten mariniers van de Zuidvietnamese strijdkrachten hun 155 mm. houwitser zwijgen. De door stapels hulzen van afgeschoten granaten omgeven stukken geschut dienden ter ondersteuning van de infanterie in Laos.

Laos

Vervolg van pag. 1

Khe San 22 maart 71

Veertig Noordvietnamezen zijn vanmorgen doorgedrongen in het voornaamste steunpunt van de operaties in Laos, de Amerikaanse basis Khe San in het noordwesten van Zuid-Vietnam. Twee helikopters werden vernietigd en drie beschadigd.

Khe San doet momenteel dienst als opvangcentrum en doorvoerstation van de terugtrekkende Zuidvietnamezen.

Bij de aanval die werd afgeslagen verloor de tegenstander ten minste twintig man aan doden. De Amerikanen enverloren drie doden en 13 gewonden. Het was de eerste grondaanval sinds de Amerikanen de basis eind januari, na het vertrek van de Amerikaanse mariniers in 1968, opnieuw in gebruik namen.

De Pathet Lao, het revolutionaire leger in Laos, heeft vandaag meegedeeld dat alle tanks en gepantserde en andere voertuigen die in de Zuidvietnamese campagne in Laos waren ingezet „buiten werking zijn gesteld”. Restanten van de Zuidvietnamese pantsercolonnes die uit Ban Dong zijn gevlucht werden afgelopen zondag en maandag voortdurend aangevallen, zo werd gezegd.

Tanks

Volgens Amerikaanse inlichtingen hebben de achtervolgde pantsertroepen de restanten van twee parachutistenbataljons bij zich die in de afgelopen weken de helft van hun oorspronkelijke sterkte van meer dan duizend man hebben verloren. Twintig Noordvietnamese tanks zijn gesignaleerd op een afstand van bijna vijf kilometer achter de terugtrekkende Zuidvietnamezen. Drie tanks werden uitgeschakeld door Amerikaanse luchtaanvallen, zo werd gezegd.

Boven Noord-Vietnam is gisteren een Amerikaanse F-4-gevechtsbommenwerper getroffen door een luchtdoelraket, zo heeft het Amerikaanse opperbevel in Saigon meegedeeld. Het was het eerste incident van die aard in drie jaar. De twee bemanningsleden maakten gebruik van hun schietstoel en werden vandaag „in goede toestand” gered. Het vliegtuig werd getroffen boven Dong Hoi aan de kust, ongeveer 64 kilometer ten noorden van de gedemilitariseerde zone.

Dienstweigering in Zuid-Vietnam

KHE SANH, 23 maart (AP) — Er zullen geen disciplinaire maatregelen worden genomen tegen de 53 Amerikaanse militairen in Zuid-Vietnam, die in het weekeinde weigerden een neergeschoten helikopter en een beschadigd pantservoertuig op te halen.

„Volgens het boekje hadden wij hen voor het vuurpeloton kunnen zetten wegens weigering van een dienstbevel in het' zicht van de vijand,” zei brigadegeneraal John Hill, commandant van de eerste brigade van de vijfde gemechaniseerde divisie. „Zij zijn echter alweer in het veld en doen hun plicht. Ik geloof niet dat de zaak buiten proporties moet worden opgeblazen.”

Wel is de directe commandant van de weigeraars, kapitein Carlos Povedo, van zijn commando ontheven. Hij is volgens generaal Hill „een moedig man”, maar hij heeft „taktische fouten” gemaakt.

De „muiters” waren twee pelotons van een compagnie van de Americal-divisie, die tijdelijk bij de troepen van generaal Hill waren ingedeeld ter ondersteuning van de Zuidvietnamese inval in Laos.

De compagnie had in twee dagen

tijds door mortier- en raketbeschietingen drie tot vier man verloren. Anderen waren gewond.

De twee pelotons waren al drie keer opgerukt om te proberen door een bepaalde communistische hinderlaag langs weg nr. 9 heen te breken. Drie keer mislukte het. Toen werd besloten te wachten op de steun van artillerie en vliegtuigen.

Bij de derde aanval was echter het gepantserde voertuig van de commandant op een mijn gelopen. Een lid van de bemanning werd gewond. De twee pelotons kregen opdracht om de commandant met zijn bemanning plus een neergeschoten helikopter op te halen. Zij weigerden. Er kwam een hogere officier aan te pas, maar de soldaten volhardden in hun weigering. Men liet het er toen bij.

Het incident speelde zich zaterdagavond af. Zondagmorgen werden de gepantserde wagen en de helikopter bereikt door een andere gepantserde eenheid.

Generaal Hill: „De operatie pakte voor deze jongens uit als iets nieuws. De jongens waren eraan gewend als jager op te treden. Plotseling ontdekten zij dat zij het wild waren geworden.”

Nixon: actie in Laos mijlpaal

WASHINGTON, 23 maart — De inval in Laos was een mijlpaal in de ontwikkeling van Zuid-Vietnam en heeft verzekerd dat de terugtrekking van Amerikaanse troepen kan worden voortgezet. Dit heeft president Nixon gisteravond gezegd in een televisie-interview over de jongste militaire ontwikkelingen in Laos.

De president voegde eraan toe dat hij nu in staat is volgende maand nieuwe terugtrekkingen aan te kondigen die op zijn minst het huidige tempo van het Amerikaanse vertrek uit Zuid-Vietnam zouden helpen handhaven. Tot dusver zijn maandelijks 12.500 manschappen teruggetrokken.

De operaties tegen de Noordvietnamese aanvoerlijnen in Laos, aldus Nixon, kunnen niet beoordeeld worden in de gebruikelijke termen van overwinning of nederlaag. Het doel was de aanvoerlijnen te onderbreken, niet het bezetten van gebied. De Laotische campagne heeft „aanzienlijke vooruitgang” te zien gegeven bij het bereiken van de drie gestelde doelen, zo merkte hij op.

De drie doelen waren de voortgezette terugtocht van Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam te verzekeren, de bedreiging van Amerikaanse troepen gedurende deze terugtocht te verminderen en te garanderen dat de Zuidvietnamezen zichzelf kunnen verdedigen na het Amerikaanse vertrek. De president gaf toe dat enkele Zuidvietnamese onderdelen het niet zo best hebben gedaan maar volgens hem hadden 18 van de 22 bataljons uitstekend werk verricht.

De zware Amerikaanse luchtsteun was noodzakelijk omdat twintigduizend Zuidvietnamezen

gestaan hadden tegenover een twee maal zo sterke Noordvietnamese strijdkracht in Zuid-Laos. De Zuidvietnamezen waren uit de campagne tevoorschijn gekomen met een groter zelfvertrouwen en een beter moreel ondanks de hevige gevechten en zij waren overeind gebleven in moeilijke omstandigheden.

Nixon legde er voort de nadruk op dat de strijdkrachten van Saigon vchten op vreemd grondgebied en dat zij, man voor man, in staat zijn in eigen land de Noordvietnamezen tegemoet te treden.

Op een vraag of een Zuidvietnamese terugtocht uit Laos een maand voor het einde van de droge moesson de Noordvietnamezen niet meer tijd geeft voorraden langs de Ho-Tsji-Minh-route naar het zuiden te brengen zei Nixon dat de aanvoer ten zuiden van Sepone met 75 procent was afgenomen. Voorts hadden de Noordvietnamezen grote hoeveelheden munitie opgebruikt in de recente gevechten. Hano's beste divisie was gedurende zes weken aan het Laotische strijdtoneel gebonden geweest.

Nixon weigerde over het Amerikaanse schema van terugtrekking details bekend te maken. Wel zou zijn aankondiging volgende maand „enige aanwijzing geven over het einde van de tunnel”. Het bekend maken van een exact schema zou niet in het belang van de VS zijn omdat het de pogingen in Parijs voor het bereiken van een einde aan de strijd door onderhandelingen zou doorkruisen.

Een aankondiging, zoals sommige Amerikaanse volksvertegenwoordigers hebben geëist en waarin zou worden vastgesteld dat de Amerikanen tegen het einde van het jaar Zuid-Vietnam zouden hebben verlaten zou volgens de president de communisten in staat stellen de macht over te nemen. Als gevolg daarvan zou Amerika's rol als handhaver van de vrede in Azië en het Midden-Oosten een ernstige slag moeten incasseren.

NIXON: INVAL IN LAOS MIJLPAAL

WASHINGTON, woensdag

In een televisie-interview heeft president Richard Nixon gisteren verklaard dat de inval van de Zuidvietnamezen in Laos een mijlpaal is geweest in de ontwikkeling van Zuid-Vietnam en de voortzetting van de Amerikaanse terugtrekking heeft verzekerd.

De Amerikaanse president zei dat door de inval het risico van de aanvallen in Zuid-Vietnam is verminderd en dat het vermogen van de Zuidvietnamezen om zich te verdedigen na het vertrek van de Amerikanen is verzekerd.

Nixon erkende dat sommige Zuidvietnamese eenheden het niet zo best hadden gedaan maar verklaarde dat 18 van de 22 bataljons zich buitengewoon goed hadden gehouden.

Hij zal de volgende maand nieuwe terugtrekkingen kunnen aankondigen, die minstens in het huidige tempo van 12.500 man per maand zullen verlopen. Hij zinspeelde er tevens op dat deze aankondiging „het einde van de tunnel” inhoudt.

Nixon zei dat hij nog niet had besloten wat hij in 1972 zal doen of wie de man zal worden die naast hem als vice-president zal optreden. „Ik heb zeker niet besloten om in 1972 geen kandidaat te zijn,” aldus de president.

Operatie Laos

bijna voorbij

Spanning rond Khe Sanh

KHE SANH, 24 maart (AFP, AP, DPA) — De eenheden van het Zuidvietnamese leger die nog niet uit Laos zijn verdwenen, bevinden zich in een wanhopige situatie. Zij worden fel aangevallen door de Noordvietnamezen, die hen vooral bestoken met mortieren en raketten. De tegenaanvallen van de Amerikaanse luchtmacht zijn intens, maar niet voldoende. De Noordvietnamezen maken ook gebruik van tanks. De Zuidvietnamezen moeten zich vechtend een weg banen terug naar eigen land.

Militaire kringen in Saigon menen dat de operatie in Laos vandaag of uiterlijk morgen definitief zal zijn afgesloten. Op het hoogtepunt van de operatie bevonden zich 21.000 Zuidvietnamezen in Laos, nu zijn er nog maar enkele duizenden.

Overigens spreekt men in Saigon nog steeds van een „tactische terugtrekkende beweging”. De regering is koortsachtig bezig de indruk uit te wissen dat de terugtocht van haar troepen niets anders is dan een wanordelijke paniekvlucht. Men laat regimentscommandanten optreden als kroongetuigen om aan te tonen dat de verhalen van Amerikaanse helikopterpiloten en Zuidvietnamese soldaten bezijden de waarheid zijn.

Een ding kan echter niet worden verklaard: waarom de troepen zich hebben teruggetrokken, zes weken voordat de regentijd begint, terwijl steeds is gezegd dat zij tot aan het begin van de regentijd (eerste weken van mei) in Laos zouden blijven.

Militaire deskundigen in Saigon zeiden gisteren dat de Noordvietnamezen nu zes weken de tijd hebben om hun aanvoerwegen en vernielde opslagplaatsen langs de Ho Tsji Minh-route te herstellen. Alles is dus voor niets geweest.

Doden

Over het aantal doden dat de campagne heeft geëist lopen de berichten sterk uiteen. Het Zuidvietnamese opperbevel zegt dat aan Noordvietnamese kant 12.637 militairen zijn gesneuveld en aan eigen kant 1031. Noord-Vietnam zegt echter dat 10.000 Zuidvietnamezen en „duizenden” Amerikanen buiten gevecht zijn gesteld. Bovendien zijn volgens Hanoi „bijna duizend” Amerikaanse vliegtuigen en helikopters in de lucht of op de grond vernietigd.

De laatste ontwikkelingen rond het Noordvietnamese offensief en de Zuidvietnamese aftocht doen de vraag rijzen wat Hanoi's verdere plannen zijn. Als generaal Giap de Noordvietnamese opperbevelhebber, besluit de vluchtende Zuidvietnamezen te achtervolgen tot in Zuid-Vietnam, zal hij stoten op de Amerikaanse pantser- en artilleriestellingen, die onmiddellijk achter de grens zijn aangelegd.

Militaire waarnemers geloven niet dat Giap zover zal gaan. Men verwacht eerder dat hij hooggekwalificeerde gevechtseenheden zal formeren om de Amerikanen in de rug aan te vallen.

Khe Sanh

Een tweede vraag is wat de Amerikanen zullen doen met de basis Khe Sanh, die is gebruikt als springplank voor de actie in Laos. De Noordvietnamezen hebben deze basis al enkele malen aangevallen, zonder veel succes overigens. Ook worden bijna dagelijks raketaanvallen ondernomen op dit militaire centrum in het noorden van Zuid-Vietnam.

In 1968 werd Khe Sanh door de Noordvietnamezen omsingeld. Men sprak toen al van een „tweede Dien Bien Phoe”, maar zover is het nooit gekomen. De Amerikanen ontruimden de basis om er terug te keren toen de actie in Laos werd voorbereid. Wellicht zullen zij nu besluiten de basis opnieuw te verlaten.

NIXONS FIASCO IN LAOS

door ARIE KUIPER

HET IS enigszins beschamend, zelfs pijnlijk, te zien hoe de hoogste politieke en militaire leiders in Washington zich in allerlei bochten wringen om de nederlaag van het Zuidvietnamese leger in Laos voor te stellen als een althans gedeeltelijke overwinning. Zulke dingen horen niet thuis in een fatsoenlijke democratie. Pogingen tot volksmisleiding moet men maar aan dictaturen overlaten. Bovendien is het niet verstandig wat de Amerikaanse regering nu probeert, want het lukt niet, zo goed functioneert gelukkig de Amerikaanse democratie nog wel, vooral de „vierde macht” in die democratie, de vrije pers, die ons zeer goed heeft ingelicht over het fiasco van de Zuidvietnamese operatie in Laos.

Terwijl het voor iedereen duidelijk wordt dat het Zuidvietnamese leger in Laos een stevig pak slaag krijgt en in chaos en paniek terugvlucht naar het eigen land, konden in de Amerikaanse hoofdstad enkele opvallende uitspraken worden genoteerd. Generaal Westmoreland, de stafchef van de strijdkrachten, sprak zelfs over een „hergegroepeerd terugtrekken om nieuwe aanvallen te kunnen doen”, een nogal kinderachtige poging om te verbergen wat er werkelijk aan de hand is. Deze terminologie wekt bovendien onaangename herinneringen aan het „planmatig terugtrekken” van de Duitse oorlogscommunicatie tijdens de tweede wereldoorlog.

Mijlpaal

Minister Laird van defensie deed het allemaal nog eens dunnetjes over, toen hij deze week zei dat de campagne in Laos „volgens plan verloopt”. Een woordvoerder van het Pentagon noemde het geheel „een voorbeeld van het slagen van de vietnamiseringspolitiek”. En president Nixon zelf zei in een vraaggesprek voor de televisie dat de actie „een mijlpaal is geweest in de ontwikkeling van Zuid-Vietnam”. Dit laatste zou trouwens best eens waar kunnen zijn, maar dan om heel andere redenen dan de president bedoelt.

Het wordt, kortom, tijd dat de Amerikaanse regering zich de beroemde uitspraak van Abraham Lincoln aantrekt: „Sommige mensen kan men altijd voor de gek houden, en alle mensen een tijdje, maar het is onmogelijk alle mensen altijd voor de gek te houden”.

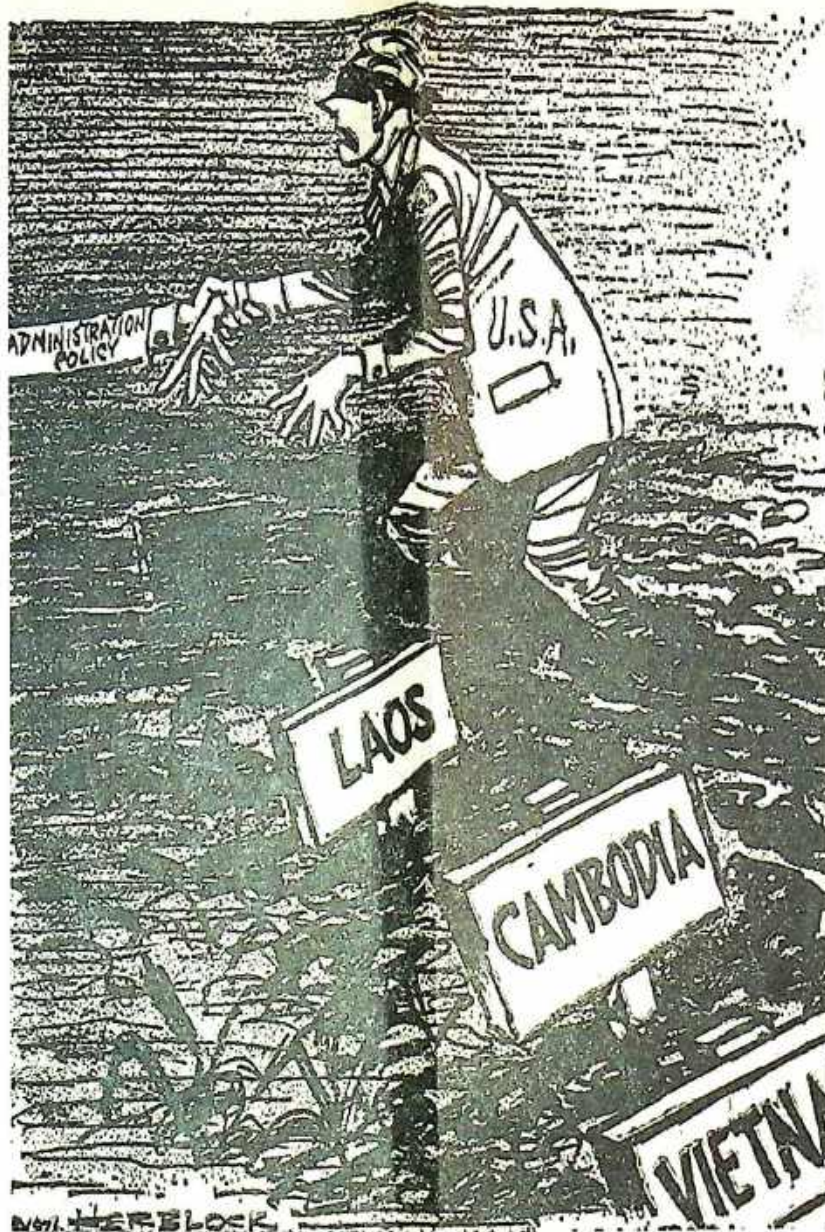
Vastgebeten

Begrijpelijk is het overigens wel, dit propaganda-offensief van de Amerikaanse regering. Nixon heeft zich volledig vastgebeten in zijn politiek van vietnamisering, die ertoe moet leiden dat de Zuidvietnamezen de oorlog overnemen, terwijl de Amerikanen hun acties blijven steunen met de gigantische slagkracht van hun vliegtuigen en helikopters.

Nixon, die volgens Joseph Alsop verleden jaar tegen een aantal senatoren heeft gezegd, dat hij „niet van plan is de eerste Amerikaanse president te zijn die een oorlog verliest”, weet tegelijk dat hij volgend jaar niet veel kans maakt de presidentsverkiezingen te winnen, als hij tegen die tijd de Amerikaanse „jongens” in Zuid-Vietnam niet thuis heeft gebracht.

De vietnamisering moest zowel het een als het ander mogelijk maken: doorgaan met de oorlog en die uiteindelijk winnen (hetgeen in de Amerikaanse visie het geval is als het regime in Saigon in het zadel kan blijven) en tegelijk terugtrekken van eigen troepen.

De trekking in Laos betekent het „afsluiten” van de vietnamisering. Wat

„Bent u er zeker van dat dit de enige uitweg is?” Amerikaanse spotprent in de International Herald Tribune.

staat wel vast dat de Noordvietnamese aanvoerlijnen langs de Ho Tsjih Minh-route stevig zijn beschadigd is vooral het werk van de Amerikaanse luchtmacht.

Twee vuren

President Nixon staat nu voor een erg moeilijke beslissing. Twee wegen staan voor hem open. Hij kan doen of er niets aan de hand is en rustig doorgaan met het terugtrekken van de Amerikaanse troepen. Dit betekent dat hij het regime in Saigon laat vallen en dat de regering in Zuid-Vietnam wordt overgenomen door de Vietcong, want thans is afdoende bewezen dat het Zuidvietnamese leger zonder Amerikanen niet tegen de vijand is opgewassen. Dat wist iedereen al jaren, maar Nixon heeft twee jaar lang gedaan alsof het anders was.

Deze koers van Nixon zou door de tegenstanders van de Amerikaanse interventie in Vietnam luide worden toegejuicht, maar er zitten toch een paar griezelige kanten aan.

Op de eerste plaats ontstaat een gevaarlijke situatie als het Amerikaanse troepenaantal in Zuid-Vietnam steeds kleiner wordt. De Noordvietnamezen en de Vietcong zouden in de verleiding kunnen komen hen in een nieuwe, groot offensief, een herhaling van het „Tet”-offensief in 1968, onder de voet te lopen.

Geen enkele Amerikaanse president, wat zijn naam ook is, zou dat kunnen dulden. In de discussies in de Verenigde Staten is al gezegd wat dan bijna automatisch zou gebeuren: de inzet van tactische nucleaire wapens om de resterende Amerikaanse troepen voor een slachtpartij te behoeden.

De vraag is dus of Hanoi en de Vietcong genoeg zelfbeheersing hebben

laatste Amerikaanse troepen zijn vertrokken. Maar ook in dat geval kunnen er, als Zuid-Vietnam „in communistische handen valt”, in de Verenigde Staten rare dingen gebeuren.

Alle inspanning is dan voor niets geweest: meer dan 50.000 Amerikanen gesneuveld, miljarden weggegooid. Voor ultrarechts een prachtige voedingsbodem om politieke munt uit te slaan. Het „verlies van China” in 1949 leidde tot de terreur van senator Joe McCarthy. Wat na een nederlaag in Vietnam kan gebeuren zou nog wel eens veel erger kunnen zijn.

Dit is het eerste van de twee vuren waar Nixon tussen zit. Het tweede vuur is minstens even heet. Het is mogelijk dat de president de uiterste consequenties trekt uit het feit, dat de vietnamisering is mislukt en het Amerikaanse aandeel in de oorlog weer sterk opvoert in een poging snel de overwinning te behalen.

Dit kan, na alle tegenslagen van de laatste zeven jaar, slechts één ding betekenen: Noord-Vietnam zelf moet worden aangepakt. De regering in Saigon heeft herhaaldelijk duidelijk gemaakt dat zij dat wel zou willen, maar Nixon heeft deelneming van de Verenigde Staten aan zo'n levensgevaarlijke operatie tot nu toe „uitgesloten” genoemd.

China

Men kan zich wel voorstellen waarom — een invasie in Noord-Vietnam met Amerikaanse deelname is een zekere methode om China in de strijd te betrekken. Het voorbeeld van de Koreaanse oorlog is duidelijk genoeg.

De Chinezen hielden zich destijds rustig zolang de strijd zich afspeelde in Zuid-Korea. Zodra echter generaal MacArthur de oorlog verplaatste naar

Zij hadden tevoren gezegd dat zij dat zouden doen, maar de Amerikanen dachten dat zij bluftten.

De Chinezen hebben nu opnieuw gewaarschuwd. James Reston, de altijd uitstekend geïnformeerde politieke redacteur van de New York Times, schreef daar deze week over. De Chinese autoriteiten, zo meldt hij, hebben in Peking tegen westerse diplomaten „openhartig en vol dreiging gepraat over de gevaren van de Indo-Chinese oorlog”. Ook hebben zij eraan herinnerd dat zij in Korea tussenbeide kwamen, maar dat zij al hun troepen uit Noord-Korea terugtrokken zodra het gevaar voor hun eigen veiligheid voorbij was.

De Chinezen hebben duidelijk willen maken, meent Reston, dat zij zich in de Vietnamese oorlog zullen mengen, zodra het voortbestaan van de regering in Hanoi in gevaar dreigt te komen. Tegelijk hebben zij de Noordvietnamezen willen zeggen dat zij Noord-Vietnam weer zullen verlaten zodra dat mogelijk is.

Landoorlog

Voor Reston staat het vast dat niet alleen Peking, maar ook Moskou nooit genoege zal kunnen nemen met een Amerikaanse overwinning in Indo-China. Nu is het al zo, dat alle materiële verliezen die de Vietcong en Noord-Vietnam hebben geleden door de Zuidvietnamese actie tegen de Ho Tsjih Minh-route, meer dan goed worden gemaakt door de opgevoerde Chinese en Russische wapenleveranties.

Komt Noord-Vietnam zelf in gevaar, dan is het hek van de dam, dan worden de Amerikanen betrokken in een werkelijk massale landoorlog op het vasteland van Azië. Men hoeft geen zwartkijker te zijn om te beseffen dat een kernoorlog dan bijna onvermijdelijk wordt.

Dit is de moeilijke beslissing waarvoor Nixon staat. Wat hij ook doet, terugtrekken of de oorlog opvoeren, de gevaren zijn groot. Zo wordt duidelijk hoe fataal de Amerikaanse politiek in Vietnam is. Volgens senator George McGovern, die zich zelf kandidaat heeft gesteld voor het presidentschap, heeft nu zelfs Henry Kissinger, Nixons persoonlijke adviseur, in een gesprek met hem onder vier ogen toegegeven, dat de Amerikaanse interventie in de Zuidvietnamese oorlog „een vergissing” is.

Aftreden?

De mogelijkheid bestaat zelfs dat Nixon er helemaal geen gat meer in ziet en zich volgend jaar niet herkiesbaar stelt. Volgens James Reston (International Herald Tribune, 13/14 maart) is dat „minder onmogelijk dan het lijkt”. Ook Newsweek schreef op 25 januari dat men rekening moet houden met de mogelijkheid, dat Nixon één ambtstermijn voor zichzelf voldoende vindt.

Dit alles klinkt erg fantastisch, maar vooral een man als Reston schrijft zulke dingen niet als hij er uit de eerste hand geen goede informatie over heeft. Men moet dus aannemen dat Nixon aanzet. Ongetwijfeld heeft hij nog geen beslissing genomen, dat kan nog minstens een jaar wachten. Maar alleen het feit al dat hij erover denkt is veelbetekenend.

Meerderheid

Treedt hij inderdaad af, dan wordt hij de tweede president die vastloopt in het Vietnamese moeras. Ondanks alle angst voor een felle reactie van rechts zijn de deskundigen in Amerika het erover eens, dat het volk wenst dat er zo spoedig mogelijk een eind komt aan de oorlog.

De politicoloog Richard Scammon, die de theorie van de „zwijgende meerderheid” heeft ontworpen, de meerderheid van mensen die „niet-jong, niet-arm en niet-zwart” zijn, meent dat diezelfde zijgende meerderheid verlangt dat de Amerikanen snel Zuid-Vietnam verlaten.

Volgens een doorgang in de Tribune geciteerd door de New York Times, zou de meerderheid van de Amerikanen niet meer de oorlog willen voortzetten. Volgens een doorgang in de Tribune geciteerd door de New York Times, zou de meerderheid van de Amerikanen niet meer de oorlog willen voortzetten.

Saigons laatste troepen verlaten Laos vandaag

SAIGON/KHE SAN, 24 maart — De Zuidvietnamese operatie in het zuiden van Laos loopt vandaag ten einde. Het opperbevel van het Zuidvietnamese leger in Saigon maakte vandaag bekend dat de Zuidvietnamezen een van de laatste twee bases in het gevechtsterrein hebben verlaten, en dat de rest van de troepen vermoedelijk nog voor het einde van de dag de grens zal passeren.

De terugtocht zou alleen nog kunnen worden vertraagd door de vele hinderlagen die de Noordvietnamezen hebben gelegd. Een Zuidvietnamese legerwoordvoerder zei dat de Noordvietnamese troepen die de terugtrekkende Zuidvietnamezen op de hielen zitten op verschillende plaatsen Zuid-Vietnam zijn binnengekomen, in een poging route nr. 9 af te snijden en zo de Amerikaanse en Zuidvietnamese eenheden van elkaar te isoleren.

Overigens spreekt men in Saigon nog steeds van een "taktische terugtrekkende beweging", en tracht men koortsachtig de indruk uit te wissen dat de terugtocht van de troepen een wanordelijke paniekvlucht is geworden, zoals uit de ervaringen van Amerikaanse helikopterpiloten op de basis Khe San is gebleken.

Intussen is al een begin gemaakt met de ontruiming van de grote Amerikaanse ondersteuningsbasis. De eerste eenheden van de zwaar aangeschoten helikoptervloot zijn al onderweg naar Amerikaanse bases aan de oostzijde van Zuid-Vietnam, en de gehele basis zou binnen ongeveer drie weken ontruimd zijn.

Khe San en de omliggende stellingen staan voortdurend aan nauwkeurig artillerievuur bloot, waartegen een Amerikaanse mariniersstrijdmacht in 1968 ook op den duur geen weerstand kon bieden. Na een belegering van 77 dagen werd de basis toen ontruimd.

In Washington heeft defensiewoordvoerder Jerry Friedheim laten doorschemeren wat voor vele waarnemers al vast stond: dat de Zuidvietnamese invasiemacht langer in Laos zou zijn gebleven als de Noordvietnamese tegenstand niet zo hevig was geweest.

Het plan voor de terugtocht was volgens Friedheim gebaseerd op de „realiteiten van de toestand”.

„Als de situatie anders was geweest, zou de reactie anders zijn geweest. Had de vijand helemaal niet gereageerd, dan zouden zij misschien wel langer zijn gebleven”, aldus Friedheim.

De reacties in Amerikaanse Congreskringen op het televisie-interview van president Nixon, maandag, zijn intussen uiterst

sceptisch. De Amerikaanse president schilderde de Zuidvietnamese operatie in Laos toen af als een belangrijke bijdrage tot de voortzetting van de Amerikaanse terugtrekking uit Vietnam.

Maar ondanks Nixons optimisme over de Laotische campagne zei de leider van de Democratische senaatsfractie gisteren dat de terugtocht van de troepen van Saigon voortijdig en overhaast leek en dat de aanvoeren misschien al voor het begin van de regentijd weer heropend zouden zijn.

De Noordvietnamese reactie op Nixons uitlatingen was dat de Zuidvietnamese inval volkomen had gefaald. Volgens Hanoi zijn meer dan tienduizend Zuidvietnamese en duizenden Amerikaanse soldaten en piloten buiten gevecht gesteld in Zuid-Laos en aan het front van Khe San, en zijn bijna duizend Amerikaanse vliegtuigen en helikopters op de grond of in de lucht vernietigd.

Westmoreland

Generaal Westmoreland, stafchef van het Amerikaanse leger, en vroeger opperbevelhebber van de Amerikaanse strijdkrachten in Vietnam, heeft in een interview met het Franse dagblad Paris-Jour gezegd dat hij in eerdere uitspraken over de Vietnamese oorlog te optimistisch is geweest, maar dat de VS hun doel hebben bereikt, namelijk te voorkomen dat Noord-Vietnam het zuiden zou overnemen.

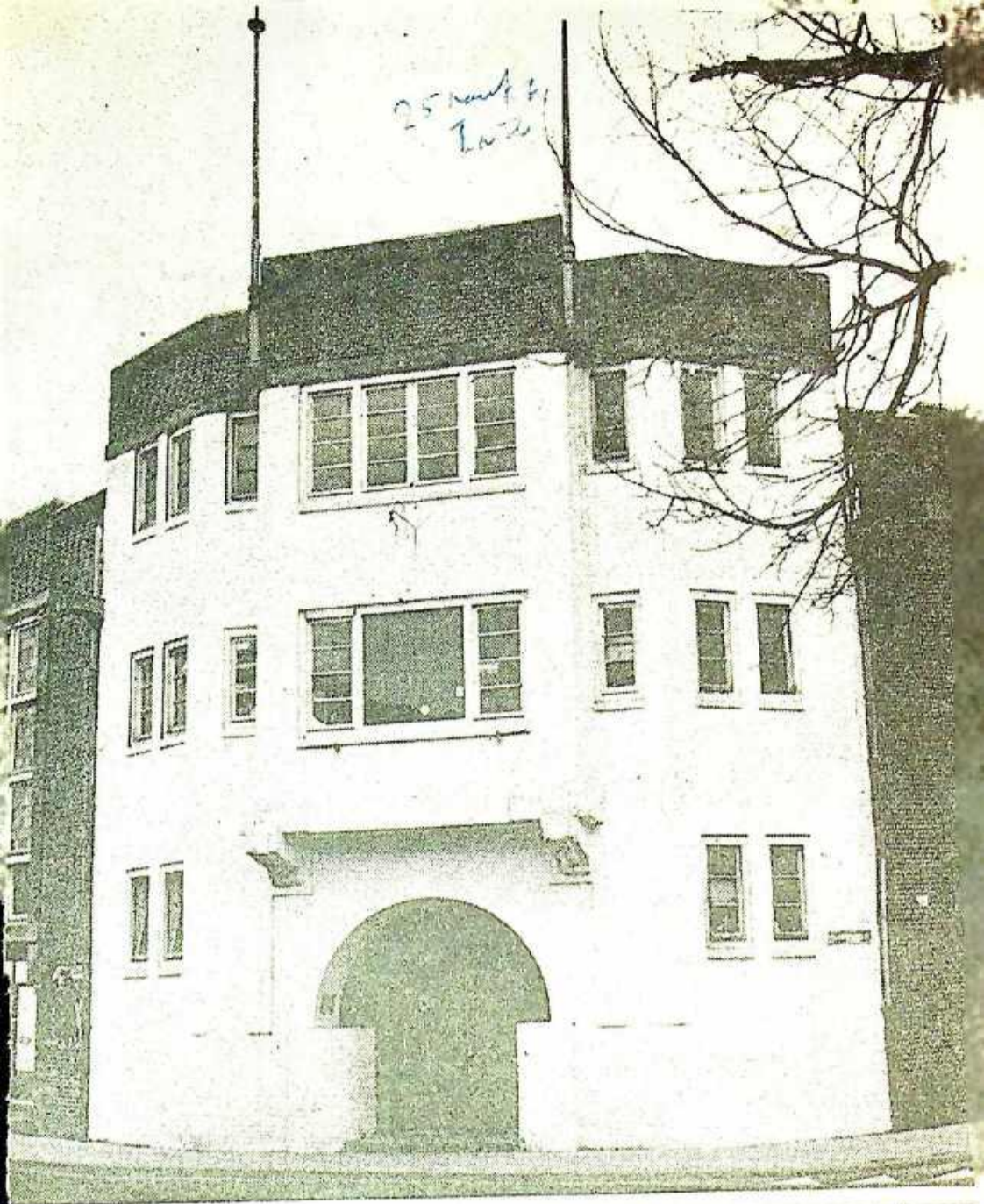
In 1969 had Westmoreland gezegd dat verhoging van de vijandelijke verliezen de oorlog aanzienlijk zou bekorten. De generaal kwam nu op die verklaring terug en noemde die te optimis-

tisch. Volgens Westmoreland hadden de Zuidvietnamezen nu hun „minderwaardigheidscomplex” overwonnen en waren ze in groeiende mate in staat de verdediging van hun land over te nemen.

Boodschap uit Vientian

Groot-Brittannië bestudeert op het ogenblik een boodschap van de Laotische regering over de uiterste ernst van de situatie in de omgeving van Loeng Prabang, de koninklijke residentie. Communistische troepen hebben gisteren de regeringspost die het dichtst bij de residentie ligt in handen gekregen nadat maandag al een munitiepost op het vliegveld van de stad was opgeblazen.

De boodschap van de neutralistische premier van Laos, Souvanna Phomma, is ook gericht aan de Sowjetunie. Beide landen zijn voorzitter van de Geneefse conferentie waarbij de neutraliteit van Laos werd gegarandeerd. (Reuter-AP-AFP-DPA)

RASA toont Ivens film over Laos

Na afgelopen woensdag
ruimte te hebben gegeven
aan Maarten van Dullemen,
die over de rol van het Ne-
derlandse bedrijfsleven en
Nederlandse ontwikkelings-
projecten in Indo-China
sprak en dr. A. L. Constand-
se die over de politieke en
militair-strategische aspek-
ten van de oorlog sprak, zal
op vrijdagavond 2 april in
RASA, Paardenveld 8 de
film *Le Peuple et Ses Fu-
sils* worden vertoond.

Deze film is van de in Ne-
derland tot voor kort vrij al-
gemeen verguisde Joris
Ivens, die deze film maakte
als documentaire over de
strijd in Laos. Na de film zal
er met medewerking van
Jan Boonstra van het Viet-
nam-Bulletin worden gedis-
cussieerd. De toegangsprijs
bedraagt een rijksdaalder,
die grotendeels ten goede
komt van het Medies Kom-
mittee Vietnam.

De toegang tot de deze
woensdag gehouden discussie
en informatie-avond was vrij,
maar wél werd er een collecte
gehouden voor het Dutch Ame-
rican Committee for Peace in
Vietnam. Bovendien demon-
streerden een aantal Delftse
studenten een door hen ont-
worpen operatielamp ten be-

Het is de bedoeling dat na de
film allerlei groepen en groe-
peringen in Utrecht, zoals
scholieren, kerken, maar ook
grafici, fotografen, technici
enz. deze week beginnen met
gespecialiseerde acties waar-

van de opbrengst is bestemd
voor het Medies Komitee
Vietnam. Dat alles onder de
noemer Utrecht voor Vietnam.

Over de grafici voor Vietnam
elders in dit blad meer.

BASIS KHE SANH WORDT ONTRUIMD

Inval van

Saigon in

Laos ten

einde

SAIGON, donderdag

De Zuidvietnamese campagne in Laos is be-
eindigd.

De laatste troepen verlieten gisteren in alle
Laos, achtervolgd door Noordvietnamese troep-
tenks, die op enkele punten de grens met Zuid-

al hebben overschreden.

Alleen hebben zich nog duizend Zuidvietnamese mariniers verschanst op een heuvelreeks, twee kilometer in Laos, om de grote bevoorradingsbasis Khe Sann te beschermen.

Van deze heuvels belegerden in 1968 de communisten 77 dagen lang de Amerikanen in Khe Sann die zich tenslotte terugtrokken. De basis werd voor de invasie in Laos weer in gebruik genomen voor ondersteuning door de Amerikaanse luchtmacht van de Zuidvietnamezen.

De Amerikanen zijn nu bezig de basis, die geregeld onder raket- en mortiervuur ligt, weer te ontruimen.

Grote transportvliegtuigen halen met de regelmaat van de klok het zware materieel van het vliegveld, omdat, zoals een van de Amerikaanse officieren het zei, "Binnen enkele dagen de Noordvietnamezen voor de deur staan".

Hoewel de operatie in Laos geen vast tijdschema had, zullen militaire woordvoerders eerder dat de campagne tot het regenseizoen, begin mei, zou duren, omdat door de slechte weersomstandigheden het herstel van de verwoeste Ho Tsjinh-route door de roden ernstig bemoeilijkt zou worden.

CAPACITEITEN

Dat de operatie na 45 dagen al is beëindigd, doet waarnemers in Saigon ernstig twijfelen aan de capaciteiten van het Zuidvietnamese leger om op eigen houtje expedities te ondernemen.

Desondanks blijven Saigon en het Amerikaanse ministerie van Defensie van een succes spreken. Volgens Saigon zijn 176.000 ton goederen buitgemaakt of vernield en zijn 13.000 Noordvietnamezen gedood tegen de eigen verliezen van ruim 3000 man.

De Amerikaanse minister van Defensie, Melvin Laird, verklaarde gisteren dat de Zuidvietnamezen hun belangrijkste taak, nl. vernietiging van de rode voorraden en van de aanvoerwegen hebben volbracht. Hij gaf echter toe dat de communisten de operatie voortdurend tegenstand van de Vietkong de 108ste bijeenkomst in Parijs hebben Hanoi en de verleg afgezegd uit protest tegen de Amerikaanse luchtaanvallen het afgelopen weekeinde op Noord-Vietnam.

(AP/UPI/Reuters)

ALLES
L. 241094
MSTERD

ORPPLEIN
RGRERS

KE

Gezellige interessante voorjaars...
veel nieuws en een lekker k...

Hanoi meldt zege in kleur

HONGKONG, 25 maart — De kranten in de Noordvietnamese hoofdstad Hanoi komen vandaag uit met speciale twee-kleuren edities om de „volledige overwinning” aan te kondigen van de communisten over de Zuidvietnamese troepen in het zuiden van Laos.

Een rode kop over de hele breedte van de pagina in het dagblad Nhan Dan luidt: „Volledige overwinning in de historische operatie bij hoofdweg 9”.

Volgens deze officiële Noordvietnamese krant zijn 15.400 Zuidvietnamese soldaten buiten gevecht gesteld, duizend krijgsgevangenen gemaakt, 496 helikopters en vliegtuigen neergeschoten, vernietigd of bemachtigd en 586 voertuigen, 144 zware wapens en meer dan 5000 vuurwapenen vernietigd of buitgemaakt.

De overwinning wordt „een belangrijke mijlpaal in de geschiedenis van de gecoördineerde strijd van de Indochinese volken” genoemd. President Nixon noemde maandag de operatie ook een mijlpaal, maar in de ontwikkeling van Zuid-Vietnam. (Reuter)

Utrechtse kunstenaars voor Medies Kommittee Vietnam in april in De Kargadoor

25 maart 71
1970

lijkheden om zelf met verschillende materialen te werken.

Er wordt geprobeerd een volledige druk-uitrusting te krijgen om mensen zelf kaarten te laten drukken. Onder leiding van Iris Slager kan worden gezeefdrukt. Er is stencilapparatuur aanwezig waarop kinderen tekeningen kunnen maken, die dan kunnen worden vermenigvuldigd. Er zullen wat films worden vertoond, die niet alleen raakvlakken hebben met Vietnam, maar ook met de tentoongestelde kunst en hoe die kunst wordt gemaakt.

In de Kargadoor, Oude Gracht 36, zal in het kader van Utrecht voor Vietnam van 16 tot en met 24 april een tentoonstelling van Utrechtse kunstenaars worden gehouden.

De tentoonstelling, die eerst Utrechtse grafici voor Vietnam zou heten krijgt 'n steeds gevarieerder karakter, doordat bij de organiserende Kargadoor een grote toeloop van allerlei kunstenaars of mensen die zich beroepshalve in de grensgebieden van de kunst bewegen is ontstaan.

Dat heeft ertoe geleid dat de tentoonstelling als naam heeft meegerekregen 'Utrechtse Kunstenaars voor Vietnam'. De tentoonstelling past in het kader van Utrecht voor Vietnam, een actie die van 24 maart tot 24

april zal worden ondernomen en waarvan de baten bestemd zijn voor het Medies Kommittee Vietnam, dat medicamenten en medische apparatuur stuurt aan Vietnam.

Hoe de tentoonstelling precies zal worden opgezet is nog niet bekend, ofschoon vaststaat dat er niet louter en alleen 'verkoopbare waar' zal worden tentoongesteld.

Wat er aan verkoopbare waar is zal óf op een fancy-fairachtige manier worden verkocht, waardoor de hoogste bidder met het kunstwerk mag gaan pronken, óf er worden van tevoren prijzen vastgesteld. De rijkssubsidieregeling (25 pct. door het rijk betaald) kan niet worden toegepast.

De tentoonstelling, waaraan drukkers, grafici, schilders, beeldhouwers fotografen en typografen meewerken, heeft niet alleen een verkoopkarakter. Er bestaan ook allerlei moge-

Pentagon: Hanoi stelt artillerie op in gedemilitariseerde zone

Activiteit in noorden neemt toe

SAIGON, 26 maart — Verdragend Noordvietnamees geschut heeft vanuit de gedemilitariseerde zone tientallen granaten afgevuurd op een grote Zuidvietnamese basis ten zuiden van de 17de breedtegraad, zo hebben militaire woordvoerders vandaag verklaard.

Dit bericht kwam kort nadat het Pentagon had gemeld dat Noord-Vietnam artillerie en raketten heeft geïnstalleerd in de gedemilitariseerde zone tussen Noord- en Zuid-Vietnam.

Het was de eerste grote artillerie-aanval die sinds maanden uit dat gebied gemeld wordt.

De basis diende als verzamelaarsplaats voor de Zuidvietnamese opmars in Laos.

De toegenomen activiteit in de zone werd volgens de woordvoerder van het Pentagon al door verkenningsvliegtuigen signaleerd voor het begin van de inval in Laos.

De woordvoerder wilde niet zeggen of Washington hierin een schending ziet van de overeenstemming, die in 1968 leidde tot stopzetting van de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam. Toen is overeengekomen dat geen van de partijen de zone voor militaire doeleinden zou gebruiken.

Honderden Amerikaanse soldaten zijn intussen met vrachtvliegtuigen vertrokken van de basis Khe San van waaruit het Zuidvietnamese offensief in Laos is begeleid.

Op de basis waren 3000 Amerikaanse militairen gelegerd. Officieren hebben bevestigd dat de basis over een week zal worden gesloten, maar een Amerikaanse woordvoerder zei niets van een dergelijk plan te weten. In de omgeving van de Ame-

rikaanse basis zijn Noordvietnamese troepen twee keer in vuurcontact geweest met Amerikaanse militairen. Acht Amerikanen zijn daarbij om het leven gekomen.

Verwarring is intussen ontstaan over de vraag of de Zuidvietnamese operatie in Zuid-Laos nu werkelijk beëindigd is. Woordvoerders in Saigon en de noordelijke provinciehoofdstad Quang Tri spraken elkaar tegen toen de laatsten verklaarden dat versterkingen naar een duizendtal Zuidvietnamese mariniers waren gestuurd die een heuvelstelling juist op Laotisch grondgebied bezet houden. In Saigon was gezegd dat alle Zuidvietnamese troepen uit Laos zijn teruggetrokken.

Volgens het State Department beperkten de Amerikaanse en Zuidvietnamese delegaties bij het vredesoverleg in Parijs op het ogenblik een mogelijke boycot van de volgende zitting. Daarmee zouden ze willen reageren op het wegblijven van de delegaties van Noord-Vietnam en de Vietcong op de zitting van deze week.

Deze delegaties bleven weg uit protest tegen de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam. Ze hebben 1 april voorgesteld als datum voor de volgende zitting.
(AP-Reuter-AFP)

Delegatie Hanoi in Peking op doorreis naar Moskou

HONG KONG, 26 maart — Een Noordvietnamese delegatie onder leiding van partijsecretaris Le Duan is gisteravond in Peking aangekomen, kennelijk op weg naar het partijcongres in Moskou, dat dinsdag begint. De delegatie werd welkom geheten door de Chinese premier, Tsjoe En-Lai.

Bij de ontvangst was ook de Russische ambassadeur in de Chinese hoofdstad aanwezig, wat door waarnemers wordt opgevat als een zeker teken dat de Sowjetunie partij is bij het bezoek van de Noordvietnamese delegatie van de Pathet Lao op zich op het ogenblik ook een delegatie van de Pathit Lao op doorreis naar Moskou.

Premier Tsjoe en prins Sihanouk hebben gisteren, kort voor de aankomst van de Noordvietnamese delegatie, besprekingen met de delegatieleden gevoerd.

Peking viert „Waterloo van imperialisme VS”

PEKING, 27 maart — Met een staatsbanket in de grote „Zaal van het volk” in Peking hebben gisteren het centrale comité van de communistische partij en de regering van de Chinese volksrepubliek „de schitterende zege van de volkeren van Indochina en het mislukken van de vietnamiseringsplannen van president Nixon” gevierd.

In de met vlaggen van China, Noord-Vietnam, Zuid-Vietnam, Cambodja, Laos en Korea versierde zaal spraken premier Tsjoë En-Lai van China, het voormalige Cambodjaanse staatshoofd prins Sihanouk, de Noordvietnamese partijleider Le Duan en anderen over de „bessissende overwinningen die de volkeren van Indo-China behaald hebben” en over „de vernietigende nederlagen en de hoge verliezen van de Zuidvietnamese keurtroepen”.

Prins Sihanouk noemde de militaire operaties in Laos „het Waterloo van het Amerikaanse imperialisme”, te vergelijken met „de onvergetelijke historische overwinning van Dien Bien Phoe”. Volgens Sihanouk is er een beslissend keerpunt gekomen in de Indochinese oorlog en is de deur voor verdere successen en voor de eindoverwinning geopend.

Tsjoë En Lai legde de nadruk op de nauwe samenwerking van de Indochinese volkeren, die het hun thans, naar hij zei, mogelijk maakte, nieuwe offensieven te beginnen en nieuwe overwinningen te behalen.

„De grote overwinning is van grote strategische betekenis voor de gehele situatie in de oorlog der drie Indochinese volken tegen de Amerikaanse agressie”, aldus Tsjoë En-Lai.

De Chinese premier waarschuwde evenwel dat Washington „een nieuw militair avontuur voorbereidt”. „Voor al in de droge tijd, tussen de volgende winter en het voorjaar van 1972 zullen de VS zich in nog grotere een laatste vertwijfelde poging van Nixon om de volgende presidentsverkiezingen te winnen.

Tot het staatsbanket, dat in een buitengewoon ontspannen sfeer verliep, was ook het corps diplomatique uitgenodigd.

In Parijs hebben gisteren vijf

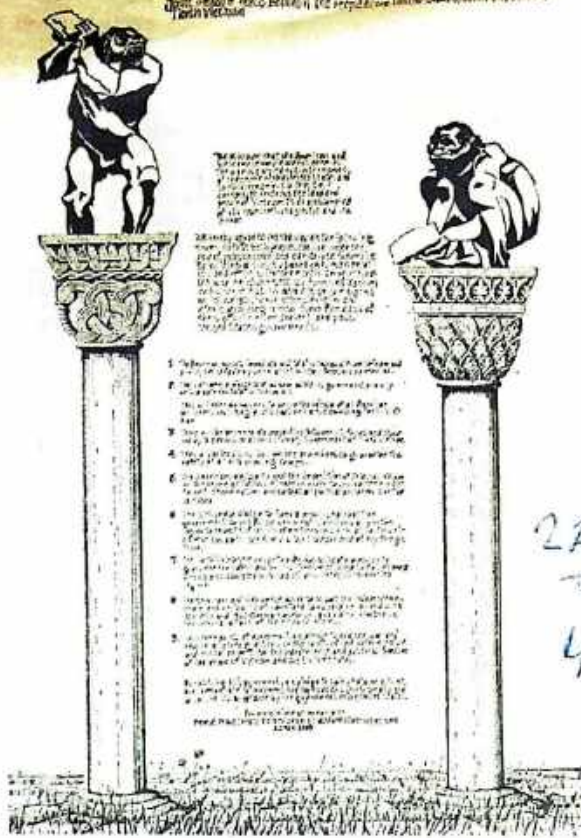
71 Nov
tig vertegenwoordigers van Amerikaanse protestantse kerken een beroep op president Nixon gedaan de Amerikaanse troepen direct en onvoorwaardelijk uit Vietnam terug te trekken en alle gevechtshandelingen te staken.

De vertegenwoordigers hebben in Parijs van gedachten gewisseld met de vier aan de vredesbesprekingen aldaar deelnemende delegaties. Dr. Carey Joynt, voorzitter van de commissie voor Indo-China van de presbyteriaanse kerk, zei op een persconferentie dat Frankrijk bij het vredesoverleg over Vietnam als bemiddelaar zou kunnen optreden omdat het de verhoudingen in Indochina zo goed kent.

(DPA)

Mary McCarthy wil naar China

De Amerikaanse schrijfster Mary McCarthy, fel tegenstandster van de oorlog in Vietnam en schrijfster van o.a. een boek over Noord-Vietnam, stelt pogingen in het werk om in het najaar naar China te gaan. De Australische journalist en schrijver Wilfred Burchett, die op het ogenblik in Peking verblijft, heeft beloofd een visum voor haar te bepleiten. Het was ook Burchett die Mary McCarthy in 1968 aan een visum voor Noord-Vietnam heeft geholpen. Ze hoopt meer geluk te hebben dan twee andere Amerikanen, prof. J. K. Galbraith (oud-ambassadeur van Amerika in India) en Jane Fonda, die de laatste maanden een felle campagne voert voor de rechten van de Indianen en tegen de oorlog in Indo-China. Hun aanvraag voor een Chinees visum werd zonder opgave van reden afgewezen.

Het Peoples Peace Treaty zoals afgedrukt in het oppositieblad 'Wu'

Vredesverdrag VS-Vietnam

„Ik denk dat de volkeren zo graag vrede willen dat één dezer dagen de regeringen er het beste aan zullen doen hun uit de weg te gaan op dat zij vrede kunnen sluiten,” aldus president Eisenhower enige jaren geleden.

Vrede tussen de volkeren over de hoofden van de regeringen heen: in de VS heeft men deze uitspraak letterlijk opgevat en vrede met de Vietnamezen gesloten. In december vorig jaar kwam in overleg tussen de National Student Association, de overkoepelende studentenunie in de VS, met haar tegenhangers in Noord-Vietnam, Saigon en de studentenunie van het Bevrijdingsfront het zg. „People's Peace Treaty”, het Volksvredesverdrag, tot stand. De bedoeling ervan is eenvoudig: volgens de opinieonderzoeken wil 73 pct. van het Amerikaanse publiek dat de VS eind 1971 Vietnam heeft verlaten. Het People's Peace Treaty kan deze wil van de meerderheid omzetten in politieke realiteit door de handtekeningen te verwerven van duizenden organisaties en miljoenen individuele ondertekenaars en zo tot politieke factor worden. Door massale verspreiding van de tekst hoopt men de gewone Amerikaanse krantelezer kennis te laten nemen van de omstandigheden waaronder de oorlog beëindigd kan worden. Met name kwesties als vrijlating van de neergeschoten piloten, veilige terugtocht van de overgebleven Amerikanen en het houden van vrije verkiezingen — allemaal kwesties waarover Nixon rookgordijnen van moeilijkheden maakt. Ten tweede hoopt men de ondertekenaars door hun handtekening tot verdergaande acties te verplichten. Die acties kunnen verschillende vormen aannemen. Blij, zoals één van de leden van de Amerikaanse delegatie die het verdrag had uitgewerkt zei:

„Als een universiteit het Vredesverdrag ondertekent dan is dat niet het einde maar een begin. Het betekent een begin maken met een campagne om van de regering te eisen dat die campus niet meer aan de oorlog meedoet. En dat betekent dan weer dat die universiteit middelen gaat zoeken om te tonen dat zij in vrede met de Vietname-

zen leeft. Dat kan neerkomen op materiële steun, bijv. 5 pct. van het harkendebudget voor Vietnamese studenten”.

De tekst van het Vredesverdrag verschijnen de afgelopen weken overal als advertentie in de Amerikaanse pers. Op 7 maart bijv. in de New York Times — met zelfs reeds een aantal ondertekenaars uit het Amerikaanse congres. De NSA heeft onlangs bekend gemaakt dat 82 redacteuren van studentenbladen het Verdrag hebben ondertekend en 143 voorzitters van lokale studentenorganisaties. Op sommige campussen werd het Verdrag aan een referendum onderworpen. Op Florida State University werd het met 5600 tegen 400 stemmen aangenomen. Op 1 mei a.s. wordt in Washington een grote demonstratie gehouden waarbij de verzamelde handtekeningen aan de Amerikaanse regering worden aangeboden.

De tekst van het Vredesverdrag luidt:

Een gemeenschappelijk Vredesverdrag tussen de Verenigde Staten, Zuid-Vietnam en Noord-Vietnam.

Laat het duidelijk zijn dat het Amerikaanse en het Vietnamese volk geen vijanden van elkaar zijn. De oorlog wordt in naam van het Amerikaanse en het Zuidvietnamese volk gevoerd maar zonder dat wij daarvoor onze toestemming hebben gegeven. De oorlog vernietigt het land en het volk van Vietnam. Het ontneemt Amerika zijn rijkdommen, zijn jeugd en zijn eer.

Hierbij komen wij overeen de oorlog te beëindigen op de onderstaande voorwaarden zodat beide volkeren kunnen leven in het genot van onafhankelijkheid en zich kunnen wijden aan het opbouwen van een samenleving gebaseerd op menselijke gelijkheid en eerbied voor de grond. Door de oorlog te verwerpen verwerpen wij ook alle vormen van racisme en discriminatie tegen mensen op grond van huidskleur, klasse, geslacht, nationale herkomst en etnische groepering die de basis vormen van de oorlogspolitiek, nu zowel als in het

1. De Amerikanen stemmen er in toe zich onmiddellijk en geheel uit Vietnam terug te trekken en in het openbaar een datum vast te stellen waarop alle Amerikaanse troepen teruggetrokken zullen zijn.

2. De Vietnamezen beloven plechtig dat zodra de Amerikaanse regering in het openbaar een datum voor algehele terugtrekking heeft bekend gemaakt zij onderhandelingen zullen beginnen over de vrijlating van alle Amerikaanse gevangenen, diegenen die gevangen werden genomen tijdens het bombarderen van Noord-Vietnam daarbij inbegrepen.

3. Er zal een onmiddellijk staakt het vuren in acht worden genomen tussen de Amerikaanse strijdkrachten en die onder commando van de Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam.

4. Ze zullen besprekingen beginnen over de maatregelen die genomen moeten worden om de veiligheid van de terugtrekkende troepen te garanderen.

5. De Amerikanen beloven plechtig niet langer Thieu, Ky en Khiem aan het volk van Zuid-Vietnam op te zullen leggen om zo het recht op zelfbeschikking van de Zuidvietnamezen te verzekeren en mogelijk te maken dat alle politieke gevangenen worden vrijgelaten.

6. De Vietnamezen beloven plechtig een voorlopige coalitieregering te zullen vormen met het doel democratische verkiezingen te organiseren. Alle partijen stemmen er in toe het resultaat van deze verkiezingen, waaraan alle Zuidvietnamezen vrijelijk mogen meedoen zonder aanwezigheid van buitenlandse troepen, te zullen respecteren.

7. De Zuidvietnamezen beloven plechtig besprekingen te zullen aangaan over te nemen maatregelen om de veiligheid en de politieke vrijheid van die Zuidvietnamezen die met de VS, of met het door de VS gesteunde bewind, hebben gecollaboreerd, te garanderen.

8. De Amerikanen en de Vietnamezen komen overeen de onafhankelijkheid, vrede en neutraliteit van Laos en Cambodja in overeenstemming met de Akkoorden van Genève van 1954 en 1962 te zullen eerbiedigen en niet in de binnenlandse zaken van deze twee landen tussenbeide te zullen komen.

9. Op basis van deze punten van overeenstemming beloven wij plechtig een einde aan de oorlog te zullen maken en alle andere vraagstukken te zullen oplossen, in de geest van zelfbeschikking en wederzijds respect voor de onafhankelijkheid en politieke vrijheid van het volk van Vietnam en dat van de Verenigde Staten.

Door deze overeenkomst ondertekenen beloven wij iedere actie te zullen ondernemen die leidt tot naleving van de bepalingen in dit gemeenschappelijk verdrag ende aanvaarding ervan door de regering van de Verenigde Staten te verzekeren.”

Het adres van het People's Peace Treaty is: 156 Fifth Avenue, New York, N.Y. 10010.

27 maart
7
Lyon

Amerikanen lijden zware verliezen in Zuid-Vietnam

SAIGON, 29 maart — De Amerikaanse strijdkrachten in Zuid-Vietnam hebben gisteren de zwaarste verliezen geleden sinds bijna een jaar bij een Noordvietnamese aanval op een Amerikaanse artilleriebasis. Aan Amerikaanse zijde sneuvelden 33 man en werden 76 gewond. De Noordvietnamezen lieten twaalf doden achter.

Noordvietnamese en Vietcong-commando's lanceerden hun aanval gistermorgen vroeg op een Amerikaanse artilleriestelling in de noordelijke Zuidvietnamese provincie Quang Tin. De basis ligt ongeveer tachtig kilometer ten zuiden van de grote Amerikaanse kustbasis Danang.

Aan de aanval ging een mortierbeschieting vooraf waarbij vijftig tot zestig granaten op de Amerikanen werden afgevuurd. Daarop drongen de commando's tot in de basis door waar zij zich gedurende een uur zware strijd wisten te handhaven. Helikop-

ters, gevechtsschietstukken en artillerie werden ingezet om de 198ste brigadegroep van de Amerikaanse divisie die de basis bezet houdt te hulp te komen. De teruggeslagen aanvallers werden onmiddellijk door over een breed terrein opererende patrouilles achtervolgd, zo heeft het Amerikaanse opperbevel in Saigon meegedeeld.

De Amerikaanse verliezen waren de hoogste in één enkel gevecht sinds Amerikaanse troepen op de basis Ripcord in de A Shau-vallei vorig jaar juli 68 doden en 460 gewonden ver-

loren in gevechten die drie weken duurden.

Cambodja

Noordvietnamese eenheden hebben dertien Cambodjaanse vrachtwagens met munitie veroverd waarvan eerder was gemeld dat zij door vliegtuigen van de Cambodjaanse luchtmacht waren vernietigd. Dit heeft het Cambodjaanse opperbevel vandaag meegedeeld. De Noordvietnamezen hebben een strook van vijf kilometer van de strategische weg tussen de hoofdstad Pnom Penh en de haven Kompong Som onder controle.

Zware luchtafweer en slecht weer hebben vandaag ongeveer driehonderd Zuidvietnamese commando's ervan verhouden een Noordvietnamese divisiehoofdkwartier in Zuid-Laos aan te vallen. De commando's waren aan boord van 45 Amerikaanse helikopters onderweg naar hun doel toen zij opdracht kregen in de buurt van de basis Khe San te landen. Ondanks zware bombardementen van B-52 bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen bleek de luchtafweer in het doelgebied te hevig voor een verantwoorde landing van de helikoptervloot, zo is meegedeeld.

De Zuidvietnamese regering heeft de verkoop verboden van de nieuwste edities van de Amerikaanse weekbladen Time en Newsweek. Een reden is niet opgegeven (Reuter/AP).

„Belangstelling in VS voor olie in Vietnam”

WASHINGTON, 12 maart — De Republikeinse senator Aiken heeft gisteren verklaard dat er in tegenstelling met wat het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken beweert wel degelijk belangstelling bestaat voor de olievondsten bij de kust van Zuid-Vietnam.

„De hele zaak is nog onduidelijk, maar we weten dat men daar grote verwachtingen van heeft,” aldus de senator. Naar aanleiding van een bericht dat Amerikaanse ondernemingen actief bezig zijn om exploratierechten te verkrijgen voor mogelijk rijke olielagen voor de Zuid-vietnamese kust, heeft het State Department de interesse van Amerikaanse oliemaatschappijen daarvoor als minimaal gekarakteriseerd.

Een Amerikaanse vredesgroep heeft onlangs bijna tienduizend brieven aan de Senaat gestuurd waarin er op gewezen wordt dat de VS in Vietnam willen blijven wegens de olievondsten. (Reuter)

Noordvietnamezen halen opnieuw vier helikopters neer

SAIGON, 12 maart — Met de bekendmaking door het Amerikaanse opperbevel dat opnieuw vier Amerikaanse helikopters door Noordvietnamees luchtafweergeschut zijn neergeschoten is het aantal Amerikaanse en Zuidvietnamese toestellen dat tijdens de operatie in Zuid-Laos verloren is gegaan gestegen tot 76.

Maar nog veel meer van de 800 helikopters die bij de actie betrokken zijn is onbruikbaar geworden door ernstige beschadigingen.

Nadat Zuidvietnamese troepen gisteren de door de Amerikaanse bombardementen totaal verwoeste stad Sepone, zenuwcentrum midden op de Ho-Tsji-Minhroute, weer hadden ontruimd onder de dreiging van een grootscheepse communistische aanval, is tien kilometer zuidelijker de guerrillabasis Taloeang door strijdkrachten van Saigon zonder verzet ingenomen.

Tevoren was de basis een volksoord bestookt door bommenwerpers. Volgens de Zuidvietnamese commandant van de infanteriedivisie die de basis heeft bezet werden de lichamen van 471 Noordvietnamese soldaten gevonden en de wrakken van negen tanks en 19 vrachtwagens.

Volgens de generaal is het nog nooit voorgekomen dat de schade door bombardementen met B'52-ers zo'n aantoonbaar grote omvang heeft aangenomen. Hij omschreef de basis als een deel van een keten van logistieke steunpunten langs de Ho-Tsji-Minhroute.

Intussen tracht de Laotische regering de evacuatie gedaan te krijgen van ongeveer tienduizend Laotische burgers vanuit het gebied rond Sepone. De moeilijkheid is alleen dat men niet weet met wie een burgerdelegatie die de regering vanuit Vientiane wil zenden in Sepone zal moeten onderhandelen met de guerrillastrijders of met Zuidvietnamezen.

In Vientiane is verder meegedeeld dat Hoi Sai, de voorste verdedigingspost van Paksong, onder communistisch raketvuur is komen te liggen. Paksong is na het offensief van guerrillastrijders in dit gebied de laatste overgebleven regeringsstad op het centrale Bolovenplateau.

In militaire kringen in Saigon is vandaag gezegd, dat Noord-Vietnam dezer dagen op vijf km binnen Laos een lucht doelbatterij met SAM-raketten had ingericht, maar dat Amerikaanse vliegtuigen de basis hebben verwoest, voordat er één raket was afgeschoten.

(Reuter)

Hoera voor I. F. Stone

EEN AMERIKAAN, die ook in Nederland enige bekendheid begint te krijgen, is I. F. („Izzy“) Stone. Hij verdient die aandacht, want hij is een unieke figuur, een moedige en inspirerende vertegenwoordiger van wat in de wandeling het „andere Amerika“ is gaan heten. Zijn werk roept herinneringen op aan het bijbelverhaal van Sodoma en Gomorra — zolang er rechtvaardigen zijn zoals hij, tien, honderd of honderdduizend, zolang is er hoop.

Het unieke van Stone is dat hij zijn eigen krant uitgeeft, een dun weekbladje van vier pagina's, waarvan hij eigenaar, uitgever en de enige redacteur is. „I. F. Stone's Weekly“ (de krant draagt zijn naam, bescheidenheid is hem vreemd) begon te verschijnen in januari 1953, toen de koude oorlog op zijn hoogtepunt was. Senator Joe McCarthy was bezig met het organiseren van zijn communistische hekzenjacht. Hij liet niemand met rust, zelfs niet het leger en de regering-Eisenhower. Het was de tijd van de grote verdachtmakingen over „communistiche infiltratie“ in het Pentagon en het ministerie van buitenlandse zaken.

In het vreesachtige en schizofrene Washington van die dagen begon Stone zijn „Weekly“ het land in te sturen. Hij startte met vijfduizend abonnees, die hem na een voorpublicatie allemaal vijf dollar hadden gestuurd.

Zijn artikelen logen er niet om — Stone voerde een complete éénmansguerrilla tegen Joe McCarthy en andere hekzenjagers. Hij lokt fanatiek ten strijde tegen wat mischien wel de grootste plaag van de mensheid is, de plaag namelijk dat mensen niet oordelen en handelen op basis van de feiten en de waarheid, maar op basis van domme vooroordelen en primitieve zwart-wit-tegenstellingen — wat „wij“ doen is altijd goed, wat „zij“ doen is altijd fout.

HET WAS een moedige uitgave, dat krantje van Stone, want hij was werkelijk een eenling. Prof. Presser heeft in zijn boek over Amerika uitvoerig beschreven hoe bijna de hele progressieve intelligentsia van de Verenigde Staten in die tijd afhartig zweeg, uit angst voor de terreur van McCarthy en zijn trawanten. Ook Eisenhower en zijn ministers durfden niets tegen de dolgedraaide senator te ondernemen. De „officiële“ pers stelde zich

zeer voorzichtig op. Maar Stone had geen last van die angst. Zijn beloning is dat hij nu 40.000 abonnees heeft en zelfs winst maakt, dat is niet mis voor zo'n eenmanszaakje.

Het pleit voor de traditie van een vrije pers in ons land, heeft Stone later geschreven, dat ik zelfs in de hoogtijdagen van McCarthy zonder moeite vergunning kreeg om gebruik te maken van het goedkope posttarief. „Er was niets dat links van mij stond, op de (communistiche) Daily Worker na.“ Toch kreeg hij die vergunning zonder dat hem ook maar één politieke vraag werd gesteld. „Dat bezorgde mij mijn boterham. Het verschil tussen frankering bij abonnement en het normale tarief bedroeg ongeveer evenveel als mijn salaris.“

In zekere zin was het dus de

Vietnam had er in eerste instantie weinig mee te maken. Hanoi ging pas echt meedoen toen Amerika dat deed. Stone levert daarvoor de bewijzen. Hij kan er ook prachtig over schrijven.

In het Pentagon, aldus Stone, denken de generaals dat zij verstand hebben van de guerrilla, maar dat is niet zo. „Zij kijken naar een dans van achter ramen van zwaar spiegelglas — zij zien de gebaren maar kunnen de muziek niet horen. Zij noteren de mechanische bewegingen op papier met een pedante getrouwheid. Maar wat zelden tot hen doordringt zijn de gekrenkte raciale gevoelens, de misère, de knagende kleinerende behandelingen, de loewijding, de inspiratie, de wanhoop.“

Het is om deze reden, gelooft

VAN TIJD TOT TIJD

Amerikaanse overheid, die het verschijnen van de „Weekly“ mogelijk maakte. Dat is die overheid wél aan de weet gekomen, want Stone gebruikt zijn krant om de binnenlandse en buitenlandse politiek van de regering scherp en deskundig aan te vallen. Daar is hij tot op de dag van vandaag mee bezig.

Het is moeilijk niet enthousiast te zijn over Stone's werk. Iedereen kan het nu lezen, want zijn beste artikelen zijn gebundeld en onder de titel „Verhulling en Werkelijkheid“ in Nederlandse vertaling verschenen bij uitgeverij Van Gennep in Amsterdam. Godfried van Benthem van den Bergh heeft er een inleiding bij geschreven en bovendien een vraaggesprek met Stone aan het boek toegevoegd. Het geheel is heerlijke lectuur, die niemand met enige belangstelling voor de Verenigde Staten zich mag laten ongaan.

STONE is op zijn best als het gaat over Vietnam. Hij toont aan, op basis van officiële publikaties nog wel, dat de oorlog in Zuid-Vietnam wel degelijk is begonnen als een burgeroorlog tussen het regime in Saigon en de arme boeren op het platteland. Noord-

Stone, dat de Amerikanen alsmat niet kunnen winnen in Vietnam. „Zij begrijpen niet wat mannen ertoe brengt hun vrouw, kinderen, huis, loopbaan en vrienden te verlaten, in de rimboe te verdwijnen en met het geweer in de hand als een opgejaagd dier te leven; liever een overveldigende militaire macht uit te dagen dan nog langer te berusten in vernedering, onrechtvaardigheid of armoede.“

Stone laat ook zien dat de Verenigde Staten steeds de oorlog intensiverden als de vijand het tegenovergestelde deed. Dat gebeurde bijvoorbeeld nadat president Johnson, onder druk van de Amerikaanse publieke opinie, de bombardementen op Noord-Vietnam had stopgezet. Kostbare vredes-kansen werden zo gemist — of opzettelijk verknoeid. Stone is ervan overtuigd dat het laatste het geval is.

De Vietcong verdeelt het land onder de boeren. Stone geeft de feiten. Daarom kiezen de boeren voor de Vietcong. „Waarom doen wij dat niet? Omdat de regering die wij steunen het moet hebben van de landeigenaars. Een nederlaag van de Vietcong betekent de terug-

keer van de landeigenaars. Dat is de sleutel tot de oorlog.“

HET BOEK van „Izzy“ Stone is een soort slompcursus in goede journalistiek. Ik ben er erg jaloeus op. Het kan hem niet schelen, schrijft Van Benthem van den Bergh, of een politiek „links“ of „rechts“ is. Het enige wat hem interesseert zijn de gevolgen van een bepaalde politiek voor de mensen als individuen. Het gaat niet om kapitalisme of communisme, het gaat om de aard van de bureaucratie.

Stone gelooft dat iedereen moet weten wat er werkelijk gebeurt, dan komen de mensen vanzelf tot redelijker oordelen. Voor hem is er hoop zolang er vrijheid van meningsuiting is. „Ik zou met mijn Weekly in de Sovjet-Unie geen kans hebben“ zegt hij ergens.

Voor de rebellerende studenten heeft Stone veel sympathie, maar hij protesteert tegen hun onverdraagzaamheid. Wie de discussie ongeeft, vindt hij, geeft de beschaving op. „Haat is nog steeds vergif, ook al komt het van de armen en de onderdrukten.“

Prachtig zijn Stone's verhalen over Foster Dulles, over President Nixon („het is een tragedie een nul te hebben in het Witte Huis“), over het onrechtvaardige belastingstelsel in Amerika, dat de rijken bevoordeelt en de armen nog armer maakt. Volgens hem moet op het ministerie van financiën in Washington een groot bord staan met de tekst: „Aan hen die reeds hebben zal veel gegeven worden“.

Maar toch. „Amerika is een prachtig land“ en „Amerika vernietigen betekent een heleboel prachtige dingen vernietigen“.

Stone vreesde de polarisatie van meningen. „Want als de strijd wordt geopend, zoals de revolutionairen en de onderdrukkers willen. Dat zal de betere en niet de slechte kant van Amerika worden vernietigd.“

In China, schrijft hij, wordt Lioe Tsjaio-tsjij, het vroegere staats-hoofd, door de mensen met wie hij jarenlang heeft samengewerkt uitge-maakt voor een agent van de Kwo Min Tang. „Dat vind ik onmenselijk. Zover is het in Amerika nooit gekomen.“

Als het aan Stone zal dat ook in de toekomst niet gebeurt.

ARIE KUIPER

Ho Tsji Minh-route in Laos is weer in functie

NEW YORK, 29 maart (Reuter) — Volgens het vooraanstaande weekblad „Newsweek” is de Ho Tsji Minh-route in Laos weer zodanig hersteld, dat ze weer geheel normaal kan functioneren. Niets wijst er meer op dat de Zuidvietnamese troepen

zes weken lang hebben geprobeerd de route onbruikbaar te maken. Het blad zegt een en ander uit betrouwbare bron in Saigon te hebben vernomen.

Ook de leider van de Democraten in de Amerikaanse Senaat, Mike Mansfield, gelooft dat het resultaat van de Zuidvietnamese inval slechts zeer beperkt is geweest:

„Op basis van recente berichten heb ik begrepen dat er weer zo'n 1500 Noordvietnamese voertuigen zijn gesignaleerd op die wegen, welke slechts tijdelijk zijn afgesneden. Ik geloof, dat de meeste aanvoerwegen op dit moment reeds zijn hersteld.”

„Newsweek” weet verder te melden, dat de regering-Nixon van plan is de terugtrekking van Amerikaanse troepen van het huidige niveau van 12.500 per maand te verhogen tot 16.000. Een officiële aankondiging hiervan zou op 15 april kunnen worden verwacht.

Forte pression communiste au sud du 17e parallèle

Trente-trois Américains ont été tués

et soixante-seize blessés au cours d'une seule attaque

Les communistes accentuent leur pression sur le « front » septentrional du Vietnam du Sud. Dimanche matin 28 mars, ils ont tué trente-trois Américains et en ont blessé soixante-seize autres lors de l'attaque d'une base située à 42 kilomètres au sud-ouest de Tam-Ky, chef-lieu de la province de Quan-Tin. Depuis des mois les Américains n'avaient subi d'aussi fortes pertes en une seule attaque, qui pourrait être suivie de représailles contre la R.D.V. Les harcèlements demeurent très nombreux non loin du 17e parallèle.

Les Américains ont envoyé à Khé-Sanh des renforts destinés à protéger l'évacuation de la base, qui est de moins en moins sûre. La piste construite voilà cinq semaines a été démontée. Les avions transportent le matériel lourd. Dans quinze jours, en principe, toutes les troupes auront quitté le secteur.

Cependant, indique l'A.F.P., qui cite une source militaire américaine, un commando de trois cents parachutistes sud-vietnamiens a été hélicoptéré, lundi à l'aube, au Bas-Laos afin d'attaquer le P.C. de la 324e division nord-vietnamienne. L'opération ne durerait que deux ou trois jours.

● A SAIGON, où sept journaux ont été saisis samedi 27 mars, des manifestants pro-gouvernementaux ont attaqué, dimanche, les locaux du *Tin Sang*, quotidien d'opposition dirigé par un député catholique, M. Ngo Cong Duc, accusé d'être « un esclave des communistes » et de « poignarder dans le dos les combattants sud-vietnamiens ». Vingt-cinq mille rames de papier ont été brûlées. La police n'a rien fait pour empêcher l'attaque. Les autorités ont, d'autre part, interdit la mise en vente des numéros du 29 mars du *Time* et de *Newsweek*, qui critiquent l'armée salonnaise.

● A HANOI, les autorités ont décidé d'organiser une rencontre entre la presse et des militaires sud-vietnamiens faits prisonniers au Bas-Laos. Cette rencontre, à

laquelle le correspondant de l'A.F.P. a participé, s'est déroulée près de la frontière séparant le nord du Laos, non loin du 19e parallèle. Parmi les officiers présents figurait le colonel Nguyen Van Tho.

● AU CAMBODGE, les communistes tentent une fois de plus de couper la route menant de la capitale à la mer. Des renforts gouvernementaux ont été envoyés près du col de Pich-Nil, et l'aviation américaine intervient. Des combats ont eu lieu dimanche dans ce secteur.

● AU LAOS, les combats se poursuivent autour de Louang-Prabang. Une source militaire officielle affirme que plus de 200 Nord-Vietnamiens ont été tués au cours du week-end. Le Pathet-Lao déclare que 226 soldats gouvernementaux ont été mis hors de combat lors des attaques du 20 mars.

● A WASHINGTON, l'amiral Moorer, président du comité des chefs d'état-major interarmes, a affirmé, dans une interview à *U.S. News and World Report*, que « les Sud-Vietnamiens peuvent acquérir la capacité de monter une telle opération (contre la R.D.V.), ce qui constitue une menace pour le Nord et en même temps un facteur de stabilisation ». L'amiral estime que « des combats se poursuivront pendant longtemps encore en Indochine ».

Cependant, M. Clark Clifford, ancien secrétaire à la défense, a déclaré que le plan Nixon en Indochine a échoué et mène à « la guerre perpétuelle ». Selon M. Clifford, le gouvernement de Saïgon ne fait rien pour ramener la paix, mais, estime-t-il, « d'autres groupes vont commencer à émerger au Sud ».

De son côté, *Newsweek* croit savoir que le rythme mensuel des retraits de troupes du Vietnam passerait de 12 500 à 16 000 hommes. L'hebdomadaire affirme, d'autre part, que toutes les voies de communications de la piste Ho-Chi-Minh sont actuellement utilisables comme à la veille de l'invasion du Laos.

Le F.N.L. multiplie les attaques contre

De notre correspondant

Saigon. — Le raid lancé dimanche avant l'aube par les communistes contre une base d'artillerie américaine dans la région de Tam-Ky soulève une série de questions assez préoccupantes pour les Américains. Son côté très spectaculaire importe moins que les lacunes qu'il révèle dans le dispositif de sécurité mis en place par le haut commandement.

Selon les informations recueillies ici, le groupe de sapeurs communistes (cent hommes tout au plus) a pénétré dans la base américaine à la faveur de l'obscurité et sous la protection d'un barrage d'obus de mortier. Les combats ont duré une heure. Le bilan (33 Américains tués et 76 blessés contre

12 tués parmi les assaillants) ne laisse aucun doute sur le succès du coup de main.

Le commando communiste a pu s'approcher de la base sans être repéré. Les artilleurs américains appartenaient à la 196e brigade de la division Americal. En raison de l'intervention au Laos, la moitié des effectifs de cette brigade ont été déplacés depuis plusieurs semaines sur la zone démilitarisée, dans la région de Gio-Linh. Cette attaque a pu être rondement menée parce que les Américains ont été contraints de dégarnir leurs positions dans la région de Tam-Ky pour appuyer l'intervention sud-vietnamienne au Laos.

« Développer la guerre de guérilla

Depuis le début de leurs contre-attaques dans le nord-est du Cambodge et dans le Bas-Laos, c'est-à-dire depuis la mi-février, les communistes insistent sur la nécessité d'attaquer sur les trois fronts : cambodgien, laotien et sud-vietnamien. En ce qui concerne ce dernier front, l'« ordre de bataille » vietcong met l'accent sur la nécessité d'attaquer la « pacification » et de réduire le contrôle exercé par Saigon sur la population. Il y a huit jours encore, l'éditorial du *Quan Doi Nhan Dan*, l'organe de l'armée nord-vietnamienne, portait sur

« le renforcement de la guérilla populaire locale et l'attaque du plan ennemi de pacification ». Deux jours plus tôt, Radio-Libération disait qu'il fallait « conduire de fières attaques contre les bases arrières ennemies, ses entrepôts et ses aéroports », et « fortement développer la guerre de guérilla, anéantir ou réduire à l'impuissance beaucoup de gardes civils locaux, de miliciens, de policiers et de membres des corps d'autodéfense civile ».

Cette série de mots d'ordre, que répètent chaque jour les radios du Front et de Hanoi, intervient au moment où les incidents se font plus nombreux en province, notamment dans les deuxième et troisième régions militaires, c'est-à-dire dans la moitié septentrionale du Vietnam du Sud. Actuellement, les communistes ne cherchent pas à attaquer les bases de leurs adversaires. Ils tentent seulement de réduire l'autorité de Saigon par des attentats individuels — contre un chef de village ou le chef d'une équipe de « pacification » — ou encore en montant un coup de main contre un poste tenu par des miliciens.

Les concentrations récentes de troupes américaines et sud-vietnamiennes sur la zone démilitarisée, comme la présence de nombreuses unités sud-vietnamiennes au Cambodge, ne peuvent que faciliter ce travail de sape.

Quoi qu'on dise ici, la « pacification » demeure donc pour Saigon une tâche qui requiert tous les jours beaucoup d'attention. Les communistes affichent leur intention de lui porter de nouveaux coups cette année. Il sera alors intéressant de voir si Saigon peut continuer d'engager à l'extérieur autant de troupes qu'en ce moment sans remettre en cause son dispositif de sécurité intérieur.

JEAN-CLAUDE POMONTI.

Japon

DES AMBULANCES OFFERTES AU VIETNAM DU NORD

Tokyo (A.F.P.). — Le ministère japonais des affaires étrangères a décidé d'offrir deux ambulances ainsi que du matériel médical d'une valeur de 10 000 dollars au Vietnam du Nord, et quatre ambulances d'une valeur de 20 000 dollars à la Mongolie, annonçait-on à Tokyo, dimanche 28 octobre, de source officielle.

Ces dons seront envoyés à leurs destinataires aussitôt que ceux-ci en feront la demande. C'est la première fois que le Japon fait des dons à des pays avec lesquels il n'entretient pas de relations diplomatiques.

Interrogé sur les répercussions éventuelles de cette décision aux Etats-Unis, M. Eisaku Sato, chef du gouvernement, avait déclaré au Parlement le 8 mars : « Le Japon n'exclut pas de son assistance humanitaire les pays communistes. »

Actie in Laos vertroebelt relatie Saigon/Washington

WASHINGTON/SAIGON, 30 maart — Het plotselinge einde van de Zuidvietnamese operatie tegen de Ho-Tsjj-Minhroute in Laos heeft tot ernstige wederzijdse beschuldigingen geleid tussen het Amerikaanse en Zuidvietnamese opperbevel. Een woordvoerder van het Pentagon weigerde echter commentaar te leveren op persbericht uit de Zuidvietnamese hoofdstad die dit zeggen.

Volgens de Washington Post is het Laotische avontuur beëindigd door niemand minder dan de Zuidvietnamese president Thieu, tegen het advies in van het Amerikaanse opperbevel dat het offensief in Zuid-Laos tot het einde van het droge seizoen wilde voortzetten.

Maar president Thieu, aldus het verslag van de correspondent van de Washington Post in Saigon, maakte zich bezorgd over de grote verliezen die de Zuidvietnamese troepen bij de operatie leden en vreesde daarvan een negatief effect op zijn mensen om in oktober herkozen worden als president.

Een iets andere versie van de Amerikaans-Vietnamese strubelingen wordt gegeven door de Baltimore Sun, waarvan de correspondent in Saigon schrijft dat veel Zuidvietnamezen van mening zijn dat de actie in Laos sommigen opzichten heeft geleid als gevolg van een gebrek aan Amerikaanse lucht- en helikoptersteun.

Zuidvietnamese officieren zouden verder verbitterd zijn door berichten uit Washington dat president Thieu naar de mening van het Pentagon te snel is gegaan voor politieke druk door een campagne die veel succesvoller had kunnen zijn vroegtijdig te staken.

De verhouding tussen Washington en Saigon wordt overigens niet beter door de aanhoudende berichten over een verhoging van het aantal Amerikaanse soldaten dat maandelijks Vietnam verlaat in het kader van de troepenterugtrekking.

President Nixon is gisteren op het westelijke Witte Huis in San Clemente onder meer met Henry Kissinger, zijn adviseur voor veiligheidsvraagstukken in langdurig beraad gegaan over de situatie in Indochina na de Zuidvietnamese operatie in Laos. Aangenomen wordt dat met name over het tempo van de troepenterugtrekking zal worden gesproken die deze maand zal worden bekendgemaakt.

In het noorden van Zuid-Vietnam houdt intussen de toenemende druk van de guerrillastrijders op Zuidvietnamese en Amerikaanse posities nog steeds aan. De hoofdstad van de provincie Quang Nam, Hoi An,

werd vandaag getroffen door zes mortiergranaten van de Vietcong. Ook de basis Khe San, opnieuw in het leven geroepen ter gelegenheid van de operatie in Laos moest gisteren drie guerrilla-aanvallen verduren.

In Cambodja hebben communistische troepen een tegenaanval gelanceerd tegen een Cambodjaanse strijdmacht die trachtte de vitale hoofdweg nummer vier te heropenen. De communisten verwoedden 29 Cambodjanen toen zij de achterhoede aanvielen van een regeringskolonne die langs de weg optrekt. Weg nummer vier verbindt de hoofdstad Phnom Penh met Cambodja's enige havenstad, Kompong Som.

Een tweede Cambodjaanse kolonne is vanaf de tegengestelde richting bezig de weg vrij te maken. Volgens militaire woordvoerders hebben de guerrillastrijders nu nog slechts vier kilometer van de weg in handen.

Zware strijd in M.-Vietnam

SAIGON, 1 april — Zuid-vietnamese troepen hebben in het Centrale bergland, in het gebied waar de grenzen van Laos, Cambodja en Zuid-Vietnam samenkomen, een artilleriebasis moeten prijsgeven aan het 28ste Noordvietnamese regiment. De Zuid- en Noordvietnamese troepen in dit gebied zijn sinds gistermorgen in zware strijd gewikkeld.

De artilleriebasis was eerst doelwit van Noordvietnamese raket- en morteraanvallen en daarna van verschillende grondaanvallen die aanvankelijk werden afgeslagen. Maar de twee Zuidvietnamese compagnieën die de basis bemanden trokken zich later terug om zich aan te sluiten bij versterkingstroepen.

Aan de „bliksemaanval” die Zuidvietnamese troepen gisteren hebben gelanceerd op het communistische basisgebied in Zuid-Laos is vandaag een eind gekomen. President Thieu kondigde de actie gisteren zelf aan als het eerste voorbeeld van de nieuwe tactiek die Saigon in de tweede fase van de operatie tegen de Ho-Tsji-Minhroute zal gebruiken om de communistische aanvoer te onderbreken.

Uit wat over de actie van gisteren is bekendgemaakt blijkt dat het effect van de door 300 commando's uitgevoerde aanval erg klein is geweest. Er was weinig vuurcontact met de vijand en slechts één Noordvietnamees was gedood. Een ton munitie, een ton rijst, wapens en benzine zou zijn vernietigd. Bij de aanval waren 85 Amerikaanse helikopters ingeschakeld waarvan er een door vijandelijk afweergeschut is neergehaald.

In de streek ten zuiden van Danang hebben Noordvietnamese troepen gisteren de districts-hoofdstad Duc Duc aangevallen en grotendeels platgebrand voordat zij zich terugtrokken. Volgens sommige berichten hebben minstens 200 burgers de dood gevonden. Het was de tweede communistische overwinning in dit gebied van deze week.

Cambodja

In Cambodja is een konvooi over de rivier de Mekong er eindelijk in geslaagd de hoofdstad Phnom Penh te bereiken. Het transport van munitie en brandstof dat van levensbelang is voor de verdediging van de hoofdstad is door zware druk van de communistische strijdkrachten tweemaal opgehouden.

Gisteren nog werden twee Amerikaanse helikopters, die het konvooi vanuit de lucht moesten beschermen door de guerrillastrijders neergeschoten. Het was de eerste keer dat helikopters die het transport over de Mekong veilig moeten stellen zijn neergehaald.

De Mekong is nu de belangrijkste aanvoerweg voor Phnom Penh geworden sinds de verbinding met de havenstad Kompong Som, weg nummer vier, voor de tweede keer dit jaar door de communisten is afgesneden. Een Cambodjaanse strijdmacht die de afsluiting van de weg ongedaan probeert te maken is daar nog steeds niet in geslaagd. In januari moest een grootscheepse Amerikaanse luchtmachtactie worden ondernomen voor de weg weer vrij was.

De Democratische fractie in het Amerikaanse huis van afgevaardigden heeft gisteren een resolutie aangenomen waarin beëindiging van het Amerikaanse militaire optreden in Indo-China voor eind 1972 wordt geëist.

Tot dusver hadden de meeste afgevaardigden een vaste datum afgewezen omdat dat volgens hen president Nixon bij zijn onderhandelingen over vrede teveel zou binden.

De resolutie heeft voor president Nixon geen bindende kracht maar kan de komende wetgeving in het Congres over Indo-China beïnvloeden. (Reuter - AP - DPA - AFP)

Maand van acties in VS tegen oorlog, honger en armoede

WASHINGTON, 2 april — Vandaag beginnen radicale groepen in de VS met een reeks protestacties die een maand zal duren. De betogingen zullen in hoofdzaak gericht zijn tegen de oorlog in Indo-China, maar ook tegen de armoede en de honger in de VS.

Hoogtepunten zijn een massabijeenkomst in Washington die op 24 april wordt gehouden en een poging in begin mei om bepaalde onderdelen van het regeeringsapparaat buiten werking te stellen. De actie wordt gesteund door oudstrijders uit Vietnam en enkele vakbonden.

De eerste protesten zullen voornamelijk gericht zijn tegen de onderdrukking van de negers en verband houden met een herdenkingsdienst voor Martin Luther King, de leider van de beweging voor gelijke burgerrechten voor blank en zwart, die op 4 april 1968 werd vermoord.

Op 24 april wil men bijeenkomsten bij het Witte Huis en het Congresgebouw en een mars in Washington houden. Op 1 juni wordt in Washington een „vredefeest” gehouden. (Reuter

Luchtmacht in actie tegen Vietcong in Cambodja

PHNOM PENH, 2 april — De Cambodjaanse strijdkrachten die al een week lang bezig zijn route nummer vier in het zuidwesten van Cambodja vrij te maken hebben daarbij steun gekregen van de Amerikaanse luchtmacht, die de communistische eenheden hebben bestookt met napalmbommen.

Hoofdweg nummer vier is de hoofdstad van de Cambodjaanse hoofdstad via welke voorraden worden aangevoerd vanuit Kompong Som, de enige havenstad van het land. Door zware communistische druk is het alternatief, de aanvoerweg via de rivier de Mekong, de laatste dagen ook onzeker geworden.

Begin dit jaar is route vier ook een tijd lang onder communistische controle geweest, die pas met grootscheepse hulp van het Amerikaanse luchtwapen kon worden gebroken. Volgens de

Cambodjaanse legerwoordvoerder hebben de troepen die de weg op het ogenblik bezet houden na de zware gevechten van de afgelopen dagen troepenversterkingen aangevraagd, die echter nog niet zijn aangekomen.

Met Amerikaanse luchtsteun, onder meer van zware B'52-bommenwerpers, hebben Zuidvietnamese strijdkrachten gisteravond de artilleriebasis bij het drielandpunt in het Centrale bergland van Zuid-Vietnam na zeer hevige gevechten weten te heroveren. De basis was 's ochtends door ongeveer tweeduizend guerrillastrijders bezet. Volgens Saigon zijn meer dan 100 vijanden gesneuveld.

Verliescijfers

Het Amerikaanse opperbevel in Saigon heeft gisteren bekend gemaakt dat verleden week 58 Amerikaanse militairen bij gevechtsacties in Vietnam zijn gedood en 542 gewond.

De verliezen waren de hoogste in één week van de afgelopen

maand. Wat de gewonden betreft zelfs de hoogste van de afgelopen zes maanden.

Het Zuidvietnamese opperbevel heeft de verliescijfers bekend gemaakt van de Noordvietnamese aanval op de districts-hoofdplaats Duc Duc, 40 km ten zuidwesten van Da Nang.

43 burgers zouden zijn gedood en 63 gewond, 800 woningen vernield. Verder zouden 19 Zuidvietnamese militairen zijn gedood en 51 gewond.

Eerder was gemeld dat meer dan 200 burgers waren omgekomen. De Noordvietnamezen zouden 50 militairen hebben verloren.

Voor de tweede week achtereen heeft de Zuidvietnamese regering de Amerikaanse weekbladen Newsweek en Time verboden. Een woordvoerder zei dat het verbod is opgelegd omdat de bladen artikelen bevatten die schadelijk kunnen zijn voor de nationale veiligheid en de gevechtskracht van de Zuidvietnamese troepen kunnen ondermijnen. (Reuter-AP)

Laos

NR

11/10/67

Niemand is er beter van geworden — dat is de voorlopige balans van de inval in Laos. De Zuidviëtnamezen kunnen niet verbloemen dat ze eerder dan hun bedoeling was moesten terugtrekken en evenmin dat (zacht gezegd) hun leger niet zo'n manhaftige indruk heeft gemaakt. Maar evenzeer is het een feit dat de Noord-viëtnamezen niet hebben kunnen voorkomen dat gedurende de Ho Tsji Minh-route verbroken is geweest zodat daarlangs minder voorraden voor hun troepen en medestrijders in Cambodja en Zuid-Viëtnam vervoerd konden worden, juist terwijl haast was geboden voor de regens het wegennet onbruikbaar maken.

Pluspunten zijn er ook voor beide partijen. De Zuidviëtnamezen mogen ook zeggen dat hun debuut in de aanval wel niet voor honderd maar dan toch voor negentig procent is geslaagd — wat voor een eerste keer niet slecht.

De Noordviëtnamezen kunnen met gepaste trots ervan gewagen dat ze zeer snel veel troepen en zelfs tanks konden dirigeren naar het nieuwe gevechtsterrein — een staaltje van veldheerstalent. Het lijkt zelfs zeer waarschijnlijk dat in Saigon de tegenstander zwaar is onderschat en dat daarom de expeditie minder glorieus is verlopen. Overigens kan pas in de naaste toekomst blijken van hoeveel procent succes werkelijk sprake is, namelijk wanneer in de komende maanden inderdaad wegens gebrek aan materiaal een communistisch offensief uitblijft.

Maar het minst is nog president Nixon beter geworden van de inval in Laos. Die expeditie was tenslotte ook een soort examen voor de „viëtnamisering”, het Amerikaanse streven om de Zuidviëtnameese strijdkrachten sterk genoeg te maken zodat ze het verder alleen af kunnen en de V.S. zijn legers terug kan halen zonder dat dit lijkt op een capitulatie of een nederlaag. Naar wat men van de Saigonse armee op foto en film zag, leek hun terugtrekken meer op een vlucht in paniek. Maar uiteraard zijn dit slechts detailopnamen.

Nixon zegt categorisch dat achttien van de 22 bataljons zich uitstekend weerden ook al hadden ze te lijden van een grote overmacht. Dus, zegt hij, kan het schema van terughalen van Amerikanen gewoon gevolgd worden. Iets wat uiteraard een mededeling is die velen in de V.S. gelukkig moet ma-

THIEU EN ZIJN HERVERKIEZING

Door D. F. SCHALING

HONDERD buitenlandse journalisten had de Zuidvietnamese president Thieu woensdag vanuit Saigon naar een oud kerkhof in het uiterste noorden van het land laten overvliegen om de „tweede fase” van de operatie Lam Son 719, de codenaam van de inval in Laos, aan te kondigen.

Maar de openluchtbijeenkomst onder de gloeiende middagzon had, zoals de correspondent van de Engelse Guardian het beschrijft, meer weg van een zorgvuldig geregisseerd toneelstuk, dan van een persconferentie. Gezeten op een losjes opgestelde kist met munitie liet de president zich — onder meer te voren aan de journalisten uitgereikte — vragen stellen en pauzeerde bij de beantwoording daarvan onmiddellijk om de Zuidviet-

sitie tegenover zijn belangrijkste aanhangers, het legerkader, is door de actie in Laos ernstig geschaad, vooral daar zijn plaatsvervanger en grootste mededinger, vice-president Ky, vanaf het begin een voor hem ongewoon sceptische houding had aangenomen met betrekking tot het slagen van de Laos-operatie.

Dat heeft Ky's kansen op succes bij de presidentsverkiezingen in oktober alleen maar vergroot. Het andere gevaar schuilt voor Thieu in de moeilijkheden die hij de afgelopen weken met zijn Amerikaanse beschermheren heeft gehad.

Volgens de laatste (in Saigon verboden) aflevering van het Amerikaanse weekblad Time heeft Thieu tegenover generaal Abrams, de opperbevelhebber van de VS-strijdkrachten in Vietnam en ambassadeur Bunker, omstreeks het midden van vorige maand, geweigerd enkele duizenden reeds klaarstaande Zuidvietnamese troepen naar Laos te sturen om de operatie alsnog te laten slagen. Thieu durfde zijn herverkiezing niet verder in de waagschaal te stellen door een nog hoger aantal slachtoffers.

Thieu's weigering is hem in Washington bijzonder kwalijk genomen. Het Pentagon met name is ontstemd over het feit dat de president verkiezingsmotieven laat prevaleren boven militaire.

Doordat nu opnieuw, totdat het door de invallende moesson onmogelijk zal zijn, Zuidvietnamese troepen acties in Laos uitvoeren, kan een deel van die ontstemming in Washington worden weggenomen en verkleint Thieu de kans dat men hem van die kant onverwachts steun zal gaan weigeren.

DE KANS lijkt inderdaad nog zeer gering. Met de zgn. vietnamisering van de oorlog (verwacht wordt dat er tegen de Amerikaanse presidentsverkiezingen van volgend jaar nog ongeveer 40.000 Amerikaanse militairen in Zuid-Vietnam zullen zijn) heeft Nixon de politieke oplossing die de tegenstanders voorstelden, en die uitging van een volledig Amerikaans vertrek voor 30 juni van dit jaar, afgewezen.

De geweldige versterking van het Zuidvietnamese leger die Nixons politiek impliceert vereist nu eenmaal een regime met een uiterst krijgshaftige instelling.

En dit vindt men eerder bij generaal Thieu en maarschalk Ky, dan bij de teruggetrokken levende, maar in vele groepen van de Zuidvietnamese bevolking steun genietende ex-generaal Duong Van Minh, die als enige vredeskandidaat voor Thieu en Ky een uitdaging zou kunnen gaan betekenen. Hoe dieper het trauma van de Laotische operatie in het Zuidvietnamese volk zal blijken te zijn des te ernstiger zal ook die uitdaging worden.

te televisieploeg te ge-
heid te geven de camera
nieuw te laden.

Samen met het televisiemateriaal dat Thieu staande bij een ploeg toont op de Nationale dag van de boeren kan de kerkhofscène nuttige diensten gaan bewijzen voor Thieu's verkiezingscampagne en bij het verhogen van de populariteit die hij nog steeds in zo geringe mate bezit.

Met de opzichtige lancering van de tweede fase van het Laotische avontuur heeft Thieu intussen verschillende oogmerken: in de eerste plaats het uitwissen van de indruk dat de eerste fase, die eindigde met de overhaaste repatriëring van de Zuidvietnamese troepen uit Laos, een debacle vor Saigon is geworden (vooral voor de nabestaanden zo'n schrijnende realiteit).

Tegelijkertijd kunnen de bliksemacties van de Zuidvietnamese commando's over de grens met Laos bijdragen tot een herstel van het geschokte moreel van het Zuidvietnamese leger.

Het belangrijkste doel dat met Thieu's nieuwe tactiek (die in feite slechts een wat uitgebreidere variatie vormt van de praktijk der „search-and-destroy” -acties die al lange tijd over de grens werden uitgevoerd) is echter het prestigeverlies te compenseren dat de president door het verloop van het Laotische avontuur heeft geleden.

DAARBIJ snijdt het mes naar twee kanten. Thieu's po-

Handwritten text, possibly a signature or date, partially obscured by a horizontal line.

— De Thailandse luchtmacht is begonnen met bombardementen op nederzettingen van een Meostam, die zijn opiumvelden verdedigt tegen de aanleg van een wegenproject van de regering. De 135 km lange verkeersweg, die in Noord-Thailand bij de Birmaanse grens wordt aangelegd, zal dwars door de papavervelden van de Meo's lopen.

(Reuter)

'Oorlog in Vietnam kan in half jaar eindigen'

WASHINGTON, 5 april — De voormalige minister van defensie van de VS Clark Clifford heeft gisteren gezegd dat de oorlog in Vietnam binnen zes maanden beëindigd zou kunnen worden wanneer Washington een datum zou vaststellen voor een totale terugtrekking van de Amerikaanse troepen.

Clifford, die beschouwd wordt als een sleutelfiguur in het tot stand brengen van president Johnsons beslissing om de bombardementen op Noord-Vietnam stop te zetten, zei dit in een interview met een Amerikaanse krant.

De vroegere minister, opvolger indertijd van McNamara, vocht president Nixons uitlatingen aan dat de operaties in Cambodja en Laos succesvol zijn geweest, en zei dat de Amerikaanse president niet van plan is alle Amerikaanse troepen uit Indochina terug te trekken. (Dit weekeinde heeft president Nixon de laatste hand gelegd aan zijn rede van woensdag waarin hij het nieuwe terugtrekkingsschema van de Ameri-

kaanse troepen zal bekendmaken).

Volgens Clifford zal een bekendmaking dat alle troepen op een bepaald moment Vietnam verlaten zullen hebben onmiddellijk tot onderhandelingen tussen Noord- en Zuid-Vietnam leiden. Clifford citeerde een vroegere generaal van de Vietminh die hem had gezegd: „De oorlog in Zuid-Vietnam zal nooit eindigen totdat de Amerikanen weggaan... zodra de VS weg zullen zijn, zullen wij de oorlog beëindigen.

De Amerikaanse senator William Proxmire heeft vandaag voorgesteld, dat president Nixon een commissie benoemt die „de ware kosten en doeltreffendheid“ moet bestuderen van de Amerikaanse luchtbombardementen op Zuidoost-Azië.

Hij voerzag dat uit het onderzoek zou blijken, dat het aantal aanvalsvluchten kan worden gehalveerd zonder dat de uitwerking van de bombardementen daaronder zou lijden.

Volgens de senator, een groot tegenstander van het beleid ten aanzien van Vietnam, hebben de luchtaanvallen in Indochina Amerika reeds 15 à 20 miljard dollar gekost. Op het ogenblik kosten zij 2 à 3 miljard per jaar.

(Reuter - A P)

Nieuwe partij in Zuid-Vietnam

SAIGON, 5 april — In aanwezigheid van talrijke politici en een duizendtal mensen heeft zich gisteren in Saigon een nieuwe partij gepresenteerd, de „Democratische macht van Vietnam“, geleid door de anticommunistische senator Nguyen Van Ngai.

Deze partij, die zegt 40.000 leden te tellen in 36 van de 43 provincies van Zuid-Vietnam, noemt zich een organisatie die alle patriotische elementen, „zonder onderscheid van partij, godsdienst, ras en sociale klasse“ verenigt voor het opbouwen van een onafhankelijk en verenigd Vietnam.

De partij verwerpt het „communistiche, materialistische“ regime en een „zuiver kapitalistisch regime, gegrondvest op de uitbuiting van de arbeidersklasse“. Zij staat een vereniging van het land voor met vreedzame middelen en veroordeelt de huidige corruptie. (AFP)

Bij grens Laos

Weer aanval Hanoi

SAIGON, 5 april (AP) — Amerikaanse militaire woordvoerders hebben melding gemaakt van een nieuwe Noordvietnamese aanval op vuurbasis 6 bij de Laotiaanse grens. De aanval zou zijn afgeslagen met zulke zware verliezen dat het aantal gesneuvelden bij de communisten in vier dagen nu meer dan 1400 man bedraagt.

Zuidvietnamese woordvoerders hadden verklaard dat het 28ste Noordvietnamese regiment „buiten gevecht was gesteld”, nog voor de laatste berichten van het slagveld in het bergachtige gebied waar drie grenzen bijeenkomen op 480 kilometer ten noorden van Saigon.

SAN CLEMENTE (Californië) — In het „tijdelijke Witte Huis” werkt president Nixon aan een redevoering over Vietnam welke hij donderdag zal uitspreken. Nixons perssecretaris Ziegler zei dat dit de vijfde bekendmaking van de president zal worden over verdere terugtrekking van Amerikaanse troepen uit Vietnam.

Regeringsfunctionarissen beweren dat als gevolg van de invasie in Laos een groot communistisch offensief in het komende anderhalf jaar onwaarschijnlijk is. Verdere terugtrekking van Amerikaanse troepen betekent ook dat een door Amerika gesteunde militaire actie op de schaal van Laos in 1972 niet mogelijk zal zijn.

Pentagon: nog meer Chinezen in Noord-Laos

WASHINGTON, 6 maart
China heeft onlangs nog meer militairen naar het noorden van Laos gezonden, zodat er daar nu 18.000 tot 20.000 moeten zijn, zo heeft het Pentagon gezegd. De Chinezen zouden in Laos artillerie als luchtafweergeschut en een radarnet hebben opgesteld.

Dat zou vooral tot doel hebben de genie-eenheden te beschermen die een weg aanleggen van de Chinese provincie Joennan naar de rivier de Mekong.

Deze wordt al „Mao Tse-toeng-weg” genoemd omdat er guerrillastrijders langs trekken die met steun van Peking in Thailand en Birma opereren, zo werd in Washington gezegd.

Nixon moet voor eind van "troepen terugtrekken"

PARIJS/WASHINGTON, 7 april — Aan de vooravond de aankondiging door president Nixon (donderdagochtend twee uur onze tijd) van nieuwe troepenterugtrekkingen heeft de Democratische senator Vance Hartke gezegd dat de VS voor het einde van dit jaar alle strijdkrachten uit Vietnam moet terugtrekken en daarvoor een nauwkeurige datum moeten vaststellen.

De senator zei dit gisteravond op een persconferentie in Parijs, waar hij uitgebreid met alle bij het vredesoverleg betrokken delegaties heeft gesproken. Hartke had van de Noordvietnamezen en van 't Nationale Bevrijdingsfront de verzekering gekregen dat als men van Amerikaanse zijde met een „aanvaardbare” datum voor de terugtrekking zou komen, het vuren onmiddellijk zou worden gestaakt.

Direct daarop zouden, aldus nog steeds Hartke, onderhandelingen over de vrylating van krijgsgevangenen kunnen beginnen, zonder dat gewacht hoeft te worden totdat alle Amerikaanse troepen uit Vietnam zouden zijn teruggetrokken.

„Het alternatief is,” zo zei Hartke, „een oorlog zonder einde voor een zaak die geen enkele zin heeft.” De datum die eerder van communistische zijde is genoemd, was 30 juni van dit jaar.

Zondag had de voormalige Amerikaanse minister van defensie, Clark Clifford, sleutelfiguur bij de stopzetting van de

bombardementen op Noord-Vietnam door president Johnson, al gezegd dat de oorlog in Vietnam binnen zes maanden afgelopen zou kunnen zijn als de VS een vaste datum voor vertrek zouden aankondigen.

Vanavond plaatselijke tijd zal Nixon bekendmaken in welk tempo hij de 284.000 nog in Indochina verblijvende troepen naar huis zal brengen.

Het terugtrekkingschema voorzag tot nu toe in een maandelijks troepenvermindering van rond 12.500 man. Aangenomen wordt dat die zal worden opgevoerd tot ten minste 16.000, volgens sommige waarnemers 20.000.

Met zijn bekendmaking van vanavond moet de president zijn Vietnamese regeringspolitiek, die na de algemene als mislukt beschouwde Laosoperatie in twijfel wordt getrokken, trachten geloofwaardig te maken. Daarbij zal Nixon vooral het og houden op de steeds geringer wordende steun voor zijn indochina-politiek, die hem, net als zijn voorganger Johnson bij de verkiezingen van volgend jaar parten zou kunnen gaan spelen.

(AFP-Reuter)

Zie ook De Toestand

Zelfde koers

Dat president Nixon een versnelde terugtrekking heeft aangekondigd van de Amerikaanse strijdkrachten uit Vietnam is goed nieuws. *7 April 71*

Wat spookachtig doet alleen aan dat hij die maatregel baseert op het succes van de Zuidvietnamezen in Cambodja en Laos. Geleerd hebben deze acties immers, hoe weinig Zuid-Vietnam juist in staat moet worden geacht zich militair te handhaven zonder aanzienlijke directe steun van de Amerikanen.

Gunstig is verder, dat Nixon overleg heeft aangekondigd met zijn bondgenoten over de terugtrekking van de niet-Amerikaanse buitenlandse troepen die in Vietnam zijn. Hun evacuatie is immers ook een voorwaarde voor het liquideren van de strijd in Indochina.

Minder goed nieuws is dat Nixon opnieuw niet bereid is geweest een datum te noemen voor de volledige terugtrekking van de Amerikaanse troepen, zoals niet alleen door Noord-Vietnam is geëist, als voorwaarde voor onderhandelingen, maar ook door een groeiend deel der Amerikaanse publieke mening wordt verlangd.

Hierdoor blijft het Amerikaanse optreden unilateraal van karakter, waardoor aan Hanoi een bepaalde gang van zaken wordt opgelegd. Van onderhandelingen, van wederzijds geven en nemen en vooral van een wapenstilstand op korte termijn kan zo geen sprake zijn.

Nixon geeft zelf als reden voor deze houding aan dat het noemen van een datum de tegenstander belangrijke militaire gegevens zou opleveren. Een erg overtuigend argument is dit evenwel niet. Veel eerder lijkt Nixon nog altijd te geloven dat een harde houding Noord-Vietnam zal dwingen alsnog te onderhandelen op basis van het programma van vijf punten dat hij vorig jaar oktober op tafel heeft gelegd. De kans hierop lijkt echter uiterst klein, vooral omdat Washington helemaal geen aanstalten maakt zijn steun aan het bij de voortzetting van de oorlog belang hebbende generaalsregime in Saigon stop te zetten.

Maar wellicht ook maakt de Amerikaanse president zich geen enkele illusie over de kansen op een regeling aan de groene tafel en is het hem er alleen om te doen de kans op complicaties, zowel in Vietnam als in Amerika zelf, zoveel mogelijk te beperken. Zolang hij soeverein en zonder te onderhandelen Vietnam blijft ontruimen kan Nixon immers eventuele verwijten van Amerikaanse superpatriotten dat hij zwicht voor de druk van de tegenstander en de Verenigde Staten een nederlaag laat incasseren van de hand wijzen.

Nixons beleid, zoals dat vannacht geformuleerd werd, staat een volledige likwidatie van de oorlog in Vietnam niet in de weg, maar het blijft de vraag of die volledige likwidatie ook het doel van dit beleid is. Nixons veel geroemde „vietnamisering” is tenslotte niets anders dan een voortzetting van de oorlog met andere middelen en de tekst van de presidentiële rede geeft geen aanleiding tot de conclusie dat het debacle in Laos tot een herziening van dit denkbeeld geleid heeft. De bevolking van Indochina blijft intussen de gruwelijke rekening betalen in de vorm van doden, gewonden en vluchtelingen voor het doorzetten van deze koers.

Vietnam

Vervolg van pag. 1

Nixon deed opnieuw een beroep op Hanoi, in te stemmen met de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van alle krijgsgevangenen in Indo-China. Het moest ophouden met „het barbaars gebruik van onze gevangenen als onderpand bij onderhandelingen.”

Na de rede van Nixon hebben zijn adviseurs getracht een antwoord te geven op de kritiek dat de terugtrekking mogelijk wordt gemaakt door de toegenomen bombardementen als gevolg waarvan de burgerbevolking grote verliezen worden toegebracht. Gezegd werd dat het aantal vluchten in de eerste twee maanden van dit jaar de helft was van het aantal in dezelfde periode van 1969. In Zuid-Vietnam zelf is het aantal vluchten met 38 procent afgenomen.

Niet genoeg

De reacties uit het Congres waren vandaag voor Nixon teleurstellend. De Democratische senator McGovern zei: „Hij belooft ons meer van hetzelfde — maar dat is niet genoeg.” De Democratische senator en mogelijke presidentskandidaat voor zijn partij Muskie merkte op: „Ik was erg teleurgesteld over wat de president te zeggen had — hij gaf ons geen aanwijzing wanneer onze aanwezigheid daar ten einde komt.” Senator Edward Kennedy gaf eveneens uitdrukking aan zijn diepe teleurstelling en zei dat het Zuid-vietnamese en Amerikaanse volk de oorlog niet langer konden dragen.

Gunstiger voor Nixon was de reactie van de tweede man van de Democratische Senaatsfractie, Robert Byrd. Nixons rede gaf hem de vage indruk dat de president een definitieve datum voor de volledige terugtocht uit Vietnam in gedachten heeft. Ook de Republikeinse leider in de Senaat, Hugh Scott, zei: „Ik weet dat hij een tijdschema heeft maar om duidelijke redenen kan hij zich niet door de vijand in de kaart laten kijken.” Volgens de Republikeinse senator Aiken zal het einddoel van de terugtrekking ergens rond de dag van de presidentsverkiezingen van volgend jaar liggen.

Onafzienbaar

De Noordvietnamese delegatie en de afvaardiging van het Zuid-vietnamese Bevrijdingsfront bij het vredesoverleg in Parijs lieten weten dat volgens hen Nixon voor een onafzienbare tijd Amerikaanse troepen in Zuid-Vietnam wenst te houden. Het bewijs daarvoor zagen zij in de jongste rede van de president.

De VS hebben de afgelopen week 88 man verloren, het hoogste wekelijkse aantal in negen maanden. 357 Amerikanen werden gewond. Aan Zuid-vietnamese zijde waren deze aantallen resp. 523 en 1173. De Noordvietnamezen zouden 3687 man aan doden hebben verloren. (Reuter)

- 1 december 100.000 man minder
- geen definitieve einddatum bekend
- niet alleen wreedheid in Vietnam
- VS-adviseurs zijn niet meer nodig

Amerikanen sneller uit Vietnam

WASHINGTON, 8 april — De Amerikaanse regering zal voor 1 december aanstaande nog eens honderdduizend. Dit komt neer op een gemiddelde van bijna 14.300 man per maand. Totdusver bedroeg dat gemiddelde 12.500.

De bekendmaking over de versnelde terugtrekking werd gisteravond zoals aangekondigd door president Nixon gedaan. Maar een definitieve einddatum voor de Amerikaanse aanwezigheid in Zuid-Vietnam, zoals hem door verschillende Congresleden was gevraagd, wilde de president niet meedelen.

Onthulling van een nauwkeurig tijdschema zou volgens Nixon de communisten bij de vredesbesprekingen in Parijs halstarriger maken en hun waardevolle militaire inlichtingen verschaffen die ze konden gebruiken om Amerikanen te doden. Verrassingen bevatte zijn rede niet. De nieuwe troepenterugtrekking betekent zelfs een teleurstelling voor degenen die een tempo-versnelling van de huidige 12.500 tot bijna 20.000 man per maand hadden voorspeld. Krachtens het nieuwe programma zal de Amerikaanse troepensterkte in Vietnam tussen 1 mei en 1 december dalen tot 184.000 man. Op het hoogtepunt, midden 1969, bedroeg zij 535.000 man.

In een kennelijke poging tot verzachting van de ontgoochende uitwerking die het proces-vley op een deel van de bevol-

king heeft gehad, zei Nixon dat hij de berichten over gruweldaden in de juiste verhouding wilde plaatsen. Niets zei hij over zijn eigen besluit, luitenant Calley buiten de gevangenis te houden hangende diens beroep tegen de veroordeling tot levenslang wegens moord op Vietnamese burgers in My Lai. Nixon noemde evenmin Calley's naam, maar verklaarde dat het zijn plicht was op te komen voor de tweeneenhalf miljoen Amerikanen die in Vietnam hebben gediend. „Men mag en kan niet toelaten dat de beschuldigingen van gruweldaden in individuele gevallen een blaam werpen op hun moed en zelfopoffering. Nimmer in de minder egoïstische motieven geschiedenis hebben mensen voor streken - niet voor verovering, niet voor glorie, maar alleen voor het recht van mensen ver weg, het soort regering te kiezen dat zij wensen”, aldus de Amerikaanse president. Hij voegde eraan toe dat iedereen veel hoort over op zichzelf staande wreedheden, maar niet genoeg over de tienduizenden Amerikanen die scholen, wegen en ziekenhuizen voor de Zuidvietnamezen hebben gebouwd.

Succes

Nixon verklaarde voorts dat de Zuidvietnamese regering de nieuwe troepenterugtrekking volledig steunt. Hij herhaalde dat de operatie in Laos een succes was geweest. De Zuidvietnamezen hadden gedemonstreerd dat ze het ook zonder Amerikaanse adviseurs tegen de beste Noordvietnamese troepen konden opnemen. Ze hadden zware verliezen geleden maar de verliezen van de vijand waren, zelfs volgens de voorzichtigste schattingen, veel zwaarder en wat nog het belangrijkste was, de ontwrichting van de bevoorradingslijnen en het munitie- en wapenverbruik in de strijd hadden een nog schadelijker uitwerking op de Noordvietnamese aanvalskracht gehad dan de operaties in Cambodja tien maanden geleden aldus Nixon.

„Ik kan dan ook vanavond meedelen dat de Vietnamisering is geslaagd. Wegens de toegenomen kracht van de Zuidvietnamezen, het welslagen van de operatie in Cambodja en de successen van de Zuidvietnamese operatie in Laos, maak ik een verhoging bekend van het tempo

Dikke rookwolken begeleiden het vertrek van de Amerikanen uit de basis Khe San. Zij werden veroorzaakt door het in brand steken van overvloedige benzinevoorraden. De basis vormde het scharnier van de militaire operaties in Laos.

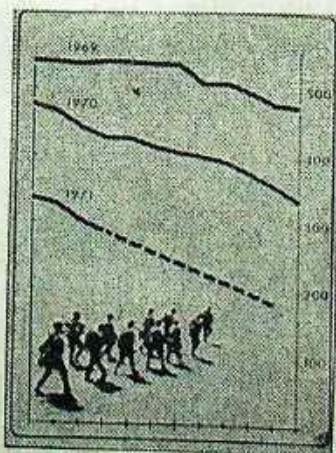
van de Amerikaanse terugtrekking.

In antwoord op de toenemende druk vanuit het Congres tot snelle beëindiging van de oorlog, verklaarde Nixon dat dit niet overhaast mocht gebeuren. De dag dat de Zuidvietnamezen zelf hun verdediging op zich kunnen nemen was in zicht. „In mijn campagne voor het presidentschap beloofde ik een einde te zullen maken aan de Amerikaanse deelneming aan de oorlog. Ik houd mij aan die belofte. U moet het mij aanrekenen, als ik in gebreke blijf.”

Zelfverwijt

Maar zou Amerika de oorlog beëindigen zonder er zich verder om te bekommeren hoe het Zuid-Vietnam verging, dan zou het niet alleen zijn vrienden in de steek laten, maar ook zichzelf verloochenen. „Wij zouden ons van de kwelling van de oorlog storten in een nachtmerrie van zelfverwijt. Wij zouden het respect voor dit land, respect voor elkaar en respect voor onszelf verliezen.” Amerika zou door zo'n houding ook zijn voornaamste wapen verspelen in de pogingen tot het verkrijgen van de vrijlating van de Amerikaanse krijgsgevangenen.

Zie verder pag. 5

Grafiek van de Amerikaanse terugtrekking uit Zuid-Vietnam. Rechts de aantallen in Vietnam aanwezige manschappen in duizenden. De stippellijn geeft aan de voorgenomen terugtrekking zoals president Nixon die gisteravond aankondigde.

Hoofdredacteur W. L. Brugsma van de Haagse Post over het vonnis tegen luitenant William Calley:

„Wie als slachtoffer kiezen mag tussen napalm en Zyklon B, kan beter voor het laatste opteren, want het werkt sneller. Wie het aan de slachtoffers toe moet dienen kan echter beter napalm nemen want voor het uitwerpen daarvan wordt je gedecoreerd en wat er met je gebeurt als je Zyklon B distribueert, daar kunnen Eichmann en Hoess en anderen al lang niet meer over meepraten. Over Eichmann heeft Mulisch eens geschreven: „Wij zeggen: de Duitsers hebben het gedaan. De Amerikanen zeggen: de Europeanen hebben het gedaan. De rest van de wereld zegt: de blanken hebben het gedaan. Eens zal worden gezegd: de mensen hebben het gedaan”.

Op dit moment zitten wij toevallig in een historische situatie waarin we de tweede zin in de serie kunnen omkeren. Maar dat doet niet veel terzake. Nederlandse, Franse, Britse Calleys hebben in Indonesië, Algerije, Malakka om maar eens een paar dwarsstraten te noemen, ook zulke dingen gedaan. Sowjet-Calleys konden er tijdens de collectivisatie van de landbouw in eigen land ook wat van. Helaas zijn de blanken niet slechter dan de rest; Pakistaanse Calleys zijn nu in Oost-Pakistan in vol bedrijf”.

APRIL 7, Nieuwe Revu

hij kan het doden niet

John Dane (staande, tweede van rechts) maakte deel uit van Lange Afstands Patrouilles, die zich bezighielden met verkenning, sabotage en moord.

John Dane is een Engelse huursoldaat die niet weet hoeveel mensen hij al gedood heeft. Hij is de tel kwijtgeraakt. Wat hij voelt en beweert, is verbijsterend. Hij is pas terug uit Vietnam en kijkt uit naar een andere oorlog. Wat voor mens schuilt er achter deze beroepsmoordenaar?

John Dane uit Londen is een huursoldaat in de meest letterlijke zin des woords — een vechtjas om den brode, altijd de vinger aan de trekker voor de meestbiedende; doorkneet in ongebruikelijke militaire technieken die mikken op dood en verderf; een vakbekwame moordenaar; een ervaren leider bovendien van gelijksoortige houwdegens. Hij heeft waarschijnlijk eigenhandig meer mensen gedood dan welke leeftijdgenoot ook, hetgeen een griezelig record is voor iemand van 28...

Hij verschaft deze gegevens zonder blikken of blozen. Ze dienen hem als referentie nu hij tijdelijk beschikbaar is voor nieuwe opdrachten. Er is ongetwijfeld méér, maar hij vindt het niet nodig daarover te praten. Zijn beroep is, zoals hij het zelf uitdrukt, „kapot maken“. Zijn gereedschap bestaat uit explosieven en vuurwapens, op welk gebied hij een expert is, en uit stalen messen, waarmee hij als de beste weet om te gaan. Hij loopt niet te koop met zijn dodelijke vakmanschap, dat aanzienlijk is, zo niet onovertroffen. Maar hij spreekt er desgevraagd openlijk over — met de jeugdige overmoed en geestdrift van een onverbeterlijke padvinder. Kortom: John

Dane houdt van zijn werk als het aan de winkel is. Momenteel is hij op non-actief na een zeer geslaagd seizoen in Vietnam, maar hij popelt om weer aan de slag te gaan.

Er mankeert in de ogen van John Dane één ding aan de hedendaagse wereld. Er zijn niet genoeg oorlogen meer, althans niet het soort hanteerbare, spontane oorlogen waaraan je de kaas op het brood kunt verdienen. Het zijn moeilijke tijden voor jongelui die leven bij de gratie van andermans dood.

Een krankzinnig idee... Zoals een gesprek met John Dane een krankzinnige ervaring is, waarbij het je koud over de rug loopt. Niet het minst omdat hij — hoe hij van binnen is, mag de lieve God weten — uiterlijk een verschrikkelijk gewoon mannetje lijkt. Hij heeft kort, rossig haar en openhartige blauwe kijkers. Hij draagt een degelijk blauwe jasje. Hij rookt niet en hij drinkt tweed-jasje. Hij rookt niet en hij drinkt niet — zelfs geen koffie. „Het is beter nergens afhankelijk van te zijn. Al die soldaten in Vietnam die de halve tijd in de zevende hemel waren van de de zevende... Niets gebruiken is de enige manier om 't er levend af te brengen. Mijn maats gebruiken ook niets.“ Hij bekvecht telefonisch met de Britse douane over zijn lievelingssabel die hij

niet heeft mogen invoeren. „Ik voel me niet lekker zonder dat ding.“ Wel heeft hij — bij wijze van monster — een gemene, doeltreffend lijkende dolk bij zich van de soort die de Amerikanen in Vietnam gebruiken; kort, donker staal, antislip hamerheft, bloedgeul. Het lemmet is aan de ene kant scherp getand. „Werkt als een zaag. Maakt ook een beter gat als je het ronddraait in de wond. We noemen het een overlevingsmes. Je leven kan ervan afhangen, weet je wel. Kost in de winkel tien dollar. Ik heb er de verkooprechten van. Ik lever je het voor negen dollar.“ Na zijn leertijd in Afrika heeft John Dane gewerkt met de Amerikanen in Vietnam. Zijn uitzonderlijke talenten werden hogelijk gewaardeerd. Hetgeen uitdrukking vond in het feit dat hij de leiding kreeg toevertrouwd van enkele zeer speciale en gevaarlijke opdrachten. Hij hield er elf medailles en verschillende eervolle vermeldingen aan over. Hij was zonder twijfel de meest gedecoreerde Engelsman in dienst van het Amerikaanse leger. Een gesprek met meneer Dane maakt snel twee dingen duidelijk. Hij is beroepshalve erg geïnteresseerd in doden; dat hij zelf gedood kan worden, accepteert hij met filosofische koel-

HALLO ZWARTE JAPIE HIER IS DE BLAUWE DRAAK

schikbaar gesteld. Iedereen die op die band wil zenden, krijgt daarvoor de gelegenheid, mits hij deugdelijk materiaal gebruikt en ook weet wat hij doet. Daarvoor eisen wij dat hij een examen aflegt, voor hij een zendvergunning krijgt. Er zijn in Nederland al een tweeduizend amateurs die zo'n vergunning hebben en die dan ook regelmatig zenden. Alleen ze mogen geen plaatjes draaien."

"Komt het verschijnsel van de luchtpiraterij ook in het buitenland voor?"

een typisch nederlands probleem

"Het clandestien zenden — dus het zenden zonder vergunning — op de amateurband vinden we over de gehele wereld. De piraterij op de middengolf is echter een specifiek Nederlands verschijnsel. Alleen in Duitsland vlak bij de grens van Groningen en Drenthe vindt men ook clandestiene middengolfzenders. Die zijn dan blijkbaar door de Nederlanders aangestoken. Voor het zenden op de amateurband heeft men een betere apparatuur nodig. Daarom zijn er op de amateurband dan ook minder illegale zenders dan op de middengolf, hoewel er toch nog altijd een honderdtal illegale zenders op de amateurband zitten."

Het peil van de geheime zenders kan men wel opmaken uit de roepnaam die zij gebruiken: Zwarte Japie, Pelsjager, Anna Powlova, Moskou internationaal, Magneet, Waterman, Berenjager, Moonlight, Blauwe Draak enzovoort. De valse romantiek druipert eraf. Vooral de middengolvers willen nogal eens van zendplaats veranderen om aan de ether-reinigingsmensen van de heer Neuteboom te ontkomen. Zij zenden vanuit kelders, schuurtjes, kotjes ergens op een weiland, hooibergen enzovoort uit. Op onze vraag hoe hij erin slaagt om niettemin regelmatig een groot aantal zenders in beslag te nemen, gaat de heer Neuteboom niet in. Dat is het geheim van de smid. Maar zet u er wel bij dat wij dankbaar zijn voor de hulp die de rijkspolitie ons steeds weer biedt.

storen met de walkie-talkie

Inmiddels is ook de elfmeterband door de etherpiraten ontdekt. Vooral in Amsterdam en omgeving opereren ze. Er zijn nu al duizenden zenders op deze band. De elfmeterband is namelijk bestemd voor draadloze verbindingen op korte afstand. Zij wordt dan ook vaak voor industriële verbinding gebruikt als walkie-talkies bij grote bouwwerken, voor hoogfrequente sterilisatoren in ziekenhuizen, voor lasapparatuur voor plastic zakken enzovoort.

Clandestiene verrichtingen op die band kunnen enorm storend werken op radio en tv-ontvangst in de omgeving. Een (goedkope) walkie-talkie kan gemakkelijk het centrale antennesysteem van een paar blokken huizen storen. Doch deze hebben dan nog maar een half Watt vermogen en een bereik van ongeveer een kilometer, maar de grotere zend- en ontvangapparatuur

voor de 27-meter band welke nog altijd vrij in de handel te koop zijn geven al een honderdvoudig vermogen af. Hierdoor is het storingsveld ontzaglijk veel groter. En als ze dan nog met onvolwaardig zendapparatuur werken, zwalken ze de hele FM-schaal af, waardoor zowel het luchtverkeer als de politie- en andere mobilifoondiensten ernstig gestoord worden. En dan kan het gebeuren dat verschijnselen van laag-frequent inspreken optreden. In Amsterdam is een club van de 27 MC. Ook in Rotterdam heeft men een 27 MC vereniging.

Daar is men boos over het feit dat de PTT geen plaats maakt op de 27-band. De heer Neuteboom stelt daar tegenover dat er geen plaats is op die band. Legale zendamateurs kunnen terecht op de 25-meterband. Voor een echte amateur is er dus een alternatief. Deze ellende is in 1963 begonnen, toen de eerste apparaten hier op de vrije markt kwamen. Daarmee kon ieder die wilde een zendapparaat in handen krijgen. Er was namelijk een leemte in de wet. De aanwezigheid van dit soort zendapparatuur is niet strafbaar, maar wel het aanleggen en het gebruik ervan. Inmiddels wordt op dit gebied een wetswijziging voorbereid, waardoor het in voorraad hebben van alle soorten zenders verboden wordt. Dat betekent dan tevens, dat de handel bij aflevering moet registreren wie zo'n apparaat gekocht heeft. Het zou zonder meer een ramp zijn als daar niet snel en grondig iets aan gedaan werd. De storingen worden namelijk steeds heviger.

Zo hebben wij onlangs een merkwaardige klacht gehad van een eigenaar voor blindengeleidehonden. Hij instrueerde de blinden tijdens hun opleiding met de honden door middel van walkie-talkies, zodat hij de blinde kon zeggen of hij links of rechts moest. Deze walkie-talkie werd steeds gestoord. Als de instructeur zei „Links“, dan zei de onbekende zender „Nee, rechts“. Hij bleef de opleiding urenlang pesten.

Er komen jaarlijks 600 tot 700 klachten over storingen door clandestiene zenders binnen. Dit aantal kan men overigens gemakkelijk met honderd vermenigvuldigen, want er moet al heel wat gebeuren voor men zich tot ons wendt. Wel is er een tendens waar te nemen van een toenemend aantal klachten. Dit is misschien ook een gevolg van het feit dat het publiek bij het opsporen medewerking begint te verlenen. Vroeger waren er bijvoorbeeld in Vriezenveen uitkijkposten die de geheime zenders waarschuwden als men onze auto zag. Nu tippen deze mensen ons omdat de zenders regelmatig hun televisie storen.

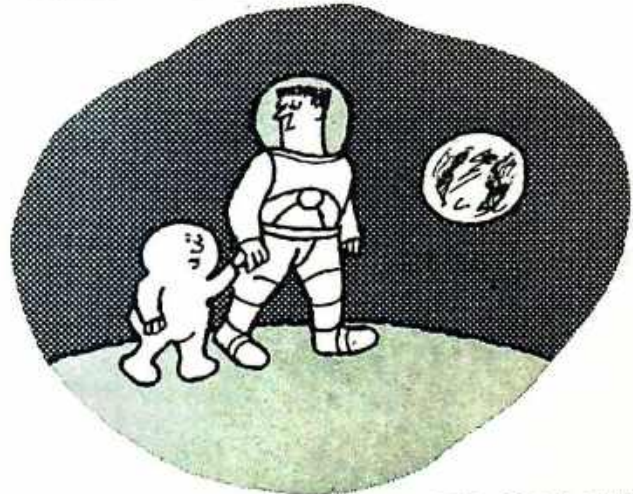
Mede dank zij deze ontwikkeling ziet de heer Neuteboom de toekomst met enig optimisme tegemoet. Doch de mentaliteit zal drastisch moeten veranderen, als men in ons dicht bevolkte land ten minste niet in een totale ethervervuiling terecht wil komen. Want dan zal er een tijd komen dat u uw televisietoestel, uw grammofoon, uw radio en uw bandrecorder in de vuilnisbak kunt gooien. □

WAT DOET ZIJ OM ZO FIT TE BLIJVEN?

Veel beweging, buitenlucht? Ja, dat hoort er ook bij. Maar bovendien heeft zij de gewoonte om elke dag voor het slapen gaan een glas Pleegzuster Bloedwijn te drinken. Dat geeft nieuwe energie, dat houdt fit. Neemt u ook eens de proef? Echt, 't helpt. Haal zo'n fles Pleegzuster Bloedwijn bij uw apotheker of drogist.

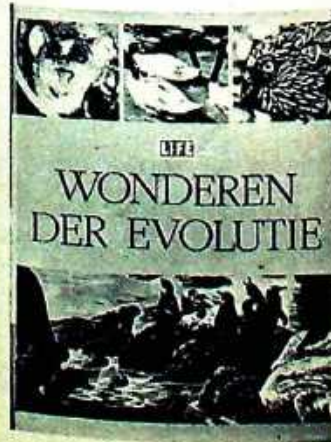
**Pleegzuster
Bloedwijn**

WONDEREN DER EVOLUTIE

een wonder van een boek in woord en beeld.
Uitgave van De Geillustreerde Pers N.V., Amsterdam.

**PRIJS: 12,50
ABONNEES: 9,95**

In de serie WONDERBOEKEN
verschenen tot nu toe:
WONDEREN DER WERELD
WONDEREN DER NATUUR
WONDEREN DER WILDERNIS
WONDEREN DER EVOLUTIE
WONDEREN DER ZEE
WONDEREN DER MENSHEID
WONDEREN DER DIEREN
WONDEREN VAN HET HEELAL

laten

Achter het vriendelijke, blozende uiterlijk van John Dane schuilt een bijna maniakale lust tot vernietiging.

bloedigheid. „De meeste soldaten doden in het gevecht mensen zonder te weten wat ze doen, per ongeluk of onhandig. Ik doe het graag doeltreffend, nauwkeurig en bewust. Ik werk niet uit vaderlandsliefde. Onderscheidingen laten me koud. Ik werk om de poen en daarom doe ik het goed. Bovendien houd ik van mijn vak.”

vondeling

Hoe is een man als John Dane ertoe gekomen? Ergens in zijn leven moet iets fout zijn gegaan, wil hij niet de kwalificatie verdienen een geboren psychopaat te zijn — en dat is hij niet. Wat hij wél is: het willoze slachtoffer van een rampzalige gebeurtenis. Hij is waarschijnlijk in december 1942 geboren in West Kensington. Kort daarna werden zijn ouders samen en gelijktijdig gedood door een Duitse bom. Hij heeft ze nooit gekend. Hij heeft er geen notie van wie zijn vader was, wat hij deed of hoe hij heette. Hij groeide als oorlogsvondeling op in tehuzen en pleeggezinnen.

„Ik ken niet eens mijn werkelijke naam. De naam die ik draag, heb ik van de voogdijraad gekregen. Ik heet naar iemand die toevallig eens voor me

heeft gezorgd. Iemand ergens in het noorden van het land. Ik wil er niet over praten. Het had geen zin. Ik ging naar school zolang ik moest. Toen ik de kans schoon zag, kneep ik er tussenuit.”

Zijn gedrag en zijn manier van praten zijn hiermee in tegenspraak. Hij drukt zich beschaafd en helder uit — met een zuiver gevoel voor klemtonen. Zijn werk in het Amerikaanse leger heeft hem een licht accent gegeven en zijn officiële adres is in de Verenigde Staten, maar zijn stem is nog steeds die van de Londenaar.

Als tiener besloot hij opeens naar het vasteland van Europa te gaan „om eens te kijken wat er te beleven viel”. Hoe hij aan de kost kwam, blijft onduidelijk. Nu en dan keerde hij terug naar Engeland, waar hij een baantje aannam. Lang duurde het nooit. Het is bijna niet te geloven, maar hij zegt dat hij een paar jaar vrijwillig gewerkt heeft als zendeling voor de Mormonen. Ook dat ging over en in 1965 vertrok hij naar Afrika om een nieuwe loopbaan te proberen. Hij begon met wat wapensmokkel en andere onwettige akkefietjes. Het land wil hij niet noemen, want „daar staat misschien nog iets voor me op het vuur”.

Uiteraard zakte hij af in zuidelijke richting, naar de chaotische Congo. Misschien ging hij erheen zoals anderen in de dertiger jaren naar Spanje gingen, maar zijn beweegredenen waren verschillend. In de ogen van zijn generatie had één Grote Oorlog simpelweg plaats gemaakt voor een reeks kleinere oorlogen. Het was een generatie die een merkwaardige oogst opleverde aan internationale handlangers en deskundigen in geautoriseerde moord: een vorm van valse ontwikkelingshulp aan achtergebleven legers. Niet veel van hen hadden de papieren van John Dane.

Hij vertelt het verhaal met het gemak van iemand die het vaak heeft verteld. „Ik diende in het vaste leger van Mboetoe als een specialist in vernietiging en als paniekzaaier. Voordat de troepen in beweging kwamen, gingen we voor ze uit, bliezen een en ander op en doodden een paar mensen om de schrik erin te brengen. Sabotage- en moordprojecten. Ik houd ervan dingen op te blazen. Ik heb er oprecht plezier in. Als er mensen mee de lucht in gaan, is dat toeval. Wat mensen op een gegeven moment overkomt, laat me koud.”

— Maar als het herkenbare menselijke

wezens zijn die u als individu doodt? „Dan zijn het doelen of voorwerpen. Alsof je op jacht bent. Maar daar heb ik een hekel aan... aan het schieten van een hert of zoiets. Dat is laf, want zo'n beest kan zich niet verweren. Mensen hebben gelijke kansen. Ik weet dat de meeste mensen die op het punt staan gedood te worden, niet aan zelfverdediging toekomen — daar zorg ik wel voor, maar ik neem aan dat ze het zouden doen als ze de kans kregen.”

buiten spel

Toen John Dane de Congo verliet, had hij genoeg geld om in Noord-Afrika mooi weer te kunnen spelen, onderwijl vissend naar een nieuwe opdracht. „Ik wilde koste wat kost naar een of andere oorlog toe, en de enige plaats waar iets gebeurde dat de moeite waard was, leek me Zuidoost-Azië. Ik zette me in mijn hoofd, daar dwars door het Midden-Oosten en India heen te rijden...” Hij vertrok in oostelijke richting en bereikte Cairo. De ironie van het noodlot had niet beter toe kunnen slaan. Hij arriveerde er op 6 juni 1967; bijgevolg was hij de volgende dag buitenspel gezet door uitgerekend de enige oorlog waarbij ze geen Angelsaksische vrijbuiters konden gebruiken — de zesdaagse oorlog met Israël.

Hij vertelt: „Ik had inderdaad beter aan de andere kant van het Suezkanaal kunnen zijn. De Egyptenaren deden verrekt vervelend tegen alles wat Engels was. Het had geen zin om te blijven. Als ik langs die weg niet naar Vietnam kon komen, wel; dan moest het maar langs een andere weg. Ik reed helemaal terug naar Marokko en kreeg een toeristenvisum voor de Verenigde Staten. Mijn auto ruilde ik in tegen een passagebiljet enkele reis. Op 6 juli 1967 ging ik scheep naar Amerika.”

Om een lang verhaal kort te maken: de Engelsman John Dane meldde zich vrijwillig aan bij de legerautoriteiten op Long Island, waar de meeste mensen waarschijnlijk stonden te dringen om onder de dienst uit te komen. Hij werd geaccepteerd en naar een oefenkamp in het zuiden gestuurd. Daar ontdekte men dat hij weinig meer te leren had. Hij wist het onderhand wel. Hij slaagde voor de cursus met vlag en wimpel en eindigde als eerste. „De andere jongens hadden de pest aan het werk en probeerden zich te drukken. Ik vond het verrukkelijk en deed mijn uiterste best. Ik wilde weg uit dat kamp. Ik wilde daarheen waar écht iets gebeurde — een beetje schieten en wat opblaaswerk. Ik heb geen rust als ik niet vecht. Ik moet zo nu en dan iemand doden.”

Het is onmogelijk te zeggen of John Dane zich in deze termen uitlaat vanwege een verschrikkelijk cynisme dat inmiddels zijn tweede natuur is geworden, dan wel uit een kinderlijke lust om te schokken of in een berekende

hij kan het doden niet laten

poging om een beeld van toegewijde wreedheid op te hangen dat hem aan nieuwe opdrachten kan helpen. In ieder geval vindt hij het belangrijk om voor vol te worden aangezien. Hij heeft, net als filmsterren, een uitgebreid plakboek met kranteknipfels die gewijd zijn aan zijn daden.

Zijn eenheid werd naar Hawaï gestuurd, waar het leger hem plotseling liever niet bleek te willen hebben, omdat hij een buitenlander was. Hij is waarschijnlijk de enige soldaat ter wereld die een officier heeft omgekocht ten einde naar het front gestuurd te worden. Daar werd hij sergeant John Dane, ingedeeld bij het eerste legerkorps van de V.S., dat gestationeerd was in Chu Lai voor het vervullen van de speciale opdrachten waarbij hij als vakman uitblonk en waarnaar zijn hart uitging.

De *Long Range Patrols*, lange-afstands-patrouilles, waren groepjes van vijf man, bestemd voor verkennings-tochten, sabotage, moord en het stichten van chaos. Ze infiltrerden de bases van het Bevrijdingsfront. Soms droegen ze de zwarte pyjama's van de boeren. Ze spiegelden zich aan de onverwachte, heimelijke manoeuvres van de Viet Cong. Wanneer een operatie de kwalificatie „gelegenhedsoopdracht” kreeg, betekende dat vernietiging op het eerste gezicht. „Als je maar één geweer vond in een dorp, ging het plat.”

John Dane vertelt: „De normale troepen konden nooit helemaal uit de voe-

ten. Ze werden verondersteld rekening te houden met de Conventie van Genève — erg dom natuurlijk. Maar ze konden het redden omdat ze gesteund werden door mannen zoals ik. Wij kenden geen regeltjes. Persoonlijk houd ik ervan, in dramatische situaties terecht te komen. Ik lok dat soort dingen graag uit. Ik hou vooral van brandstichting — ik heb al gezegd dat ik graag dingen opblaas. Ik rook nooit, maar ik heb altijd lucifers bij me. Heel simpel: je pakt een beetje C4-plastiek en je stopt het met een sigaret als lont in het riet van de hut van zo'n plopper. Of je hangt hier en daar handgranaten op, nadat je de veiligheidspal vervangen hebt door een stukje bamboe. Het brandende riet zet de bamboe in de fik en hoplakee — de hut gaat met ploppers en al de lucht in. Vrouwen en kinderen ook natuurlijk. Het zijn mensen en het is mijn vak om mensen te doden. Als het vrouwen en kinderen van de Viet Cong zijn, behoren ze tot de vijand. Daar sta ik verder niet bij stil. Die ploppers gebruiken soms kruisbogen van bamboe. Daarmee kunnen ze pijlen acht centimeter diep in de stam van een boom jagen. De punten vergiftigen ze met uitwerpselen. De lieve oude dametjes in de hutten maken ze. En de kinderen... Die zullen later zelf wapens gebruiken, neem ik aan, als we ze niet beletten groot te worden.”

„Politiek? Ik geloof niet dat ik erg politiek ben aangelegd. Liberaal misschien — een beetje aan de rechtse kant.

Voor geen prijs socialist. Socialisme is tirannie en ik sta op mijn vrijheid. Ik heb nooit ergens op gestemd. Ik ben praktisch. Als het voor de vrijheid nodig is dat je mensen koud maakt, nou: dan maak ik ze koud.”

christenplicht

Hij is zending geweest — heeft enkele jaren het christendom onderwezen. Hoe rijmt hij dat?

„Natuurlijk ben ik een christen. Ik lig er geen nachten wakker van, maar ik ga naar de kerk, de gewone dingen. Ik geloof dat het de plicht van een christen is om communisten te doden.”

— Als daad van geloof?

„Zeker niet. Het is een christenplicht om communisten te doden tegen betaling. Natuurlijk zou ik nooit als huurling voor de communisten willen werken. Ik zou er in ieder geval twee keer over na moeten denken. Het hangt natuurlijk van de omstandigheden af. Die ploppers in Vietnam weten overigens van wanten. Dat moet ik ze nageven. Ontzettend handige donders. Ze pakken wat een Amerikaanse soldaat weggooit en maken er een wapen van. De batterij van een zaklantaarn die een Amerikaan weggooit, is nog altijd goed om er een bom mee te laten ontploffen. Ze zijn erg goed in het verstoppjen van bommen die bij de minste aanraking afgaan. Maar ik kan het beter. Wist je dat de ploppers de lijken van hun kameraden nooit achterlaten? Heeft iets met geloof te maken, denk ik. Erg nobel van ze. Daarom gebruikte ik lijken als lokaas — en denk erom dat ze onder de explosieven zaten.

De handgranaat heeft een ontsteking van vier en een halve seconde. Die

van de gewone rookbom is een halve seconde. De Viet Cong kent het verschil. Als ik dus granaten onder een lijk verstopte, verwisselde ik eerst de ontstekingen. Ik blaas liever mensen op dan dat ik ze neerknal. Je hebt misschien gehoord van het zogenaamde snel-lont op basis van nitroglycerine. Dat witte spul. Ik geloof dat het brandt met een snelheid van 7500 meter per seconde. Het brandt in zeven minuten dwars over heel Amerika heen. Als ik een greppel vond die er goed uitzag, legde ik er zo'n draad in, verbonden met explosieven. Kwam er een stel van de Viet Cong aan — pàng, één gewoershot. Ze zoeken meteen dekking in de greppel en dan hoef je maar een lucifer bij het koord te houden om een sloot vol lijken over te houden. Wapens, horloges en eventuele gouden tanden pikken en wég wezen. Man, dat waren me tijden...

De bevelhebbende officieren waren altijd gek op grote aantallen KIA's. Zo duidden we mensen van de Viet Cong aan die tijdens het gevecht gesneveld waren. Ik heb ze er meer dan honderd bezorgd tijdens een uitstapje van vijf dagen. Soms geloofden ze hun ogen niet. Er zijn geruchten geweest over soldaten die de oren van de ploppers afsneden om ze als bewijsstuk mee terug te nemen. Dat vind ik nou barbaars. Als ik er een neerschoot of aan het mes reeg, liet ik mijn naamkaartje achter in zijn open mond, zodat ze konden zien wie het gedaan had... We namen mensen gevangen om ze te ondervragen, ja. Meestal meer dan we nodig hadden. Stel dat je zes gevangenen hebt, terwijl er in de helikopter maar plaats is voor drie. De anderen kun je moeilijk laten gaan, niet-

...Tenzij je liever tussen vier muren zit

Een van de elf onderscheidingen die hij kreeg wegens zijn „verdiensten“.

waar? Je zei dus dat ze aan hun verwondingen waren overleden, en dat waren ze ook nadat ik ze de keel had afgesneden. We blinddoekten ze eerst. Ze zullen wel niets in de gaten hebben gehad.”

Zo gaat het door wanneer ex-sergeant John Dane vertelt. Hij heeft de uitwerking van een plaatselijke verdoving. Na een tijdje vraag je je af of je nog iets voelt.

moie rotwonden

„Je zult het niet geloven, maar op school was ik een brave jongen. Ik had de pest aan vechten. Ik praatte me er liever uit. Vechten kan iedereen. Ik wou dat ik mee had kunnen doen in de tweede wereldoorlog. Ze zouden te-

reden over me zijn geweest. Ik houd van wapens. Ik heb een vergunning om ze te verhandelen. Ik zelf verzamel vuurwapens. Nee — geen antiek. Ze moeten werken, willen ze me interesseren. Op het ogenblik is er volgens mij niets beters op de markt dan de AK 47 die de Russen maken. Ik weet dat er een Chinees merk op staat, maar ze worden gefabriceerd in Polen om naar China te worden uitgevoerd en ik jat ze om ze tegen de communisten te gebruiken. Goed hè! Je kunt er achter elkaar 262 schoten mee afvuren en ze maken mooie rotwonden. De M 16 van de Verenigde Staten lijkt nergens op. Hij heeft dezelfde kleine kogel als de .22 en de snelheid ervan is te groot — zo'n 2700 meter per seconde. Als je hem afvuurt in een emmer water, spat de emmer uit elkaar, maar voor gebruik tegen mensen is hij waardeloos. Hij gaat er aan de ene kant in en aan de andere kant uit. Hij maakt geen korte metten met je doel. Wat je nodig hebt, is iets dat raak is, waar je je tegenstander ook raakt. . .

Pistolen. Daar heb je grote verschillen in. De Beretta is goed en makkelijk te verstoppen. De Walter P 38 is automatisch en erg geschikt voor een geluiddemper. Er gaat niets boven een Browning .9 met veertien schoten. Je hebt veertien kansen achter elkaar. Ik heb er een met een schouderholster, pasklaar voor mij gemaakt. Als ik hem draag, zie je er niets van. Maar het beste is misschien een eenvoudige .45 zoals de Amerikaanse politiemannen hebben. Je hoeft niet eens een x te krassen in de kop van de kogel om het dum-dum-effect te krijgen. Waar de kogel ook in het lichaam binnengaat. — hij schilt het als een banaan. Dat is het

goede werk. Als je iemand in de schouder raakt, moet hij meteen een arm kwijt zijn.”

Wat denkt hij van de slachtpartij in My Lai?

„Ik weet er alles van en ik ken luitenant Calley persoonlijk. Dat zaakje leek nergens naar. Als die jongens de vrouwen en kinderen zo nodig neer moesten paffen, dan hadden ze het niet in die greppel moeten doen. Ze hadden ze weg moeten laten lopen, om ze in de vlucht neer te schieten. Het kan zijn dat ze om een of andere reden uit de weg moesten worden geruimd. Maar je kunt zulke dingen goed en fout doen. Luister: het zijn allemaal vijanden. Wij hadden bij ons op de basis zo'n vijf als werkster. Ik denk dat onze veiligheidsmaatregelen een beetje verslapt waren want op een gegeven moment moesten we haar ervan verdenken dat ze geheime inlichtingen doorgaf. Op een goede morgen ging ze baden in de rivier. Jammer dat ze niet zwemmen kon.”

dankbare legerleiding

Uiteindelijk keerde John Dane terug naar de thuisbasis, om zijn kennis en ervaring over te dragen op de nieuwelingen in het oefenkamp. De dankbare legerleiding beloofde hem met twee zilveren sterren (de op twee na hoogste onderscheiding die het Amerikaanse leger kent), drie bronzen sterren „voor verdienstelijk gedrag en moed“, de herdenkingsmedaille van het leger, twee Purperen Harten en het normale rantsoen van te velde vergaarde onderscheidingen.

„Maar mijn bazen vonden dat de Viet Cong ondertussen te veel op me ging

loeren. Daarom stuurden ze me niet terug naar het front, hoewel ik erom gebeden heb. Soldaten opleiden was niets voor mij. Er valt geen stuiver mee te verdienen. Vergeet niet dat ik dit alles gedaan heb voor de normale soldij. Vijfhonderd dollar per maand. In Afrika maakte ik gemakkelijk duizend dollar. Plus allerlei schnabbeltjes. Dus maakte ik gebruik van de rechten die mijn Britse paspoort me geeft, en nam ik ontslag. . .

Nu zit ik hier. En ik ben niet de enige. Ik heb contact met zo'n vijfentwintig man. We zijn gezamenlijk en afzonderlijk te huur. Ik denk dat er binnenkort in het Midden-Oosten wel iets te verhapstukken zal zijn.”

Zou hij op een andere manier hebben willen leven?

„Ik geloof van niet. Ik hou ervan. Ik kan van alles doen. Ik heb een vliegbrevet. Ik ben een gediplomeerd Scuba-duiker. Ik ben een sloop-deskundige. Maar het barst van dat soort mensen. Je verdient er minder mee en het is ook niet zo leuk.”

Is er nog toekomst voor een huurlingmoordenaar zoals hij is?

„Goede vraag. De hele oorlogssituatie wordt vervelend voor een man die welke klus dan ook wil opknappen, als het maar betaalt. Daar heb je een speciaal soort oorlog voor nodig. Ik heb erover gedacht om er m'n gemak van te gaan nemen en een gezeten burger te worden. Maar hoe? De vrouw met wie ik zou willen trouwen, moet mij niet, en de vrouw die met mij zou willen trouwen, is niet mijn type. Nee — ik hou contact met mijn eigen soort. Je komt allerlei nationaliteiten tegen. Misschien dat het daar in het Midden-Oosten wat wordt.” □

In de Goede Week moeten wij ons bezinnen op de grote waarden in het leven, zo schrijven, volgens *News-week*, vier gezaghebbende Amerikaanse christelijke tijdschriften in een gemeenschappelijk hoofdartikel. Concreet willen zij die bezinning richten op de vraag hoe christenen tegenover de Indochinese oorlog moeten staan. Het antwoord op die vraag is, volgens deze bladen, dat Amerika een einde moet maken aan de oorlog. De regering-Nixon wordt beschuldigd van „ijdel chauvinisme“ en „wrede misleiding“ door te beweren dat de oorlog gaat aflopen.

(Deze week heeft president Nixon verdere terugtrekking van troepen uit Vietnam aangekondigd, maar hij noemde geen tijdstip voor het einde van de Amerikaanse interventie).

De schrijvers, die hun boodschap voor de Goede Week getiteld hebben: „Een oproep tot boete en actie“, beschuldigen de Amerikaanse leiders van een wanverhouding tussen middelen en doel. „Zij sluiten bewust hun ogen voor het onmetelijke menselijke lijden“ in Vietnam.

Het artikel, dat tegelijk verscheen in de protestantse bladen *The Christian Century* en *Christianity and Crisis*, alsmede in de katholieke bladen *The National Catholic Reporter* en *Commonweal*, beschuldigt de Amerikaanse regering van „herhaling van de kruisiging van Christus“. Christus werd ter dood gebracht door soldaten van een keizerlijk leger in een veroverd land, onder een heerser die een verwrongen wet oplegde en die met onderdrukking de orde handhaafde. Amerika speelt nu de rol van het keizerlijke Rome tegenover de volkeren van Indo-China.

Dit christelijk protest tegen de oorlog in Indo-China sluit aan op kritiek van vooraanstaande Amerikaanse staatslieden als McGovern, Murphy, Harriman, Fulbright en Edward Kennedy. Aan die kritiek van deze politici is ook herinnerd in de jongste verklaring van Pax Christi over Indo-China. Pax Christi wil de publieke opinie mobiliseren tegen voortzetting en uitbreiding van de oorlog, „niet uit vijandigheid tegenover Amerika, maar uit zorg voor de wereldvrede“.

Het stuk van de vier Amerikaanse christelijke bladen is scherper dan dat van Pax Christi. Voor steeds meer Amerikanen is de Vietnamoorlog een onverdragelijk gewetensprobleem. Die Amerikanen die zelf protesteren moeten weten dat hun actie bijval vindt in Europa. Pax Christi Nederland doet een beroep op de politieke partijen. Ook de christelijke of confessionele partijen zullen dit beroep niet mogen negeren.

Groeiend verzet tegen Nixons Vietnambeleid

WASHINGTON, 10 april -- President Nixons weigering een datum bekend te maken waarop de terugtrekking van Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam zou zijn voltooid zal, zo wordt verwacht, een nieuwe impuls geven aan voorstellen in het Congres om aan de oorlog een einde te maken.

Nieuwe hearings door Congrescommissies over de oorlog zijn in voorbereiding en zullen waarschijnlijk in de tweede helft van deze maand worden gehouden. Tegenstanders van de oorlog in de Democratische fracties van Senaat en Huis van Afgevaardigden zijn van mening dat de hearings de aandacht van de publieke opinie opnieuw op het politiek explosieve oorlogsvraagstuk zullen vestigen.

Ongeveer een half dozijn ontwerpresoluties en amendementen, bedoeld om de Amerikaanse aanwezigheid in Vietnam te beëindigen of te beperken, wachten op behandeling in de Senaatscommissie voor buitenlandse zaken, waarvan senator J. William Fulbright voorzitter is.

Senator Edward Kennedy is van plan hearings te organise-

ren over de gevolgen van de Amerikaanse bombardementen op de burgerbevolking in Indo-China. De juridische commissie van de Senaat die door Kennedy wordt voorgezeten schatte onlangs dat alleen al vorig jaar tenminste 25.000 burgers in Zuid-Vietnam zijn gedood. Minister van buitenlandse zaken William P. Rogers en minister van defensie Melvin Laird zijn verzocht voor beide commissies te verschijnen als getuige.

Ommezwaai

Een nieuw element in de houding van het Congres tegenover de oorlog is de recente ommezwaai van het Huis van Afgevaardigden dat tot dusver, méér dan de Senaat, de regeringspolitiek steunde. De Afgevaardigden stellen dat zij slechts reageren op de toenemende onvrede met de oorlog onder het Amerikaanse publiek.

Anderzijds achten waarnemers het nog steeds twijfelachtig of de anti-oorlogsgroep in het Congres een meerderheid bijeen kan krijgen voor maatregelen die de president zouden dwingen de Amerikaanse strijdkrachten spoediger uit Vietnam terug te trekken dan hij zelf wil. De tegenstanders van de oorlog zijn verdeeld over de juiste tactiek

om hun doel te bereiken. Er is nog altijd de traditionele tegenzin, de sterkte van de troepen in de gevechtzones aan te tasten, door het ministerie van defensie de nodige financiën te onthouden, zelfs wanneer er een diepgaande onvrede is met de presidentiële politiek.

Het voorstel dat waarschijnlijk de meeste aandacht zal krijgen is het zogenaamde McGovern-Hatfield-amendement dat de volledige terugtocht uit Indo-China voorschrijft voor het einde van dit jaar. Hatfield is een Republikeinse, McGovern een Democratische senator.

Britse actie

Een aantal leden van het Britse Hoger- en Lagerhuis is een actie begonnen om door alle parlementen over de hele wereld pressie te doen oefenen op de VS, opdat dit land een einde maakt aan zijn aandeel in de Indochinese oorlog. Een verklaring waarin het einde van de oorlog dit jaar wordt geëist zal naar alle parlementen worden gezonden om vervolgens door een deputatie van parlementariërs aan het Amerikaanse Congres te worden voorgelegd. 91 parlementariërs in Londen hebben de verklaring reeds ondertekend. (Reuter)

Kerkelijke leiders oneens met Nixon

WASHINGTON, 13 april (Reuter) — Meer dan vijftig vooraanstaande Amerikaanse kerkelijke leiders, onder wie 25 bisschoppen, hebben zaterdag een aanval gedaan op het „Vietnamiseringsprogramma“ van president Nixon en hem beschuldigd van escalatie van de oorlog in Indo-China.

„Zij die de politiek voor ons maken worden meegesleept door de stuwkracht van de technologische kracht van Amerika, maar zij vragen zich niet af hoeveel hulpeloze mensen menselijke gemeenschappen en land worden verwoest“, aldus de kerkelijke leiders.

De ondertekenaars vinden de „massale intensivering“ van de bombardementen op Zuid-Vietnam, Noord-Vietnam, Cambodja en Laos „niet te verdragen“.

Vergissing

De door katholieke, protestantse en joodse leiders ondertekende verklaring zegt, dat de oorlog wordt uitgebreid op een tijdstip, waarop een grote meerderheid van de Amerikanen deze oorlog als een „tragische vergissing“ gaat beschouwen. Het „Vietnamiseringsprogramma“, aldus de verklaring, betekent, dat de oorlog door Saigon met Amerikaanse steun wordt voortgezet.

„Wij zijn dankbaar als de Amerikaanse verliezen minder zijn, maar wij zullen nog dankbaarder zijn als er helemaal geen verliezen meer zijn“.

Bedrog

„Degenen die diep verontwaardigd zijn door de wreedheid en de dwaasheid van deze oorlog moeten zich niet laten misleiden door beloften over het terugtrekken van grondstrijdkrachten, maar moeten aandringen op het beëindigen van het Amerikaanse bedrog en het misbruiken van de kracht van Amerika“, aldus de verklaring van de kerkelijke leiders.

Tweede Kamer terughoudend tegenover Vietnam-protest

Door onze politieke redactie

DEN HAAG, 13 april — Tweede-Kamerleden van de grootste regerings- en oppositiepartijen hebben over het algemeen terughoudend gereageerd op een beroep van een aantal Britse collega's om steun voor een protest tegen de Vietnam-oorlog.

Onder aanvoering van het Labour-Lagerhuislid Jan Mikardo willen 91 Engelse parlementariërs druk uitoefenen op de Amerikaanse regering om te bevorderen dat de oorlog nog dit jaar beëindigd wordt. Zij zoeken daarvoor aanhang bij collega's over de gehele wereld.

In hun verklaring, die via het Amerikaanse Congres aan president Nixon zal worden aangeboden, wordt gevraagd nog dit jaar de interventie van de VS in Vietnam te beëindigen, door terugtrekking van de troepen uit Zuid-Vietnam. Daarvoor dient zo gauw mogelijk een streefda-

tum te worden vastgesteld. In het beroep aan de Amerikaanse regering wordt ook de wens uitgesproken tot een „peaceful settlement“ te komen.

Voorkeur

Mr. Van der Stoep, buitenland-specialist van de Tweede-Kamerfractie van de P.v.d.A., zou de voorkeur geven aan een wat ruimer gestelde verklaring. „Volgens dit stuk blijft de mogelijkheid van de heilloze vietnamisering open. Ik vrees dat dit een zinloze verlenging van de oorlog betekent, die nog tienduizenden slachtoffers zal vergen.“

Volgens de heer Van der Stoep zou de inbreng van een streefdatum voor de terugtrekking van Amerikaanse troepen in het vredesoverleg in Parijs, gepaard moeten gaan met de eis in ruil daarvoor afspraken te maken voor onmiddellijke zelfbeschikking van het Zuidvietnamese volk en de vrijlating van krijsgevangenen.

Bij de KVP'er drs. Westerterp „stuit het verzoek in beginsel op sympathie“, omdat de Vietnam-oorlog volgens hem geheel uit de hand dreigt te lopen. Toch meent Westerterp dat het beroep ook op Hanoi zou gedaan moeten worden.

VVD'er dr. Berkhouwer vraagt zich af of de verklaring „ertoe zou bijdragen dat de positie van de VS in de Parijse besprekingen zou verbeteren“. Enige beperking bij dergelijke brieven is volgens hem „niet onraadzaam, omdat de Amerikanen zelf al alles in het werk stellen om tot beëindiging van de oorlog te komen“.

Scherper

Het enige Kamerlid dat de politieke inhoud van het Britse stuk con amore onderschrijft, is de D'66'er drs. Visser. Hij herinnert er aan dat zijn fractie in 1967 al heeft geprobeerd voor het zenden van een dergelijke brief de instemming van de Kamer te krijgen. „Wij hadden het toen in zeer gematigde bewoor-

dingen geformuleerd. Nu zou het veel scherper moeten“.

Mr. Bos (CHU) wil eerst weten wat wordt bedoeld met het „peaceful settlement“. De oplossing van de oorlog mag, vindt hij, voor geen van beide partijen gezichtsverlies betekenen. De Amerikanen kunnen zich niet veroorloven zich van het Zuidvietnamese volk te vervreemden.

Er moet zekerheid bestaan dat de terugtrekking van troepen niet zal leiden tot massale moordpartijen, zoals nu elders in Zuidoost-Azië gebeurt, aldus mr. Bos.

„Presentie VS in Azië nog lang gehandhaafd”

7, Mr

WASHINGTON, 14 apr — De aanwezigheid van de Amerikaanse marine en luchtmacht in Azië zal nog vele jaren worden gehandhaafd. Dit verklaarde de Amerikaanse minister van defensie, Laird, dinsdag op een persconferentie in Washington.

Een volledige afbraak van de Amerikaanse aanwezigheid in Azië is volgens de leider van het Pentagon onverenigbaar met de Amerikaanse strategie van „realistische afschrikking” voor de jaren zeventig. De aanwezigheid van Amerikaanse marine- en luchtmacht is volgens Laird in dit gebied een onderdeel van deze strategie, die de Verenigde Staten zijns inziens moeten volgen met het oog op de nucleaire bedreiging die de Sowjetunie op het ogenblik vormt en die China wellicht in de toekomst wordt.

Laird herhaalde zijn al enkele weken geleden kenbaar gemaakte standpunt dat de Amerikaanse troepen in Vietnam „ergens in de zomer” hun rol als gevechtstroepen zullen beëindigen. Dat betekent echter niet dat zij niet de Amerikaanse presentie in Vietnam te beschermen hebben.

Laird wilde, evenals eerder president Nixon, echter geen tijdschema voor het zogenoemde vietnamiseringsprogramma — het overdragen van alle verantwoordelijkheid aan de Vietnamezen — noemen. Hij beperkte zich er toe te zeggen dat het programma volgens plan verloopt. Hij wilde zich ook niet mengen in de discussie of Nixon een vast repatriëringsprogramma en een vaststaande datum voor de voltooiing daarvan in het hoofd heeft.

In de hevige aanvallen van de Noordvietnamese strijdkrachten in het noorden van Zuid-Vietnam zag Laird geen bewijs voor de stelling dat de invasie in Laos mislukt was.

De minister herhaalde zijn mening dat de operatie in Laos met het vernietigen van de vijandelijke bevoorradingsroutes een succes is geweest.

Wat de berichten over nieuwe Sowjetrussische wapenhulp aan Egypte betreft zei Laird dat er inderdaad bewijzen zijn dat Moskou Egypte moderne wapens verstrekt. Hij kon echter niet zeggen of daar de nieuwste Russische MIG-23 vliegtuigen bij zijn. Er bestaan volgens Laird ook plannen voor de inrichting van een Russische marinebasis in het gebied, van de Middellandse Zee. Hij beklemtoonde dat de Verenigde Staten zorgvuldig in het oog houden of het militaire evenwicht in het Midden-Oosten niet verstoord wordt.

Wat de genoemde marinebasis betreft gaf Laird geen nadere

bijzonderheden, maar volgens Amerikaanse functionarissen is er sprake van Russische bouwactiviteit in Alexandrië en Mersa Matruth, een voormalige geallieerde basis uit de Tweede Wereldoorlog.

Verkiezingen in Noord-Vietnam

Bij de parlamentsverkiezingen die zondag in Noord-Vietnam zijn gehouden, hebben de regeringsleiders gemakkelijke overwinningen behaald. President Ton Duc Thang en de voorzitter van de Nationale vergadering, Truong Tsjinh kregen in hun resp. districten bijna 100 procent van de stemmen. Ook premier Pham Van Dong en partijsecretaris Le Duan verwierven de meeste stemmen, aldus Radio-Hanoi. De opkomst van de kiezers was bijna honderd procent.

Er waren 529 kandidaten voor de 420 zetels in het parlement, dat uit een enkele kamer bestaat. Normaal wordt eens in de vier jaar een nieuw parlement gekozen, maar met het oog op de „intensieve Amerikaanse vernietigingsoorlog” werd twee jaar geleden de zittingsperiode van de Nationale Vergadering op basis van een grondwetsartikel met twee jaar verlengd.
(Reüter-AFP-DPA)

Adverteren tegen de oorlog

WASHINGTON, 15 april (Reuter) — Een niet bij partijen aangesloten Amerikaanse organisatie, de „War No More Incorporated” gaat deze week in de VS een grootscheepse advertentiecampagne tegen de oorlog in Indo-China beginnen.

De oprichter, de democratische senator Mike Gravel uit Alaska, zei dat de organisatie de openbare mening wil mobiliseren tegen de oorlog.

Nixon achter voorstel Saigon

WASHINGTON, 15 april (AP) — President Nixon heeft zijn instemming betuigd met een Zuidvietnamees voorstel om zieke, gewonde en langdurig gedetineerde krijgsgevangenen in het Vietnamese conflict in een neutraal land te interneren.

Daarmee zou volgens Nixon bereikt worden dat de gevangenen niet langer „als gijzelaars voor politieke of militaire doeleinden” dienen.

Het voorstel, dat vorige week donderdag op het Parijse vredesoverleg werd ingediend, gaat volgens de president weliswaar niet zover als het door Amerika nagestreefde doel van bevrijding van alle krijgsgevangenen, maar deze eerste stap zou volgens hem „een redelijke en verantwoordelijke manier zijn om het lot van de krijgsgevangenen van beide partijen te verlichten”.

„Ik hoop dat de andere partij positief zal reageren op dit initiatief”, aldus Nixon.

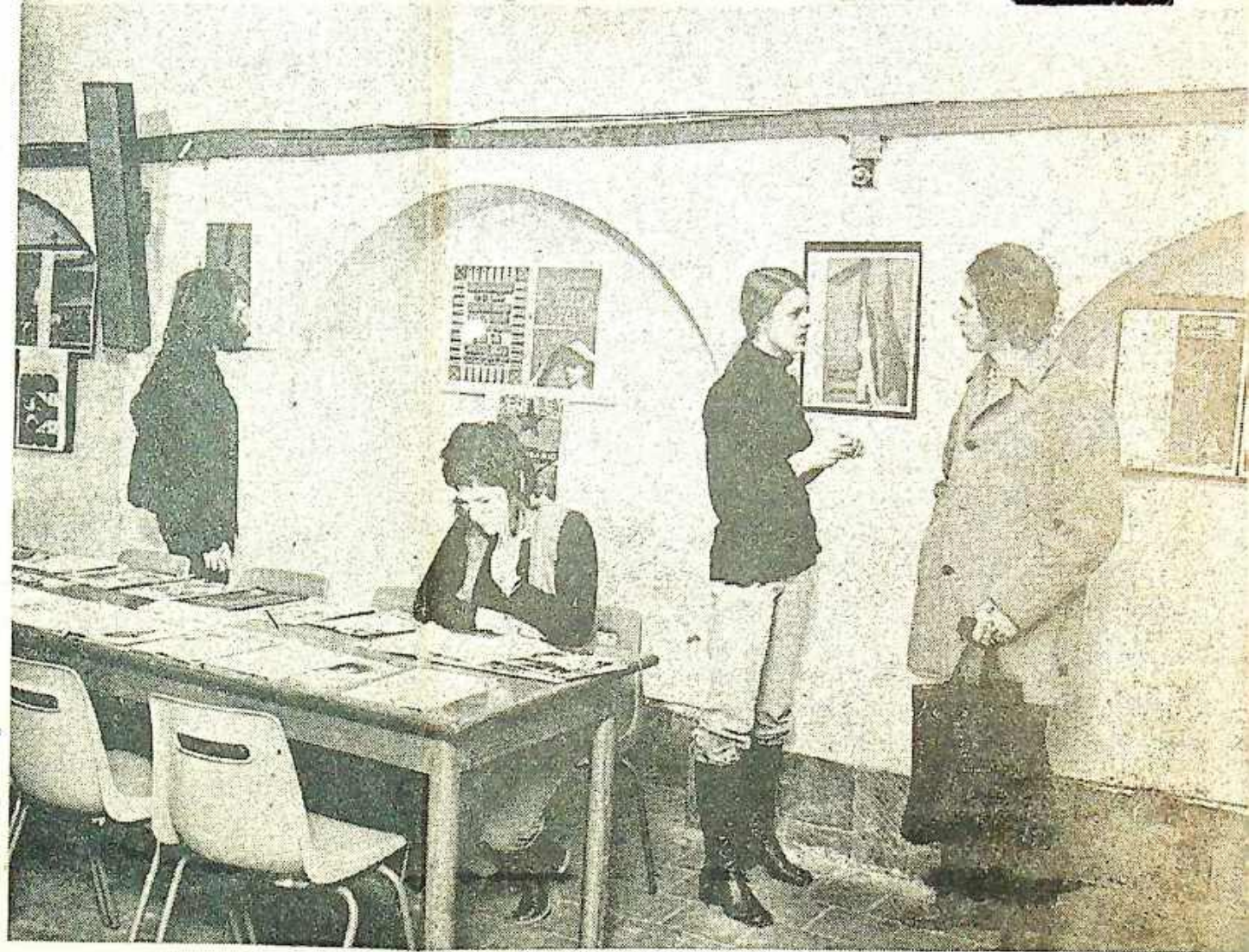
Utrecht voor

VIETNAM

In het kader van **UTRECHT voor VIETNAM** wordt op donderdag 22 april in **RASA**, Paardenveld 8 te Utrecht een informatie-avond gehouden over het **MEDIES KOMITE NEDERLAND - VIETNAM**, met medewerking van **Loek Zonneveld**. De avond begint om 20.00 uur.

Tevens zullen de films *Bataille Sanitaire* (Strijd voor de gezondheid) en *Echec de l'Escalade* (Mislukking van de eskalatie) worden vertoond.

15 april
7 uur

De Raadskelder zoals die er op de rustiger ogenblikken uitziet.

„Wij zullen troeven gebruiken”

- Vrijlating Amerikaanse krijgsgevangenen
- Zuid-Vietnam moet zichzelf kunnen verdedigen
- In november nieuw terugtrekkingsschema bekend
- Chinese regering moet nu de volgende stap doen

Nixon dreigt Hanoi met luchtacties

WASHINGTON, 17 april. — President Nixon heeft gisteravond gedreigd dat de Amerikaanse luchtmacht aanvallen op Noord-Vietnam zal doen indien Hanoi de Amerikaanse krijgsgevangenen voor onbepaalde tijd vast wenst te houden.

De president zei op een perconferentie dat de hele Amerikaanse luchtmacht, zowel als de grondtroepen, Zuid-Vietnam zouden verlaten wanneer de regering in Saigon in staat zou zijn zichzelf te verdedigen en wanneer Hanoi de Amerikaanse krijgsgevangenen had vrijgelaten.

Maar Nixon voegde eraan toe dat hij de luchtmacht in Vietnam zou laten en haar ook zou gebruiken wanneer de krijgsgevangenen niet zouden worden losgelaten nadat de Amerikaanse grondstrijdkrachten teruggerokken zouden zijn. Nixon zei e menen dat het vertrek van de VS uit Vietnam een prikkel voor Hanoi zou zijn de Amerikanen die zij gevangen houden vrij te laten. „Wij hebben enkele troeven en we zullen ze gebruiken ook voorzover het om de krijgsgevangenen gaat,” aldus de president.

Nixon weigerde opnieuw een datum te noemen voor de voltooiing van de Amerikaanse terugtrekking uit Vietnam maar hij voegde eraan toe dat die vol-

tooiing niet gebonden moest worden gezien aan de presidentsverkiezingen in het najaar van 1972 zoals enkele Republikeinse senatoren als het huidige doel van de regeringspolitiek hadden aangeduid.

November

De president zei gisteravond verder in november een nieuwe aankondiging van troepenterugtrekkingen te zullen doen — enkele weken voor de afsluiting van op 17 april jl. bekend geworden fase die voorziet in een terugtrekking van nog eens honderdduizend man per 1 decem-

ber waarmee de troepenmacht in Zuid-Vietnam zal zijn teruggebracht tot 184.000. De aankondiging in november zal waarschijnlijk betrekking hebben op een periode die zich uitstrekt tot in 1972, zo hebben waarnemers later opgemerkt.)

De president herhaalde dat zijn doel een volledige Amerikaanse vertrek uit Vietnam blijft. Vorig jaar had hij een bestand in Indo-China voorgesteld dat de terugtrekking van luchtstrijdkrachten mogelijk had gemaakt. Maar dat was niet aanvaard en het zou nu noodzakelijk zijn voor de VS luchtstrijdkrachten en een beperkte hoeveelheid grondtroepen te handhaven totdat Zuid-Vietnam een redelijke kans had om zichzelf te verdedigen. „Geen zekerheid maar een kans,” zo voegde Nixon eraan toe. „Maar zolang Zuid-Vietnam niet over het vermogen beschikt de oorlog voor zijn rekening te nemen zullen wij daar troepen houden.”

De president weigerde te zeggen of 1 januari 1973 een datum was waarop de volledige terugtocht praktisch voltooid zou kunnen zijn. „Een datum moet niet in relatie worden gebracht

Zie verder pag. 4

Amerika's tweede vijand in Vietnam. drugs

Saigon, april

Een vrijdagavond in een artilleriekamp 40 km buiten Saigon. Uit de officiersclub klinken de stemmen van een handjevol militairen die of bezig zijn aan het laatste borreltje, nog een biljartje pikken of naar de late film op de televisie kijken. Buiten zijn alleen de krekels te horen, wat generatoren op een afstand; magnesiumfakkels verlichten het kamp. De Vietcong-activiteiten zijn de afgelopen maand toegenomen; men is op z'n qui-vive. Het kamp ligt geïsoleerd nu de meeste Amerikaanse eenheden uit het militaire korps III zijn weggetrokken.

door Henny Schoute

Dan wordt de stilte onderbroken door fanatiek schieten - een M-16-machinegeweer op automatisch. Er klinkt een luide knal. Enkelen zijn meteen over de panische seconde heen en rennen naar buiten. De half bewolkte tropenhemel gaapt naar beneden. Niets. Binnen in de club liggen een kapitein en luitenant. Het bloed heeft kringetjes en rondjes op de vloer gevormd. Ze

zijn gewond door granaatscherven. Ze kunnen in de basiskliniek worden behandeld. Zelfs in het meest ernstige geval was er het risico dat ze 24 uur hadden moeten wachten. Met het terugtrekken van Amerikaanse eenheden uit Vietnam zijn ook de medische faciliteiten en het transport ingekrompen.

'Fragging'

De aanslag op de officiersclub, op officieren, is het verschijnsel dat 'fragging' wordt genoemd. Een van de laatste bizarre grillen die herhaaldelijk in het Amerikaanse leger in Vietnam worden uitgevoerd door dienstplichtigen en onderofficieren op officieren. Het veel op de proef gestelde leger hier lijdt aan interne kwalen die epidemische proporties hebben aangenomen. Zij hebben het Amerikaanse leger letterlijk en figuurlijk op z'n retour gezet.

De dader in het kamp: een dienstplichtig soldaat waarvan men weet dat hij vrijwel dagelijks onder invloed staat van heroïne. Disciplinaire maatregelen? De tijd tussen arrestatie en berechting met vonnis of vrijspraak - of de medische weg - neemt door de talrijke militaire schijven te veel tijd in beslag. En regels zijn zo gecom-

rug met verhalen. De persmedia sprongen op het onderwerp. Het leger erkende: we zitten in een mierenest. Het probleem is veel groter dan we vermoedden en zover doorgereken dat behandeling en - laat staan genezing - een nauwelijks haalbare illusie is.

Er is het zogenoemde amnestieprogramma, een rehabilitatieprogramma voor de soldaat die zich vrijwillig aangeeft, behandeling vraagt, zonder dat het consequenties heeft voor z'n toekomst, zowel in burgerleven als het leger. De aantekening komt in z'n gezondheidsstaat, maar uitsluitend ter informatie aan medici. Deze houding van het leger zou gebruikers en patiënten moeten overhalen deskundige hulp te vragen. In Long Binh is een behandelhuis ingericht, psychedelisch ingericht etc., waar verslaafden zich voor onbepaalde tijd kunnen terugtrekken. De meningen omtrent die behandeling variëren en zijn meestal negatief door uitblijven van resultaat op langere termijn. Een dokter zegt: 'In veel gevallen is de psychische verslaafdheid groter dan de fysieke'. 'Een lachertje', zegt een officier. 'Het amnestieprogramma is een rookgordijn om voor het publiek thuis de ernst van de zaak te verbergen en

pliceerd dat een commandant z'n rang in gevaar kan brengen als de zaak gerechtelijk niet bewezen kan worden. En een rang in het leger is de toekomst voor de beroepsmilitair.

Sinds het begin van de terugtrekking van Amerikanen uit Vietnam halverwege 1969, is het gebruik van verdovende middelen - soft en nog meer hard drugs - schrikbarend geworden. Aanvankelijk gecamoufleerd (ontkend) door het commando, tot de bal in Amerika ging rollen. Mensen met verantwoordelijkheidsgevoel, de loslippigen en opscheppers, kwamen te-

En dan terug in het veld dezelfde omgeving, depressieve toestand, isolatie

toch te laten zien dat het leger er iets aan doet. Ik heb er tientallen gezien die tijdelijke hulp kregen. O.k., je gaat uit het veld, en na een paar weken kom je er weer in. In precies dezelfde omgeving, in precies dezelfde depressieve toestand en isolatie, en terug bij de verdovende middelen. Vietnam is geen plaats waar je dergelijke mensen behandelt. Het leger is geen rehabilitatiecentrum. In Vietnam moet je op jezelf aankunnen, vooral nu er steeds minder Amerikanen zijn voor

Nieuw boekwerk vol hekwerk van Heras:

Om u te helpen bij de keuze van een hek voor uw tuin. U vindt er alle Herashekken in. Op fraaie en vooral ook duidelijke kleurenfoto's. Met daarbij alle gegevens over ieder hek. Plus 'n stukje millimeterpapier. Waarmee u kunt tekenen en "bouwen". Alleen zó kiest u precies het hek,

dat bij uw tuin, uw huis, uw omgeving en... uw budget past!

**Gratis met
-deze-**

coupon: HERAS HEKWERK

Graag ontvang ik per omgaande uw boekwerk vol hekwerk

naam _____

adres _____

plaats _____

In open envelop opsturen aan Heras Hekwerk, Antwoordnummer 18, Oirschot.

Geen postzegel plakken. Die betalen wij.

Hekken maken is Heraswerk.

A-1

de verdediging. Je kunt geen interne problemen gebruiken omdat er altijd de vijandelijke dreiging blijft. Je bent ver van de realiteit als je rookt of slikt. Je bent een patiënt die zeker niet in een gevechtszone thuisloopt. Er is maar één oplossing: het land uit en deskundige hulp. Maar maak dat het leger maar eens duidelijk. Vietnam heeft alle respect tussen dienstplichtige, onderofficier en officier doen verliezen. Het is niet Vietnam waar ik bang voor ben, maar voor de mensen die hier verslaafd zijn geraakt en weer terug gaan naar Amerika. Het probleem is daar al groot genoeg. En veel jongens zitten na Vietnam zonder werk! Sinds Vietnam zitten we tot onze nek in de problemen'.

Charlie

Een geneskundige-troeper: 'Mijn eigen jongens gebruiken het. Je krijgt het spul hier in de kliniek: het is er! Buiten de hekken van ieder kamp wordt naast de limonade en sigaretten de heroïne en marihuana verkocht, eigenlijk alles wat je maar hebben wilt. En, het is goedkoop, daar zorgt Charlie wel voor'.

'Charlie' is de - communistische - Vietcong, maar Charlie wordt gebruikt voor alles wat Vietnamees is. Een feit is echter dat de communisten tactische pogingen - en geslaagde - doen om zowel hard als soft drugs voor een prik te verkopen aan de Amerikaanse soldaat. Zegt een Amerikaan: 'Ze zijn erop uit een jonge generatie Amerikanen te vernielen. Nu al sterven tien Amerikanen per maand een acute dood ten gevolge van drugs. De heroïne, die in Amerika \$ 1000 per buisje kost, koop je hier voor \$ 5.'

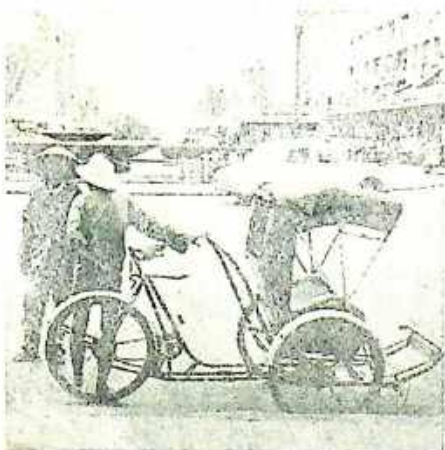
Schattingen van gebruik door Amerikaanse soldaten hier gaan van 20 tot 30 en van 80 tot 90 procent, resp. voor degenen die er kennis mee hebben gemaakt en verslaafden. Cijfers uit Washington nadat de censuur in Saigon was opgeheven.

De honderden Vietnamese fietstaxi-berijders verkopen de sigaretten voor een dubbeltje per stuk en studenten doen het voor bijverdienste; evenals de Vietcong om een oorlog te voeren. De marihuana kost maar f 15 per kilo. Communistisch China stuurt het met ladingen vol naar het zuiden en werkt aan een dubbele oogst. Er is een ambitieuze handel gaande vanuit Laos, Cambodja en Thailand naar Zuid-Vietnam. Vorige maand werd het Vietnamese Hogerhuis opgeschud door opium smokkelende senatoren, en werd de voorzitter van het huis be-

schuldigd bendeleider te zijn. Vice-president Ky vloog smokkelvluchten over de grenzen. Bij de drogist in Vietnam kan je - als westerling - zonder recept een arm vol drugs kopen voor f 5. Dit jaar werd een Amerikaanse luchtmachtcommandant, kolonel berecht wegens het in zijn bezit hebben van drugs. Een verzameling incidenten.

Winstgevend

Op aandringen van de Amerikaanse hogere legerleiding werden hier vorig jaar ruim een half miljoen marihuana-planten vernietigd. Een 2500 kilo zou

De fietstaxirijders leveren sigaretten voor een dubbeltje per stuk

door de politie zijn buitgemaakt na aanhouding van tientallen die er in handelden. Voor de boeren is het verbouwen van die planten altijd nog winstgevender dan het verbouwen van rijst. En het was aanvankelijk niet strafbaar, tot de Amerikanen er lucht van kregen. Een sigaret is goedkoper dan een glas cola, een borrel of een bioscoopje, en het effect langduriger.

'Iedereen realiseert zich dat we in de terugtrekkingsfase zitten', zegt een officier. 'We zijn bezig uit Vietnam te gaan en het kan niemand meer iets schelen. Vietnam niet, de politici niet en het leger niet.'

De oplossing? 'We hadden het kunnen voorkomen door eerder Vietnam op te lossen. Maar Vietnam werd Indo-China', zegt een kolonel. 'We zitten er middenin en we kunnen zelfs onze eigen problemen niet meer oplossen. In feite: we hebben meer problemen gekregen door Vietnam, laat staan dat we Vietnam kunnen oplossen. Er is nog een uitdaging voor zelfbehoud, een generatie te redden: onze eigen generatie jongeren. Want die moet later ons land en leger leiden.'

Indonesië en het 'vriendelijke' gezicht van de Russen

Djakarta, april

'Bebas Aktif' wil zeggen 'Actief Onafhankelijk': het is de richtlijn van de Indonesische buitenlandse politiek, onafhankelijk tussen 'west' en 'oostblok'. Destijds werd deze richtlijn

berichten erover hebben de wereldpers nog niet bereikt, want er zijn nog geen 'grote' machten openlijk bij betrokken.

De Partai Komunis Indonesia is verboden en zo ook de verkondiging

faatwinning) in de steek, zodat de reeds aangevoerde materialen inmiddels tot oud roest zijn geworden, terwijl zij hardnekkig vasthield aan de directe betaling van onze schulden (voor de tijdens het Soekarno-bewind gekochte aftandse schepen, vliegtuigen en rollend materieel, dat thans al niet meer varen, vliegen of rijden kan). Maar sinds de Sowjet-Unie steeds meer grondgebied in en om de Pacific onder de hegemonie van Peking ziet komen, heeft het Kremlin een vriendelijker gezicht tegenover Indonesië getrokken.

De rode tsaren sturen nu hun 'adviseurs' en hun 'experts' naar Indonesië; men ziet de C.D.-37 wagens (C.D.-37 is het nummer van de auto's van de Russische ambassade) steeds verder het land binnendringen, na-

tuurlijk met geen andere bedoeling dan te adviseren, te experteren en waar het te pas komt te adverteren. Met bibliotheken, tentoonstellingen en de rest. Dat alles vindt men goed, want men is tolerant. Soms loopt het wel de spuigaten uit en dan wordt een territoriaal commandant erg boos, zoals in Djokjakarta. Daarover meldde het weekblad 'Chas' (waarin zeer goed ingelichte autoriteiten zo nu en dan hun bijzondere kennis spuien) onlangs het volgende:

Tentoonstelling

De Sowjet-ambassade hield voor de Gadja Mada-universiteit een tentoonstelling van boeken, brochures, postzegels etc. Van de ambassade waren aanwezig o.a. Pavel Movchanik, Zinoviev, V.A. Tsyganov en L. A.

Baranov. Zinoviev fungeerde als project-eider en rondrijdende in Mercedes-sedans, voerden hij en de andere ambassadeleden uitvoerige gesprekken met van vroeger bekende journalisten, directies van vervoersbedrijven, etc., terwijl een 'Gaz' (Russische jeep) met nummer B 75711-37 door Midden-Java reed, voorzien van communicatiemiddelen van de modernste allure en fototoestellen. Gedurende de tentoonstelling vervoerde Pavel Vovchanuk diverse Indonesiërs naar een belangrijk ambassade lid, die in hotel Ambarukno verbleef. Hij trad daarbij ook als tolk op. Sommige gesprekken duurden wel 6 uur en bewogen zich voornamelijk om de nederlaag van de PKI in 1965, de meningsverschillen in de Partai Nasional Indonesia, de communistische leer, het leven van professoren en studenten. De Sowjet-diplomaten bezochten ook de Diponegoro-universiteit te Semarang en onderhielden zich ook daar intensief met journalisten wier linkse sympathieën reeds lang bekend zijn. Indien men bedenkt, dat volgens 'Chas', welk blad geaffilieerd is aan de 'Hankam' (Ind. ministerie van Defensie), de meeste bijeenkomsten der Sowjet-diplomaten plaats hadden met Indonesische partners, die behoorden tot de (sinds 1966 ontbonden) linkervleugel van de Partai Nasional Indonesia (destijds onder leiding van Mr. Ali Sastroamidjojo) en bekende sympathisanten van de PKI, terwijl een der Sowjet-diplomaten de vrijmoedigheid zover dreef, dat hij te Djokjakarta in een bepaalde bijeenkomst durfde te verklaren, dat de 'PKI zeker zou herrijzen, omdat die PKI een goede partij was', dan maakt dat toch wel een vreemde indruk, vooral met de algemene verkiezingen in de nabije toekomst (5 juli a.s.).

Rookgordijn

De omstandigheden, dat sommige persorganen sinds enige tijd hardnekkige geruchten verspreiden over 'geheime vergaderingen van rechtse elementen, ter omverwerping van het regime-Soeharto', welke berichten, na onderzoek door bevoegde instanties, volkomen uit de duim gezogen bleken, doet terugdenken aan de laatste maanden voor de communistische coupe in 1965, toen van communistische zijde ook de eigen oogmerken werden verheimelijkt achter een rookgordijn van verdachtmakingen tegen 'rechts'. Gelukkig is het gezag nu wat objectiever en minder beangst dan tijdens Soekarno's bewind.

Nieuwe actie in grensgebied Laos, Thieu: alleen militaire oplossing

SAIGON, 19 april — Terwijl in het grensgebied tussen Zuid-Vietnam en Laos, in de A-Sjauvallei, zaterdag een nieuwe operatie is gestart onder de codenaam Lam Son-720, tekent zich in Saigon steeds duidelijker de politieke strijd af tussen twee grote rivalen voor de komende presidentsverkiezingen.

Zaterdag verklaarde president Thieu, tijdens een parade in Hué ter gelegenheid van het succes van de inval in Laos (Lam Son 719) dat er maar een oplossing van het conflict in Zuid-Vietnam mogelijk is, namelijk een militaire vrede alleen door een overwinning op het slagveld kan worden bereikt en niet door de besprekingen in Parijs.

Thieu kreeg een koele ontvangst in de voormalige keizerlijke hoofdstad waar nog veel Vietnamese gezinnen rouwen om de in Laos gesneuvelde soldaten. Thieu kondigde de nieuwe operatie aan in het grensgebied (waarbij waarschijnlijk sprake zal zijn van grensoverschrijdingen) en zei dat meer van dat soort veldtochten zouden volgen totdat de vijand zou zijn verslagen. De Zuidvietnamese

regering zou volgens Thieu nooit akkoord gaan met samenwerking met de communisten en ook nooit communistische partij-activiteiten toestaan.

Vice-president Ky heeft gisteren op een geïmproviseerde persconferentie in Saigon gezegd dat het „zeer wel mogelijk” is dat hij tegenkandidaat zal zijn van president Thieu bij de verkiezingen van oktober. Ky's veelomvattende persconferentie had kennelijk tot doel die kandidatuur kracht bij te zetten.

De vice-president beschuldigde de VS ervan Zuid-Vietnam ouderwetse vliegtuigen te leveren, maar vond wel dat de Vietnamisering redelijk vooruit gaat. Volgens Ky zouden de Amerikaanse grondtroepen Zuid-Vietnam wel kunnen verlaten, maar blijft de luchtsteun nog lang nodig als Saigon niet snel een een sterke luchtmacht krijgt.

Over de enige presidentskandidaat in de VS, tot nu toe de Democratische anti-oorlogssenaar Geroge McGovern, zei Ky dat hij die „persoonlijk eruit zal schoppen” als hij naar Zuid-Vietnam zou komen.

Enkele dagen geleden heeft BeGovern Ky ervan beschuldigd betrokken te zijn bij de opiumhandel in Zuidoost-Azië.

Van de gevechten in het grensgebied is intussen nog weinig bekend. Wel hebben Amerikaanse jachtbommenwerpers

lingen in Laos en Noord-Vietnam gebombardeerd ter ondersteuning van de Zuidvietnamese operatie in de A-Sjauvallei, die nog niet goed op gang gekomen schijnt te zijn.

Divisie van Soeol terug

De Zuidkoreaanse minister van buitenlandse zaken, heeft bekendgemaakt dat zijn regering van plan is, een van de twee Zuidkoreaanse divisies in Zuid-Vietnam terug te trekken.

Dit plan zou vrijde besproken worden op een conferentie in Washington van de ministers van buitenlandse zaken van de landen die troepen hebben in Zuid-Vietnam, aan de kant van de Zuidvietnamese regeringstroepen.

Zuid-Korea stuurde vijf jaar geleden 50.000 man naar Vietnam. Volgens de Zuidkoreaanse minister van buitenlandse zaken heeft Zuid-Korea besloten zijn troepen in Vietnam te verminderen omdat ook de V.S. en andere bondgenoten dit doen en omdat de militaire situatie in Vietnam verbeterd.

De troepen van Zuid-Korea in Vietnam gelden als de beste en hardste Aziatische soldaten in het kamp van Saigon.

(Reuter - AP - DPA)

Republikein betwist Nixon tweede termijn wegens zijn Vietnampolitiek

REPUBLIKEIN DAAGT NIXON UIT

WASHINGTON, 19 apr — Paul McCloskey, een Republikeinse afgevaardigde van de staat Californië heeft aangekondigd dat hij zich volgend jaar kandidaat zal stellen voor het presidentschap wanneer President Nixon geen einde maakt aan het „zonder onderscheid vermoorden van burgers in Indochina”.

Volgens de afgevaardigde, die juist terug is van een bezoek van elf dagen aan Zuidoost-Azië, zijn duizenden dorpen in Laos sinds 1968 met opzet verwoest door Amerikaanse luchtbombardementen.

Met de uitdaging van McCloskey binnen Nixons eigen partij begint een nieuwe campagne

in en buiten het Amerikaanse Congres om een snel eind te maken aan de deelneming van de VS aan de strijd in Indochina. Juist afgelopen vrijdag dreigde Nixon opnieuw met bombardementen op Noord-Vietnam wanneer Hanoi de Amerikaanse krijgsgevangenen blijft vasthouden.

Intussen zijn in Washington duizenden Vietnamveteranen die tegen de oorlog zijn bijeengekomen om vandaag deel te gaan nemen aan een demonstratie die onder meer zal bestaan uit het kamperen op het terrein van het Washingtonmonument, tegenover het Witte Huis. Van de kant van familieleden van gedode, gevangengenomen of vermiste Amerikaanse soldaten is echter een kort geding aangespannen om een verbod te verkrijgen van het gebruik van het terrein.

Volgens het Amerikaanse weekblad Life krijgt een van de

leden van de jury die luitenant Calley tot levenslange dwangarbeid veroordeelde op het ogenblik meer brieven waarin de schrijvers zich vóór dat vonnis uitspreken, dan tegen.

Na de uitspraak van de jury stak een storm van verontwaardiging op in de VS, waaruit sympathie sprak met de luitenant, die schuldig was bevonden aan moord op minstens 22 Zuidvietnamese burgers.

Een Amerikaanse majoor, belast met het onderzoek naar Amerikaanse oorlogsmisdaden in Vietnam, heeft zelfmoord gepleegd. Behalve 19 beschuldigingen van wreedheden onderzocht de majoor ook een zaak waarin een generaal en een overste worden verdacht gevallen van moord en marteling in de doofpot te hebben gestopt. De zelfmoord van de majoor zou echter niet in verband staan met de onderzoeken die hij leidde. (Reuter AP-AFP-DPA)

LA BATAILLE POUR LA PRÉSIDENTIE A SAIGON

La candidature du général Ky va animer une campagne à laquelle le général Minh ne participe pas encore officiellement

De durs combats se déroulent au Cambodge au col de Pich-Nil, sur la route reliant Phnom-Penh à la mer. Les communistes ont lancé de violents assauts dans la nuit de dimanche à lundi. C'est dans ce secteur que les restes du cadavre de Kate Webb, journaliste néo-zélandaise disparue la semaine dernière, auraient été retrouvés. Au Vietnam du Sud, d'autre part, un convoi américain est tombé samedi dans une embuscade dans la province de Tay-Ninh. Deux hommes ont été tués et trente-quatre autres blessés. A Hué, le général Abrams a évoqué la possibilité pour les Sud-Vietnamiens d'évoquer des incursions au Laos dans le cadre de l'opération Lam-Son 720 lancée dans la vallée d'A-Shau.

● A HANOI, le ministère nord-vietnamien des affaires étrangères proteste contre l'arrestation, la semaine dernière à Vientiane, de six représentants du Pathet-Lao.

● A PEKIN, indique l'A.F.P., le prince Siha-nouk a, au cours d'une conversation avec des journalistes, vivement critiqué la position de Moscou à son égard. Il a notamment déclaré : « Les gouvernements soviétique et est-allemand donnent des bourses à des étudiants fascistes envoyés par Lon-Nol. Les Russes n'aiment pas les princes. Ils préfèrent les républiques, même aux mains de l'impérialisme, comme cela se passe aujourd'hui à Phnom-Penh. »

De notre correspondant

l'instant, il semble avoir choisi, autant par calcul que par tempérament, de se maintenir un peu en retrait de la scène. « Pour moi, a-t-il ajouté samedi, le problème est de savoir comment sauver le pays. L'élection n'est qu'un moyen. » L'ancien chef de l'Etat a rassemblé autour de lui une équipe assez active et qui paraît capable d'animer une campagne électorale.

Le malaise de l'armée

Avec les revers subis par l'armée sud-vietnamienne dans le Bas-Laos, le général Ky a trouvé l'occasion d'énoncer publiquement les critiques émises en privé par de nombreux officiers. Il a été le premier à faire des réserves au sujet d'une opération dont il a appris l'existence par la radio, ce qu'il n'a pas manqué non plus de signaler. Il a aussi, le premier, réclamé le retrait des troupes au lendemain du raid sur la région de Tchépone, comme le souhaitait une partie au moins du commandement. Bref, tout en se posant un peu comme le défenseur des intérêts militaires, le vice-président a commencé à travailler pour parfaire sa propre image. « C'est moi qui ai convaincu le président Nixon, nous a-t-il dit, dimanche, des capacités de l'armée sud-vietnamienne. Il avait quelque doute à ce sujet. » S'il insiste sur son rôle à l'origine de la « vietnamisation », il ne

moment venu, de négocier un compromis entre lui et le président Thieu. D'autres pensent qu'il pourrait, à la limite, être le collègue du « Grand » Minh. En fait, les deux hypothèses sont aussi improbables l'une que l'autre. Des changements de dernière heure pourront très bien se produire, mais ils n'aboutiront sûrement pas à reconduire l'équipe actuelle, ni à former un tandem Minh-Ky.

Certains observateurs pensent que le général Ky a retrouvé une audience non négligeable au sein du corps des officiers et qu'il pourrait ainsi rallier au moins une partie des suffrages des militaires, d'autant que l'incursion au Laos a créé un malaise dans l'armée. D'autres pensent que les appuis dont bénéficie aujourd'hui le général Ky, au sein comme à l'extérieur de l'armée, lui donnent une marge de manœuvre plus sérieuse que l'an dernier. Il faudrait donc compter avec lui au moment des élections, même s'il n'a guère de chances d'être élu. Ils pensent même que, si le général Minh renonçait à se présenter, le vice-président Ky pourrait faire figure honorable face au général Thieu.

Une popularité certaine

Dans l'immédiat cependant, la campagne amorcée par le général Ky ne peut que servir les intérêts du général Minh. L'entourage de l'ancien chef de l'Etat ne cache pas sa satisfaction, et il n'est pas impossible que le vice-président ait reçu quelques encouragements discrets. Le « Grand » Minh et ses amis semblent convaincus que le

Salgon. — L'atmosphère a pris ici, en quelques semaines, un ton nettement pré-électoral. Si le débat s'engage autour de trois personnes — le président Thieu, le vice-président Ky et le « Grand » Minh — il est encore loin d'être tranché. A six mois de l'élection présidentielle, le chef de l'Etat demeure le grand favori. Mais la cote du général Ky a remonté ces derniers temps, et le général Duong Van Minh semble y gagner contre toute apparence, plus qu'il n'y perd. Enfin, il faut compter avec les impondérables, surtout dans un Etat appelé à se reconvertir et dont le régime conserve fatalement, dans un pays en guerre, un caractère de transition.

Le président Thieu ne l'a pas dit officiellement, mais son ambition est d'obtenir un second mandat présidentiel en octobre prochain. Il se trouve en ce moment au sommet d'un appareil qu'il a en grande partie conçu et qui, le cas échéant, lui fournirait un efficace appui électoral. Il a bien l'intention de l'utiliser à de telles fins.

« Sauver le pays »

Le général Ky est lui aussi candidat à la magistrature suprême. Depuis février dernier, il a redoublé d'activité, ne manquant guère une occasion de lancer une pique au président de la République ou aux Américains. Il a même retrouvé sa verve d'antan : on s'en est encore aperçu dimanche lorsqu'il a répondu à

18-19 avril). Le sénateur démocrate américain l'avait accusé de s'être trouvé à la tête d'un réseau de trafiquants. « Il n'a aucune preuve, a rétorqué le général Ky. En revanche, tout le monde sait que McGovern est un colonialiste. » Et il n'a pu s'empêcher d'ajouter : « Dites-lui qu'il vienne ici, je le mettrai moi-même à la porte du Vietnam. »

Quant au général Minh, il est « toujours candidat à des élections libres », comme il nous l'a répété samedi 17 avril. Pour

ses distances, avec prudence, à l'égard des Américains. « Plus les Américains se retireront, a-t-il aussi déclaré, moins il y aura d'ingérences américaines dans les affaires intérieures sud-vietnamiennes, et plus les leaders devront s'appuyer sur un soutien populaire. Je ne blâme donc pas les Américains, mais je ne blâme pas non plus les anti-Américains. »

Où veut en venir le vice-président ? Certains observateurs pensent qu'il sera toujours temps, le

regardé à l'arrière, à l'égard de fondes modifications, faute de quoi le pays irait « au désastre ». Interrogé à ce sujet, le général Minh s'est refusé à tout commentaire public. « Je ne veux rien dire, nous a-t-il déclaré, de peur d'être mal compris. » Mais il a quand même tenu à préciser, à propos du moral de l'armée sud-vietnamienne : « L'armée a sa valeur. Si elle n'a pas connu beaucoup de succès au Laos, c'est parce qu'elle s'est battu sur un terrain choisi par l'ennemi, et c'est aussi parce que l'opération a trop dépendu de l'emploi des hélicoptères. Ce n'est pas la faute de l'armée. »

L'influence du général Minh au sein de l'armée est difficile à déterminer. En revanche, sa popularité dans le Sud ne fait guère de doute, et s'il se présente contre le président Thieu la bataille risque d'être animée. Pendant deux ans, les Américains ont fait pression sur lui pour qu'il donne sa caution au régime. Aujourd'hui, ils semblent souhaiter qu'il se présente aux élections. Mais ils ne paraissent pas désirer son élection, qui signifierait fatalement un changement de cap. Le général Minh dit qu'il n'est pas partisan de « n'importe quelle pair », et il s'est prononcé contre toute formule de coalition avec les communistes. Pour lui, coexistence signifie « bon voisinage ». Mais il est un peu le prisonnier de son propre personnage, et si l'on pouvait se risquer à schématiser on pourrait avancer que le président Thieu serait, en cas de duel, le candidat de la victoire, et le « Grand » Minh celui de la paix.

« Beaucoup de surprises »

Pour toutes ces raisons, la situation risque d'être assez confuse. La loi électorale votée l'hiver dernier n'autorise plus la multiplication des candidatures, comme ce fut le cas en 1967. Si le président Thieu, le vice-président Ky et le « Grand » Minh se présentent tous les trois, l'atmosphère risque de prendre une tournure assez houleuse et des désistements de dernière heure ne seraient plus impossibles. Pour que sa réélection ait un sens, le président Thieu a besoin d'un adversaire de taille, et non d'une simple « figuration ». Voilà deux mois déjà, le général Ky nous disait que « les élections vont réserver beaucoup de surprises à beaucoup de monde ». Personne ne pourrait en dire moins aujourd'hui. Comme le notait un observateur américain, il aurait mieux vus « pour Nixon que le calendrier soit inversé et que les élections américaines aient lieu avant les du Vietnam du Sud ». C'est pas le cas, et la campagne électorale sud-vietnamienne sentera que plus d'intérêt.

LES ILLUSIONS A DETRIRE

M. Robert Bourassa, premier ministre du Québec, aborde ce lundi à Paris la dernière étape de son voyage en Europe après Londres. Bruxelles, Düsseldorf, Milan et Rome. Il a été reçu en fin de matinée par M. Schunmann et a été l'hôte à déjeuner du président de la République. Il doit rencontrer dans la soirée M. Chaban-Delemas avant d'être reçu à dîner par le ministre des affaires étrangères. Il doit faire avec ses interlocuteurs le point des relations culturelles franco-québécoises et examiner les moyens d'encourager les investissements québécoises au Québec. Le premier ministre québécois rencontrera mardi français au Québec. Le premier ministre québécois rencontrera mardi avec M.M. Claude Morin, sous-ministre des affaires intergouvernementales, et M. Yves Michaud, commissaire général à la coopération avec l'extérieur. Il avait été reçu samedi matin par le pape en audience privée. Il a été accueilli à sa descente d'avion par le délégué général du Québec à Paris, M. Jean Chappélain, et par l'ambassadeur du Canada, M. Léo Cadieux.

A l'occasion de cette visite, des mesures d'éloignement et de surveillance policières ont été prises par les autorités françaises à l'encontre de Québécois résidant à Paris : elles ont entraîné certaines protestations.

Le premier ministre du Québec voudrait attirer les investissements français

LA VISITE A PARIS DE M. BOURASSA

Fondateur : Hubert Beauve-Méry

ARTS
AERO
x élevé des

LES AMÉRICAINS BOMBARDENT UNE POSITION NORD-VIETNAMIENNE

SAIGON (A.F.P.) — L'aviation américaine a bombardé lundi matin, 19 avril, une batterie de D.C.A. située en territoire nord-vietnamien, à environ 4 kilomètres au nord-est de Ban-Karal, a annoncé à Saïgon le porte-parole du haut commandement américain.

Il s'agit du vingt-quatrième raid de bombardement effectué depuis le début de l'année contre le territoire nord-vietnamien en vertu de la doctrine de « réaction de protection », a précisé le porte-parole.

Ky wil politieke oplossing

SAIGON, 20 april — In een scherpe toespraak, waarin hij zich meer dan ooit distantieerde van president Thieu, heeft de Zuid-vietnamese vice-president, Nguyen Cao Ky, gisteren zijn oude havikenstandpunt volledig laten varen en gezegd dat er wegen gevonden moeten worden om tot een politieke oplossing te komen.

Daarmee stelt hij zich lijnrecht op tegenover president Thieu, die zaterdag met zoveel woorden zei dat de enige oplossing van het conflict gelegen is in een militaire overwinning en dat Saigon de communisten nooit politieke invloed mag geven.

De rede van Ky kan gezien worden als start van zijn campagne voor de presidentsverkiezingen in oktober, met dit programma — een politieke oplossing — als bedreiging zowel voor de kansen van Thieu als voor die van de oud-generaal Duong Van Minh, tot nu toe de enige en uitgesproken vredeskandidaat.

Ky viel gisteren fel uit tegen de Zuidvietnamese regering: hij spotte met de officiële beweringen over een overwinning in Laos, stelde de „nieuwe klasse van oorlogsprofiteurs” aan de kaak en verklaarde dat het volk alle vertrouwen in de regering had verloren.

Ky vergeleek Zuid-Vietnam met een zinkend schip en zei dat het te laat was om over een militaire oplossing van het conflict te praten. De vice-president sprak op een bijeenkomst op de school voor maatschappelijk werk in Saigon en naderhand informeel met Zuidvietnamese journalisten.

De uitlatingen van Ky vormen tot dusver de sterkste uitdrukking van de drastische verandering die de laatste maanden in zijn visie op de situatie in Zuid-Vietnam is gekomen.

Lang de meest agressieve Zuid-vietnamese havik, die uitspraken van Hitler gebruikte om zijn standpunt kracht bij te zetten, was de voormalige luchtmaarschalk de machtigste man in de Zuidvietnamese regering als premier voor de verkiezingen van 1967.

Maar nadat hij genoeg had genomen met de tweede plaats naast president Thieu werd Ky langzamerhand uit zijn machtsposities gemanoeuvreerd totdat het de afgelopen maanden tot een

opentijke breuk kwam met de president.

Met name tijdens de Zuidvietnamese actie in Zuid-Laos werd die duidelijk toen Ky als eerste opriep om de troepen terug te trekken en zodoende voor een volledige nederlaag te behoeven. Naar aanleiding van een zaterdag ter gelegenheid van de laatste operatie gehouden paradijsmerkte Ky gisteren schamper lachend op: „U vraagt waarom we geen overwinningssparade hebben gehouden na onze succesrijke campagne in Cambodja van vorig jaar... dat was niet nodig, begrijpt u, omdat dat een echte overwinning was.”

En over de manier om de oorlog te beëindigen zei Ky: „Ik zie niet dat we de strijd eenzijdig moeten staken. Ik bedoel dat we militair, economisch en sociaal sterk moeten zijn om naar een politieke oplossing toe te werken.”

Ky had wel lof voor de veerkracht van de Zuidvietnamese soldaten en hun bondgenoten, vond dat de militaire situatie verbeterd. Maar, „dat wil niet zeggen dat we de oorlog al gewonnen zijn”, aldus de Zuidvietnamese vice-president.

(Reuter)

Cambodjaans kabinet afgetreden

PHNOM PENH, 20 april — De premier van Cambodja, generaal Lon Nol, is om gezondheidsredenen afgetreden. De leden van het 18 ministers tellende kabinet hebben daarop eveneens hun portefeuilles ter beschikking gesteld. Zij zullen echter in functie blijven tot een nieuwe regering is gevormd.

Het aftreden van generaal Lon Nol volgt enkele maanden nadat hij een beroerte kreeg, waardoor hij gedeeltelijk verlamd werd. Hij kwam 18 maart 1970 aan de macht toen hij prins Norodom Sihanouk verdreef, waardoor een eind kwam aan de 1000 jaar oude monarchie van Cambodja. Na de machtsovername, die zonder bloedvergieten verliep, vormde de verdreven prins Sihanouk in Peking een regering in ballingschap.

In juli 1970 bracht premier Lon Nol een herschikking van zijn kabinet tot stand om de doelmatigheid van het bestuur te verbeteren. Zes ministers verdwenen van het toneel en acht nieuwe bewindslieden werden benoemd.

Nixon verdedigt zijn Vietnambeleid

WASHINGTON, 20 april — President Nixon heeft zich gisteren in een toespraak tot de leden van de conservatieve vereniging Dochters van de Amerikaanse revolutie opnieuw gekeerd tegen een onmiddellijke Amerikaanse terugtrekking uit Vietnam.

mochten het kerkhof echter niet betreden. Zij marcheerden vervolgens langs het Witte Huis naar het Kapitol, de zetel van het Congres.

De Amerikaanse regering is, in tegenstelling tot vorige jaren, de protesterenden zoveel mogelijk tegemoet gekomen en hoopt dat de week voorbij zal gaan zonder ernstige incidenten. (Reuter).

Nixon, die sprak bij de herdenking van de Amerikaanse onafhankelijkheidsoorlog, vroeg zijn gehoor: „Moeten we nu handelen op een manier die uitsluitend voor Amerikanen en slechts voor korte tijd een einde maakt aan de verliezen aan levens?” Of moeten we een moeilijker maar verstandiger weg volgen door een Zuid-Vietnam achter te laten dat in staat is zichzelf te verdedigen tegen communistische agressie, en een Zuidoost-Azië waar vrede op lange termijn mogelijk is?

„Ik denk dat de Amerikanen de verstandiger koers zullen steunen, zodat de jaren zeventig bij onze kleinkinderen kunnen voortleven als een decennium van eer, van hoop, van een nieuw begin voor Amerika.”

Protestmars

Een duizendtal voormalige Amerikaanse militairen die in Vietnam gediend hebben is gisteren in oorvloed-uitrusting naar de begraafplaats Arlington gemarcheerd en vervolgens naar de gebouwen van het Amerikaanse Congres. Deze betoging luidt een week van protestbetogingen tegen de oorlog in Vietnam in. Zij zullen zaterdag culmineeren in een massale bijeenkomst.

De oud-militairen, die de nacht doorgebracht hadden in een park in de buurt van het Jefferson-gedenkteken, hadden gehoopt kransen te kunnen leggen voor de gevallen in de Indochinese oorlog bij het graf van de onbekende soldaat te Arlington. Zij

Amerikanen in Vietnam doden hun meerderen

WASHINGTON, 21 april (AP, Reuter) — In het Amerikaanse leger in Vietnam is een volledig uit de hand gelopen toestand ontstaan. De soldaten hebben de gewoonte ontwikkeld hun eigen officieren en onderofficieren te vermoorden als die hen niet bevallen. Alleen al in 1970 zijn 209 officieren en onderofficieren door hun eigen mannen gedood. Dit is gisteren in de Amerikaanse senaat meegedeeld door senator Mike Mansfield, de fractievoorzitter van de Democraten.

De soldaten gebruiken voor hun moordaanslagen de zogenaamde splintergranaten, een soort kleine fragmentatiebommen in de vorm van een handgranaat. Zij noemen het doden van hun eigen meerderen met deze bommen „fragging”.

In een poging een eind te maken aan de gewelddaden is het leger ertoe overgegaan soldaten die niet in de frontgebieden werken, te ontwapenen. Dat lost volgens Mansfield echter niets op.

„Er komen veel dingen uit Vietnam die weinig goeds voorspellen voor het Amerikaanse volk: fragging, corruptie, drugs, ziekten, meer dan 350.000 doden en het verlies van een vermogen dat beter in het binnenland gebruikt had kunnen worden”, aldus Mansfield. Volgens

hem is er nog maar één oplossing: geheel verdwijnen uit Vietnam.

Niet alleen het „fragging” is een groot probleem voor het Amerikaanse leger in Vietnam, hetzelfde geldt voor het gebruik van verdovende middelen. Dit heeft epidemische vormen aangenomen. Tien tot vijftien percent van de militairen (ongeveer 30.000 man) gebruikt heroïne. In 1970 zijn tussen de 59 en 90 militairen daaraan overleden.

Senator Edward Kennedy heeft gisteren gezegd dat de Vietnamese politiek van de regering-Nixon wel heeft geleid tot een sterke beperking van de acties van de Amerikaanse grondstrijdkrachten, maar dat de burgerbevolking hiervoor een zeer hoge prijs moet betalen. Doordat het aantal en de omvang van de Amerikaanse bombardementen aanzienlijk zijn opgevoerd, is onder de burgerbevolking een bloedbad aangericht.

De senatoren George McGovern (Democraat) en Mark Hatfield (Republikein) hebben er gisteren opnieuw op aangedrongen dat de Senaat hun voorstel, dat alle Amerikaanse strijdkrachten vóór het einde van het jaar uit Vietnam worden teruggetrokken, snel aanvaardt.

Mansfield: 209 aanslagen op eigen (VS) officieren

WASHINGTON, 21 april — Het Pentagon heeft gisteravond toegegeven dat 209 Amerikaanse militairen in Vietnam zijn aangevallen door hun eigen manschappen. In de meeste gevallen betrof het officieren en onderofficieren. Volgens het Amerikaanse ministerie zijn daarbij vorig jaar 34, in 1969 39 mensen omgekomen.

Het Pentagon bevestigde daarmee het aantal gevallen van „fragging” (het gooien van een splintergranaat naar eigen officieren) dat de leider van de Democratische fractie in de Se-

naat, Mike Mansfield, gisteren noemde.

Verwarring was echter ontstaan omdat de senator aanvankelijk de 209 incidenten gelijkstelde aan moorden, maar later zijn opmerking tegenover journalisten verduidelijkte door te zeggen dat de aanvallen niet in alle gevallen dodelijk geweest hoeven te zijn.

Het was de eerste keer dat deze praktijk, waaraan de Amerikaanse pers nog slechts sinds enkele maanden aandacht besteed, in het openbaar in de Senaat ter sprake is gebracht. „Fragging” komt volgens Mansfield het meest voor wanneer soldaten het niet eens zijn met de bevelen die ze krijgen (vaak te riskante gevechtsoverdrachten),

met maatregelen van hogerhand tegen het druggebruik en als uiting van rassenspanningen.

Mansfield, al lang een scherp criticus van de oorlog in Vietnam, noemde het aantal doden als gevolg van „fragging” een „grimmige statistiek”, een „uitwas van dit verkeerde en tragische conflict”.

Volgens de senator had het leger stappen ondernomen om militairen de toegang tot wapens te ontzeggen in gebieden waar niet gevochten wordt, maar „dit heeft niet het werkelijke probleem opgelost — de sfeer.” Mansfield noemde de praktijk van „fragging” een nieuwe reden voor de „totale desillusie van onze eigen rol in Vietnam.” (Reuter-AP)

Lon Nol zou op politieke

manoeuvre zinnen

PHNOM PENH, 21 april — Premier Lon Nol van Cambodja is bij besluit van het pralement in Phnom Penh tot maarschalk bevorderd. Hem werd tevens de onderscheiding „nationale held” toegekend.

In goedingelichte kringen in de Cambodjaanse hoofdstad wordt gezegd dat bevordering en onderscheiding van de premier, die gisteren om gezondheidsredenen zijn ontslag indiende, afkomstig zijn van het staatsnoofd, Cheng Heng.

Deze heeft het ontslag van Lon Nol nog steeds niet ingewilligd. Verscheidene politieke leiders zouden zich ervoor hebben ingezet Lon Nol te bewegen zijn ontslagaanvraag in te trekken.

Protesten tegen Vietnam in en buiten het Kapitoool

Door onze correspondent
E. G. LACHMAN

WASHINGTON, 21 april
— Zeker ook omdat het eindelijk een warm voorjaar is en in Washington alle bomen bloeien, misschien ook omdat veel kleurige bloesems en de naderende examens de studerende jeugd rebels maken, maar vooral omdat de Amerikaanse waling van de oorlog na Laos en Calley nu algemeen en totaal werd, is hier gisteren het demonstratieseizoen begonnen dat aanstaande zaterdag een eerste hoogtepunt vindt.

Deze keer is niet meer het Witte Huis het doelwit, maar het Kapitoool. Een teken dat de protesterenden tegelijk niets meer verwachten van president Nixon, een averechtse werking van hun actie willen voorkomen bij het Amerikaanse publiek dat zich instinctmatig vastklampt aan een respect voor het staatshoofd en ten slotte al diegenen willen meeslepen die na zoveel jaren geweld het systeem van binnenuit willen veranderen langs de legale parlementaire weg.

De ouvertures tot de grote actie waren gisteren zowel binnen als buiten het parlementaire heiligdom onder de koperen koepel te horen. Allereerst begon de Senaatscommissie voor buitenlandse zaken van Fulbright hoorzittingen over Vietnam waartoe al in de nog zo kalme winter was besloten. Daar de uitgenodigde ministers Rogers en Laird het lieten afweten werd het een onderonsje van bijna gelijkgezinden.

Pin op de neus

Behandeld worden een zestal resoluties die Nixon in meer of minder pijnlijke vorm de pin op de neus willen zetten. Zo eisen McGovern en Hatfield weer totale Amerikaanse terugtrekking per 31 december hetgeen de Senaat vorig jaar met 55 tegen 39 stemmen afwees.

Maar nu kan het plan meer Republikeinse steun krijgen indien de termijn tot midden 1972 wordt verlengd. Een opvallend aantal conservatieve of gematigde Republikeinen is nu om McGovern, die Democratisch presidentschapskandidaat is, wees natuurlijk op de nodige slachtpartij onder de burgerbevolking waaraan ook Kennedy deze week hoorzittingen wijdt en vroeg toe te geven dat Vietnam een Amerikaanse fout was.

Alleen de Republikein Case protesteerde scherp. Senator Hartke, die ook graag Democratisch president wil worden, verdedigde in een scherpe rede zijn eis tot onmiddellijke terugtrekking. Maar de Republikein Conper die met de Democraat Church vorig jaar voor het verbod zorgde om Amerikaanse gevechtstroepen in Laos en Cambodja te gebruiken toonde zich heel wat realistischer.

Hij eist nu slechts een contract tussen president en parlement dat totale terugtrekking „op een bepaald tijdstip” het doel is, hetgeen ook de Democratische fractieleider Mansfield ondersteunt. Met een dergelijke vage formulering zou tenslotte ook het Witte Huis vrede hebben.

De Democraat Mondale en de Republikein Saxbee eisen verbod van Amerikaanse steun aan een invasie in Noord-Vietnam. De Republikein Miller uit Iowa vraagt terugtrekking een jaar na uitlevering van de Amerikaanse krijgsgevangenen.

Verkiezingspolitiek

Men zou dit alles nog als beginnende verkiezingspolitiek af kunnen doen of als een handig parlementair antwoord aan de publieke stemming van de dag. Maar een heel andere dimensie krijgt de ouverture tot het grote protest van zaterdag door de aanwezigheid hier rond en in het parlement van een paar honderd jonge Vietnamveteranen die, in wat zij „operatie Dewey Canyon no. 3” noemen, onmiddellijke terugtrekking eisen.

Dit „omdat de eer der Verenigde Staten minder waard is dan de kans om levens van onze kameraden te sparen”. Hun leiders die totaal 12.000 van de ruim 2,5 miljoen Amerikanen zeggen te vertegenwoordigen die in Vietnam geweest zijn, moeten op ieder indruk maken.

Ondanks hun klein aantal en ofschoon velen van hen na hun diensttijd tot de langharige „street people” zijn gaan behoren, kan het Amerikaanse geweten deze jongelui niet zo maar afdoen. Ze zijn er geweest en demonstratief zeulen zij hun eigen geamputeerde kameraden in rolstoeltjes mee.

Guerrillatoneel

Zij kamperen rond het Monument van Washington tegenover het Pentagon in de nog koude voorjaarsnachten. „Zij kloppen iedere dag weer bij de parlementariërs aan. Zij voeren guerrillatoneel op op de trappen van het Kapitoool en demonstren daar op vrijwilligers met speelgoedgeweren de wreedheden van „search and destroy”.

Nixons vietnamisatie, zeggen zij, is slechts kleurverandering der doden. De krijgsgevangenen laat Noord-Vietnam wel vrij als de Verenigde Staten ophouden met vechten en bombarderen. Een gezamenlijke kranstegging bij de graven van in Vietnam gevallen op het Nationale Kerkhof van Arlington kon gisteren pas plaatsvinden nadat zij eerst was verboden.

Een schrijnende situatie. Vooral indien men hun steeds herhaalde zelfbeschuldigen hoort over de gruwelen die zij moesten bedrijven. Een effectief argument wanneer een oorlog in vredesstijd het volksgeweten te zwaar gaat belasten.

Weer moratorium?

De grote vraag is natuurlijk hoeveel demonstranten die niet in Vietnam zijn geweest er zaterdag hier per extra bus, trein en vliegtuig binnenkomen om

ook al niet de president maar het parlement te belegeren. Honderdduizend zoals de organisatoren zelf zeggen te verwachten of drie à vierhonderdduizend zoals bij het Vietnam-moratorium anderhalf jaar geleden?

Omdat de coördinerende National Peace Action Coalition een vreedzame demonstratie wenst waaraan alle goedwillenden van Quakers tot vrouwenbewegingen kunnen deelnemen, hebben politici der oppositie zoals de Democratische presidentschapskandidaat Muskie steun toegezegd.

En omdat dergelijke massamarsen hier nu een wat vermoeide en vermoeiende routine zijn geworden kon de regering vlot de vergunningen leveren. Zelfs vice-president Agnew die als Senaatsvoorzitter bij afwezigheid van de voorzitter van het Huis Albert de soevereiniteit heeft over de omgeving van het Kapitoool, kon zijn ja uitspreken. Ook is van de beschermende rij van bussen rond het Witte Huis deze keer afgezien. Dit wegens de slechte image die een en ander vorige keer opriep.

Geïnfiltreerd

Maar „slimme” journalisten hebben al uitgevist dat de kern der organisatoren toch weer geïnfiltreerd en beheerst wordt door de trotskistische Socialist Workers Party met haar Young Socialist Alliance die twee jaar geleden de radicale Student for Democratic Action veroverde en onder de dekmantel van het Vietnamprotest heel andere zaken nastreeft... Een onaangename zaak dus voor Muskie als er iets misgaat.

Bovendien zullen voor het eerst in de Third World Task Force georganiseerde negers deelnemen die Vietnam en milieubescherming anders een blanke zorg achten. Nu zij met 12.000 van de 50.000 doden meer dan dubbel zoveel levens opofferden aan deze oorlog dan hun bevolkingsdeel rechtvaardigt, komen zij in actie.

Demonstratiemoehd

Natuurlijk rekent men erop dat Amerika en de jeugd langzamerhand demonstratiemoehd zijn geworden en dus de omvang van het moratorium van november 1969 niet wordt bereikt. Maar zelfs dat zal de indruk van een bijna unanieme Amerikaanse eis aan het parlement en dus indirect aan Nixon niet kunnen verhinderen.

Hoe onverwacht groot de opkomst nog kan zijn bewees deze zondag een protestbijeenkomst in het anders consercaiee Rhode Island die door de Democratische senatoren Birch Bay en Muskie en de Republikeinse afgevaardigde McCloskey uit Californië werd toegesproken.

De laatste, een rondborstige en sympathieke ex-officier, dreigt als Nixon de oorlog niet onmiddellijk beëindigt volgend jaar „Republikeins tegenkandidaat te worden voor het presidentschap. Een rol die McCarty in 1968 onder de Democraten speelde.

Kans op botsingen tussen demonstranten en politie

22-4-71

Het Amerikaanse Hooggerichtshof heeft woensdag de regering gemachtigd enkele honderden oudstrijders te verwijderen uit een openbaar park bij Witte Huis en Capitoel, waar zij al twee dagen en nachten kamperen. De veteranen hebben gedreigd zich daartegen te zullen verzetten.

De oudstrijders wensen dat onmiddellijk een einde aan de oorlog wordt gemaakt. De regering wil ze uit het park weg hebben voor de komst van tienduizenden andere betogers die dit weekeinde in Washington

een grootscheepse manifestatie tegen de oorlog gaan houden. De kans dat het tot botsingen komt tussen de „parkbewoners” en de politie, is door de gerechtelijke uitspraak aanzienlijk groter geworden.

Scherpe aanvallen van senator Edward Kennedy op uitlatingen van regeringsfunctionarissen en even scherpe commentaren van oudstrijders uit Vietnam, die deelnemen aan een campagne tegen de oorlog, markeerden woensdag de opening van een tweedaagse hoorzitting van de

Senaats-subcommissie voor vluchtelingenzaken.

Edward Kennedy, die voorzitter is van deze subcommissie, sprak van een dagelijks bloedbad in Indochina, en verklaarde dat de afgelopen twee jaar onder de burgerbevolking daar wel 45.000 doden zijn gevallen, velen als gevolg van Amerikaanse bombardementen.

Regeringsfunctionaris William Colby, die de supervisie heeft over het programma voor civiele hulp en plattelandsonwikkeling in Zuid-Vietnam, deelde mee dat

sinds 1964 in dat land naar schatting 5,3 miljoen burgers vluchtelingen waren geworden of schade aan hun eigendommen hadden opgelopen. Ongeveer 900.000 van hen waren teruggekeerd naar hun dorpen.

Toen Colby verklaarde dat de regering zich niet alleen bezighield met het dagelijkse vluchtelingenvraagstuk maar ook wederopbouw van het verscheurde land nastreefde, onderbrak senator Kennedy hem met de woorden: „Dat horen we al zo'n vijf, zes jaar”. Zijn subcommissie

was tot de conclusie gekomen dat er van enige verbetering geen sprake was.

De oorlogsveteranen protesteerden onder meer toen Robert Nooter, plv. hoofd van de afdeling Vietnam van het bureau voor Internationale ontwikkeling, over „vuurverkenning” sprak — waarbij soldaten op een gebied schoten afvuren om mogelijke vijanden op te jagen. Senator Kennedy vroeg of er nog een andere benaming was voor die taktiek, waarop verscheidene oudstrijders „genocide” en „moord” riepen.

Expositie en veiling ten bate van Vietnam

AMSTERDAM, 23 april —
Op 28 april zullen Renate Rubinstein en Jan Blokker 's middags om vijf uur in Museum Fodor te Amsterdam een tentoonstelling openen van ongeveer 350 foto's die door een aantal Nederlandse fotografen zijn afgestaan ten bate van het Medisch Comité Nederland-Vietnam. Alle foto's zullen na afloop van de tentoonstelling, op 8 mei, vanaf half vier door Koos Postema worden geveild.

Speciaal voor deze expositie, en eveneens ten bate van het comité heeft Anton Beeke een poster ontworpen, waarvan de uitgave door zes drukkerijen gratis is verzorgd. Deze poster zal behalve in Fodor in verscheidene Amsterdamse winkels te koop zijn.

NIXON ZOU ONTEVREDEN ZIJN OVER AGNEW

WASHINGTON, 22 april — De politieke toekomst van vice-president Spiro Agnew lijkt bewolkt nadat het Witte Huis gisteren een bericht weigerde te bevestigen noch te ontkennen dat president Nixon ontevreden over hem is.

De presidentiële woordvoerder Ronald Ziegler weigerde commentaar op geruchten dat Nixon weinig ingenomen is met de reserves die Agnew zou hebben uitgesproken ten aanzien van de jongste toenaderingspogingen tegenover communistisch China.

Ziegler zei dat hij zich niet in pogingen wilde laten betrekken om een wig te drijven tussen de president en zijn vice-president. Op de vraag of Nixon geïrriteerd was over de aan Agnew toegeschreven verklaring vroeg Ziegler gevat „Welke verklaring?”

De berichten over Nixons irritatie waren gepubliceerd door de Washington Post. Ziegler zei

daarop: „De president vertrouwt erop dat de vice-president en alle leden van de regering de initiatieven steunen die de president heeft genomen.”

Bezorgd

Agnew zou volgens persverslagen in Williamsburg, Virginia, hebben gezegd vóór de uiteindelijke beslissingen over het beleid tegenover China werden genomen zijn bedenkingen te hebben geuit. Volgens de Washington Post heeft de president tegenover zijn medewerkers uiting gegeven aan zijn bezorgdheid over de gevolgen van Agnews kritiek op de toekomstige politiek en op de betrekkingen zowel met Peking als met de nationalistische Formosa.

De vice-president zegt dat het gesprek in Williamsburg met verslaggevers vertrouwelijk was

en dat zijn vertrouwen is beschaamd. Agnew had daar gezegd, aldus persberichten, dat de VS door de Chinese uitnodiging aan het Amerikaanse tafeltennisteam in de val gelokt waren en dat het sportbezoek aan China een fout was omdat het zou kunnen leiden naar een ondermijning van de Amerikaanse teun aan de nationalistische.

Het Witte Huis en het State Department toonden gisteren dat zij het volledig eens zijn over de politiek jegens China en dat het Chinese tafeltennisteam visa zal krijgen wanneer het naar de VS komt. De datum voor dat tegenbezoek is nog niet vastgesteld.

President Nixon heeft inmiddels het ere-lidmaatschap van de Amerikaanse tafeltennisbond aanvaard. De leider van het team dat een bezoek aan China bracht werd vandaag op het Witte Huis ontvangen. (Reuter/AP)

Vietnam-protest in senaatscommissie

„Beperkte inval” in Washington

WASHINGTON, 22 april (Reuter) — Scherpe aanvallen van senator Edward Kennedy op uitspraken van regeringsfunctionarissen en even scherpe commentaren van oudstrijders uit Vietnam, die deelnemen aan een campagne tegen de oorlog, markeerden de opening van een tweedaagse hoorzitting van de Amerikaanse senaats-subcommissie voor vluchtelingzaken.

Edward Kennedy, die voorzitter is van deze subcommissie, sprak van een dagelijks bloedbad in Indo-China, en verklaarde dat de afgelopen twee jaar onder de burgerbevolking daar wel 45.000 doden zijn gevallen, velen als gevolg van Amerikaanse bombardementen. Regeringsfunctionaris William Colby, die de supervisie heeft over het program voor civiele hulp en plattelandsonwikkeling in Zuid-Vietnam, deelde mee dat sinds 1964 in dat land naar schatting 5,3 miljoen burgers vluchtelingen waren geworden of schade aan hun eigendommen hadden opgelopen. Ongeveer 900.000 van hen waren teruggekeerd naar hun dorpen

Dat is een leugen

Toen Colby verklaarde dat de regering zich niet alleen bezighoudt met het dagelijkse vluchtelingenvraagstuk maar ook wederopbouw van het verscheurde land nastreeft, onderbrak senator Kennedy hem met de woorden: „Dat horen we al zo'n vijf, zes jaar”. Zijn subcommissie is tot de conclusie gekomen dat er van enige verbetering geen sprake is. Toen Colby betoogde dat de grootste zelfstandige oorzaak van het vluchtelingenprobleem het communistische tets-offensief van 1968 was, antwoordden de

oudstrijders (van wie er enkele tientallen in het kleine zaaltje opeen zaten gepakt) afkeurend, en een van hen schreeuwde: „Dat is een leugen”.

Vuurverkenning

De oorlogsveteranen protesteerden opnieuw toen Robert Nooter, plaatsvervangend hoofd van de afdeling Vietnam van het bureau voor internationale ontwikkeling, over „vuurverkenning” sprak — waarbij soldaten op een gebied schoten afvuren om mogelijke vijanden op te jagen. Senator Kennedy vroeg of er nog een andere benaming was voor die taktiek, waarop verscheidene oudstrijders „genocide” er „moord” riepen.

Ongeveer 150 veteranen die eveneens tegen de oorlog in Vietnam protesteren, meldden zich gisteren bij het ministerie van defensie in Washington als oorlogsmisdadigers, maar werden weggestuurd door een generaal van de luchtmacht. „Wij nemen geen Amerikanen gevangen”, aldus brigade-generaal Daniel James.

Zoek-en-vernietig

Het Amerikaanse hooggerechtshof heeft de regering gemachtigd, enkele honderden oudstrijders te verwijderen uit een openbaar park bij Witte Huis en Capitoel, waar zij al twee dagen en nachten kamperen. De veteranen hebben bedreigd zich daartegen te zullen verzetten. Zij zeggen dat ze deelnemen aan een „beperkte inval” in het district Columbia, een term die ze ontleend hebben aan de recente militaire operatie in Laos.

Ze trekken met namaakgeweren door diverse wijken in „zoek-en-vernietig”-acties, en proberen congresleden te bewerken. De oudstrijders wensen dat onmiddellijk een einde aan de oorlog wordt gemaakt. De regering wil ze uit het park verwijderen.

komt van tienduizenden andere betogers die dit weekeinde in Washington een grootscheepse manifestatie tegen de oorlog gaan houden. De kans dat het tot botsingen komt tussen de „parkbewoners” en de politie, is door de gerechtelijke uitspraak aanzienlijk groter geworden. Eerder op de dag waren elf oudstrijders in het gebouw van het hooggerechtshof gearresteerd wegens onwettige aanwezigheid.

Veteranenprotest in Washington mondt uit in massale demonstratie

WASHINGTON, 23 april — Het protest tegen de oorlog in Vietnam dat morgen moet uitmonden in één grootse demonstratie in de Amerikaanse hoofdstad neemt langzamerhand de vormen aan van de massale moratorium-actie die in het najaar van 1969 honderdduizenden Amerikanen in het geweer bracht tegen de regeringspolitiek in Zuidoost-Azië.

Vanaf het midden van deze week stromen duizenden betogers Washington binnen om zich aan te sluiten bij de navrante demonstratie die Vietnamveteranen, een aantal van hen in rolstoelen, in de omgeving van de regeringsgebouwen houden. Schattingen van de menigten die morgen zullen deelnemen aan protestbijeenkomsten, kerkdiensten en vergaderingen met Congresleden lopen op tot drie-

straties is die van de „bezorgde officieren”, die 2500 geuniformeerde officieren hoopt bijeen te krijgen bij een herdenkingsdienst voor de slachtoffers van de oorlog.

Intussen heeft in de Senaat de voormalige Amerikaanse ambassadeur in Laos, Sullivan, de beschuldigingen tegengesproken dat de verheviging van de bombardementen op Laos de belangrijkste oorzaak vormen van de groei van het aantal vluchtelingen in dat land.

Die beschuldigingen waren geuit door de Democratische senator Edward Kennedy en de Republikeinse afgevaardigde Paul McCloskey. Volgens Sullivan wordt de vluchtelingenstroom vooral veroorzaakt door de constante druk van Noordvietnamese troepen in het noorden van Laos. Maar hij moest toegeven dat bombardementen op de Kruikenvlakte in centraal-Laos het ontstaan van kampen voor 20.000 vluchtelingen noodzakelijk had gemaakt.

Hanoi verheugd

Bij de 110de zitting van

de delegaties van Hanoi en het Nationale bevrijdingsfront zich verheugd betoond over de demonstraties in Washington. Xuan Thuy, de leider van de Noordvietnamese afvaardiging betuigde zijn „diepe gevoel en sympathie voor die moedige Amerikanen”.

President Nixon werd er intussen door de communistische delegaties van beschuldigd dat hij een nieuwe voorwaarde voor de terugtrekking van de Amerikaanse troepen heeft gesteld. Xuan Thuy doelde daarbij op een uitlating van de president van vorige week vrijdag dat Amerikaanse troepen in Zuid-Vietnam zullen blijven totdat de regering in Saigon een vermoegen heeft ontwikkeld om het land te verdedigen.

Thuy vroeg zich af hoe men kan weten wanneer Saigon een dergelijk stadium heeft bereikt en noemde Nixons condities cynisch voorveerders van alle

Oud-strijders uit Vietnam opgepakt in Washington

WASHINGTON, 23 april (AP, Reuter) — Honderdvijftig Vietnam-veteranen zijn gearresteerd nadat zij op de trappen van het hooggerechtshof in Washington geëist hadden, dat het hof zich uitsprekt over de grondwettigheid van de oorlog in Vietnam. Het gebouw werd afgesloten toen de groep plotseling verscheen. De demonstranten wilden slechts als arrestanten het terrein verlaten.

Er waren enkele ogenblikken van spanning toen de politie weigerde een aantal invaliden, onder wie een jongeman in een rolstoel die beide benen verloren had, te arresteren. De politie van het hooggerechtshof vroeg Washington om versterkingen en bussen om de arrestanten weg te voeren. Deze vertrokken met de handen boven het hoofd gevouwen in de houding van krijgsgevangenen.

De demonstranten hadden voor hun arrestatie luid geprotesteerd tegen de Amerikaanse deelneming aan de oorlog in Vietnam en tegen de beslissing van het hof, waarbij het kamperen in een park in Washington verboden werd. Ondanks deze beslissing hadden in totaal ruim 1.000 Vietnam-veteranen de nacht in het park doorgebracht.

Senator Edmund S. Muskie heeft in een televisieuitzending verklaard dat de oorlog in Indo-China een „verkeerde oorlog is. Het Amerikaanse volk weet dit en wij willen er een einde aan maken”. De senator uit Maine was met vijf andere potentiële democratische kandidaten voor de komende presidentsverkiezingen naar de televisiestudio gekomen. Allen oefenden zij kritiek uit op het Amerikaanse beleid in Indo-China en deden zij een beroep op president Nixon een einde te maken aan de oorlog.

Muskie zei dat de uitzending ook een beroep wilde zijn op de „rede en het geweten” van het Amerikaanse volk.

De senatoren, met uitzondering van Henry M. Jackson, verklaarden zich voorstander van het vaststellen van een datum voor de definitieve terugtrekking van de Amerikaanse strijdkrachten uit Vietnam.

Dit is volgens hen de beste manier om de impasse bij de Parijse Vietnam-besprekingen te verbreken en de vrijlating van de Amerikaanse krijgsgevangenen te bewerkstelligen.

Datum

Jackson verklaarde echter wel te kunnen begrijpen dat velen een datum willen zien vastgesteld voor de beëindiging van de Amerikaanse rol in Vietnam „omdat er al te veel beloften niet zijn uitgekomen”. Hij drong er bij de regering op aan het volk voortdurend en getrouw verslag uit te brengen van het verloop van de oorlog. Behalve Muskie en Jackson spraken in het programma, dat door ABC werd

uitgezonden, nog de senatoren Hubert H. Humphrey, George S. McGovern, Birch E. Bayh en Harold E. Hughes.

Het programma werd geopend en gesloten door Lawrence O'Brien, de nationale voorzitter van de Democratische partij. O'Brien wees erop dat in de democratische partij weliswaar verschillend wordt gedacht over onderdelen van het beleid dat in Indo-China dient te worden gevoerd, maar dat de overtuiging veld wint dat er een vaste datum dient te worden gesteld voor de totale terugtrekking der Amerikaanse strijdkrachten uit Indo-China.

Betoging in Verenigde Staten tegen 'Vietnam' trappen tegen een deur die toch al open staat

Door onze correspondent

E. G. LACHMAN

WASHINGTON, 24 april — Met vakantie lijkt alles goed en de terugkeer naar de werkroutine stemt altijd grijs. Maar wat bij terugkeer in de Verenigde Staten na twee maanden verlof toch, ook afgezien van de subjectieve standplaats, opvalt is het ontzaglijke verschil nu tussen daar en hier.

Een welvarend, onbezorgd, bijna genotzuchtig Europa. Een gespannen, ontevreden en gefrustreerd Amerika dat als een zware last op ieders schouders moet drukken. De grote innerlijke crisis, nu al sinds de moord op president Kennedy acht jaar geleden, heeft dit land van de glimlach en het optimisme gemaakt tot een land van wroeging, twijfel en diepe ontevredenheid. Dat is niets nieuws.

Wel nieuw is een grote verandering in twee maanden tijds. Herfst en winter leken inkeer te brengen. Nu is, wegens het voorjaar, maar vooral wegens Vietnam weer alles losgewoeld. Er zijn geen haviken meer of duiven, hoorden we een conservatieve senator roepen die met Paasverlof bij zijn kiezers was geweest. Er zijn alleen nog grotere en kleinere duiven. Plotse-ling vindt iedereen het zinloos om, zoals een Britse journalist schreef: „Vier landen te bombarderen en twee binnen te vallen om zich uit één land terug te trekken”. Zelfs Nixons adviseur Kissinger spreekt over een nachtmerrie.

Open deur

Uiterlijk moet dat dan weer vandaag blijken wanneer hier voor de zoveelste keer een grote demonstratie wordt gehouden. Net als in Vietnam de body count zal het aantal demonstranten dan weer winst of verlies moeten bepalen. Maar de uitroep van de senator duidt al de beperking aan van het belang daarvan. Voor zeer velen blijft het een open trappen van een open deur.

Sinds Cambodja vorig jaar is het land wat demonstratiemoe geworden. En bovendien willen de meesten nu toch wel geloven dat Nixon het meent wanneer hij zegt dat hij vertrekt. Het is nu meer een gewetenszaak geworden die dieper gaat dan de

aanleiding, Vietnam, en het luidruchtig protest daartegen.

Daarom maakt de wat geforceerd-theatrale aanwezigheid hier van een duizend jongelui in camouflagepakken en met lange haren, die "er geweest zijn" toch wel indruk. Zij hebben immers recht van spreken. Natuurlijk vertegenwoordigen zij de 2,5 miljoen niet die er ook zijn geweest. Natuurlijk is hun guerrillatoneel op de trappen van het Kapitol, het zich melden als oorlogsmisdadigers bij het Pentagon om gearresteerd te worden en het ontvangen van de op politiek beluste politici van de oppositie in hun kamp hoofdzakelijk tv-reclametechniek.

Maar de regering gaf er een reliëf aan waarvan de veteranen kunnen smullen. Door de deuren van de Nationale Begraafplaats Arlington gesloten houden toen ze er een krans wilden leggen. Door helemaal naar het Hoogste Gerechtshof te lopen om het kampeerverbod op de Mall tussen Kapitol en Witte Huis te doen bevestigen „wegens het gevaar op milieuvervuiling” aldus het ministerie van justitie.

Dat de veteranen met 480 tegen 400 besloten om het verbod te trotseren toont dat ook bij hen, net als op de universiteiten waar het gros van de demonstranten vandaan moet komen, radicale confrontaties niet meer in zijn. En de politie besloot dan ook niet op te treden. Zodat zij die per se gearresteerd wilden worden ten behoeve van de tv maar een sit-in gingen houden bij het Hoogste Gerechtshof om zich daar „krijgsgevangenen” te laten maken door de gemeentepolitie. Zulks al weigerde de politie de geamputeerden mee te nemen.

Zelfs de Republikeinse Star herinnerde tenslotte aan de gehate president Hoover die de veteranen uit de Eerste Wereldoorlog door de cavalerie liet verdrijven van dezelfde plaats. Die eisten geld, deze smeken om vrede. Daarom is hun roep: „we vechten voor dit land, we mogen er kamperen”, misschien nog indrukwekkender dan hun aanwezigheid. Want die roep ontzenuwt Nixons argument dat 50.000 Amerikaanse gevallen in Vietnam niet verraden mogen worden door een snelle aftocht. Wie is er geweest, wie heeft er gevochten, wie heeft de prijs betaald: hij of zij?

Om nog maar te zwijgen over een president die het opneemt voor een oorlogsmisdadiger als Calley maar hen die vechten en leden het kamperen op regeringsterrein wil verbieden.

In zwart en wit zullen de Nederlandse tv-kijkers het nog allemaal zien. Hoeveel het zegt over wat er in werkelijkheid aan de gang is, is een andere vraag. Vandaar dat Nixon eigenlijk wel gelijk heeft om dit weekeinde toevallig in Camp David te zijn en volgende week in Californië teneinde daar de terugkerende Eerste Mariniersdivisie te begroeten. Maar hij had even goed „je vous ai compris” kunnen roepen zoals de Gaulle indertijd tot de pieds noirs in Algiers die juist niet wegwilden.

Zijn vertrek nu lijkt nog onhandiger dan de aankondiging vorig jaar dat hij op de tv naar een voetbalwedstrijd keek toen

tienduizenden op een hete zondagmiddag voor het Witte Huis protesteerden tegen de inval in Cambodja. Nixons vertrek wekt juist, omdat de demonstraties zich deze keer op het parlement en niet op het Witte Huis richtten, de indruk van angst in plaats van die van onverschilligheid of zorg om niet provocerend te werken.

Belangrijker dan dit alles lijkt de stemming op de universiteiten. De afkeer en woede staan als een paal boven water. 248 Presidenten van studentenverenigingen schreven Nixon om een snelle aftocht te eisen. Het volksvredesverdrag dat de Nationale Studentenvereniging met Noord-Vietnam sloot werd door

de studenten op twintig universiteiten geratificeerd.

Maar tegelijk is evenredig aan het afgenomen aantal dat voor de dienst wordt opgeroepen zowel het radicalisme als het enthousiasme voor demonstraties verminderd. De Nobelprijswinnaar prof. Wald kreeg toen hij deze week in Harvard wilde werven voor de tocht naar Washington precies drie luisteraars. Nu de vervreemding een cultuurpatroon werd voor de Amerikaanse jeugd is ook de aanval op de machtsstructuur een oudbakken zaak.

Vandaar dat waarschijnlijk toch nog de houding van de politici en de opinie makende gemeente die van het volk het zuiverst weerspiegelt. Er zijn inderdaad geen haviken meer. Zelfs acht, anders conservatieve, Republikeinse senatoren eisten van Nixon terugtrekking van alle Amerikaanse troepen in 1972. Nixons argumentatie dat men niet weg kan totdat de Amerikaanse krijgsgevangenen zijn vrijgelaten vindt bijna geen verdedigers.

Velen wijzen erop dat de Noord-Vietnamezen in 1954 na de Franse aftocht alle Franse gevangenen vrijlieten. Maar het argument dat de Amerikaanse soldaten moeten blijven om Zuid-Vietnam „een kans” te geven maakt meer indruk. „Niet de zekerheid” zei Nixon, „maar de capaciteit” om vrij te blijven. Een kans dus op die vrijheid en niet de vrijheid zelf.

Voegt men bij deze beperking nog het feit dat hij zoals hij na de operatie in Laos deed, zelf kan bepalen wanneer de vietnamisatie van de oorlog is geslaagd en bovendien naar willekeur het aantal in 1972 overblijvende Amerikaanse troepen kan bepalen, dan is de wat ambivalente houding van velen in het Congres begrijpelijk.

Zij zullen wel meegaan met de stemming van de dag die zij zo duidelijk aanvoelen. Maar een meerderheid zou slechts stemmen voor een resolutie die in zo algemene termen is gesteld dat ook Nixon er vrede mee kan hebben. De Republikeinen hebben in het volgende verkiezingsjaar zijn hulp nodig. En de Democraten moeten vrezen dat de president zijn dreiging waar maakt. Dat namelijk in 1972 Vietnam geen politieke inzet meer is. Vandaar dat de demonstratie van vandaag de uiting dreigt te worden van een zo algemene wens dat er alleen tegen een deur wordt getrapt die toch al openstaat.

trappen van het Congresgebouw in Washington geworpen uit protest tegen de voortzetting van de oorlog.

In een lange rij trokken zij langs het Capitol, waarbij ze een voor een bij een microfoon stilstaarden, hun naam, woonplaats en vroeger onderdeel bekendmaakten en in sommige gevallen nog een kort toespraakje hielden.

„Het is rommel, 't betekent niets”, zei een ex-soldaat voor hij een half dozijn medailles naar het Congresgebouw gooide.

De campagne van oud-strijders tegen de oorlog duurt al de hele week. Een massabetoging, waarvoor de organisatoren wel 300.000 deelnemers in Washington verwachten, zal vandaag de climax vormen. De regering heeft troepen in staat van paraatheid gebracht met het oog op eventuele ongeregeldeheden. Om hoeveel man het gaat is niet bekend. De maatregel is genomen om verzoek van het ministerie van justitie. Een woordvoerder van het departement van buitenlandse zaken onderschreef dat het een normale voorzorgsmaatregel betreft, en dat geen troepen naar Washington zelf worden overgebracht.

Veel oud-strijders wierpen medailles, uniformstukken, dienstpapieren en namaakgeweren met een zwaai alsof het handgranaten waren over een twee meter hoge versperring naar het standbeeld van John Marshall, de eerste president van het Hoogerechtshof.

Vervolgens begaven enkele oorlogsveteranen zich naar een speciale hoorzitting in het Congresgebouw, georganiseerd door de Democratische senator en presidentskandidaat McGovern, om verslag te doen van de gruwelen die door de Amerikanen in Zuid-Vietnam zijn bedreven. (Reuter)

Lon Nol weer premier

PHNOM PENH, 24 april — Maarschalk Lon Nol, de Cambodjaanse militaire leider die dinsdag zijn ontslag had ingediend als premier, heeft gisteren een nieuw kabinet samengesteld. Lon Nol blijft zelf, zoals al werd verwacht, premier.

Er zijn drie vice-premiers benoemd, onder wie Lon Nols rechterhand Sirik Matak. De woensdag tot maarschalk benoemde leider had zijn ontslag en daarmee het ontslag van het hele kabinet dinsdag ingediend om gezondheidsredenen. In februari heeft de premier een beroerte gehad die hem gedeeltelijk verlamde.

PROTEST VOOR KAPITOOLO

Veteranen zijn tegen Vietnam

WASHINGTON, 24 april (Reuter) — Honderden Amerikaanse oud-strijders hebben vrijdag hun onderscheidingen uit de Vietnamese oorlog op de trappen van het Congresgebouw in Washington geworpen uit protest tegen de voortzetting van de oorlog.

In een lange rij trokken zij langs het Kapitol, waarbij ze één voor één bij de microfoon stilhielden, hun naam, woonplaats en vroeger onderdeel bekendmaakten en in sommige gevallen nog een kort toespraakje hielden. „Het is rommel, het betekent niets”, zei een ex-soldaat voor hij een half dozijn medailles naar het Congresgebouw gooide.

Veel oud-strijders wierpen medailles, uniformstukken, dienstpapieren en namaakgeweren met een zwaai alsof het handgranaten waren over een twee meter hoge versperring naar het standbeeld van John Marshall, de eerste president van het Hooggerechtshof.

Vervolgens begaven enkele oor-

logsveteranen zich naar een speciale hoorzitting in het Congresgebouw, georganiseerd door de Democratische senator en presidentskandidaat George McGovern, om verslag te doen van gruwelen, die door de Amerikanen in Zuid-Vietnam zijn bedreven.

De campagne van oud-strijders tegen de oorlog duurt al de hele week. Een massabetoging waarvoor de organisatoren wel driehonderd-duizend deelnemers in Washington verwachten, zal vanmiddag de climax vormen.

De regering heeft troepen in staat van paraatheid gebracht met het oog op eventuele ernstige onregeligheden. Om hoeveel man het gaat is niet bekend. De maatregel is genomen op verzoek van het ministerie van justitie.

Een woordvoerder van het departement van buitenlandse zaken onderstreepte dat het een normale voorzorgsmaatregel betreft, en dat geen troepen naar Washington zelf worden overgebracht.

Nieuw offensief van Hanoi dreigt

SAIGON, 26 maart (Reuter, AP) — Een nieuw offensief van Noord-Vietnam dreigt, volgens Amerikaanse militaire woordvoerders.

Hanoi heeft infanterie- en artillerie-eenheden ingezet in de gedemilitariseerde zone tussen Noord- en Zuid-Vietnam, hetgeen volgens de Amerikanen een schending kan zijn van het drie jaar geleden tussen Washington en Hanoi overeengekomen op grond waarvan destijds de luchtaanvallen op Noord-Vietnam werden gestaakt. De Amerikanen hebben Hanoi herhaaldelijk gewaarschuwd, dat troepenbewegingen in de gedemilitariseerde zone als schendingen van het „vergelijk van 1968" zouden worden beschouwd.

Amerikaanse verkenningsvliegtuigen hebben de Noordvietnamese troepenbewegingen de afgelopen weken waargenomen, aldus deelde het Amerikaanse ministerie van defensie mee. Hanoi zou ook raketten in de gedemilitariseerde zone hebben geïnstalleerd, samen met geschutsbatterijen. Hierdoor zou de Amerikaanse basis Khe Sanh, een vooruitgeschoven post in het noorden van Zuid-Vietnam, een te gemakkelijk doelwit voor de Noordvietnamezen zijn geworden. Zoals bekend wordt de basis Khe Sanh op het ogenblik door de Amerikanen ontruimd. Binnen een week moeten de 3000 daar gelegerde Amerikaanse militairen vertrokken zijn.

In Hanoi heeft de Noordvietnamese commissie voor onderzoek van Amerikaanse oorlogsmisdaden donderdag bekendgemaakt dat de Amerikaanse bombardementen op de Noordvietnamese provincies Quang Binh en Ha Tinh aan zeker 100 mensen het leven hebben gekost. Volgens het communiqué voert de Amerikaanse luchtmacht dagelijks vluchten uit.

Het Amerikaanse opperbevel in Saigon heeft bekendgemaakt dat sinds het begin van de oorlog in Zuidoost-Azië (1 januari 1961) 44.730 Amerikaanse militairen bij gevechtshandelingen zijn gesneuveld. Bij „niet-vijandige acties" zijn nog 9364 Amerikanen om het leven gekomen. Volgens de Amerikaanse schatting hebben de Noordvietnamezen en de Vietcong in die periode 723.318 man verloren. De totale Zuidvietnamese verliescijfers zijn niet bekendgemaakt.

Een democratisch lid van het Amerikaanse congres heeft gezegd dat de Verenigde Staten Noord-Vietnam zouden moeten binnenvallen omdat dat de

enige redelijke manier is de Amerikaanse militairen, die in dat land krijgsgevangen worden gehouden, te bevrijden. In een verklaring voor de subcommissie van het Amerikaanse huis van afgevaardigden voor de buitenlandse betrekkingen zei de democratische afgevaardigde van Louisiana, John R. Rarick, dat hij niet geloofde dat dit tot Russische of Chinese interventie of zelfs een Derde Wereldoorlog zou leiden.

„Gevangenen VS vrij bij vaststelling einddatum”

7/11/68

PARIJS, 26 april — Twee Amerikaanse Congresleden hebben zaterdag in Parijs verklaard, van Noordvietnamese afgevaardigden bij het vredesgesprek de verzekering te hebben gekregen dat alle krijgsgevangenen in vrijheid zullen worden gesteld zodra president Nixon een datum vaststelt voor de volledige terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam.

De twee democratische afgevaardigden hebben twee uur gesproken met de plaatsvervan-

gend leider van de Noordvietnamese delegatie, Nguyen Minh Vy, en andere functionarissen uit Hanoi. Vy had meegedeeld dat Nixon „de Noordvietnamsen eenvoudig niet kan dwingen tot vrijlating van de Amerikaanse krijgsgevangenen door bombardementen”.

Verder had hij gezegd „dat zijn regering alle gevangen genomen Amerikaanse piloten los zal laten zodra de Amerikaanse president een datum voor troepenterugtrekking vaststelt”.

Vy had ook gezegd dat de Amerikaanse aanvallen en bombardementen op Noord-Vietnam moeten ophouden voordat er weer beweging kan komen in het Parijse vredesgesprek.

Tran Van Lam

DEN HAAG, 26 april — De minister van buitenlandse zaken van Zuid-Vietnam, Tran Van Lam, zal 29 en 30 april een particulier bezoek aan Nederland brengen. Op het programma staat ook een kort beleefdheidsbezoek aan zijn Nederlandse ambtgenoot. (ANP)

Zijne

Vietnamdemonstratie „kleurt” Washington

Van een bijzondere correspondent

WASHINGTON, maandag

In dichte drommen trokken het weekeinde tussen de 200.000 en 500.000 demonstranten in een vrolijke optocht langs het Witte Huis in Washington: een kleurrijk protest tegen de oorlog in Vietnam.

Amerikanen uit alle lagen van de bevolking, onder wie een opvallend aantal ouderen, vertrokken 's ochtends van de trappen van het Capitool om langs de Pennsylvania Avenue een tocht van anderhalve kilometer te maken naar de residentie van president Nixon om hem duidelijk te maken: weg met de oorlog in Vietnam!

Eigen ordebewakers hielden de demonstranten in de gaten, maar nergens liep het uit de hand. Geen enkele keer hoefden zij op te treden, behalve bij mensen die last van hun voeten kregen. De ordewacht had meer weg van een „blarenwacht”.

Zelfs hadden de demonstranten een eigen vuilnisophaal-dienst die ervoor zorgde dat er geen snippertje papier achterbleef langs de marsroute naar het Witte Huis.

Een zelfde beeld gaf San Francisco aan de westkust te zien, waar zo'n 100.000 demonstranten eveneens tegen de oorlog in Vietnam „ageerden”. Als teken van protest droegen zij de Amerikaanse vlag ondersteboven mee.

(Washington Post-dienst)

HONDERDDUIZENDEN DEELNEMERS

Waardige massa-betogingen in Amerika tegen Vietnam

Congresleden spreken met delegatie Hanoi

WASHINGTON, 26 april (AFP, DPA, Reuter) — Honderdduizenden mensen hebben zich zaterdag na een mars door Washington bij het Congresgebouw verzameld voor een protestbijeenkomst tegen de oorlog in Vietnam. De schattingen van het aantal deelnemers liepen uiteen van tweehonderdduizend tot een half miljoen.

Bij het vertrek van de betogers in prachtig weer uit een park bij het Witte Huis bedroeg hun aantal ruim honderdduizend, maar dit groeide tijdens de optocht snel aan. De vredesmars begon een uur eerder dan het plan was, kennelijk omdat er toen al zoveel deelnemers waren die bovendien trappelden van ongeduld om te beginnen.

Met een afdeling oorlogsveteranen aan het hoofd, die al de hele week een campagne voerden voor onmiddellijke beëindiging van de oorlog, vertrok de stoet in zeer ontspannen sfeer, „Vrede nu, vrede nu“, scanderend.

Op hun weg ontmoetten zij twintig leden van de „Blanke Nationaal-Socialistische Partij“ in SS-uniform en met hakenkruisarmbanden om, zwaaiend met Amerikaanse vlaggen. De demonstranten jouwden „fascistische zwijnen“ en „sla ze dood“. De politie trok een kordon om de neo-nazi's en de ordedienst van de vredesbetogers wist lopen. Vijf neo-nazi's en vijf betogers werden gearresteerd.

De organisatoren van de manifestatie zeggen, dat nog nimmer een anti-oorlogsbetoging op zulk een brede basis is gehouden. Voor het eerst waren uit industriesteden in het noord-oosten vakbondsdelegaties voor de demonstratie naar Washington gekomen. Er liepen ook geestelijken mee. De grote meerderheid der betogers bestond uit blanke jongeren.

Tot de sprekers bij het Kapitol behoorden Corette King, dominee Ralph Abernathy, de democratische senator Vance Hartke en de moeder van Angela Davis. Toen de stoet het FBI-kantoor in het ministerie van jus-

titie passeerde, richtten de betogers in koor scheldwoorden aan het adres van FBI-chef Edgar Hoover. Het Witte Huis was slechts door een dun politiecordoon afgeschermd. President Nixon bracht het weekendin Camp David door.

Elders

Ook in San Francisco is een mars tegen de Vietnamese oorlog gehouden, georganiseerd door oud-strijders. De politie schatte het aantal deelnemers op vijftigduizend. Aan het hoofd van de stoet werd een invalide ex-militair in een rolstoel voortgeduwd. Daarachter droegen zes oudstrijders een met de Amerikaanse vlag overdekte doods-kist. Incidenten deden zich niet voor.

In verschillende Europese hoofdsteden werden zaterdag eveneens demonstraties gehouden.

In Londen verzamelden zich ongeveer 1500 demonstranten bij de Amerikaanse ambassade. Een Amerikaanse vlag werd verbrand. Drie personen werden gearresteerd, maar de demonstratie is verder zonder incidenten verlopen.

In Kopenhagen trokken meer dan 5000 demonstranten naar de Amerikaanse ambassade. De ambassade werd beschermd door 700 politieagenten. Er deden zich geen incidenten voor.

In Dublin zijn twaalf personen gearresteerd bij een demonstratie voor de Amerikaanse ambassade. Ook hier werd de Amerikaanse vlag verbrand. Vele honderden waren voor de demonstratie opgekomen.

Twee Amerikaanse congresleden hebben in Parijs verklaard, van

Noordvietnamese afgevaardigden naar de vredesconferentie de verzekering te hebben gekregen, dat alle krijgsgevangenen in vrijheid zullen worden gesteld zodra president Nixon een datum vaststelt voor de volledige terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam.

De democraten Rosenthal en Wolff — uit het Huis van Afgevaardigden hebben twee uur gesproken met de plaatsvervangende leider van de Noordvietnamese delegatie, Ngoejen Minh Vy, en andere functionarissen.

Vy zei, dat Nixon „de Noordvietnamezen eenvoudig niet kan dwingen tot vrijlating van de Amerikaanse krijgsgevangenen door bombardementen“. Hij merkte ook op „dat de Amerikaanse aanvallen en bombardementen op Noord-Vietnam moeten ophouden voordat er weer beweging kan komen in het Parijse vredesberaad.

Vietnam-protest brengt in de VS half miljoen betogers op de been

Door onze correspondent
E. G. LACHMAN

WASHINGTON, 26 april
— Meer dan een half miljoen meest jonge Amerikanen uit de spijkerbroekgeneratie en de lompennaristocratie hebben zaterdag hier in Washington en in San Francisco onder het motto „out now” in massademonstraties onmiddellijke Amerikaanse terugtrekking uit Vietnam geëist. Zij bewezen daarmee dat de openbare protestbeweging tegen de oorlog niet zo dood is als men dacht.

Dat hier in Washington meer dan tweehonderdduizend demonstranten langs het Witte Huis voor het eerst naar het Kapitaal trokken terwijl Nixon zich wijselijk in Camp David opsloot, honderdduizend meer dan de organisatoren hadden verwacht en minder dan bij het moratorium van 1969, wekte verbazing.

Ten eerste omdat, nu president Nixon het aantal Amerikaanse troepen in Vietnam al heeft gehalveerd en ze volgend jaar een bijna totale aftocht belooft, te verwachten was dat deze zevende demonstratie tegen Vietnam sinds 1965 voor velen doelloos zou lijken. Ten tweede omdat vooral onder de studenten een zekere demonstratiemoedeheid was geconstateerd. Geheel

nieuw was intussen dat voor het eerst in de protesten de thema's van „Amerikaans isolationisme en de dolkstootlegende voor kwamen waardoor de beweging van progressief Amerika tenslotte weleens het politieke rechts ten goede kan komen.

Ouderen

De organisatoren hadden veel moeite gedaan om de nadruk te leggen op de deelneming van ouderen, men zag dan ook spandoeken van de vakvereniging van stomerijpersoneel in Puerto Rico, de vereniging van Humanisten in Peoria (Illinois), de anti-atombomvrouwen en de oude en verouderende communistische partij, afdeling New York. De gemiddelde leeftijd lag toch beneden de 24 terwijl de afwezigheid van zwarten weer opviel.

Opvallend was de vrolijke rust van de demonstranten hier. In San Francisco werd de verandering tenslotte aan het eind door de radicaalste elementen overgenomen, zodat de officiële sprekers zich terugtrokken. In Washington kregen de radicale groepen die na afloop incidenten wilden uitlokken geen voet aan de grond. Dit hoewel vooral de trotskistische progressieve Labour-groep en andere radicale „doorbrekers” met vlugschriften en megafoons ijverig hun pseudo marxistische en socialistische leuzen verspreidden. Velen van de jongeren zijn met ruzzak en dekenrol aangekomen om deze week nog aan May Day-stooracties rond de ministeries deel te nemen in de hoop op een knokpartij tegen de politie die zaterdag niet aanwezig hoefde te zijn.

Voorwendsel

Bij deze acties van de radicalen is Vietnam duidelijk slechts voorwendsel voor eisen als een gegarandeerd minimuminkomen van 6.500 dollar voor allen en een politieke en sociale revolutie tegen de parlementaire democratie.

Hoofddruk uit de gesprekken met de demonstranten was dat de stemming heel wat minder opgewonden en scherp was dan vorig jaar mei toen het tegen de invasie van Cambodja ging. De demonstranten keerden zich dan ook minder tegen president Nixon als tegen de oorlog in het algemeen. De dag was niet emotioneel.

Het indrukwekkendst sprak de leider van de duizend jonge en gewonde oudgedienden die hier de hele vorige week demonstreerden, de luitenant van de marine John Kerry: „Dit is

niet een worsteling van een dag of van een maand maar een gevecht om onze levens”.

„Zij die welgeren om de waarheid uit te spreken, namelijk dat wij deze oorlog moesten verliezen, ontkennen de grootheid van dit land. Want alleen de waarheid maakt ons vrij. Wij zijn hier om hen die besluiten nemen te beïnvloeden. En als ze niet stemmen zoals wij willen, tegen deze onmenselijke oorlog, zullen wij de structuur van dit land veranderen. Dan zullen eens onze kinderen een toekomst kennen van hoop in plaats van wanhoop.”

Verbergen

Eerder vorige week had Kerry voor Fulbrights Senaatcommissie een nog indrukwekkender rede gehouden die waarschijnlijk het Amerikaanse geweten meer heeft opgewoeld dan alle massademonstraties. Tegenover de senatoren had deze jonge officier, die vorig jaar trachtte een zetel als Afgevaardigde te veroveren, de Democratische politici als president Johnson, McNamara, Rusk en hun adviseurs zoals Bundy aangeklaagd: „Die zich nu verbergen achter een scherm van rechtschapenheid”. „In geen enkel legeronderdeel laat men gewonden achter op het slagveld. Maar U”, aldus Kerry, „laat ons allen achter in de woestijn die wij op Uw bevel hebben aangericht”.

Kerry en zijn verminkte vrienden legden er de nadruk op dat zij patriotten zijn en hun uniform graag zullen dragen voor een rechtvaardige zaak, maar dat de politici ervoor zorg-

den dat zij de oorlog moesten verliezen.

Juist dat maakte hun overture tot de demonstratie die vrijdag eindigde met het wegwerpen van hun militaire onderscheidingen en een herdenkingsdienst in de kathedraal van Washington die door driehonderd actieve militairen werd bijgewoond, het allerontroerendst voor dit land.

Nieuw element

Een groot aantal andere sprekers op de vergadering zaterdag vroegen echter een omwenteling „zodat onze jeugd nooit meer uitgestuurd kan worden om andere volkeren te knechten”.

Tussen de woorden van de jonge soldaten en van de politieke redevoeringen in was het, ondanks de nog bijna vrolijke stemming zaterdag niet moeilijk het thema van Amerikaans isolationisme en dat van de dolkstootlegende te horen. Dat was het nieuwe element in de anti-oorlogsstemming van de laatste dagen en het protest over het vonnis tegen de oorlogsmisdadiger Calley, dat zowel van links als uit de uiterst rechtse hoek kwam.

Deze thema's van isolationisme en dolkstootlegende zouden van een beweging die oorspronkelijk een politiek progressief karakter had vrij snel een uiterst rechtse anti-establishment-golf kunnen maken. Daarin kan dan ook het jonge enthousiasme voor het pseudo-marxistische Nieuw Links opgaan. Het scheelt allemaal nog slechts een paar graden op de politieke windroos.

Dagorder Vietcong:

Nadat afgelopen week duizenden oudstrijders in Washington hebben gedemonstreerd tegen de oorlog in Vietnam krijgen hun nog vechtende geestverwanten steun van de vietcong.

„Val geen GI's aan die tegen oorlog zijn”

FINW

HONGKONG, 26 april — De Vietcong heeft vandaag zijn troepen bevel gegeven geen Amerikaanse militairen aan te vallen die zich verzetten tegen de oorlog in Vietnam en die niet handelend optreden tegen de Vietcong.

Het bevel werd uitgevaardigd door het opperbevel van de Vietcong en hier via de radio opgevangen. In de uitzending werd gezegd „geen Amerikaanse individuen en groepen aan te vallen die verzet plegen en die eisen dat zij naar de V.S. worden teruggestuurd,

— die zich verzetten tegen bevelen van het Amerikaanse opperbevel,

— die niet optreden tegen de strijdkrachten van het bevrijdingsleger,

— die niet de troepen van Saigon ondersteunen of helpen,

— die niet het recht van vrijheid schenden en het bezit en leven van Zuidvietnamezen niet bedreigen,

— die zich niet mengen in de binnenlandse aangelegenheden van het Zuidvietnamese volk en — die niet de strijd van het Zuidvietnamese volk tegen de Thieu-Ky-khiem klik bemoeilijken”.

Bevel wordt gegeven Amerikaanse militairen die proberen zich afzijdig te houden van gevechten met de Vietcong of die anti-oorlogsdocumenten bij zich hebben op menselijke wijze te behandelen.

Beloofd wordt Amerikaanse individuen en groepen van Ame-

rikaanse militairen die het Nationale Bevrijdingsfront en de Voorlopige revolutionaire regering van Zuidvietnam ondersteunen te begroeten en te belonen.

Ook moet de Vietcong Amerikaanse militairen helpen verbergen die in verzet zijn gekomen en die moeten onderduiken omdat zij zich verzetten tegen bevelen om militaire operaties uit te voeren. (AP)

Zie voor het Vietnamprotest in de VS pag. 4

„GI's vechten met Vietcong”

Door een onzer redacteurs

PARIJS, 27 april — Een aantal Amerikaanse militairen strijdt op het ogenblik in Vietnam aan de zijde van de Vietcong tegen de Amerikaanse strijdkrachten. Dit heeft een woordvoerder van de voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam gisteren op een persconferentie in Parijs gezegd.

Volgens de woordvoerder, Duong Dinh Thao, wordt geen dwang op Amerikaanse deserteurs uitgeoefend aan de gevechten deel te nemen. Als ze dit wel willen worden ze door ons met vreugde begroet, doch ze mogen ook naar hun land terugkeren of naar een ander land gaan. We zullen alles doen hen daarbij te helpen, aldus de woordvoerder.

Het Amerikaanse opperbevel in Saigon heeft naar aanleiding van de onthulling in Parijs gezegd, dat van tijd tot tijd rapporten worden ontvangen waaruit blijkt dat Amerikanen met de strijdkrachten van Noord-Vietnam en de Vietcong „meereizen”, maar dat tot dusver niet is vastgesteld of het hier vrijwillig of onvrijwillig „reizen” betreft.

De verklaring in Parijs werd afgelegd nadat eerder op de dag het opperbevel van de Vietcong een dagorder had uitgegeven waarin bevel wordt gegeven Amerikaanse soldaten die tegen de oorlog zijn en zich onthouden van vijandelikheden niet aan te vallen.

Woordvoerder Thao zei daarover: „Wij hebben voldoende inlichtingen via de Zuidvietnamese bevolking om te weten wie in de Amerikaanse strijdkrachten tegen president Nixons oorlog is en wie zich aan onze zijde wil scharen.”

Volgens Thao kunnen de GI's die tegen de oorlog zijn bereikt worden door het dagelijks contact dat de bevolking met de Amerikaanse soldaten heeft. De woordvoerder haalde voorts nog

een geval van desertie aan dat dateert van februari 1969.

Vrijgeleide

Een Amerikaanse sergeant die toen was overgelopen naar de Vietcong had daarna een vrijgeleide gekregen naar Zweden. Sindsdien was de sergeant teruggekeerd naar de VS waar

hem nu een proces wacht wegens verraad.

Over de demonstraties van de afgelopen week in de Ver. Staten zei Thao dat de Vietcong warme sympathie voelt voor de betogers en ervan op de hoogte is dat ook veel nu in Vietnam vechtende soldaten zich identificeren met de vredesbeweging. (AFP-Reuter-AP)

GROEIEND ONBEHAGEN

Door K. M. SCHREINER

Onverwacht groot is dit weekeinde de toeloop in de Verenigde Staten geweest naar de demonstraties tegen de oorlog in Vietnam.

Nieuw in de ontwikkeling is, dat niet alleen meer jongeren en in het bijzonder studenten tegen de oorlog demonstreren, maar ook categorieën van burgers, die men tot dusver meer tot de „zwijgende meerderheid” kon rekenen, die alles stil haar gang liet gaan als zij het thuis maar rustig had.

Nieuw is ook, dat een niet onbelangrijk aantal oudstrij-

eigen soldaten zijn gedood blijkens een mededeling van het Pentagon.

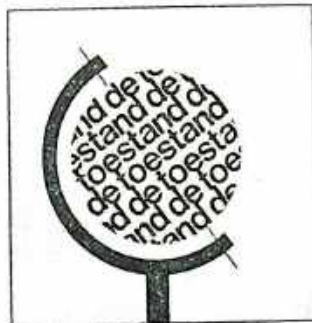
Onder de indruk van deze en andere gebeurtenissen begint de parlementaire oppositie tegen de oorlog in Vietnam duidelijk toe te nemen.

Zelfs een zo trouw aanhanger van Nixons beleid als de democraat Jackson pleit er thans voor zo spoedig en oprecht mogelijk te streven naar een wapenstilstand in Vietnam.

Er zijn twee manieren, waarop de Senaat president Nixon het vuur na aan de schenen zou kunnen leggen. De ene is een definitieve datum vast te stellen waarop de Amerikaanse troepen teruggetrokken moeten worden. Daarnaast zouden de president de financiële middelen ontnomen kunnen worden om de oorlog voort te zetten.

Het denkbeeld om een definitieve datum voor het vertrek vast te stellen wint veld onder de senatoren, maar duidelijk is ook, dat er thans nog geen meerderheid voor bestaat, evenmin als voor de tweede methode. Maar van beide kan niet meer worden gezegd dat het kansloze utopieën zijn van politieke zonderlingen. Thans is zeer wel denkbaar, dat zij over niet al te lange tijd tot binnen het bereik van het politiek mogelijke zullen vallen, naarmate het besef groeit, dat de oorlog in Vietnam schadelijke gevolgen begint te hebben voor de Amerikaanse maatschappij zelf.

Dat besef klonk duidelijk door in de woorden van de democraat Mansfield, waarmee hij in de Senaat mededeling deed van de moorden van Amerikaanse militairen onderling met behulp van fragmentatie-bommen. Er komen, zo zei hij, uit Vietnam zo vele dingen die onheilspellend zijn voor het Amerikaanse volk: deze moorden, corruptie, drugs, ziekten, meer dan 350.000 slachtoffers en het verlies van geld dat goed thuis zou kunnen worden besteed. De enige oplossing is volgens senator Mansfield de totale beëindiging van Amerika's actie in Vietnam.

ders demonstratief in het openbaar is gekomen met de eis een einde te maken aan de oorlog in Vietnam, waar naar hun mening Amerikanen zijn gesneuveld voor „het grootste niets in de geschiedenis”.

Deze oud-strijders hebben er ook de nadruk op gelegd, hoe zeer naar hun mening de gebeurtenissen in Vietnam het karakter hebben van een burgeroorlog.

Hoe groot de politieke betekenis van dergelijke manifestaties is hangt in belangrijke mate af van de indruk die zij op de Amerikaanse volksvertegenwoordigers maken, gezien ook andere ontwikkelingen die samenhangen met de oorlog in Vietnam.

Tot deze andere ontwikkelingen moet bijv. worden gerekend de aanzienlijke vermindering van de discipline in het Amerikaanse leger in Vietnam, die o.a. tot uiting komt in het feit dat vorig jaar meer dan 200 officieren door

Ook Cambodjanen vechten in Laos

PHNOM PENH, 28 april (Reuter) — Na de Zuidvietnamezen zijn nu ook de Cambodjanen in actie geweest tegen Noordvietnamese stellingen langs de Ho Tsjì Minh-route in Laos. Een officier van het 201ste Cambodjaanse bataljon zei in Phnom Penh, dat dit bataljon zeven maanden lang heeft geopereerd op het Bolivens-plateau in het naburige koninkrijk.

Het bataljon was naar Cambodja teruggekeerd bewapend met Amerikaanse m-16-automatische geweren, granaatwerpers en camouflagedpakken

Ambassadeur uit ongenoegen over kabouter-tv

Door een onzer redacteuren

DEN HAAG, 28 april — De Nederlandse regering heeft een brief ontvangen van de ambassadeur van de Ver. Staten in Den Haag, waarin wordt geklaagd over een televisieuitzending van de politieke partij Kabouters. In deze uitzending was president Nixon als moordenaar van Vietnamezen uitgemaakt.

Premier De Jong zei ons gistermiddag desgevraagd dat de brief van de ambassadeur als klacht zal worden opgevat en behandeld en daartoe in handen van de justitie is gelegd.

Hij stelde dat de NOS, die de faciliteiten voor de uitzending had gegeven, geen verantwoordelijkheid kan worden aangewreven omdat de tien minuten zendtijd, zoals die aan de politieke partijen ter beschikking wordt gesteld, impliceert dat de desbetreffende politieke partijen zelf verantwoordelijk zijn voor de inhoud.

Ook de regeringscommissaris kan niet ter verantwoording worden geroepen: als de regeringscommissaris zo'n uitzending zou verbieden op grond van de inhoud zou hij in strijd met de wet handelen, aldus de minister-president.

Al met al zullen degenen die het programma samenstelden zelf als verantwoordelijk worden beschouwd. Zij waren als het ware zendgemachtigden gedurende die tien minuten.

De uitzending van de Kabouters was twee keer uitgezonden: de eerste keer minus de gewraakte passage, die tengevolge van een technische storing wegviel, de tweede maal compleet teneinde de partij het volle pond te geven.

Ook Bilthoven op de bres voor VIETNAM

De wereldwinkel De Bilt-Bilthoven (Burgemeester De Withstraat 35) organiseert in samenwerking met het Medies Comité Nederland-Vietnam een brei-actie voor de kinderen van Noord-Vietnam en het bevrijdingsfront in Zuid-Vietnam.

Hoewel Vietnam in de tropen ligt, zijn er gebieden met lage temperaturen en vooral 's nachts is het er koud. De bombardementen vinden vaak 's nachts plaats en de mensen moeten dan een veilig heenkomen zoeken in de barre koude.

Zij gaan meestal naar ondergrondse schuilplaatsen in het oerwoud of in de bergen. Het is begrijpelijk dat kinderen onder deze omstandigheden groot gevaar lopen alle mogelijke ziektes als longontsteking en shock's te krijgen. Met warme kleding worden zij beter beschermd en worden hun overlevingskansen groter.

Bovendien is goede wollen kleding een van de beste beschermers tegen napalm, waarmee Vietnam nog steeds erg druk wordt gebombardeerd. Alleen wol zonder kunstvezels is goed, omdat wol met kunstvezels tamelijk gauw ontvlamt.

De kleding moet ook liefst in een schutkleur worden gemaakt, dus alle kleuren tussen licht- en donkergroen en tussen licht- en donkerbruin zijn goed. Wit is in Vietnam de kleur van de rouw en heldere kleuren als rood, oranje en geel vallen vanuit de lucht teveel op.

Het meest nodig zijn kinderen babyvestjes en truien, eenvoudige korte broeken, mutsen en sokken en kinderdekentjes van ongeveer 100 bij 100 cm, in ieder geval minimaal 75 bij 75

cm. Ook gedragen kleding, mits in uitstekende staat is welkom. Inlichtingen over de eisen waaraan de kleding moet voldoen om nuttig te kunnen zijn in Vietnam, kunnen worden verkregen bij de wereldwinkel in De Bilt en onder telefoonnummer 00-78560.

Op zaterdag 8 mei zal de wereldwinkel een kraam hebben op de Hessenweg, waar informatie te krijgen zal zijn over de brei-actie en andere activiteiten van de wereldwinkel. Bovendien zijn de normale wereldwinkelproducten als Cubaanse suiker, Ceylonese thee, Afrikaanse en Mexicaanse kunstproducten en informatiemateriaal daar te verkrijgen.

Anti oorlog

Voor het Witte Huis is weer eens gedemonstreerd tegen de oorlog in Viëtnam. Maar wat deze betoging onderscheidt van alle vorige is dat het niet zoals gebruikelijk studenten en hippies waren die het karakter van de parade bepaalden; het opvallendst waren de vaak invalide oudstrijders, die hun onderscheiding walgend terugsmeten.

En daarnaast waren er demonstraties van de over het algemeen bepaald niet linkse vakbonden, huisvrouwenverenigingen en allerhande niet meer zo jonge burgers, die men niet snel warm krijgt voor demonstraties de straat op te gaan, zeker niet om daarvoor een lange reis te maken.

Dit betekent dat het verzet tegen het Viëtnambeleid van president Nixon plotseling een veel bredere basis heeft gekregen dan voorheen. Stellig heeft daartoe het proces tegen luitenant Calley bijgedragen, waardoor men er met de neus op is gedrukt, dat de hele natie mede verantwoordelijkheid draagt voor onfrisse dingen die op het slagveld gebeuren. Iets wat des te moeilijker is te verteren omdat niet erg duidelijk is dat deze strijd gevoerd moet worden om enige dreiging jegens de V.S. zelf af te wentelen.

Bovendien hebben de Amerikanen recentelijk ervaren dat de druk van protesten effectief kan zijn. Onder drang van betogingen en acties heeft de regering kortgeleden afgezien van het bouwen van supersonische verkeersvliegtuigen. Ook deze wetenschap, dat pressie effect sorteert zal de bereidheid tot demonstreren hebben aangewakkerd.

Nixon zal onder deze drang beslist niet op stel en sprong de datum bekendmaken waarop de laatste Amerikaan uit Viëtnam wordt teruggetrokken, maar hij is politicus genoeg om te beseffen dat als de Amerikanen zo duidelijk de Viëtnamese strijd zat zijn, hij voortzetting ervan niet al te lang kan blijven doorzetten.

Kabouters over de schreef?

Van onze verslaggeefster

HILVERSUM, 29 april — Er zal worden nagegaan of de Kabouterpartij in haar politieke programma een strafbaar feit gepleegd heeft door een portret van Nixon te vertonen en daarbij te vermelden dat de politie de opsporing van deze man verzocht omdat hij verantwoordelijk was voor de dood van vele duizenden Amerikaanse soldaten in Vietnam.

De Amerikaanse ambassadeur in ons land, mr. John Middendorf, heeft daarop een brief naar de minister van Buitenlandse Zaken in Den Haag geschreven, waarin hij de minister vroeg hoe deze tegenover uitzendingen als die van de kabouters stond. De minister heeft nog niet geantwoord.

Bij de televisie neemt men als stelregel aan dat de inhoud van de politieke uitzendingen voor rekening van de partijen zelf komt. De regeringscommissaris voor het omroepwezen let er alleen op of de uitzending binnen de perken van de omroepwet blijft. Hij kan dan achteraf ingrijpen.

Kate Webb *me* vrijgelaten *H*

SAIGON, 1 mei — De Nieuwzeelandse journaliste Kate Webb, die voor het persbureau UPI in Cambodja werkte en sedert enkele weken werd vermist, is vanochtend door de Vietcong in vrijheid gesteld.

Toen de 28-jarige journaliste op 7 april tijdens een aanval van de Vietcong verdween en men later de verminkte lijken van enkele blanken, onder wie een aantal vrouwen, vond meende men stellig dat zij een van de slachtoffers was.

Vanochtend belde zij echter haar kantoor met de mededeling dat zij in verband met 1 mei was vrijgelaten en in goede welstand verkeerde.

Toen de journaliste verdween bevonden zich een Japanse cineast, een Cambodjaanse tolk en twee Cambodjaanse journalisten in haar gezelschap. Van hen is tot op heden nooit meer iets vernomen. Sinds het begin van de oorlog in Indochina zijn acht journalisten omgekomen en worden er achttien vermist. (AFP)

Saigon laat gevangenen vrij

SAIGON, 1 mei — Zuid-Vietnam is bereid 570 ongeneeslijk zleke of invalide Noordvietnamese krijgsgevangenen vrij te laten en 1.200 krijgsgevangenen, die vier jaar of langer vastzitten, te laten interneren in een neutraal land.

Anti-oorlogsdemonstranten, met speelgoedwapens in de hand, hebben een Vietcongvlag bevestigd aan de gevel van het huis van de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Rogers. Minister Rogers arriveert vandaag in Saoedi-Arabië, aan het begin van een reis die hem in vijf landen in het Midden-Oosten zal brengen.

tergelaten terwijl het een belangrijk deel van zijn eigen defensie op zich heeft genomen."

Hij beloofde een einde aan de oorlog te zullen maken, maar op een manier die in overeenstemming was met de waardigheid die door mariniers en andere gevechtseenheden ten toon was gespreid.

Tijdens zijn persconferentie donderdagavond had de president antwoord gegeven op de demonstratie van de afgelopen weken in Washington tegen de oorlog in Vietnam. Hij zei dat hij de demonstranten gehoord had, maar dat hij noch het Congres zich erdoor zouden laten intimideren. De president zei degenen die het met hem oneens zijn te respecteren, maar hij zou zijn koers niet wijzigen.

Nixon signaleerde dat de demonstranten direct vrede willen en een einde aan de oorlog. "Dat is wat ik, wat iedereen in dit land wenst. Maar mijn verantwoordelijkheid is het om vrede te brengen, niet alleen in onze tijd, maar ook in hun tijd" (van de demonstranten). Nixon zei ervan overtuigd te zijn dat als hij zou doen wat de demonstranten van hem vragen de kansen op vrede in de toekomst groter zijn. (Reuter)

Lam: „Nuttige rol voor Nederland in Vietnam”

DEN HAAG, 1 mei — Zuid-Vietnam heeft Nederland voorgesteld door te gaan met initiatieven die beogen een internationale conferentie over Indochina bijeen te roepen, zo heeft de Zuidvietnamese minister van buitenlandse zaken, Tran Van Lam, donderdag in Den Haag gezegd.

Lam, die op het ogenblik een reis naar verscheidene West-europese landen maakt, is na een kort bezoek aan Den Haag doorgereisd naar Brussel.

Na een gesprek met minister Luns deelde Lam mee dat de Zuidvietnamese regering van mening is dat Nederland in een uitstekende positie verkeert om met andere landen een internationale conferentie bijeen te roepen. Saigon heeft het initiatief dat minister Luns vorig jaar tot het houden van een dergelijke

conferentie heeft genomen met bijzonder veel instemming ontvangen, aldus de Zuidvietnamese minister, die zei dat het initiatief was gestrand op het verzet van communistische en enkele niet-gebonden landen.

Het jongste voorstel van de Voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam om het schieten op die Amerikanen te staken „die geen gewelddaden tegen de burgerbevolking ondernemen" noemde minister Lam propaganda, gezien het feit dat de Noordvietnamezen die naar Zuid-Vietnam worden gezonden de opdracht hebben zoveel mogelijk Amerikanen te doen.

(ANP)

Regering Laos praat weer met de Pathet Lao

VIENTIANE, 1 mei — De Laotiaanse regering is akkoord gegaan met de hervatting van voorbereidende besprekingen met de pro-communistische Pathet Lao over een vredesregeling, aldus hebben regeringsfunctionarissen donderdag in Vientiane verklaard.

Het Laotiaanse kabinet heeft hiertoe woensdag besloten na bespreking van een brief die Pathet-Lao-leider prins Soephanoevong had gezonden aan zijn halfbroer prins Soevanna Phomma, de premier van Laos.

Soephanoevong wil zijn onderhandelaar prins Soek Vongsak naar Vientiane zenden voor de voorbereidende besprekingen. Eerdere besprekingen van Soek Vongsak hebben geen resultaat opgeleverd en niet geleid tot een akkoord tussen de strijdende partijen. (AP)

Cambodjaanse kabinetscrisis duurt voort

PNOM PENH, 1 mei — Cambodja is nog steeds zonder regering, nadat zowel de om gezondheidsredenen afgetreden premier Lon Nol zijn formatieopdracht teruggegeven had, alsook zijn vice-premier, Sirik Matak, een formatieverzoek van president Cheng Heng geweigerd had.

De president heeft nu Chuop Hell, een persoonlijke adviseur van hem, oud-minister van landbouw en oud-diplomaat, gevraagd een regering te vormen.

Sirik Matak gaf als reden voor zijn weigering op dat de Cambodjaanse publieke opinie vraagt om nieuwe mensen en dat hij behoort tot het oude team. Ook achtte hij de druk van de openbare mening hem te groot. Deze vraagt volgens hem om snelle oplossingen voor gecompliceerde problemen, die juist tijd vergen om opgelost te worden wegens de eisen die de oorlog stelt.

Voordat Lon Nol 11 dagen geleden aftrad, was het kabinet gekritiseerd wegens traagheid en gebrek aan succes bij het tegengaan van prijsstijgingen.

Wolken traangas tegen betogers in Washington

WASHINGTON, 4 mei (AP, DPA) — Traangas, talloze politiemannen en militairen hebben een grootscheepse poging verijdeld van Vietnam-demonstranten om het leven in de Amerikaanse hoofdstad lam te leggen. Ongeveer twintigduizend betogers waren gisteren op de been om te pogen via een blokkade van het verkeer „de regeringsmachine te verlammen en te hinderen bij het voortzetten van de oorlog.”

De politie, die van president Nixon consignee gekregen had „sportief maar vastberaden” op te treden, heeft in de loop van de dag meer dan vijfduizend betogers opgepakt, onder wie Rennie Davis, de leider van de betoging. Hij wordt beschuldigd van medeplichtigheid aan pogingen de constitutionele rechten van burgers van de hoofdstad aan te tasten en van belemmering van ambtenaren in de uitoefening van hun functie. De meeste regeringsambtenaren waren, omdat de betoging en het doel ervan tevoren waren aangekondigd, heel vroeg, soms zelfs om vijf uur 's ochtends, al naar hun werk gegaan.

Incidenten

De gearresteerde betogers werden merendeels overgebracht naar het John F. Kennedy-stadion, waar velen

van hen aankondigden klachten te zullen indienen tegen de slechte behandeling. Volgens de politie hebben zich echter geen ernstige incidenten voorgedaan al moest er uiteraard wel geweld gebruikt worden.

Washington leek gisteren al bij het ochtendgloren op een belegerde veste. Op de voornaamste bruggen over de Potomac stonden nationale gardisten en mariniers met de karabijn aan de schouder. Twee uur na het begin van de betoging hadden zes reusachtige Chinook-hefschroefvliegtuigen met tweehonderd tot de tanden bewapende mariniers op een grasveld bij de Washington-obelisk een landing gemaakt. De politie had in totaal vierduizend militairen als versterking gekregen om bruggen en belangrijke verkeerspunten te bewaken. Ze hadden scherpe munitie bij zich, die echter niet gebruikt hoefde te worden en die in afgesloten transportwagens onder toezicht van officieren werd gehouden.

Dokter Spock

Al voor zeven uur 's morgens had de bekende kinderarts Benjamin Spock, die een verklaard tegenstander is van de oorlog in Vietnam, een groep van ongeveer zeshonderd betogers naar de 14th Street Bridge gebracht, waarover in het ochtendspitsuur tot zeventien auto's per uur de stad in rijden.

Dokter Spock ging met de jongelui op de rijbaan zitten en kon het verkeer net tien minuten tegenhouden, tot hij

De doodgewaande Amerikaanse journaliste Catharine Webb arriveert in de Cambodjaanse hoofdstad Phnom Penh, na door de communisten te zijn vrijgelaten. Drie weken lang had men haar vastgehouden.

en de zijnen door een wolk traangas werden verdreven.

Op andere bruggen probeerden demonstranten volkswagenbusjes midden in de verkeersstroom te parkeren. Op kruispunten werden vaten vol glasscherven uitgestort of werden vuilnisemmers de rijbaan op gerold. Herhaaldelijk maakten automobilisten, geïrriteerd door het oponthoud, aanstalten gas te geven en door te drukken. De leiding van de betogers, en de politie probeerden dergelijke confrontaties te voorkomen.

Nadat de grotere groepen in de stauteengedreven waren begon de politie systematisch jacht op de kleinere groepjes, waarvan de kopstukken werden opgepakt.

B-52'ers

bombarderen

Noord-Laos

WASHINGTON, 4 mei — Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft gisteren voor het eerst in het openbaar toegegeven dat er B-52 bommenwerpers worden gebruikt in Noord-Laos, het dichtst bevolkte gebied van dit land.

Onderminister van buitenlandse zaken Irwin gaf dit toe op een bijeenkomst van de commissie voor buitenlandse betrekkingen van de Amerikaanse Senaat. Hij gaf geen cijfer, maar volgens senator Fulbright ligt het aantal bombardementen „aanzienlijk hoger” dan vorig jaar.

Plaatsvervangend onderminister van buitenlandse zaken William Sullivan, die ambassadeur in Laos is geweest, verklaarde dat en geen strategische” opdrachten uitvoeren en dat bevolkte gebieden niet worden gebombardeed. Irwin en Sullivan werden ondervraagd in verband met de toenemende tegenstelling in het Congres over de Amerikaanse bombardementen in de Kruiken-vlakte en andere gebieden in het noorden van Laos.

Bekend was al wel in het Congres dat de zware B-52 bommenwerpers worden gebruikt voor aanvallen op de Ho-Tsji-Min-route, die in een dunbevolkt gebied ligt.

In Saigon is vandaag bekend gemaakt dat de strijdkrachten van Zuid-Vietnam op 9 mei een bestand van 24 uur in acht zullen nemen in verband met de viering van Boeddha's verjaardag. Een 24-uursbestand dat vorig jaar door Saigon werd afgekondigd werd door de Vietcong niet beantwoord.

De Amerikaanse onderminister voor het leger, Stanley Resor, heeft vandaag gezegd dat de VS de Vietnamisering nog verder hopen te kunnen versnellen. Resor zei dit op het vliegveld van de Zuidvietnamese hoofdstad aan het eind van een elfdaagse inspectie van de overdracht van Amerikaanse gevechtstaken aan het Zuidvietnamese leger.

Opiniepeiling

Voor het eerst is bij de opiniepeilingen over de Vietnamese oorlog nu ook een meerderheid van het Amerikaanse volk voor directe terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam zelfs wanneer daardoor het regime in Saigon ineen zou storten. Volgens een Harris-onderzoek is 60 procent van de Amerikanen daar voor en 26 tegen.

Uit het onderzoek bleek ook dat 45 procent van de ondervraagden van mening is dat de recente inval van Zuidvietnamese troepen in Laos, die door de Amerikaanse luchtmacht werd gesteund, een mislukking is geworden. 24 procent was het daar niet mee eens.

Voor het eerst is het aantal Amerikanen dat voor een coalitieregering in Saigon is waarin ook de communisten zijn vertegenwoordigd, groter dan het aantal tegenstanders daarvan.

(Reuter)

oproep

ij met 71

Het herdenken van de doden uit 1940-'45 is zinloos als de doders van nu niet bestreden worden in ZO-Azië.

Zesentwintig jaar na 1945 worden in naam van de vrijheid volkeren in ZO-Azië onderdrukt, uitgebuit en gebombardeerd. Eis daarom met ons- scholieren, docenten, kunstenaars en geestelijken:

- . beëindiging van de oorlog
- . terugtrekking van alle Amerikaanse troepen en wapens
- . zelfbeschikking voor de volken van Indo-China

route Sarphatipark, Van der Helststraat, Albert Cuyp, Ferdinand Bolstraat, Ceintuurbaan, Roelof Hartstraat, Museumplein, Weteringschans, Leidseplein, Marnixstraat, Westermarkt. **4** mei. Verzamelen - 18.15 uur

instr. : wij verzoeken de deelnemers - geen spandoeken mee te voeren, binnen de witte vlaggen te blijven, en geen gescandeerde leuzen aan te heffen, zodat het een machtig, zwijgend protest blijft.

Bovendien hebben van harte hun instemming met dit initiatief betuigd:

Ds. W.M. van Asperen	A'dam	Gertjan te Kronnie	A'dam
Rob van Beek	A'dam	Annelies Prins	A'dam
Jurrie van den Bosch	A'dam	D. Prins	Tiel
Ellie van de Braak	A'dam	Pater J. Reuten	A'dam
Mulan Chang	A'dam	Ron van Roon	A'dam
Peter Dellensen	A'dam	Mary van Schooneveld	A'dam
J. Donker	Zaandam	Lucia Smit	A'dam
Erik Fransman	A'dam	J.J. Sorber	A'dam
Ds. A. Dronkers Jr.	A'dam	Ton Tielenburg	A'dam
Jurriaan Fransman	A'dam	W. Thoomes	Houten (U)
Mevrouw J.H. Gerdink-Eggink	A'dam	Frits Visser	A'dam
Hans Heinen	A'dam	Ir. E. Voet	Haarlem
Wietske Heringa	A'dam	C. Verschoor	A'dam
Ds. J.J. Hille	A'dam	Marijke de Vlieger	A'dam
Pater S.J. van Kilsdonk	A'dam	W.W. Vedder	Diemen
Mevr. V.Kruyt	Zaandam	Roel Voorhoeve	A'dam
Reneé van de Vall	A'dam	Fries de Vries	A'dam
		C.P. Willemse	Maassluis
		Aafke Wietsma	A'dam
		Roel Zaal	A'dam

Geen ernstige botsingen in Washington

Door onze correspondent
E. G. LACHMAN

WASHINGTON, 4 mei — Zoals te verwachten was, is hier gisterochtend de demonstratie van radicale jongeren die het verkeer in de stad wilden lamleggen onder het motto „Als de regering de oorlog niet stopt, dan stoppen wij de regering”, in feite mislukt.

Dat gaf 's middags ook een van hun leiders Rennie Davis, bekend uit het proces van Chicago, ruimhartig toe. Dank zij een intimiderend vertoon van politie en troepen die zeer tactisch optraden, bleef ook op het spitsuur tussen acht en negen het verkeer doorstromen al waren er soms opstoppingen van een half uur.

Maar dat is ook het geval wanneer plotseling tien centimeter sneeuw valt. Om dit te bereiken moest de politie echter een 7.000 jongelui arresteren, het hoogste aantal dat ooit hier in één dag werd vastgehouden.

Dit getal op zichzelf al bewees dat de opkomst rond 10.000 à 15.000 lag en dat de beheersing van de geweldloze guerrilla waar toe de jongelui besloten toen de grote acties bij de bruggen over de Potomac mislukten, de regering veel moeite kostte.

Vanaf zeven uur 's ochtends sleepten de jongelui in de hele stad geparkeerde auto's, vooral de Volkswagens en sportauto's, dwars over de straten en lieten dan de banden ervan leeglopen zodat de werkwilligen in kantoorpakken moeite hadden met de tegengestelde manoeuvre.

Vuilnisemmers

Ook werden natuurlijk vuilnisemmers op straat gezet en even ijverig door de werkwilligen teruggedragen.

Daar waar groepen hipgeklede jongelui de kruispunten trachtten te blokkeren, waren meestal enige agenten op scooters en wat traangas voldoende om de activisten zonder verdere vijandelijkheden op de vlucht te jagen.

Alleen bij de grote bruggen over de Potomac vonden massaarrestaties plaats, waarbij naar verhouding met andere rellen veinig geweld werd gebruikt. Zulks omdat de radicalen zich

onder de leuze van geweldloosheid meestal toch gewillig mee lieten voeren. Het vertoon van soldaten, overvliegende helikopters en zelfs de luchtlanding van mariniers bij het Washington-monument achter het Witte Huis, leek dus eerder een intimidatie dan een noodzaak.

Huwelijk

Van de 7.000 gearresteerden werden in de middag een 2.000 op een voetbalveld samengebracht omdat de gevangnissen en politiebureaus vol waren. Daar werd dan verder „peace now” geroepen, een massale uitbraakpoging gedaan en zelfs een hip huwelijk voltrokken.

Allen kunnen op 500 of 250 dollar borgtocht, waarvan slechts tien procent betaald moet worden, vrijkomen. maar de justitie zal uiteraard met het papierassenwerk zo achterraken dat het gros tot na het demonstratieprogramma van vandaag en morgen moet blijven zitten.

De aanklacht die voor de meerderheid overmorgen wel ingetrokken zal worden duidt alleen op ordeverstoring of verkeersbelemmering. Alleen de leider Rennie Davis werd na zijn zo pessimistische persconferentie gearresteerd op een ernstiger beschuldiging. Hij zou een burgerrechtswet ten behoeve van de negers hebben overtreden: samenzwering om uitoefening van burgerrechten te verhinderen — lees: de vrijheid der weggebruikers.

De reacties op dit wat kinderlijke gebeuren waren negatiever dan de hele zaak zou verdienen. Sommigen van de kantoorwerkers in hun auto's wilden de jonge demonstranten nog oprecht maar misleid noemen. De meesten toonden zich echter uiterst geïrriteerd, omdat er natuurlijk nogal wat blikshade was.

„Gemene monsters”

Hier en daar trachtten de kantoorgangers de jongelui zelfs een pak slaag te geven. De Republikeinse fractieleider senator Scott sprak over „gemene kleine monsters”. Hij wist waarschijnlijk niet dat hij het over zijn eigen kinderen had.

Zelfs de radicale afgevaardigde Bella Abzug uit New York die iedere demonstratie tegen Vietnam en die voor vrouwenrechten leidt, meent wat slap:

„Zij die de oorlog niet op tijd beëindigden zaalden het wilde zaad dat nu opbloeit”. Minister van justitie Mitchell de geweld had voorspeld, kondigde al om elf uur een volledige overwinning van de regering aan.

Hoofddruk van de ochtend was dat, behalve een zeer kleine politiek bewuste kern, hier door de welvaarts-generatie indiaantje werd gespeeld met politiek, opstand en revolutie. Een soort eindexamenrel tot in de tiende macht. Zowel de aanleiding, Vietnam, als de oorzaak, het diepe onbehagen bij de Amerikaanse jeugd over hun eigen maatschappij, hadden beter verdiend.

Nixon blij met Zweeds bemiddelingsvoorstel

SAN CLEMENTE, 4 mei - President Nixon heeft er gisteren bij Noord-Vietnam op aangedrongen het Zweedse voorstel te aanvaarden, waarbij de Zweedse regering schepen en haar grondgebied ter beschikking stelt voor transport en internering van krijgsgevangenen van beide partijen bij het conflict in Vietnam. De president zei dit in zijn vakantieverblijf in San Clemente (Californië).

Nixon, zo verklaarde perschef Ronald Ziegler, had „met grote voldoening” kennis genomen van persberichten dat de Zweedse regering op 30 april had aangeboden transportmiddelen en interneringsfaciliteiten ter beschikking te stellen, als de Verenigde Staten en Noord-Vietnam overeenstemming zouden kunnen bereiken over het (Amerikaanse) voorstel hun krijgsgevangenen naar een neutraal land over te brengen. Dit was een voorstel van defensie, dat een paar dagen eerder opperd.

Nixon, die de kwestie van de krijgsgevangenen als de belangrijkste belemmering voor volledige terugtrekking van de Amerikaanse strijdkrachten uit Zuid-Vietnam schijnt te beschouwen, hoopt volgens Ziegler dat de regering in Hanoi spoedig in positieve zin zal reageren op dit „menslievende aanbod” van de Zweedse regering.

Ziegler zei dat er tussen de Amerikaanse ambassadeur in Stockholm en de Zweedse regering nog geen overleg over deze kwestie is gepleegd.

Een woordvoerder van het Zweedse ministerie van buitenlandse zaken heeft in een terughoudend commentaar op de verklaring van Nixon gezegd: „Wij zijn natuurlijk bereid op alle mogelijke manieren onze steun te verlenen”. Maar hij legde de nadruk op, dat eerst een akkoord tussen beide partijen bij het conflict in Vietnam moet worden bereikt. (DPA-AP-AFT)

Lon Nol toch weer bezig met formatiepoging

PHNOM PENH, 4 mei — Het einde der Cambodjaanse kabinetserisis schijnt in zicht te zijn. Volgens berichten uit Phnom Penh is de om gezondheidsredenen afgetreden premier, marschalk Lon Nol, vandaag toch begonnen een regering samen te stellen, na dat achtereenvolgens Sirik Matak, Chuop Heli en In Tam hun formatie-opdrachten hebben teruggegeven.

Kolonel Lon Non, de broer van de Cambodjaanse leider, heeft vandaag op een persconferentie meegedeeld dat Lon Nol erin heeft toegestemd om samen met Sirik Matak een regering te vormen, waarin deze voormalige prins als plaatsvervangend premier de feitelijke macht in handen zal krijgen.

Gisteren was deze „nieuwe formule”, volgens welke er behalve Non Nol en Sirik Matak ook nog drie vice-premiers worden aangewezen, al aangekondigd door de voorzitter van de Nationale vergadering, Cheng Heng. Dat de formatiepoging van Lon Nol vandaag door zijn broer werd bekend gemaakt, is veelzeggend omdat deze als militaire commandant van eenheden in het district Phnom Penh ook politieke betekenis heeft.

Zo circuleren al enige tijd geruchten over een controverse tussen de kolonel en Sirik Matak. Waarnemers zien nu in de verklaring van Lon Non een poging van de Cambodjaanse leiders om te bewijzen dat zij niet verdeeld zijn. (Reuter)

Betogers verliezen slag om „Washington”

President Nixon bedankt politie

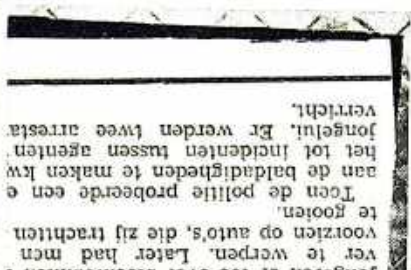
WASHINGTON, 5 mei (AP, Reuter) — Door de inschakeling van ruim tienduizend militairen en massale arrestaties van betogers heeft de Amerikaanse regering naar het schijnt de „slag om de hoofdstad” gewonnen van de demonstranten tegen de oorlog in Vietnam. In totaal zijn er meer dan duizend Vietnam-betogers gearresteerd. President Nixon heeft de politie bedankt voor haar „beheerste optreden”, hoewel de tactiek van de politie gisteren wel enige aanleiding gaf tot kritiek.

Een betoging van drieduizend man bij het ministerie van justitie werd krachtig uiteengedreven toen de demonstranten niet snel genoeg gevolgd werden aan het bevel zich te verwijderen. Dit laatste was voor de meesten echter nauwelijks mogelijk omdat de politie de straten in de buurt zeer snel had afgesloten. Er werden ruim 2200 mensen opgepakt voor het ministerie. Minister van justitie Mitchell volgde de ontwikkelingen vanaf een balkon van zijn departement.

Traangas

Evenals daags tevoren werkte de politie bij deze betoging en bij de andere in de stad doorgaans met traangas. Soms echter begonnen motoragenten op betogers in te rijden. Op Pennsylvania Avenue bereikte de politie gisteren waar de Vietnam-betogers maandag geen kans toe zagen. Alle verkeer kwam tot stilstand doordat de 8-ste en de 13-de straat geblokkeerd werden.

Een van de leiders van de betogingen, Rennie Davis, die tegen een borgsom van 25 000 dollar vrijgelaten is

DEN HAAG, 5 mei — In enkele Haagse straten is het op de avond van de dodenherdenking zeer onrustig geweest. In de Gouverneurplaan, Slachthuisstraat en omgeving gingen groepen jongeren er toe over bloembakken te verwerpen. Later had men voorzien op auto's, die zij trachten te rooien.

Incidenten in Haagse straten

In hun woonplaats Baarn hebben koningin en prins na artoop van stille omgang een kramen gesprek bij monument op het Stationsplein. Prinses Beatrix en prins Claus waren daarbij aanwezig.

Een bijzondere gebeurtenis was herdenking in het Friese plaatsje Waddum. Drie Nieuwzeelanders stonden aan het grat van hun commandant William Robert Visser die hier bij noodlanding met de door hem bestuurde Wellington bommenwerper om leven kwam. Het hele dorp was getuige van de plechtigheid.

Gisteren is al een bescheiden begin gemaakt met het terugtrekken van de militairen uit Washington. Nog steeds worden bruggen en verkeersknooppunten bewaakt. Op een brug is een in een schoenendoos verpakte bom gevonden. Hier en daar zwerven nog kleine groepjes betogers door de stad. Vanochtend begon de politie met het tegen borgsommen vrijlaten van betogers. In de meeste gevallen moeten ze tien dollar storten.

zomen

...verklaring, dat de mars naar het congresgebouw vandaag ten koste van alles zal doorgaan, „ook al zetten ze ons voor tien jaar achter de tralies. Onze beweging kan niet tot stilstand

...demonstranten hebben echter ook aangekondigd van tactiek te veranderen en geen pogingen meer te ondernemen het verkeer in de hoofdstad te ontwrichten.

HANOI EN VIETCONG TEGEN

Krijgsgevangenen niet van Vietnam naar Zweden

PARIJS, 5 mei — (AFP, AP, Reuter) — Noord-Vietnam en de Vietcong hebben gisteren het Zweedse voorstel verworpen krijgsgevangenen van beide partijen uit Vietnam over te brengen naar Zweden of een ander neutraal land, in afwachting van een definitieve regeling van de Vietnamese oorlog.

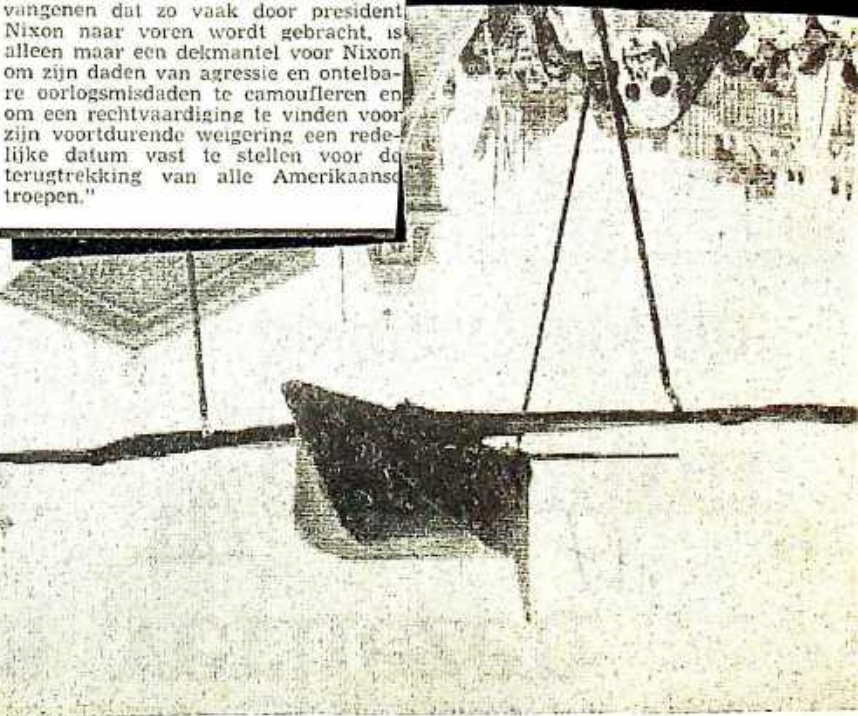
President Nixon had er maandag bij Noord-Vietnam op aangedrongen het Zweedse voorstel te aanvaarden. Noord-Vietnam stelt de vrijlating van de Amerikaanse krijgsgevangenen echter afhankelijk van het vaststellen van een definitieve datum voor de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam.

Een woordvoerder van de Vietcong-delegatie bij de Parijse vredesbesprekingen zei gisteren dat president Nixon niemand voor de gek kan houden, vooral niet de Amerikaanse openbare mening „die eist, dat een datum wordt vastgesteld voor de terugtrekking van alle Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam.”

De Noordvietnamese delegatie in Parijs gaf een lange verklaring uit. Daarin wordt eraan herinnerd dat de Noordvietnamese delegatie onmiddellijk wil spreken over het vaststellen van een tijdstip, waarop uiterlijk alle Amerikaanse troepen uit Vietnam teruggetrokken moeten zijn. Daarna zou de Parijse conferentie kunnen spreken over garanties voor de veiligheid

van de terugtrekkende Amerikaanse militairen en over de vrijlating van de Amerikaanse krijgsgevangenen.

De verklaring zegt verder: „Het zogenaamde probleem van de krijgsgevangenen dat zo vaak door president Nixon naar voren wordt gebracht, is alleen maar een dekmantel voor Nixon om zijn daden van agressie en ontelbare oorlogsmisdaden te camoufleren en om een rechtvaardiging te vinden voor zijn voortdurende weigering een redelijke datum vast te stellen voor de terugtrekking van alle Amerikaanse troepen.”

MASKERS IN STILLE

Hanoi en Vietcong tegen Zweeds voorstel

PARIJS, 5 mei — Noord-Vietnam en de Vietcong hebben gisteren het Zweedse voorstel verworpen, krijgsgevangenen van beide partijen uit Vietnam over te brengen naar Zweden of enig ander neutraal land, in afwachting van een definitieve regeling van de Vietnamese oorlog.

President Nixon had er maandag bij Noord-Vietnam op aangedrongen het Zweedse voorstel te aanvaarden. Noord-Vietnam heeft tot dsuver de vrijlating van de Amerikaanse krijgsgevangenen afhankelijk gesteld van een definitieve datum voor de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam.

Een woordvoerder van de Vietcong-delegatie bij het Parijse vredesoverleg verklaarde gisteren dat president Nixon niemand voor de gek kan houden en nog minder de Amerikaanse openbare mening, „die eist, dat een datum wordt vastgesteld voor de terugtrekking van alle Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam”.

De Noordvietnamese delegatie in Parijs heeft ook een verklaring uitgegeven, waarin eraan herinnerd wordt, dat de leider van de Noordvietnamese delegatie vorige week heeft voorgesteld, onmiddellijk te spreken over het vaststellen van een tijdstip waarop uiterlijk alle Amerikaanse troepen uit Vietnam teruggetrokken moeten zijn.

Daarna zou de Parijse conferentie kunnen overgaan tot de kwestie van waarborgen voor de veiligheid der terugtrekkende Amerikaanse militairen en de kwestie van de vrijlating van gevangengenomen Amerikaanse militairen.

Geen nieuw beleid

In Washington heeft een woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken gisteren verklaard dat het gebruik van B-52 bommenwerpers in Noord-Laos niet betekent dat de VS een nieuw beleid zijn gaan voeren en dat er uitgebreide voorzorgsmaatregelen zijn genomen om aanvalen op de burgerbevolking te voorkomen.

Maandag had onderminister van buitenlandse zaken Irwin op een bijeenkomst van de senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen toegegeven dat B-52 bommenwerpers in het noorden van Laos worden gebruikt.

De woordvoerder zei dat de B-52 bommenwerpers dezelfde als de jachtbommenwerpers, tactische opdrachten uitvoeren en jachtbommenwerpers kunnen

71 Mw
maximaal 5 ton bommen vervoeren. B-52 bommenwerpers echter minstens 30 ton.

Onderzoek

Het Amerikaanse leger in Zuid-Vietnam is begonnen met een onderzoek tegen twee helikopterbemanningen, in totaal acht personen, die beschuldigd worden van moord en poging tot moord.

Op 19 september van het vorig jaar zouden zij in de Mekongdelta vanuit de lucht Vietnamese burgers hebben beschoten, van wie er een gedood werd en zestien gewond raakten.

Levert het onderzoek voldoende bewijsmateriaal tegen de acht militairen op, dan zullen zij voor een krijgsraad worden gedaagd.

De bewuste militairen hebben voorlopig grondfuncties gekregen. (Reuter - AFP - DPA)

Vietnambetogingen in Washington houden aan

WASHINGTON, 5 mei — Ondanks de massale arrestaties in de Amerikaanse hoofdstad die maandag een snel eind maakten aan de „stop de regering“-acties van militante Vietnambetogers, hebben de demonstranten zich nog niet gewonnen gegeven. Gisteren namen weer enige duizenden betogers deel aan een zitactie bij het ministerie van justitie, en vandaag staat een mars naar het Kapitol op het programma.

Onder het oog van minister van justitie Mitchell heeft een politiemacht van 500 man gis-

termiddag ongeveer tweeduizend pacifisten gearresteerd die weigerden de straat bij het ministerie te verlaten.

Voordat de politie tot actie overging, deelde commissaris Wilson de demonstranten via een luidspreker mee dat hij opdracht had gegeven de straat te ontruimen en dat iedereen die niet weg ging, zou worden gearresteerd. Een aantal van de jonge demonstranten zocht daarop een veilig heenkomen, maar de meesten bleven waar zij waren.

Vijf minuten na de waarschuwing trokken de gehelmde politiemannen schouder aan schouder de straat in. Honderden op straat zittende betogers werden gearresteerd en naar de gereedstaande politiebussen overgebracht. Bij de arrestaties deden zich geen incidenten voor.

De betogers bleven rustig op straat zitten wachten totdat zij aan de beurt waren om door de politie te worden opgepakt. Uit een luidspreker galmde een stem over de menigte: „Mensen hou je rustig mensen hou je rustig.“

In totaal zijn gisteren ongeveer 2200 arrestaties verricht. De dag daarvoor waren het er meer dan 7000, waarvan er al zo'n 6000 zijn vrijgelaten.

Ook de militante campagneleider Rennie Davis, die maandag door FBI-agenten werd aangehouden, is tegen een borgsom van 25.000 dollar in vrijheid gesteld.

Terwijl in een volle zaal van Krasnapolsky het publiek zwijgend de beelden van Roger Pic's film „Documents d'accusation” zat te verwerken, besloot H. Wielek de bijeenkomst van „J'accuse” met: „Wie Vorster verdedigt en wie Nixon verdedigt, mag Hitler niet meer veroordelen.”

Indrukwekkende bijeenkomst van J'accuse

5 mei 71 nu

Eerder op de avond was Alain Renais's film „Nacht en Nevel” vertoond over de Duitse concentratiekampen, een film die zo indrukwekkend was, dat velen het niet konden aanzien en de zaal verlieten.

Groot applaus kreeg de 31-jarige Beate Klarsfeld, tegen wie in juli een proces in Keulen wordt gehouden omdat zij in maart heeft geprobeerd een hoge SS-functionaris tijdens de Duitse bezetting tegen Frankrijk, Kurt Lischka, te ontvoeren. In 1969 kwam zij in de publiciteit, omdat zij de toenmalige bondskanselier Kiesinger in het openbaar een klap gaf.

„Aan die klap waren honderden uren van documenteren en het bijwonen van conferenties vooraf gegaan”, zei zij nu. „Met die oorvijg wilde ik de wereld erop wijzen, dat Duitsland een

ex-nazi als bondskanselier had. Kiesinger had in de rijen van de bruinhemden een even goede reputatie als nu bij de christen-democraten”, zei Beate, die vertelde dat haar man door hun activiteiten zijn baan was kwijtgeraakt.

Toen zij in Oost-Duitsland de reputatie van „moedig” had gekregen, wilde zij zich daarbij niet neerleggen, vertelde zij. In landen van het Oostblok voerde zij protestacties tegen het antisemitisme daar. „Ik wil een oprechte anti-fasciste zijn en doorgaan met proberen het Duitse volk te rehabiliteren.”

Wielek, die ook de avond opende („Het veteranenlegioen heeft net zijn plicht gedaan op de Dam”) wees op het verband tussen de tweede wereldoorlog en wat nu in Indo-China gebeurt. De Amerikanen beschou-

wen de inwoners als Untermenschen, met louches pleetogen. Zyklon B en Napalm worden neergegooit vanuit hemelse sferen. Nixon is een gelovig Christen.” De heer Wielek laakte het stilzwijgen van het parlement en „onze onpolitieke vakbeweging”. Behoudens goede uitzonderingen, redeneren van de ene naar de andere ja maar. Tijdens Hitler werd dat ook gedaan.

Volgens Jan Boonstra van het Vietnam-Bulletin valt Philips als dit bedrijf indirect de Vietnamese oorlog steunt in dezelfde „gewetenloze categorieën van oorlogsmisdadigers als inder tijd Krupp en I. G.-Farben.”

Joris Ivens, die als spreker stond aangekondigd, was verhinderd, maar had per brief zijn solidariteit betuigd.

Straatacties in Washington ten einde: 11.000 arrestaties

Door onze correspondent
E. G. LACHMAN

WASHINGTON, 6 mei — Met een mars zonder vergunning naar het Kapitoel en onder een flinke motregen is hier gisteren het driedaagse guerrilla-festival van de May Day tribe van zg. streetpeople voorlopig beëindigd.

Totaal zijn zonder al te veel bloedige incidenten, in drie dagen meer dan 11.000 leden van de nieuwe lompennaristocratie vastgehouden.

Daarvan was gisteravond al weer een gedeelte (viervijfde) op vrije voeten. Dit omdat voor de 7000 arrestaties van maandag geen arrestatiepapieren waren opgemaakt zodat de rechter het

in-staat-van-beschuldiging-stellen weigerde.

Het gebeurde wordt door de regering en demonstranten een mislukking genoemd. Ten eerste omdat het regeringscentrum niet werd lamgelegd. Ten tweede omdat volgens bijna alle commentatoren en een meerderheid van de politici deze geweldloze demonstraties, die met geweld het verkeer lamleggen, averechts werken.

Verkeerd begrip

Zowel op de geïrriteerde burgerij, die weet dat dit soort dagen door het Congres toch al slecht bedeeide stad één à twee miljoen dollar kost, als ook op — zoals Reston in de New York Times constateert — de politici, die door de acties van „een zielige ongeorganiseerde bende” worden gehinderd in hun streven druk uit te oefenen voor spoedige vrede.

Maar het is de vraag of de

conclusies niet stoelen op een verkeerd begrip van het gebeurde. Ten eerste betekent een record aantal arrestaties van 11.000 in drie dagen en het oproepen daarvoor van meer dan 15.000 man politie en soldaten dat bij betere organisatie lamlegging van de stad wel denkbaar is.

Waarbij nog komt dat de demonstranten zich deze keer over het algemeen aan het consigne der geweldloosheid hielden bij hun arrestatie. Ten tweede was slechts voor een klein deel der demonstranten Vietnam de hoofdzaak. De meesten ging het om iets veel diepers: de Amerikaanse samenleving en politieke structuur over het algemeen.

De samenstelling van de groep is op zichzelf al veelzeggend: 90 procent onder de 25, 40 procent onder de 20, 60 procent reisde meer dan 300 kilometer om mee te doen, 44 procent scholier of student, 34 procent financieel afhankelijk van ouders, de rest pas klaar met college of drop outs.

Voor zover we uit lange en intensieve gesprekken met de meest overtuigden en overtuigenden onder hen konden peilen, was ten slotte slechts de afkeer van het Amerikaanse politieke systeem de gemeenschappelijke noemer. Even gevarieerd als de Amerikaanse maatschappij zelf waren verder de ideeën en de gradaties van felheid. Wel viel echter de algemene afkeer op van meer permanente politieke organisatie binnen het verzet en afkeer van de meeste kopstukken van links over wie de kranten schrijven.

Verder kon men een grote haat constateren tegen juist de zg. „radicale” organisaties en leiders van „Nieuw Links” die zich wel modieus kleden maar de malaise onder de jeugd in het politieke vlak voor hun eigen standjes of partijen willen uitbuiten.

Noch het sektarisme in de links georiënteerde kringen, noch de „credit card hippies” vonden genade. En binnen het debat over toekomstdoelen en methoden om

die te bereiken, viel steeds weer een groot en soms zeer redelijk idealisme op. Wanneer Reston over een zielige bende spreekt, vergeet hij dat het zijn kinderen zijn en een goed stuk der toekomstige Amerikaanse burgerij.

Flinke ruzie

Maar in feite was er gisteren alleen nog een flinke ruzie over de door de Washingtonse politie gebruikte arrestatiemethoden. Dit ofschoon anders ieder juist voi lof is ten aanzien van de tactische en rustige manier waarop hier in de stad tegen demonstranten wordt opgetreden.

De oorzaak van de ruzie is slechts begrijpelijk indien men weet dat de rechten van het individu, althans formeel, hier wat beter beschermd lijken dan in de meeste Europese landen.

Terwijl in Europa bijna iedere aanhouding mogelijk is op verdenking alleen en de arrestant

uren of dagen in hechtenis kan worden gehouden voordat precieze beschuldigingen worden geformuleerd en een rechter-commissaris over preventieve hechtenis beslist, is hier onmiddellijke in-staat-van-beschuldiging-stellen en zo snel mogelijke voorgeleiding voor een rechter noodzakelijk.

Vandaar dat de presidentiële commissie die de opstanden van de laatste jaren bestudeerde aanbeval dat de politie bij relletjes van iedere aangehouden nog voor het wegleiden een foto en vingerafdrukken neemt en tegelijk naam en de tenlaste gelegde overtreding registreert.

Garantiesom

Aan deze procedure heeft zich de politie, op last van de regering, maandag niet gehouden, omdat het ondoenlijk was 7000 personen te arresteren met inachtneming van de regels. Bovendien

dien weigerde de politie in eerste instantie de garantiesom van tien dollar aan te nemen die meestal voldoende is om vrij te komen bij zulke overtredingen als „verzameling zonder vergunning” of „verkeershindering”.

Dat bedrag moet formeel de verschijning bij de rechtszitting garanderen maar is meestal in feite de boete. Daarom weigerde het gros der arrestanten van maandag zich te laten registreren om toen dat wel ging die garantiesom alsnog te storten. Dit omdat de rechter Green, gesteund door een hof van beroep, waarschuwde dat hij formele beschuldigingen niet zou erkennen indien er geen behoorlijke arrestatiepapieren waren.

Het gros der 7000, onder wie vele onschuldige voorbijgangers, werd dus soms meer dan veertig uur „illegaal” vastgehouden en daarna — nog illegaler — op bevel van het hof van beroep toch door de politie geregistreerd. Ook al kon men daarbij iedere wille-

keurige naam opgeven en volgnummers voor de vingerafdrukken onder elkaar ruilen zodat de politie niets heeft aan de papperassenrompslomp.

Arrestatiepapieren

Voor de arrestanten van dinsdag en woensdag vulde de politie weer arrestatiepapieren in. Deze arrestanten kunnen dus de garantiesom van tien dollar storten (bij wijze van boete om vrij te komen) of in staat van beschuldiging gesteld worden met goedvinden van de rechter.

Deze legt dan een borgtocht op waarvan tien procent moet worden gestort (meestal 25 dollar) voordat vrijlating volgt. De vraag blijft natuurlijk of bij dit soort massademonstraties tegen de normale gang van zaken in een stad, die van de politie massaarrestaties vergen, nakoming van alle Amerikaanse rechtsregels kan worden gevraagd.

Nieuwe betogingen in Washington

WASHINGTON, 6 mei (AP, Reuter) — De „laatste aanval” op het Amerikaanse Congresgebouw (Kapitool) in Washington is voor de drieduizend betogers die eraan deelnamen, niet erg succesvol verlopen. Het aantal betogers dat gisteren tegen de oorlog in Vietnam demonstreerde was een stuk minder dan de 21.000 en 6.000 betogers, die maandag en dinsdag aan soortgelijke acties deelnamen.

De meeste demonstranten hadden na twee dagen van straatgevechten met de politie geen zin meer in een nieuwe confrontatie. Het grootste deel van de vele duizenden betogers was toen reeds naar huis teruggekeerd. Er heerste onder de betogers onenigheid over de te volgen tactiek. Sommigen wilden het Kapitool omsingelen, anderen wilden het gebouw binnendringen om de senatoren en afgevaardigden te

dwingen „een vredesverdrag met Vietnam” te tekenen.

Uiteindelijk trokken de betogers in drie groepen van hun kampeerplaatsen op de gazons bij het Lincolnmonument naar het Kapitool. Gelijktijdig met de demonstranten arriveerden busladingen politie-agenten, terwijl tevens groepen motoragenten ter plaatse verschenen. Het aantal politiemannen was echter aanzienlijk minder dan de voorgaande twee dagen.

Bij het zien van de politie begon de menigte het Amerikaanse volkslied te zingen. Zij trokken zich terug op de trappen van het Kapitool en probeerden naar binnen te dringen. Op dat moment grepen tweeduizend man politie in. Ze drongen naar voren en arresteerden duizend betogers. De rest liet zich vrij gemakkelijk verspreiden.

Onder de menigte bevonden zich ook veel toeristen, die niet tijdig uit het gedrang wisten te ontsnappen. Een aantal van hen werd gearresteerd. Dit gebeurde ook maandag toen argeloze voorbijgangers in overvalwagens werden gesleurd en pas 36 uur later werden vrijgelaten. Sommigen vertelden dat zij onder abominabele omstandigheden waren vastgehouden.

Thans heeft een rechtbank voor beroepszaken bepaald, dat de politie zonder borgtocht allen dient vrij te laten die maandag zijn gearresteerd, tenzij specifieke aanklachten tegen hen kunnen worden ingediend. Toch zijn ook gisteren de normale procedures opzijgezet. Berichten als zou hiertoe opdracht zijn gegeven door het Witte Huis en het ministerie van justitie zijn officieel ontkend.

Ook in de buurt van Washington kwam het tot ongeregeldeheden toen de politie slaags raakte met vijfduizend studenten van de universiteit van Maryland die daar de belangrijkste verkeersweg wilden versperren. Drie agenten werden gewond en er werden dertig arrestaties verricht. De gouverneur van Maryland heeft inmiddels de noodtoestand uitgeroepen en de nationale garde in staat van paraatheid gebracht. Tevens kondigde hij een uitgaansverbod af.

Nationale actie van kunstenaars voor Vietnam

6 mei

71

nm

In Museum Fodor in Amsterdam zullen morgenmiddag om half vier door Koos Postema de foto's worden geveild, die daar ruim een week te zien zijn geweest op de tentoonstelling *Fotografen voor Vietnam*. Diezelfde middag om twee uur zal wethouder voor kunstzaken Han Lammers in de nieuwe vleugel van het Stedelijk Museum de kijkdagen openen van een veilingtentoonstelling waarvoor meer dan driehonderd Nederlandse kunstenaars hebben ingezonden, eveneens ten bate van Vietnam. De veiling zal op 17 mei plaatsvinden, en gedeeltelijk door de Vara-televisie worden uitgezonden, waardoor de kijkers in de gelegenheid worden gesteld telefonisch mee te bieden. Onder de beschikbaar gestelde kunstwerken zijn er van Tajiri, Jan Wolkers, Lucebert en Carel Visser. Diezelfde avond treden er in het Stedelijk bekende artiesten en schrijvers op, onder wie Henk van Ulzen, de Zangeres zonder Naam, Jaap van de Merwe, Marga Minco en Harry Mulisch. Achter het nieuws zendt later op de avond nog een interview uit met de leidster van de Noordvietnamese onderhandelingsdelegatie in Parijs, mevrouw Binh.

Ugly American) beschrijft dat in zijn boek *over own worst enemy*.

Het aantal voorbeelden van dergelijke misstanden is volgens Van Rhijn zonder tal. De Nederlandse artsen raken daar meer een meer van doordrongen met als gevolg dat het ledenbestand voortdurend groeit. Hetzelfde geldt voor de adhesiebetuigers, die, het wordt door Van Rhijn benadrukt, weten dat de hulp niet onderweg ergens blijft steken of zoek raakt. De veranderende houding t.o.v. het Medisch Comité blijkt ook wel hieruit, dat een paar jaar geleden een veiling ten bate van het Defence and Aid Fund van de toenmalige wethouder Polak niet in het Stedelijk Museum mocht worden gehouden, terwijl nu wethouder Han Lammers in het Stedelijk zal openen.

Wat doet het Medisch Comité Nederland-Vietnam (postgiro 1090400 Amsterdam, telefoon 02510 - 23505) met het binnenkomende geld? Daarvoor zenden de Vietnamese artsen aan die Westeuropese landen, waar medische comité's werkzaam zijn, (en dat zijn alle landen, met uitzondering van

Spanje, Portugal en Griekenland) urgentielijsten toe. Bovenaan die lijst staat *kinine* — waar in onbeperkte hoeveelheid behoefte aan is. Er zijn in Zuid-Vietnam meer dan drie miljoen bomkraters, met een middellijn van 20 en een diepte van zeg 10 meter, evenzovele broedplaatsen voor malariamuskieten. In Noord-Vietnam is daar iets op bedacht: ze zetten vis uit in de bomkraters, die de malarialarven eet, maar afdoend is het bij lange na niet. Het Medisch Comité Nederland-Vietnam heeft de afgelopen jaren naar schatting 2500 kilo naar Hanoi gestuurd, dat wil zeggen naar schatting 250.000 malariapatiënten genezen. Maar genoeg kinine om *profyactisch* te werk te gaan is er niet. De reden, dat Hanoi ook op de Europese markt kinine probeert te kopen, moet volgens het comité zijn, dat Rusland en China weinig voorraden hebben; anders gingen ze het hier niet zoeken. De laatste vijftien jaar zijn de prijzen echter vertwintigvoudigd. Een kilo kinine kost nu f 180.-.

Verlichting

Een groot aantal actiegroepen zet zich momenteel in voor (Noord-)Vietnam. De acties Schrijvers, Cabaretiers, Musici en Grafici voor Vietnam, die vorig jaar afzonderlijk zijn gehouden, worden nu voor het eerst gebundeld. Een werkgroep uit Delft, Technici voor Vietnam, houdt zich op het ogenblik bezig met de produktie van operatieverlichting voor chirurgen van het Bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam, die in ondergrondse ruimten moeten opereren. De door de werkgroep ontworpen *verlichtingsset* bestaat uit twee lampen, bevestigd op hoofdbanden die via een accu zijn verbonden met een handdynamo. Een ingebouwde stabilisator zorgt voor een constante lichtsterkte, en de accu maakt het mogelijk rustperiodes in te lassen voor degene die aan de dynamo draait. De elektriciteit voor de verlichting werd vroeger opgewekt met behulp van een omgekeerde fiets met de dynamo op het achterwiel. Een nieuwe set Operatieverlichting kost f 80.- (Giro 2647 AMRO-bank Delft, ten name van Technici voor Vietnam; rek. 44.20.35.616).

I SITNIAKOWSKY

Deze gebeurtenissen zijn maar een greep uit de grote landelijke actie, die deze maand ten bate van de stichting Medisch Comité Nederland-Vietnam in Groningen, Den Haag, Rotterdam, Maastricht, Nijmegen, Tilburg, Enschedé en Amsterdam wordt gehouden en van brei-acties tot speciale kunst(enaars) avonden loopt.

Bij de Bezige Bij verschijnt bovendien een door dr. A.L. Constandse samengesteld boekje *Feiten over Vietnam*, dat tegen kostprijs beschikbaar zal worden gesteld.

Partijdigheid

Het Medisch Comité Nederland-Vietnam werd eind 1968 opgericht, staat onder voorzitterschap van prof. De Haas, en stelt zich ten doel medische hulp te verlenen aan Noordvietnam en de Nationale Bevrijdingsfronten van Zuid-Vietnam, Laos en Cambodja (de laatste twee sinds de Amerikaanse invallen). Het artscomité heeft van deze partijdigheid nooit een geheim gemaakt, maar het is dan ook wel een partijdigheid op grond van deze twee argumenten: de hulp gaat daar waar de bommen vallen, en hulp aan Saigon bereikt de bevolking niet. De secretaris van het Comité, de Beverwijkse chirurg N. J. van Rhijn, licht dit toe met een anekdote over een Duits hospitaalschip bij Saigon waar met name de arme bevolking zou worden behandeld, die wel een politievergunning moest hebben om te mogen worden opgenomen. De vergunning was echter alleen voor veel geld te koop bij de politie.

Medische zendingen voor Saigon komen op de zwarte markt terecht. Hele schepen worden uitgeladen door corrupte Zuidvietnamese officieren, die er voor zorgen dat het Bevrijdingsfront op de zwarte markt in Saigon kan kopen wat zij nodig hebben. William J. Lederer (van *The*

Crisis in Cambodja opgelost

PHNOM PENH, 7 mei — De Nationale vergadering van Cambodja heeft gisteren met grote meerderheid de nieuwe, door maarschalk Lon Nol gevormde regering haar vertrouwen geschonken. Daarmee is een einde gekomen aan een regeringscrisis die twee-en-een-halve week heeft geduurd en veroorzaakt werd door het aftreden van Lon Nol, die in februari door een beroerte werd getroffen.

De nieuwe regering, waarvan de gedeeltelijk verlamde leider alleen in naam premier is, wordt in feite geleid door Lon Nols plaatsvervanger, Sirik Matak, in het vorige kabinet ook al zijn rechterhand.

In tegenstelling tot de vorige regering is het nieuwe kabinet samengesteld uit voormalige jonge, typische technocraten. Sommige ministers in het vorige kabinet werden in studentenkringen beschuldigd van luiheid en inefficiënt beleid.

De enige figuur van betekenis die is aangebleven is de minister van buitenlandse zaken, Koun Wick. De nieuwe regering omvat vijftien personen, van wie drie de functie van vice-premier bekleden. Sirik Matak beheert behalve het plaatsvervangend premierschap ook de in deze tijd cruciale portefeuille van defensie.

VS willen praten over ontruiming van Zuid-Vietnam

PARIJS, 7 mei (AFP, AP, Reuter) — De Verenigde Staten zijn bereid op het Parijse vredesoverleg te spreken over een datum voor de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam. Noord-Vietnam zou dan opheldering moeten verschaffen over de terugtrekking van de Noordvietnamese troepen uit Zuid-Vietnam, Laos en Cambodja.

Vorige week stelde de Noordvietnamese delegatieleider Xuan Thuy voor te gaan praten over de terugtrekking van de Amerikaanse strijdkrachten. Als dat overleg positieve resultaten zou opleveren, zouden „alle troepen die aan de oorlog deelnemen snel naar huis terugkeren.”

David Bruce, de Amerikaanse onderhandelaar, zei gisteren: „Als dat betekent dat u nu bereid bent de Noordvietnamese troepen terug te trekken uit Zuid-Vietnam, Laos en Cambodja, geloof ik dat wij belangrijke vooruitgang kunnen boeken naar een eerzame en blijvende vredesregeling.”

Bruce zei dat president Nixon duidelijk heeft gemaakt, dat hij bereid is een datum vast te stellen voor de terugtrekking van alle Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam als Hanoi dat ook doet.

Afgewezen

Xuan Thuy wees het nieuwe Amerikaanse voorstel indirect af. „President Nixon heeft de absurde eis van een wederzijdse terugtrekking op tafel gelegd, waarmee hij de Amerikaanse agressor op één lijn stelt met het Vietnamese volk dat zich tegen de agressie keert,” zei hij.

Over de krijgsgevangenen zei hij dat Nixon blijk geeft van cynisme door de kwestie van de krijgsgevangenen steeds weer te gebruiken voor zijn propaganda.

Ontkenning

Het Witte Huis heeft gisteren ontkend dat november 1972 is vastgesteld als datum voor de volledige terugtrekking van de Amerikaanse strijdkrachten. Gezegd werd dat het aantal militairen in Zuid-Vietnam op 1 december van dit jaar zal zijn teruggebracht tot 184.000. In november zal de president het schema voor de verdere terugtrekking bekendmaken.

Het Amerikaanse opperbevel in Saigon heeft meegedeeld dat verleden week 68 Amerikanen in Vietnam zijn gesneuveld. Bovendien verloren 20 Amerikanen het leven door andere oorzaken, zoals ongelukken, ziekte, drugmisbruik en misdaden.

Het Nationale Bevrijdingsfront (Vietcong) heeft een bestand van 48 uur afgekondigd ter gelegenheid van de geboortedag van Boeddha op 9 mei. De regering in Saigon heeft voor die dag een bestand van 24 uur afgekondigd. Een Amerikaans echtpaar heeft een

pingpongtafel met toebehoren naar het gebouw in Parijs gestuurd waar de vredesonderhandelingen over Vietnam worden gehouden. Doel is de besprekingen weer op gang te krijgen in het kader van de „pingpongdiplomatie”: de vier partijen aan de onderhandelingstafel zouden gewoon met elkaar moeten gaan tafeltennissen. Een Franse expeditiefirma deed gisteren een poging de tafel af te leveren, maar dat lukte niet. De agenten die het gebouw bewaken weigerden de tafel in ontvangst te nemen.

ANTI-OORLOG-, ANTI-NIXON- CAMPAGNES

NOG NOOIT is de regering van president Nixon zo lankmoedig tegen betogers opgetreden als op het ogenblik. Toch zijn de demonstranten tegen de oorlog in Indochina meer verbitterd dan ooit. Zij eisen onmiddellijke terugtrekking van alle Amerikaanse troepen. Voor het eerst hebben een 1000-tal oud-soldaten, van wie velen in Vietnam waren gewond, meegedaan aan de betogingen. Zij hebben de medailles en zilveren sterren, die zij aan het front hebben verdiend, vaak ten koste van ernstige verminkingen, op de trappen van het Capitool weggegooid, terwijl de senaat daar vergaderde. 110 veteranen werden gearresteerd, een oud-soldaat, die beide benen in Vietnam had verloren, werd nadrukkelijk *niet* gearresteerd, hoewel hij er om vroeg. Tegen alle verboden in hadden de veteranen een kamp gemaakt bij het monument van Lincoln. De politie heeft hen met rust gelaten. Senator Kennedy heeft zelfs een nacht met hen doorgebracht, 'zingend en drinkend', zoals een der rapporten zegt.

De demonstraties zijn voorbereid door twee groepen, die zich 'de coalitie van 24 april' noemen. De eerste, de *Nationale Vredesactie Coalitie*, hoopt haar doel, het einde van de oorlog, met vreedzame middelen te bereiken. De *Volkscollectie voor Vrede en Rechtvaardigheid* wil de zaak harder aanpakken. Een van de leiders is Rennie Davis, die destijds in Chicago terecht heeft gestaan. Zijn grootste demonstratie organiseert hij op 1 mei. Hij hoopt alle verkeer in Washington onmogelijk te maken. Hij wil honderden auto's parkeren op de boulevards en als hij zijn zin krijgt zullen 10.000 betogers op straat gaan liggen om 'hun lichamen te leggen tussen de machine, die deze oorlog uitvoert en het machtige gevoel van het Amerikaanse volk dat er een einde moet komen aan deze oorlog.'

In ieder geval staan enkele onrustige weken voor de boeg. President Nixon is zeer voorzichtig. Hij beseft dat de afkeer van de oorlog nog nooit zo fel is geweest. De betogers van nu zijn, in tegenstelling tot vroeger, niet alleen jongelieden, er zijn nu ook veel ouderen bij. Een blad schrijft dat net, zoals vaker is gebeurd, weer een foto is, die de gemoederen heeft verhit. Een paar jaar geleden veroorzaakte de foto van het hoofd van politie in Saigon die een lid van de Vietcong doodschoot, een gevoel van walging. Ditmaal was het een foto van een Vietnamees soldaat, die, hangend aan een Amerikaanse helicopter, uit Laos terugkwam, die verontwaardiging wekte. Ineens beseftte het Amerikaanse volk dat, ondanks alle mooie woorden van de president, het avontuur in Laos was mislukt.

President Nixon houdt echter voet bij stuk. Betogers moeten met zachte handen behandeld, maar nog altijd wil hij tot de eerste president worden, die een oorlog verliest. Hij zal wel de tweede zijn, die zoals Lyndon Johnson, op de

ze oorlog zijn nek breekt. De man, die meer dan wie ook heeft gedaan om Johnson er in 1968 toe te brengen zich niet meer kandidaat te stellen, is nu weer in actie en zweert dat hij niet zal rusten voordat Nixon is verslagen. Hij heet *Allard Lowenstein* en wordt de 'architect van de campagne van senator McCarthy tegen Johnson' genoemd. Zoals in 1967 trekt deze energieke New Yorker nu weer door het land. Hij heeft zijn ervaring in studentenkringen opgedaan. Hij was het, die de studenten tegen Johnson in het veld bracht. Maar langzamerhand wist hij toen ook de democratische leiders in vele staten te overtuigen dat Johnson moest verdwijnen. Maar, hij moest opgevolgd worden door een andere democraat. Toen eenmaal was gebleken dat MacCarthy niet kon winnen, stelde Lowenstein zich achter Hubert Humphrey, wat talloze vrienden hem kwalijk hebben genomen. Hij dacht dat Humphrey, ondanks alle bezwaren tegen hem, beter was dan Nixon, die als president een ramp zou worden.

Nu kan het Lowenstein niets schelen of

een democraat of een republikein Nixon zal opvolgen. Hij is bereid te werken voor welke kandidaat dan ook, zolang die belooft onmiddellijk een einde aan de oorlog te maken. In 1967, het jaar vóór de presidentiële verkiezingen, heeft het Lowenstein tot december gekost voordat McCarthy zich bereid verklaarde zich in de voorverkiezingen tegen Johnson kandidaat te stellen. Dat was vrij laat en bovendien was Eugene McCarthy een moeilijke man, die eigenlijk niet wilde winnen en leed aan een volkomen gebrek aan enthousiasme voor het rauwe werk dat een kandidaat nu eenmaal moet doen. Hij had bovendien een hekel aan Lowenstein, die hij veel te demagogisch vond. Desondanks besloot Johnson onder de druk van het succes van McCarthy in New Hampshire, zich terug te trekken.

De zaak ligt op het ogenblik ongunstiger voor Nixon dan voor Johnson toen. Er is nu al een republikeinse kandidaat, de jonge afgevaardigde uit Californië *McCloskey*, die overweegt om president Nixon als oorlogsmisdadiger in staat van beschuldiging te stellen. Dat is een extreme wensdroom, maar talrijke invloedrijke republikeinen staan op dit vroege ogenblik — wat de verkiezingen betreft — vijandiger tegenover Nixon dan de democratische leiders in 1967/1968 tegenover Johnson. Destijds heeft Allard Lowenstein die geringe vijandigheid uitstekend weten uit te buiten met een onwillige kandidaat. De situatie lijkt nu veel gunstiger. De grote vraag is hoe Nixon zal reageren. Lyndon Johnson trad liever af dan dat hij zijn pogingen opgaf om de oorlog te winnen. Wil zijn opvolger kost wat kost president blijven? Zelft dan heeft hij in Allard Lowenstein een geduchte tegenstander. M.S.

Pingpong voor vrede

PARIJS, 7 mei — Een poging de stagnerende vredesbesprekingen over Vietnam op gang te krijgen door de conferentietafel te vervangen door een pingpongtafel, is gisteren mislukt. Een Amerikaans echtpaar uit Michigan liet gisteren bij het gebouw waar het vredesgesprek plaats heeft een pakket van 59 kilo bezorgen, dat alles bevatte wat voor een partijtje tafeltennis nodig is.

De Parijse politie wilde het pak echter niet laten afgeven omdat de adressering geen naam van een bepaald persoon vermeldde, maar alleen „Centre de Conferences Internationales”. De expeditiefirma die de tafel moet bezorgen, zal nu een nieuwe poging doen het pakket afgeleverd te krijgen.

VS koppelen terugtocht aan die van Hanoi

PARIJS, 7 mei — De Verenigde Staten zijn bereid op het Parijse vredesoverleg te spreken over het vaststellen van een datum voor de terugtrekking van Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam. Maar Noord-Vietnam zou dan opheldering moeten verschaffen over zijn plannen met betrekking tot de terugtrekking van de Noordvietnamese troepen uit Zuid-Vietnam, Laos en Cambodja.

De Amerikaanse onderhandelaar, David Bruce, heeft dit gisteren gezegd nadat vorige week de Noordvietnamese delegatieleider Xuan Thuy, voorgesteld had onmiddellijk onvoorwaardelijke besprekingen te beginnen over de terugtrekking van de Amerikaanse en geallieerde strijdkrachten.

„Als dat betekent dat u nu bereid bent Noordvietnamese troepen terug te trekken uit Zuid-Vietnam, Laos en Cambodja, dan geloof ik dat we belangrijke vooruitgang kunnen boeken naar een eerzame en blijvende vredesregeling”, zo zei Bruce.

„Als Hanoi weigert zich uit te laten over Noordvietnamese troepenterugtrekking en vasthoudt aan de voorwaarde dat „onredelijke eisen” ingewilligd moeten worden, zal het duidelijk zijn dat u degene bent die ernstige onderhandeling wil vermijden”, waarschuwde hij echter.

De Noordvietnamese delegatieleider wees het Amerikaanse voorstel in zijn redevoering, die overigens tevoren was opgesteld, indirect af. „President Nixon heeft de absurde eis van een „wederzijdse terugtrekking”

op tafel gelegd, waarmee hij de Amerikaanse agressor op één lijn stelt met het Vietnamese volk dat zich tegen de agressie keert”, aldus Thuy.

Bestand

Het Nationale bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam heeft een bestand van 48 uur afgekondigd ter gelegenheid van de geboortedag van Boeddha op 9 mei. Het bestand gaat in op 9 mei. Dit is donderdag bekendgemaakt door de officiële zender van het Bevrijdingsfront.

De Zuidvietnamese regering heeft al eerder een 24-uursbestand afgekondigd. Vorig jaar heeft de Zuidvietnamese regering ook een 24-uursbestand voor Boeddha's geboortedag gehouden, maar de Vietcong heeft toen geen bestand in acht genomen. (Reuter — AFP)

Teruglopend

Cambodjaans toerisme

Het gaat slecht met het Cambodjaans toerisme, zo blijkt uit het in Pnhom Penh verschijnende blad *Realités Cambodgiennes*. „Het is duidelijk,” zo schrijft het blad, „dat de in maart 1970 door de Noordvietnamezen en de Vietcong begonnen oorlog het toerisme ernstig heeft geschaad. Het aantal bezoekers is in vergelijking met 1969 54,71 pct. teruggelopen. Dat terwijl in de eerste drie maanden van 1970 de aankomst van 12.331 bezoekers genoteerd werd tegenover 11.032 in dezelfde periode in 1969, d.w.z. een toename van 10,53 pct. Als deze trend zich had doorgezet zouden er in 1970 64.231 bezoekers zijn geweest in 1970 (42,12 pct. stijging), hetgeen zelfs de meest optimistische verwachtingen ruimschoots zou hebben overtroffen. In werkelijkheid was het totale aantal bezoekers 21.150 waarvan 19.970 toeristen. Die toeristen kwamen vooral uit vijf landen, te weten: USA, Frankrijk, Japan, Duitsland en Engeland.”

De belangrijke toeristische attracties zijn op dit moment niet te bereiken. „Ten gevolge van de onveiligheid in Siemreap-Angkor,” zo vervolgt het blad, „kunnen de buitenlandse toeristen niet de monumenten van Angkor bezoeken.

Daarom doet men van toeristische zijde zijn best om een trek naar Pnhom Penh, dat over toeristische troeven beschikt om de nieuwsgierigheid van de bezoekers te bevredigen, te ontwikkelen.”

"Messias" profiteert van oorlog in Indo-China

...NTIANE, 11 mei (NYT) —
...een van de bijverschijnselen
...de oorlogstoestand in Indo-Ci-
...behoort het opdagen van „mes-
...ssen”, die vooral opereren on-
...de Meo-stammen in Laos. Dat
...mt, omdat het verwachtingsbeeld
...in een „messias”, dat veel over-
...mst vertoont met de cargo-cultus
...in de Papoea's op Irian, een
...voornaamste plaats inneemt in het
...volksgeloof van de Meo's.

Er zal een messias komen in de gedaante van een mens, die alle problemen zal oplossen; zo luidt in het kort het dogma van de Meo's. Problemen hebben de Meo's tegenwoordig in overvloed, vooral nu hun gebied slagveld is geworden tussen Noordvietnamezen en Zuidkoreanen respectievelijk Amerikanen. Door het opdringen van de Noordvietnamezen worden zij geleidelijk verdrongen uit de Vlakke der Kruiken in Noord-Laos.

Twee maanden geleden daagden er plotseling twee „messiassen” op. Zij verklaarden van goddelijke afkomst te zijn en spoorden de Meo's aan zich en-masse bij hen aan te sluiten.

Getrouw aan het „dogma” bouwden deze „messiassen” woningen van drie verdiepingen. Zij beloofden alle wensen te vervullen van Meo's, die offers aan hen brachten: varkens en andere eetbare huisdieren. Zij zouden er buffels, rijst en andere begeerlijkheden voor in ruil krijgen. Deze oproep van de twee „messiassen” viel samen met een offensief van Noordvietnamese troepen en het verschijnsel deed zich voor, dat Meo's begonnen over te lopen, zodat de regeringsgeneraal Vang Pao, die in dit gebied het bevel voert, zich zorgen begon te maken.

Maar het toeval kwam hem te hulp, want de Meo's hadden nog de ervaringen in het geheugen, die zij met een vorige „messias” hadden opgedaan, nog niet zo lang geleden. De man was neengestreken op een plaats, die „95” werd genoemd. Hij bouwde daar een huis van drie verdiepingen en trok er met zijn vrouw in. De Meo's gaf hij de verzekering, dat nu een stroom van goede dingen uit de hemel zou

neerdalen. Hij bepaalde zelfs de dag, waarop dit zou geschieden.

Maar op de beloofde dag ontdekten de Meo's dat hun „messias” krankzinnig was geworden. Hij had zijn vrouw vermoord en haar bloed opgedronken. Sindsdien is de betrouwbaarheid van de „messiassen” in het land der Meo's ernstig beschadigd.

Executies

Ofschoon nergens aanwijsbaar is, dat de twee nieuwe „messiassen” uitgezonden waren door de Noordvietnamezen om de Meo-bevolking te „bewerken”, meende generaal Vang Pao toch, dat zij verkapte politieke agenten waren met de opdracht de strijdvaardigheid van de Meo's te ontzenuwen. Hij stuurde ambtenaren erop uit, die zich in de menigten mengden, wanneer die door de een of andere „messias” werden toegesproken. De tactiek van de ambtenaren bestond erin ook het woord te nemen maar dan om de „messias” belachelijk te maken. Zij wezen op het bedrog van vroegere „messiassen” en betoogden tevens, dat de Meo's geen „zaligmakers” met mooie beloften nodig hebben. De Amerikanen zorgden immers voor alles wat de Meo's nodig hebben. Hun geschenken vallen ook uit de hemel. (Dat wil zeggen uit vliegtuigen).

Waar het vertrouwen in de „messiassen” evenwel ongeschokt bleef, daar heeft generaal Vang Pao niet gesaarzeld energiek in te grijpen: hij heeft enkele volgelingen van de „messiassen”, onder wie enkele medicijnmannen, laten fusilleren. Uiteindelijk geraakten de „zaligmakers” vanzelf aan het einde van hun invloed, doordat zij al hun fraaie beloften niet waar konden maken. Overigens heeft in deze toestand de persoonlijke aantrekkingskracht van generaal Vang Pao een grote rol gespeeld: hij is — politiek — wijselijk getrouwd met vijf vrouwen uit vijf grote Meo-stammen; hij kan putten uit een schijnbaar onbegrensde aanvoer van Amerikaans geld om Meo-opperhoofden om te kopen en met zijn eigen vliegtuigen speelt hij ook een soort „messias”, die wel allerlei goederen en begeerlijkheden uit de hemel kan laten neerdalen.

Aanval van Migs Hanoi op toestel VS in Laos

SAIGON, 12 mei — In het eerste luchtgevecht dat ooit boven Laos is gemeld hebben Noordvietnamese MIG-21 straaljagers zondag een klein Amerikaans verkenningsvliegtuig aangevallen. Dat heeft het Amerikaanse opperbevel in Saigon gisteren meegedeeld. Het onbewapende Amerikaanse toestel kon zonder schade ontkomen

De aanval, die vijf minuten duurde, had plaats boven het oostelijke gedeelte van de centraal in het noorden van Laos gelegen Kruikenvlakte, ongeveer 30 kilometer van de Noordvietnamese grens. Een van de supersonische Russische straaljagers deed tot tweemaal toe een aanval op het Amerikaanse toestel en schoot zeker drie raketten af, terwijl een tweede MiG boven de twee vliegtuigen cirkelde.

Sinds enige maanden verschijnen in het Laotische luchtruim steeds meer Noordvietnamese MiG's, die door de Amerikaanse radar bij vijf afzonderlijke gelegenheden zijn ontdekt. De Noordvietnamese toestellen vormen een, hoewel nog niet ernstige, bedreiging voor de bombardementsacties van de Amerikaanse luchtmacht tegen de Ho-Tsji-Minhroute die door het oosten van Laos loopt.

In de Laotische hoofdstad Vientiane deed zich gisteren een incident voor toen een groep Laotiërs stenen gooide naar de auto van twee Noordvietnamese diplomaten die waren weggelopen bij een plechtigheid ter gelegenheid van de dag van de Laotische constitutie.

Bij een redevoering van de Laotische premier, prins Soevanna Phoema, die sprak over het arrogante gedrag van Noordvietnamezen tegenover Pathet Lao-aanhangers, stonden de Noordvietnamese zaakgelastigde in Vientiane en een andere functionaris op van de tribune en haastten zich naar hun auto. De auto werd door de stenen licht beschadigd, maar de di-

plomaten liepen geen verwondingen

Een Cambodjaanse regeringsfunctionaris in Phnom Penh heeft bevestigd dat ongeveer drie maanden geleden een gedeelte van de beroemde tempelstad Angkor Wat, in het noordwesten van Cambodja, bij een artilleriebeschieting door het Cambodjaanse regeringsleger ernstig is beschadigd.

De geweldige, uit de 12e eeuw daterende tempelruïne, tot dat de vijandelijkheden begonnen Cambodja's toeristische attractie bij uitstek, werd vorig jaar door communistische troepen bezet, maar vormde nooit inzel van gevechten om het monument te sparen. De schade zou zijn ontstaan toen een commandant van een Cambodjaanse batterij op eigen houtje was gaan schieten op een groep vluchtelingen. (Reuter-AP)

Teleurstelling in Vientiane over vredesplan Pathet Lao

VIENTIANE, 13 mei — De nieuwe vredesvoorstellen van de pro-communistische Pathet Lao aan de neutralistische regering van prins Soevanna Phoema zijn in ministeriële en politieke kringen in de Laotische hoofdstad met teleurstelling ontvangen.

Volgens deze kringen bevatten de nieuwe voorstellen niets wezenlijk nieuws en heeft het communiqué van de Pathet Lao waarin de bijzonderheden van de voorstellen worden bekendgemaakt het karakter van een ultimatum.

De voorstellen zijn gisteren aan de Laotische premier overhandigd door de persoonlijke vertegenwoordiger van zijn pro-communistische halfbroer Soevannoevong, prins Tiao Soek Vongsak. Deze was zaterdag in Vientiane gearriveerd.

De voorstellen van de Pathet Lao houden in dat er over een

bestand gesproken kan worden wanneer de VS hun bombardementen op Laos onvoorwaardelijk staken.

Na het stopzetten van de bombardementen zouden de betrokken Laotische partijen onmiddellijk overleg moeten plegen over de „vorming van een voorlopige coalitie-regering”, alsmede over de andere vraagstukken van gemeenschappelijk belang, „waaronder o.m. de waarborg van de strikte naleving van de neutraliteit van het koninkrijk Laos, zoals die is vastgelegd in de Geneefse Akkoorden van 1962”.

Het communiqué besloot: „Deze voorstellen zijn volkomen redelijk en beantwoorden aan de rechtvaardige eisen van de openbare mening in het land en daarbuiten.”

De eis van onvoorwaardelijke staking van de Amerikaanse bombardementen is voor Vientiane onaanvaardbaar. Vorig jaar, toen men het eens was om over het vijfpuntenvredesplan van de Pathet Lao te gaan onderhandelen waren er moeilijk-

heden over de plaats van het overleg, omdat de Pathet Lao stopzetting eiste van de bombardementen boven de provincies waar die plaats was gelegen.

Luchtaanvallen VS

Amerikaanse jachtbommenwerpers hebben maandag luchtaanvallen uitgevoerd op luchtafweerstellingen op de Mu Ghias in Noord-Vietnam, zo is door het Amerikaanse opperbevel bekend gemaakt.

De vliegtuigen werden door het geschut aangevallen toen zij aanvalsacties boven het naburige Laos uitvoerden. Volgens de Amerikanen werden 13 Noordvietnamese geschutsstellingen vernietigd.

Hanoi heeft gemeld dat in twee Noordvietnamese provincies aanvallen zijn uitgevoerd door Amerikaanse vliegtuigen, waaronder door zware strategische B-52 bommenwerpers. Bij deze „misdadige oorlogshandelingen” zijn slachtoffers gevallen en is schade aangericht, aldus Hanoi. (Reuter-AP)

Hanoi akkoord met ^{de} Saigon over ^{14 mei 1973} gevangenen

HONGKONG/SAIGON, 14 mei — De Amerikaanse hoop op vrijlating van krijgsgevangenen in Noord-Vietnam is vandaag gestegen, nu Hanoi een aanbod van Saigon heeft geaccepteerd om een groot aantal Noord-vietnamese krijgsgevangenen los te laten.

Voorheen heeft Noord-Vietnam alleen maar kleine groepen zieke en invalide krijgsgevangenen opgenomen en de oorzaak van de terughoudendheid waarmee die overdracht steeds gepaard gaat is dat Hanoi ontkent dat in Zuid-Vietnam Noordvietnamezen vechten. De krijgsgevangenen worden dan ook steeds omschreven als „patriotten“.

Maar de bekendmaking van vandaag, waarin tot in details wordt ingegaan op de regeling van de overdracht, is daarom zo opmerkelijk omdat het nu gaat om 570 krijgsgevangenen.

Volgens de verklaring (van het officiële Noordvietnamese persbureau) zullen onbewapende schepen worden gestuurd om de gevangenen bij de gedemilitariseerde zone op zee over te nemen van „onbewapende schepen van de Amerikaanse marionetten die de Rode-Kruisvlag voeren“ op een plaats „drie tot vijf kilometer ten zuidoosten van Chua Tung, bij de 17de parallel... op 4 juni.“

Geëist wordt dat alle militaire activiteit in de lucht, op zee en op het vasteland voor de gehele dag wordt gestaakt.

Direct na het bekend worden van de Noordvietnamese verklaring heeft de Amerikaanse ambassadeur in Saigon, Ellsworth Bunker, laten weten dit een „bemoedigend“ teken te vinden en te hopen dat „dit de

eerste stap zal zijn die leidt tot de terugkeer van Amerikaanse en geallieerde gevangenen.“

Het Zuidvietnamese ministerie van buitenlandse zaken heeft intussen gezegd dat het Noordvietnamese antwoord in detail wordt bestudeerd voordat een reactie kan worden gegeven. De Zuidvietnamezen hadden het aanbod om de gevangenen vrij te laten gedaan op 2 april.

Een ander aanbod van Saigon behelst het overbrengen van 1200 Noordvietnamezen naar een neutraal land. Op die suggestie, en het Zweedse aanbod om gevangenen, ook Amerikanen, op te nemen, heeft Hanoi inmiddels negatief gereageerd.

De laatste keer dat krijgsgevangenen op volle zee zijn vrijgelaten dateert van 11 juli vorig jaar, toen 62 invalide gevangenen en 24 vissers vanaf een Zuidvietnamees schip in kleine bootjes naar de Noordvietnamese kust zijn gevaren. Op 24 januari van dit jaar werden nog eens 37 gevangenen over de rivier de Ben Hai bij de gedemilitariseerde zone aan de Noordvietnamezen overgedragen.

De vredesbesprekingen in Parijs gingen gisteren hun vierde jaar in, althans wat betreft het contact tussen Amerikanen en Noordvietnamezen. De delegaties van Saigon en het Nationale Bevrijdingsfront kwamen pas begin 1969 naar Parijs.

Zoals bijna voortdurend het geval is geweest werden ook gisteren weer oude standpunten en voorstellen herhaald en kwamen de partijen geen centimeter nader tot elkaar. David Bruce herhaalde het voorstel van Saigon om de wederzijdse krijgsgevangenen naar neutraal terrein over te brengen. (Reuter)

„Saigon kan zich alleen door onderdrukking nog handhaven”

WASHINGTON, 14 mei — De Amerikaan Don Luce, die het bestaan van de zogenaamde tijgerkooi-gevangenen in Zuid-Vietnam ontdekte, is van mening dat de regering in Saigon zich alleen nog staande kan houden door marteling en onderdrukking.

Na zijn recente uitwijzing uit Zuid-Vietnam (op beschuldiging met anti-oorlogsgroepen te hebben samengewerkt) verklaarde hij nu ten overstaan van de Senaatscommissie voor de buitenlandse betrekkingen in Washington dat zich in de Zuidvietnamese gevangenissen minstens 100.000 politieke gevangenen bevinden.

Deze gevangenen worden aan extreme martelingen onderworpen en leven onder onmenselijke omstandigheden zonder hoop op korte termijn te zullen worden vrijgelaten.

Bangkok en de perife

Thailand ziet voor de zoveelste keer in zijn historie weer kans om de bakens op tijd te verzetten. De toenaderingspogingen tot Peking, al vorig jaar begonnen toen het Bangkok duidelijk werd dat het Amerikaanse engagement in Azië langzamerhand zou verminderen, worden dan ten slotte toch beantwoord. De welwillende houding die de leiders van het land nu in Peking ontmoeten moet echter niet uitsluitend gezien worden als een nieuwe manoeuvre in het huidige diplomatieke vriendschapsoffensief van de Volksrepubliek. Voorwaarde tot die toenadering is kennelijk de veranderde houding van Bangkok geweest tegenover het Vietnamese conflict. Thailand begreep heel goed dat een werkelijke verstandhouding met China niet mogelijk zou zijn wanneer het zich met hetzelfde vuur aan de zaak van Saigon zou blijven wijden als het dat tevoren deed. Vandaar ook de weigering, vorig jaar om daadwerkelijk mee te doen aan de verdediging van het regime Lon Nol, toen in Cambodja de burgeroorlog was uitgebroken. Thailand beperkte zich tot een versterking van zijn oostelijke grenzen. Van een verbeterde houding met Peking verwacht de oligarchie in Bangkok waarschijnlijk ook een verbetering van de situatie in de dunbevolkte grensgebieden van het land waar — vaak Pekinggezinde — verzetsgroepen het de autoriteiten lastig maken. Maar gezien het karakter van de strijd daar die duidelijke trekken van een volksoorlog vertoont zal die hoop wel ijdel blijken. Jean-Claude Pomonti, correspondent van Le Monde in Indochina, geeft een beeld van de huidige ontwikkelingen in die verborgen oorlog aan de periferie van het koninkrijk.

Door Jean-Claude Pomonti
Le Monde

BANGKOK, mei — Thailand is niet op weg een nieuw Vietnam te worden, maar de guerrilla heeft de laatste tijd toch vrij ernstige vormen aangenomen in het noorden, noordoosten en zuiden van het land.

In die afgelegen gebieden van het koninkrijk schijnt de bevolking eraan gewend te raken in onveiligheid te leven. Eind maart hebben terroristen een konvooi arbeiders in een hinderlaag laten lopen die een weg aanlegden langs de grens met Laos in het noorden.

De twee tanks die het konvooi begeleidden werden door granaten buiten gevecht gesteld. Er werden onmiddellijk via de radio helikopters ontboden maar die slaagden er niet in de aanvallers buiten gevecht te stellen. Die leden echter wel zware verliezen.

Twee weken tevoren hadden de opstandelingen in hetzelfde gebied, de provincie Nan, voor de eerste maal een vooruitgeschoven post gebombardeerd met een mortier. Sinds twee jaar is vooral het noorden van Thailand het toneel van opstand van Meo's waarvan er in Thai-

Vietnamgesprek en de dooi VS-China

door JOSEPH KRAFT

PARIJS — De dooi in de betrekkingen tussen de Verenigde Staten en communistisch China begint langzaam door te werken op de Vietnam-diplomatie. Bij de vredesonderhandelingen hier in Parijs zijn als gevolg daarvan aan beide zijden nieuwe ontwikkelingen gaande.

De Amerikanen zien nu in ieder geval een mogelijkheid om van de vruchteloze propaganda-duels over te stappen op onderhandelingen op een breder vlak, waarbij Vietnam beschouwd kan worden tegen de volledige achtergrond van de veiligheid in Azië. Het scenario ziet er ongeveer als volgt uit:

Na de herverkiezing van de Zuid-Vietnamese president Nguyen Van Thieu dit najaar, kondigt president Nixon een datum aan voor het terugtrekken van bijna alle Amerikaanse troepen. Daarmee werd de agenda van de onderhandelingen hier nog verder besnoeid.

In overeenstemming met het teruglopende belang van de onderhandelingen in Parijs beginnen de Verenigde Staten hun delegatie in te krimpen. Ambassadeur David Bruce, die nu niet bepaald gelukkig is geweest in zijn huidige functie, neemt zijn ontslag. De situatie is daar rijp voor een nieuw diplomatiek initiatief.

Het nieuwe initiatief behelst een oproep tot het weer bijeenkomen van de Geneefse conferentie, die in 1954 de huidige territoriale regeling in Zuidoost-Azië heeft vastgesteld.

Op een dergelijke conferentie zouden — aldus de theorie — de VS en hun bondgenoten in staat zijn het beperkte streven van Hanoi naar een politieke verandering in Saigon evenals de bredere veiligheidsbelangen van Noord-Vietnams belangrijkste bondgenoten, China en Rusland, ondergeschikt te maken. Precies als bij de oorspronkelijke Geneefse conferentie van 1954, zou daarmee een communistische staatsgreep in Zuid-Vietnam worden vermeden.

Een van de moeilijkheden van dit scenario is dat de Noordvietnamezen al op de hoogte zijn, om niet te zeggen pathologisch gevoelig zijn voor wat er zou kunnen gebeuren. Hun diplomatie richt zich nu zeer intensief op het opwerpen van barrières tegen een nieuw „Genève“.

Zowel binnenskamers als in het openbaar blijven de Noordvietnamese diplomaten erbij dat de oorlog in Vietnam een zaak is die slechts de partijen, nu in Parijs aanwezig, aangaat. Zij houden vol dat er geen noodzaak is voor een gesprek op bredere basis.

Dit argument geeft de verklaring van de door ambassadeur Xuan Thuy aangekondigde kleine wijziging tegenover het lot van de Amerikaanse piloten die door Hanoi gevangen gehouden worden. De Noordvietnamezen hebben vroeger altijd gesteld dat de

kwestie van de krijgsgevangenen slechts ter sprake kon komen nadat een datum zou zijn vastgesteld voor de terugtrekking van de Amerikaanse troepen.

Maar ambassadeur Thuy liet onlangs weten dat de onderhandelingen over de krijgsgevangenen tegelijk met die over de datum van terugtrekken gehouden konden worden.

Op deze manier gaf hij aan dat alle vraagstukken hier in Parijs kunnen worden opgelost, en dat er geen aanleiding bestaat voor een Geneefse bijeenkomst. Als de Noord-Vietnamezen alleen stonden, zouden ze waarschijnlijk veel moeite hebben om te zorgen dat de wereld blijft geloven in de Parijse onderhandelingen.

Maar ze zijn niet alleen. Hanoi heeft nu als zelden tevoren de steun van Moskou. De Russen hebben namelijk een zeer speciale verklaring voor de reden van China's zo plotselinge toenadering tot de Verenigde Staten.

In de ogen van Moskou neemt het 24ste congres van de Russische communistische partij van vorige maand daarbij een sleutelpositie in. Er waren meer dan honderd communistische en aanverwante partijen op het congres vertegenwoordigd. Veel aan China gebonden landen, waaronder Noord-Vietnam, stuurden hun hoogste leiders. En hoewel er enige oppositie bestond tegen het beleid van Moskou, werden de geschillen niet op de spits gedreven.

De Russen beschouwen dit partijcongres, al of niet terecht, als een belangrijke overwinning. Zij geloven dat hun leiderschap op het congres door de communistische wereld werd geaccepteerd. China stond alleen, en zocht volgens hen contact met Washington om de isolatie op te heffen die het door het congres in Moskou kreeg opgelegd.

De Russen zijn dan ook vast besloten om hun voordeel uit te buiten. Zoals dat ook al doorklonk in de redevoering van partijsecretaris Brezjnev, hebben de Russen de oorlog in Vietnam nu uitgeroepen tot de frontlijn in de strijd tegen het „Amerikaanse imperialisme“.

En zij zullen de Chinezen direct van verraad beschuldigen als Peking ook maar de geringste neiging zou vertonen tot vrede te komen onder voor Washington passende voorwaarden. China zal dus, als het al de rol van bemiddelaar zal vervullen, dat alleen kunnen doen op de voorwaarden van Hanoi.

Onder deze omstandigheden wordt het wel erg moeilijk voor Amerika om het contact met China te gebruiken voor een gunstig resultaat in Vietnam. Die poging zou alleen maar geschikt zijn om opnieuw het belangrijkste obstakel voor een overeenkomst aan het licht te brengen. En dat is, zoals al jaren de regering van Zuid-Vietnam.

Hanoi verovert belangrijke positie in het zuiden van Laos

VIENTIANE, 17 mei. — Noordvietnamese troepen hebben gisteren Paksong, de belangrijkste sterkte van de regeringstroepen op het Bolovenplateau, na verwoede gevechten ingenomen. Met de val van Paksong, en van de 20 km noordelijker gelegen buitenpost Houesai, heeft het regeringsleger zijn laatste bolwerken op de strategisch belangrijke vlakte in het zuiden van Laos verloren. Voor Hanoi scheidt de verovering van Paksong de mogelijkheid de Ho-Tsji-Minh-route nog verder naar het westen uit te breiden.

De Noordvietnamese luchtafweer heeft gisteren twee SOAM-raketten afgevuurd op een Amerikaans transporttoestel dat een „beschermingsmissie“ vloog boven de Ho-Tsji-Minhroute. Het toestel werd niet getroffen. Het was de eerste keer dat een dergelijk vliegtuig het doelwit was van de Noordvietnamese luchtafweer.

In het oosten van Cambodja is zaterdag een nieuwe operatie van Zuidvietnamese troepen begonnen. Volgens het opperbevel in Saigon is dit de derde grote actie die op het ogenblik in Cambodja tegen guerrillastrijders aan de gang is. (Reuter-AFP)

Wilson: Johnson liet kans op vrede glippen

LONDEN, 17 mei — De Britse oud-premier Harold Wilson heeft verklaard, dat een wijziging op het laatste ogenblik van de politiek in Washington de oorzaak was van het mislukken van geheime pogingen om te komen tot een bestand in Vietnam in 1967.

In zijn memoires die in de Sunday Times verschijnen, zegt hij, dat premier Kosygin tijdens zijn bezoek aan Londen in 1967 belangstelling toonde voor het volgende voorstel: als Moskou de geheime verzekering van Hanoi zou kunnen krijgen, dat Noord-Vietnam zich tijdens het Tet-bestand in Zuid-Vietnam niet verder zou versterken, zouden de V.S. de bombardementen in het noorden staken en dit openlijk bekendmaken.

Kosygin wilde het voorstel op schrift om dit naar Moskou te kunnen zenden. Wilson wilde de absolute zekerheid verkrijgen, dat de tekst door de Amerikanen was goedgekeurd en daarop bekrachtigde de Amerikaanse ambassade de tekst.

Hem werd verzekerd, dat er op het hoogste niveau overleg met het ministerie van buitenlandse zaken in Washington was gepleegd. Maar toen Wilson het document aan Kosygin overhandigde, kwam er een nieuwe tekst in plaats van de eerste.

Volgens Wilson stond iedereen verstoerd door deze wijziging, die de basis veranderde van hetgeen hij gemachtigd was aan de Russen mee te delen. Nu was beëindiging van de Noordvietnamese infiltratie de eerste voorwaarde voor het staken van de bombardementen.

Volgens Wilson bleek hieruit dat de haviken in Washington hadden gewonnen. Het betrof

een ommekeer in het beleid, waartoe weloverwogen werd overgegaan op een tijdstip, dat er een werkelijke kans was op een regeling, die gebasteerd was op de verlenging van het Tet-bestand. (Reuter)

Kunst in Nijmegen voor Vietnam

Door onze correspondent

NIJMEGEN, 19 mei — Beeldende kunstenaars in Nijmegen hebben 45 kunstwerken beschikbaar gesteld ten bate van het medisch comité Nederland-Vietnam. De kunstwerken zullen op 21 mei op een speciale veiling in het concertgebouw De Vereeniging worden verkocht. Tot 21 mei zijn de aangeboden kunstwerken geëxposeerd in de Nijmeegse universiteitsbibliotheek.

Tegelijkertijd met deze kunstveiling wordt in De Vereeniging door het Nijmeegse workcomité „Kunstenaars voor Vietnam” een feestavond gehouden, waarbij verschillende artiesten zullen optreden en waarvan de opbrengst eveneens bestemd is voor de medische hulpverlening aan Vietnam.

„CIA betaalt duizenden Thailandse soldaten die vechten in Laos”

WASHINGTON, 21 mei — Senator Clifford Case heeft de regering-Nixon er van beschuldigd dat zij de Verenigde Staten nog dieper in het Indochinese conflict heeft verwickeld door Thailandse operaties in Laos op illegale wijze door tussenkomst van de CIA — de Amerikaanse geheime dienst — te financieren en dit niet aan de senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen mee te delen.

De Republikeinse senator van New Jersey uitte deze beschuldiging gisteren in een rede tot de Senaat. Case zei dat hij van regeringszijde had vernomen dat „er vier- tot zesduizend man Thailandse troepen in Laos zijn en dat de VS deze troepen door tussenkomst van de CIA betalen.”

Verleden jaar heeft het Amerikaanse Congres geweigerd geld beschikbaar te stellen voor het betalen van huurlingen in Laos, als dit niet in direct verband zou staan met de Amerikaanse troepenterugtrekking of met acties voor de bevrijding van Amerikaanse krijgsgevangenen.

Vorige week liet de regering van Thailand weten dat zij „nog slechts met tegenzin” haar troepen inzet in Indochina, en toenadering wil tot Peking. Volgens de Thailandse minister van buitenlandse zaken, Thanat Khoman, was Bangkok gedwongen geweest om troepen naar Zuid-Vietnam te sturen en hulp te geven aan de strijd in Laos en Cambodja.

De Noordvietnamese druk in westelijke richting in het zuiden van Laos neemt intussen voortdurend toe. Woensdag zijn 44 verwanten van Amerikaanse functionarissen en 68 andere buitenlanders geëvacueerd uit de westen van de zondag door de guerrillastrijders veroverde plaats Jaksong ligt. De geëvacueerden zijn naar de Laotische

hoofdstad Vientiane overgebracht.

Het laatste strategische punt op de Bolovensvlakte, waar ook Paksong ligt, is woensdag door de Noordvietnamezen ingenomen. Daarmee bevindt de vlakte zich nu geheel in communistische

Generaal VS gedegradeerd i.v.m. My Lai

WASHINGTON, 21 mei — De voormalige Amerikaanse divisie-commandant generaal-majoor Samuel Koster is woensdag op last van het Amerikaanse ministerie van defensie tot brigade-generaal gedegradeerd.

De onderminister van het leger, Stanley Resor, heeft als motivering voor deze degradatie gegeven, dat het voorbereidende onderzoek in de My Lai-affaire niet grondig genoeg is geweest.

Generaal Koster is ook zijn onderscheiding voor buitengewone verdiensten ontnomen. Tegen zijn medewerker ten tijde van de My-Lai-slachting, drie jaar geleden, brigade-generaal George Young, is deze laatste maatregel eveneens genomen. Een voorstel om generaal Young tot kolonel te degraderen is door Resor echter van de hand gewezen.

De twee generaals behoorden tot een groep van twaalf officieren die aanvankelijk ervan beschuldigd werden de slachting van My Lai, in de doofpot te hebben willen stoppen. Maar deze beschuldiging is ingetrokken behalve waar het kolonel Oran Henderson, een van de twaalf officieren, aangaat. Tegen Henderson is nu een krijgsraad proces gaande. Generaal Koster noemde zijn degradatie onbillijk en onrechtvaardig. Naar zijn zeggen had hij niets afgeweten van een massamoord op burgers voordat die anderhalf jaar later bekend was geworden.

De voorbereidende hoorzittingen voor het proces tegen kapitein Ernest Medina, de directe superior van luitenant William Calley, zijn verschoven van a.s. maandag naar 14 juni. Medina wordt ervan verdacht de opdracht tot de massamoord in My Lai te hebben gegeven.

(D.P.) — Reuter

VS verliezen dertig man bij raketaanval van Hanoi

SAIGON, 22 mei — Noord-vietnamese troepen hebben vannacht bij drie raket- en mortierbombardementen in het uiterste noorden van Zuid-Vietnam dertig Amerikanen gedood en vijftig verwond.

De Amerikaanse legerleiding in Saigon, die dit vandaag bekendmaakte, sprak van de zwaarste Amerikaanse verliezen door beschietingen in Vietnam sinds zeker anderhalf jaar.

De meeste slachtoffers vielen bij een voltreffer van een zware Russische raket op een bunker van de Amerikaanse basis „Charlie Two”,

Offensief Zuid-Vietnam in oosten van Cambodja

SAIGON, 22 mei — Uit militaire kringen in Saigon is gisteren vernomen dat Amerikaanse hefschroefvliegtuigen bijna 2.000 man Zuidvietnamese troepen naar het oosten van Cambodja hebben overgebracht voor een nieuw offensief tegen twee Noordvietnamese divisies.

De bevelhebber van de Zuidvietnamese strijdkrachten in Cambodja heeft de pers meegedeeld dat er hevige gevechten gaande zijn.

De helikopterlandingen geschiedden halverwege tussen Prey Veng en de Zuidvietnamese grens, ongeveer 30 km binnen de Cambodjaanse grens.

Het Zuidvietnamese ministerie van buitenlandse zaken heeft tegengesproken dat in Zuid-Vietnam minstens 100.000 mensen om politieke redenen gevangen worden gehouden. Dit was onlangs in Genève verklaard door Don Luce, een sociaal werker van de Wereldraad van kerken.

Het ministerie gaf gisteren een verklaring uit waarin het dit door Luce genoemde aantal een „schromelijke overdrijving en een tendentieuze verdraaiing van feiten” noemt.

Volgens het ministerie zijn er ongeveer 27000 burgers in Zuid-Vietnam gedetineerd, van wie 6890 gewone misdadigers en 20076 voor terrorisme, ontvoering of sabotage veroordeelde communisten. „Slechts drie personen worden om politieke redenen vastgehouden”, aldus het ministerie.

Don Luce veroorzaakte een internationale deining toen hij vorig jaar twee leden van het Amerikaanse Congres bewijzen verschafte van het bestaan van „Tijgerkooi-cellen” in de gevangenis van de Zuidvietnamese plaats Con Son.

Begin deze maand werd zijn verblijfsvergunning door de Zuidvietnamese autoriteiten ingetrokken omdat hij zou zijn opgetreden als contactman voor vredesbewegingen in Zuid-Vietnam en de Verenigde Staten. (Reuter).

Vietnam - Nixons Korea of Algerije?

Door drs. A. S. SPOOR

Wordt Vietnam Nixons Korea of Nixons Algerije? Zo luidt in het kort de vraag, waarmee denkend Amerika worstelt. Met andere woorden: is Nixon van plan in Zuid-Vietnam precies als in Zuid-Korea een kleine troepenmacht te laten (men spreekt in Washington over 50.000 man) plus een deel van de luchtmacht om het voortbestaan van een niet-communistisch regime in Saigon te garanderen of bereidt Nixon een volledige aftocht uit Vietnam voor zoals de Gaulle in Algerije?

Over het antwoord op deze vraag bestaat geen communis opinio onder de kritische en goed geïnformeerde waarnemers, maar de meeste van zijn gesprekspartners in Washington hielden over naar te visie dat Nixon in elk geval op dit moment aanstuurt op de zogenaamde Koreaanse oplossing. In wezen zou dit betekenen dat Nixon nog altijd gelooft in de mogelijkheid het onpragmatieke doel van de Amerikaanse interventie: het afhaken van een niet-communistisch regime in Zuid-Vietnam te bereiken.

Er zijn inderdaad een heel aantal aanwijzingen dat president Nixon en zijn belangrijkste adviseur wat Vietnam betreft, Henry Kissinger, in deze richting denken. Er is in de eerste plaats de zinsnede in het rapport aan het parlement "Building for Peace" van 25 februari j.l. waarin uitdrukkelijk wordt gesteld dat een aftocht zonder meer uit Vietnam een oplossing zou zijn.

Er is in de tweede plaats de politiek in Cambodja en Laos, die volgens velen voorafbedoeld was om de militaire voorwaarden te scheppen, waaronder het regime in Saigon van Thieu zou kunnen overleven. (De theorie van Daniel Ellsberg in de New York Review of Books van 11 maart en van Van Benthem van den Bergh in De Groene van 27 maart dat de invasies en de bombardementen op Cambodja Laos en Noord-Vietnam signalen zouden zijn geweest aan het adres van Hanoi om Noord-Vietnam murw te krijgen, wordt in Washington minder genoemd.)

Er is voorts de niet afdelende lippendienst, die steeds nog altijd wordt beweerd aan de vietnamisering van het probleem: het overvelen van het grootste deel der militaire taken aan het Zuid-Vietnamese leger. En niet de laatste plaats lijkt een aanwijzing voor Nixons Koreaanse denkbeelden zijn uitspraak op de persconferentie in 29 april j.l. dat hij geendatum ging noemen voor pliedige terugtrekking uit Vietnam omdat de Noordvietnamezen daarvoor in ruil slechts "onderhandelingen over de repatriëring der Amerikaanse krijgsgevangenen" hadden aangeboden.

De woordvoerder van de Noordvietnamese delegatie in Parijs had evenwel een week eerder al gezegd dat Hanoi niet van plan is de repatriëring van de krijgsgevangenen anders dan snel tot stand te brengen zo gauw een datum voor de Amerikaanse aftocht genoemd zou zijn.

Uit al deze punten maken velen al op dat Nixon in felte nog altijd het Amerikaanse doel van een niet-communistisch Zuid-Vietnam nastreeft. Oud-ambassadeur Averell Harriman, die de onderhandelaar van president Johnson met Hanoi was in de zomer en herfst van 1968, gelooft dat het definitief bewezen wordt door de zijns inziens halsstarre houding van de Amerikaanse delegatie bij de onderhandelingen in Parijs. Sinds Nixon president is zijn de geheime onderhandelingen stopgezet, aldus Harriman en is uit niets meer gebleken dat Washington geïnteresseerd is in een overeenkomst, die volgens Harriman mogelijk is op de punten: a. vrijlating van de krijgsgevangenen; b. amnestie aan beide kanten; c. staakt-het-vuren.

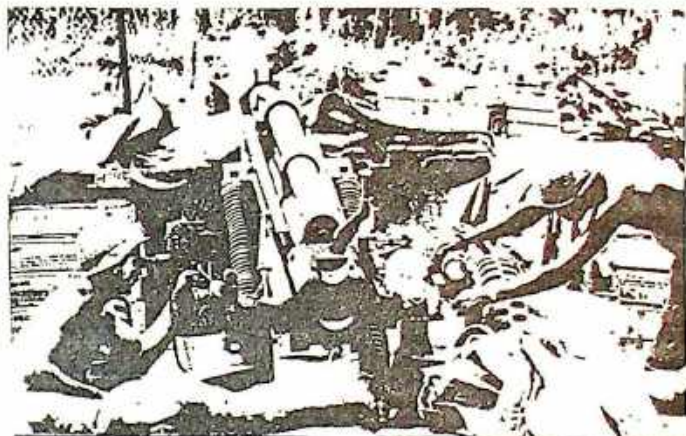
Een van de belangrijkste toetsstenen voor een politiek is altijd haar haalbaarheid. Zou zo'n Koreaanse uitweg eventueel kunnen lukken is dan ook de kernvraag die alomd gesteld wordt. Merkwaardig is dat een aantal felle tegenstanders van het Vietnambeleid geneigd lijken hierop een bevestigend antwoord te geven. Je zult zien dat met zo'n kleine Amerikaanse aanwezigheid de demonstraties zullen afnemen, Nixon in 1972 zal worden herkozen en de oorlog in Vietnam blijft voortduren, zo luidt hun bezorgde analyse, die intussen wel mede ingegeven zal worden door de wens het moreel hoog te houden en de demonstraties juist niet te laten verslapen.

Van de kant van onafhankelijke militaire waarnemers is

eerder diepgaande twijfel aan de mogelijkheid van een Koreaanse oplossing te horen. De situatie lijkt niet op Korea, zo zegt men, er is geen demarcatielijntje te trekken, de Zuidvietnamezen in het regeringsleger zijn hopeloos, de 50.000 Amerikanen zouden schietschijven zijn voor de Vietcong en de luchtmacht zou er weinig toe doen, zoals de afgelopen jaren wel hebben bewezen. In deze hoek valt dan ook de conclusie dat president Nixon door de harde feiten wel naar een volledige aftocht zal worden gedrongen (een wanhoopsworp met tactische aatmoopwagens acht men niet uitgesloten, maar toch wel heel erg onwaarschijnlijk).

Dat er in Washington onder de kritische waarnemers geen eenheid van opvatting bestaat over Nixons diepste bedoelingen komt intussen doordat door het bovenstaande heen andere argumenten spelen. Nixon 'is aan het terugtrekken, zo erkent iedereen. Tot nu toe al 260.000 man. Moet men niet meer letten op zijn daden dan op zijn politiek geladen retoriek?, zo vragen velen zich met de Gaulles voorbeeld voor ogen dan ook af.

Bovendien circuleren geregeld geruchten in Washington dat de regering toch geïnteresseerd zou zijn in een face saving device. Van Kissinger is bijvoorbeeld bekend dat hij vaak spreekt over een periode van twee/drie jaar die zou moeten verlopen tussen het ogenblik van de Amerikaanse aftocht en de hereniging en communisering van Vietnam. (Cynisch heet dit ook wel de

„nun-theory”, of wel: er zou twee/drie jaar moeten verlopen voordat de eerste non verkracht zou worden.)

Tegen dit zoeken naar een face saving device spreekt op dit moment evenwel het feit dat de regering volstrekt lijkt te verwerpen wat door alle kenners van het Vietnamese moeras als de voor de hand liggende uitweg wordt gezien. Namelijk een Amerikaanse poging om volstrekt fair play te laten gelden bij de Vietnamese presidentsverkiezingen van aanstaande herfst.

Bij fair play, zo lijkt wel vast te staan, zal een vredeskandidaat de verkiezingen winnen, waarschijnlijk generaal Duong Van Minh, die dan een overeenkomst met Hanoi zou kunnen treffen en de Amerikanen hartelijk zou kunnen verzoeken naar huis te gaan, daar alles geregeld is. (Hanoi heeft al duidelijk gemaakt dat een vredeskandidaat zoals „Big” Minh een aanvaardbare onderhandelingspartner zou zijn.)

Van alle kanten is mij evenwel verzekerd dat de regering

in Washington deze weg verwerpt. Men houdt liever vast aan president Thieu, o.a. met het wel totaal irrelevante argument dat Thieu capabel zou zijn en generaal Minh inefficiënt en lui.

De momentopname van het Washingtonse toneel, zoals die hierboven wat Vietnam betreft gegeven is, moet men overigens niet al te definitief opvatten. Iedereen die Nixon langer heeft meegemaakt weet dat hij tenslotte als belangrijkste doel voor ogen heeft herkozen te worden in 1972. Van ideologie mag Nixon traditioneel een man van de koude oorlog, de harde militaire actie zijn, van instinct is hij primair een politicus. Zegt dit instinct hem dat Vietnam geheel moet worden ontruimd dan gebeurt dit nog voor eind 1972, zo denkt men vrij algemeen in de dezer dagen broelerige Amerikaanse hoofdstad. Op dit moment, in mei 1971, lijkt Nixons politiek instinct hem evenwel nog steeds in te blazen dat wie Saigon verliest het Witte Huis verliest.

Delegatie van verwanten van krijgsgevangenen VS in Genève

GENEVE, 24 mei — In Genève is zaterdag een delegatie van 173 echtgenotes en verwanten aangekomen van Amerikaanse krijgsgevangenen en in Indochina vermiste Amerikaanse militairen om op te roepen tot een volledige toepassing van de Geneefse conventie voor de oorlogvoering.

Het verblijf van de delegatie valt samen met het begin, vandaag, van een conferentie van internationale juridische experts, die een mogelijke herziening van de conventie zullen gaan bespreken, onder meer van die punten die betrekking hebben op de bescherming van gevangenen en burgers in een oorlog. De conferentie staat onder auspiciën van het Internationale Rode Kruis.

De leidster van de Amerikaanse delegatie heeft op een persconferentie gezegd dat men hoopte dat de landen die op de conferentie zijn vertegenwoordigd het eens zullen worden over de eis dat alle krijgsgevangenenkampen door een onpartijdige instantie moeten worden geïnspecteerd, dat een volledige lijst moet worden bijgehouden van alle krijgsgevangenen en van vermisten, dat zieke en gewonde gevangenen onmiddellijk moeten worden vrijgelaten en de postbezorging in overeenstemming moet zijn met de regels van de Geneefse conventie. (Reuter)

Omvangrijk druggebruik in Vietnam

WASHINGTON, 25 mei —
Uit een rapport van het Amerikaanse Congres, dat gisteren voor publikatie is vrijgegeven, blijkt dat ongeveer 40.000 Amerikaanse militairen in Zuidoost-Azië verslaafd zijn geraakt aan heroïne. Sommigen van hen, zo blijkt uit het rapport, hebben de neiging gehad zich tijdens gevechtshandelingen uit de strijd terug te trekken, omdat zij gebrek hadden aan heroïne.

Het rapport vermeldt verder dat hoge militaire en regeringsfunctionarissen in Zuidoost-Azië — onder wie het hoofd van de Laotiaanse generale staf — in hoge mate betrokken waren bij de smokkel van heroïne naar Zuid-Vietnam.

Een subcommissie van de commissie voor buitenlandse zaken van het Amerikaanse Huis van afgevaardigden heeft het rapport opgesteld na een reis door negen landen in Azië te hebben gemaakt om de omvang van de zwarte handel in heroïne na te gaan.

In het rapport wordt meegedeeld dat Aziatische regeringen thans reageren op Amerikaanse verzoeken om het gebruik van verdovende middelen tegen te gaan, omdat ook de plaatselijke bevolkingen bij het druggebruik betrokken zijn geraakt.

„Dit geldt vooral voor de Zuidvietnamese troepen. Men heeft ons verteld dat bij de Zuidvietnamese invasie in Laos sommige Zuidvietnamese manschappen — die op korte termijn uit andere delen van Vietnam waren overgebracht — moesten worden behandeld, omdat zij de neiging tot terugtrekken vertoonden. Maar ook Amerikaanse militairen, die de operatie ondersteunden, moesten voor hetzelfde euvel worden behandeld. Deze troepen moesten zo op stel en sprong vervoerd worden, dat er geen gelegenheid was geweest om voldoende heroïne in te slaan”, zo vermeldt het rapport verder.

Nog geen maand geleden heeft een subcommissie voor de strijdkrachten van het Huis van Afgevaardigden verklaard dat zware verdovende middelen in Vietnam nog makkelijker zijn te verkrijgen dan sigaretten, of kauwgum en dat tien procent van de Amerikaanse troepen, in dat land verslaafd zou kunnen zijn aan verdovende middelen. Volgens deze sub-commissie zou zestig procent van de Amerikaanse troepen op zijn minst met verdovende middelen „ge-experimenteerd” hebben.

Robert Finch, bijzonder adviseur van president Nixon, heeft inmiddels verklaard dat jaarlijks 20.000 personen wegens verslaving aan verdovende middelen uit de Amerikaanse militaire dienst worden ontslagen. Uit recente onderzoeken op militaire bases in Europa en Afrika was volgens Finch gebleken, dat de pogingen tot bestrijding van het druggebruik niet geheel effectief konden worden genoemd.

Harriman wil geldstop naar Vietnam

WASHINGTON/SAIGON, 26 mei — Averell Harriman heeft gisteren bij de Amerikaanse Senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen aangedrongen dat het congres nog dit jaar de financiering van de Amerikaanse troepen in Vietnam

Harriman was ten tijde van beëindigd.

het bewind van president Johnson hoofd van de Amerikaanse delegatie op de Vietnamese vredesonderhandelingen in Parijs.

Harriman drong er bij het congres op aan waarnemers naar Saigon te sturen voor de presidentsverkiezingen in Zuid-Vietnam in oktober. Volgens Harriman zullen de niet gemanipuleerde verkiezingen waarschijnlijk resulteren in de benoeming van een kandidaat „die heeft beloofd te streven naar een vrede door het aangaan van een compromis.”

Volgens Harriman zal president Nguyen van Thieu van Zuid-Vietnam zeker een nederlaag lijden. Harriman zei dat Thieu in het begin van het overleg in Parijs besprekingen over concrete zaken onmogelijk heeft gemaakt, omdat hij van mening was geweest dat de verkiezing van president Nixon zijn positie zou versterken. Thieu had daarom besloten om werkelijk overleg uit de weg te gaan totdat de nieuwe Amerikaanse regering was opgetreden, aldus Harriman.

Congresleden dienen aanklacht tegen Nixon in

WASHINGTON, 26 mei — Dertien Congresleden en tegenstanders van de Amerikaanse deelneming aan de oorlog in Vietnam hebben gisteren in Washington president Nixon aangeklaagd. De Congresleden hebben een rechtbank gevraagd Nixon onmiddellijk te gelasten het Congres om machtiging voor deze deelneming te vragen of de oorlog binnen zestig dagen te stoppen.

De actie is een vervolg op die van vorige maand. Toen vroegen drie leden van het Congres Nixon te laten toegeven dat alleen het parlement het recht heeft over het wel dan niet voeren van een oorlog te beslissen. (Reuter)

Zuidvietnamese honden gevaar voor Vietcong

QUANG NGAI. 27 mei — Zuidvietnamese dorpsbewoners in de provincie Quang Ngai zijn door de Vietcong opgeroepen om hun honden te doden. In pamfletten die de guerrillastrijders in de dorpen en op de rijstvelden hebben verspreid staat dat dit moet gebeuren omdat de honden 's nachts door hun geblijf „onze bewegingen aan de vijand verraden”. (AP)

Strategische stad in Oost-Cambodja door communisten heroverd

SAIGON, 28 mei — Rond de stad Snoul in het oosten van Cambodja woeden voor de derde achtereenvolgende dag hevige gevechten nadat de stad, op tien kilometer van de Zuidvietnamese grens gelegen, gisteren door guerrillatroepen is heroverd.

De gevechten in en om de stad worden de hevigste van dit jaar in Cambodja genoemd. Een jaar geleden werd Snoul tijdens de Amerikaans—Zuidvietnamese invasie in Cambodja van communistische troepen gezuiverd en na de Amerikaanse terugtrekking in juni was de bezetting door de Zuidvietnamezen overgenomen.

De stad, die op 160 km afstand van de Cambodjaanse hoofdstad ligt, vormde de belangrijkste basis van het Zuidvietnamese leger dat in Oost-Cambodja acties voert tegen guerrilla-eenheden. Woensdag vocht een Noordvietnamese bataljon zich door de buitenste linies van de stad. Bij de gevechten om de stad zijn nu Amerikaanse helikopters en jachtbommenwerpers ingezet.

Zweden breidt hulp aan Vietcong uit

STOCKHOLM, 28 mei — Zweden zal zijn humanitaire hulp aan de Vietcong uitbreiden en hoopt schenkingen te kunnen doen aan de burgerbevolking in Laos en Cambodja, zo heeft de Zweedse minister van buitenlandse zaken, Torsten Nilsson, gisteren in het parlement meegedeeld.

Als eerste fase in het uitbreidingsprogramma, was een bedrag van 3 miljoen kroon (ruim 2 miljoen gulden) uitgetrokken voor het Nationale Bevrijdingsfront, hoofdzakelijk bestemd voor medicamenten en ziekenhuisultrusting.

Zweden biedt thans hulp aan Noord-Vietnam op grond van een driejarenprogramma, dat op 1 juli vorig jaar is ingegaan. Met dit programma is een bedrag van ongeveer 155 miljoen gulden gemoeid.

Zweden heeft sinds 1965 humanitaire hulp aan Vietnam verstrekt, dat door het Rode Kruis tussen Hanoi, Saigon en het Bevrijdingsfront is verdeeld.

Slag om Snuol in Oost-Cambodja duurt voort

SAIGON, 29 mei — De gevechten rond de woensdag door guerrillastrijders ingenomen stad Snuol, in het oosten van Cambodja, duren onverminderd voort, ondanks een bericht uit Zuidvietnamese bron van het Franse persbureau AFP dat de stad weer door regeringstroepen is heroverd.

Gisteren hebben de VS het volle gewicht van hun luchtmacht in de strijd om de rubberstad geworpen, en volgens Zuidvietnamese militaire woordvoerders zijn ten minste 290 guerrillastrijders gedood, waaronder 50 man van de commandogroep die woensdag in de stad wist door te dringen, waarna hevige gevechten uitbraken.

Snuol is de belangrijkste basis van de Zuidvietnamese strijdkrachten te Oost-Cambodja die in de rubberplantages in dit gebied vlak bij de Zuidvietnamese grens opereren.

Het opperbevel in Saigon heeft meegedeeld dat een strijdmacht van 500 Zuidvietnamese infanteristen ondersteund door tanks in de strijd gewikkeld is met een even grote Noordvietnamese strijdmacht op slechts 450 meter ten westen van de plaats.

De commandant van de 20.000 man sterke Zuidvietnamese troepen die opereren langs de grote wegen 1, 7 en 15, had de hulp van Amerikaanse helikopters en 852 bommenwerpers ingeroepen om te verhinderen dat drie Noordvietnamese divisies zouden terugdringen in de zuidelijke helft van Zuid-Vietnam.

Amerikaanse kanonneer-helikopters hebben in de afgelopen

twee dagen bijna 600 vluchten uitgevoerd ter ondersteuning van de Zuidvietnamese troepen in oostelijk Cambodja.

Snuol wordt door ongeveer 4.000 Zuidvietnamese soldaten verdedigd tegen een paar Noordvietnamese bataljons wier sterkte mogelijk duizend man is.

Bij de inval uit Cambodja in mei 1970 werd Snuol door Amerikaanse tanks veroverd. Bij de plaats ligt een 25 km² grote rubberplantage, een van de grootste in Indochina. (Reuter-AFP-AP)